AMERICAN-UKRAINIAN

NAUTICAL DICTIONARY

COPYRIGHT, 1953

BY W. J. & M. STEPANKOWSKY,

147-10 71st Road, Kew Gardens, New York.

All rights reserved

Printed in U. S. A.
RAUSEN BROS.
417 Lafayette Street
New York 3, N. Y.

PREFACE

Like all new ventures, this *American-Ukrainian Nautical Dictionary* will be open to criticism. Omissions, and other real flaws will be discovered, while the rendering of some of Ukrainian terms will be objected to as unconventional. Nevertheless, we feel confident that with all its faults this Dictionary will be of great value to all those who look forward hopefully to a future closer maritime relationship between English-speaking countries and the Ukraine.

Bordering on the Black and Azov Seas the Ukrainian national territory has a thousand-mile coastline with several important harbors. The hinterland is noted for fertility and great mineral wealth. Most important of all, this ancient land is populated by a race of men who at all times have been constructively engaged in a variety of fields. In the United States and Canada the Ukrainians are mainly known for their skill in agriculture. Yet, to mention but one other field, which happens to be of particular interest in connection with this Dictionary, they have been almost as active on sea as on land. Ancient Greeks ascribed the invention of the anchor to a native of "Scythia," as the Ukraine was then termed; and 2000 years later famous French travellers who visited the country were struck by certain specific aspects of Ukrainian navigation over the *Pontus,* which gave them food for thought. This shows that neither the sea-faring tradition nor initiative had ever died out in the Ukraine.

Coming closer to our own times, in the Czar's "Empire of All the Russias" of which the Ukraine or "Little Russia" (that is Russia proper) was a component part, the Czar's Black Sea Fleet—where John Paul Jones had once been active—was so exclusively Ukrainian in its composition that on inspecting it Czar Nicholas II could not help exclaiming that it was a "purely Ukrainian Navy." In addition, Ukrainian seamen were numerous in other Czar's fleets as well, and the situation has remained more or less unchanged to the present time when the Union of Soviet Republics replaced the more monolithical empire of the later Czars.

If one considers that the national emblem of the Ukraine, namely Neptune's Trident, is a symbol so deeply steeped in people's consciousness that from time immemorial it has been fondly cherished in every Ukrainian home, then should one wonder that wherever there's a sea, the bonnie tongue of the Ukraine may be heard spoken. It is said, for example, that when Manhattan had 500 inhabitants, Ukrainian was among the score of languages resounding around Fort Amsterdam.

From the late seventeenth century on, and especially from the early eighteenth, save for some brief interruptions, the Ukraine formed part of the alternating Muscovite and St. Petersburg empires, which grew out of her own colonial expansion of old, and to the building of which she had herself contributed a great deal. When Peter the Great opened his "window on Europe", he did so in the area of the Baltic, far from the Mediterranean Ukraine. The "window" gave Peter access to nations of northern Europe which were then ascendant. Faced with the problem of creating a navy of his own in a hurry, Peter indiscriminately imported wholesale Dutch, German, and partly English nautical terms in the same manner in which he flooded his newly-formed empire with foreign nomenclature in army and administration. These alien terms were eventually imposed on the whole of the Czar's domain including the Ukraine. Seamen throughout the empire did their best to digest these foreign terms which they proceeded to disfigure beyond recognition. In this manner an incomprehensible lingo evolved which was entirely divorced from the spoken languages of the peoples of the country. This has made seamanship in those parts of the world almost a linguistic study. It is comparable to an intending American seaman having first to learn Chinese, if he hopes at all to be able to name any part of his future ship.

Yet, as can be imagined a wealth of native sea-faring terms continued to live on in the Ukraine where traffic with the rest of Mediterranean never ceased completely in spite of the interference by the Turks. These terms were clear to everyone. They expressed all things about ships in good, often salty, language.

Now for the first time these terms are brought side by side with their English equivalents, in this *American-Ukrainian Nautical Dictionary*. It is hoped that they will help to bring a greater understanding between American and Ukrainian mariners.

Also, the English-speaking and Ukrainian-speaking seamen will not be the only ones to profit by the appearance of this Dictionary. The White-Russians and the Muscovites, whose respective languages have been derived from the Ukraine, will too find it so much more convenient to handle nautical

terms with the aid of this Dictionary than it had been their lot until now when they had to grapple with a purely artificial terminology. After all, a Spaniard, or a Portuguese, will much easier understand Italian, and vice versa, than any of them would ever understand a language such as Malayan or Japanese.

The above-referred to wealth of Ukrainian native terms is particularly abundant in the domain of traditional seamanship and navigation. Much new technical progress has been achieved in recent times, when the Ukraine, having sunk to a secondary role in her political partnership with the North, had to rely on foreign importations in terminology made fashionable by Peter the Great and still in vogue in Muscovy and other parts of the former Czar's domain. In this Dictionary these new developments have been partly taken care of by new Ukrainian derivatives and, partly, by the expansion of connotations of existing terms, by method of analogy. Such, after all, is the legitimate procedure in all languages. For example, new English terms like *television* were coined by analogy with *telegraph, telephone* and the like.

In compiling this Dictionary a conscientious study was undertaken of the best known American navigational manuals for English terms and, for the Ukrainian equivalents, a thorough examination was made of most of Ukrainian-language material available in the United States. Also extensive use was made of private notes which were studiously kept over a number of years accumulating nautical terms picked up directly from conversations with Ukrainian seamen. Furthermore, the new English-Ukrainian Dictionary by M. L. Podvezko (Kiev, 1948) was of great assistance in this work.

Many aeronautical terms have been added for the use of fliers.

The *Ukrainian-American* part of this Dctionary which, originally, was intended for simultaneous publication with this *American-Ukrainian* section, is now ready to be printed and may see light in the not far-distant future.

We thank our several American and Ukrainian friends who have helped us to bring this work to conclusion.

New York City, June 1953.

W. J. S.

UKRAINIAN ALPHABET SPELLING AND PRONUNCIATION

ALPHABET

А, а	corresponds to English *a* in *father* or *artistic*.
Б, б	equals English *b* in *bed*, etc.
В, в	is pronounced as English *v* in *victory*, and, in other cases, especially after vowels, as *w* in *vow*.
Г, г	is equal to English *h* in *haste*, etc.
Ґ, ґ	corresponds to *g* in *garden*, etc.
Д, д	is more or less identical with English *d* in *day, damage*, etc.
Е, е	is equal to English *e* in *red, there*, etc.
Є, є	is pronounced as *ye* in *yes, yellow*, etc.
Ж, ж	is equal to *s* in *pleasure*.
З, з	corresponds to *z* in *zenith*, and *s* in *rose*.
И, и	is pronounced like English *i* in *bit, it*, etc., or as *y* in *jumpy*.
І, і	is similar to English *ea* in *eat*, and *ee* in *steel*, without being as long.
Ї, ї	corresponds to *yie* in *yield*.
Й, й	is equal to *y* in *you, York* (or, at end of words to *y* in *chimney*).
К, к	corresponds to English *k* in *Kodak*, or to *c* in *cold*.
Л, л	is similar to English *l* in *fool, told*, etc. Before *e* and *i* it is similar to English *l* in *little*.
М, м	corresponds to English *m*.
Н, н	corresponds to English *n*.
О, о	is pronounced like English *o* in *corporal*.
П, п	is pronounced like English *p* in *paper*.
Р, р	corresponds to English *r* in *red, bridge*, etc.
С, с	is pronounced like *s* in *sister*, or *c* in *ceiling*.
Т, т	is pronounced like *t* in *tin*.
У, у	corresponds to *oo* in *book*, or to *u* in *put*.
Ф, ф	is pronounced like *f* in *fat*, with a tendency to resemble *w* in *white*.
Х, х	corresponds to German *ch* in *Bach*.
Ц, ц	is pronounced like *ts* or *tz* in *tzetze*.
Ч, ч	corresponds to English *ch* in *church* (or *t* in *picture*).
Ш, ш	corresponds to English *sh* in *ship*.
Щ, щ	resembles English *sti* in *question*.
Ю, ю	corresponds to English *you*, or *u* in *union*.
Я, я	corresponds to English *ya* in *yard*.
Ь, ь	is a softening sign for the foregoing consonant and corresponds to a very short *i*.

SPELLING & PRONUNCIATION

Ukrainian is spelled phonetically so the pronunciation of Ukrainian words is easy to master. As a general rule, each letter has the same value throughout. There are no variations in the pronunciation of Ukrainian letters as in English, no silent characters, no long or short vowel sounds. For the convenience of those who are not familiar with Ukrainian, we, in this Dictionary, have accented principal equivalents of English nautical terms although, ordinarily, Ukrainian is spelled without accents.

UKRAINIAN ABBREVIATIONS

УКРАЇНСЬКІ СКОРОТКИ

(Буд.)	Будовне, будовляне	Shipbuilding term
(в. г.)	Виж горі, видь вгорі,	v. s. (vide supra)
(в. д.)	Виж долі	v. i. (vide infra)
(Військ.)	Військове	Military
(Дзигок.)	Дзигокомпасне	Gyro compass
(Землем.)	Землемірське	Geometrical
(Земоп.)	Земописне	Geographical
(Зор.)	Зорознавське, очезнавське	Optical, optics
(Задавн.)	Задавнене	Antiquated
(Кол.)	Коляндарне	Calendar term
(Лад.)	Ладункове	Cargo, relating to cargo
(Летн.)	Оздухоплавське, летницьке	Aeronautical
(Лехтр.)	Лехтричне	Electrical
(Лехтрон.)	Лехтроничне	Electronics
(Лік.)	Лікарське	Medical
(Мат.)	Математичне	Mathematics
(Маш.)	Машинярське	Engineering
(Мн.)	Множина	Plural number
(Нач.)	Начиння, струмент	Device, instrument
(Неб.)	Небесницьке	Astronomical
(Погод.)	Погодознавське	Meteorological
(Позн. н. х.)	Позначка на хартах	Chart symbol
(Пристр.)	Пристрій	Apparatus
(Пр.)	Правове	Law
(Ранґ.)	Стан, ранґа	Rank
(Рис.)	Рисункове	Designing
(Ст. дор.)	Статут дорожний, подорожний статут	Rules of the Road
(Ст. м.)	Статут морський	Marine Law
(Техн.)	Техничне	Technical
(Торг.)	Торговельне	Commercial

(Торг. пр.)	Торговельно-правове	Commercial Law
(Хвем.)	Хвемичне	Chemical
(Хвиз.)	Хвизичне	Physics
(Чут.)	Чутобне	Acoustics

ENGLISH ABBREVIATIONS

АНГЛІЙСЬКІ СКОРОТКИ

Adj. Adjective	Прикметник	*Prep.* Preposition	Прийменник
Adv. Adverb	Прислівник	*v.* Verb	Дієслово
Int. Interjection	Вигук	*v.* vide	Виж, видь, гляди
n. Noun	Іменник		

A

Aback, adv., óпак, наóпак, назáд, зáдом, зýспіт (як до щогли супрутній пре вітер вітрила, спихаючи судно назад).

abaft, prep.; adv., зад, позáд (чого); ід кормí від; ззáду, позáду; на кормí; від кормú; з кормú; ід кормí.

abaft the beam, зад (позáд) свóлока [позад траверзу].

abandon, v., покúнути, полишúти, залишáти, понехáти, занехáти.

abandon ship, покидáй суднó (Ґедло).

abandoned (aband.), занéханий, занехáяний, занéдбаний, заваля́щий, залúшений (П о з н. н. х.).

abandoning ship, полишáння, покидáння суднá; як покидáти суднó.

abandonment, n., покидáння, полишáння, занехáння, занéдбáння.

abandonment of seaman, полишáння, занéдбання морякá (на чужій пристані. — Ст. м.).

abbeviation, n., скорóчення, скýцок, скóрчень, скýртик, скóроток.

abdomen, n., чéрево, живíт (Лік.).

abeam, adv., на свóлоку; прóсто свóлока; кутéсно, прямокýтно (до) хребтá у міжчовéнню [на траверзі].

aberration, n., відблук, відвáндер, відвандрýнок (Неб.; Зор.).

able, adj., здібний, здáтний, дóбрий, копачкúй, досвідчений.

able seaman (AB), дóбрий, здібний, копачкúй, досвідчений моря́к (Ранга, Стан).

abnormal, adj., незвúклий, неподóбний, надмірний, надто велúкий, непомірний, над міру, невміру.

abnormal refraction, надмірне залóмлювання, залóмлення; неподóбний залóмок (Хвиз.).

aboard, adv., на óблавку, на суднí; на óблавок, на суднó.

about (abt.), adv.; prep., навкругú, прúблúзно, блúзько; коло, навкóло, по, про.

about-ship, v., йти, повертáти на дрýгу постáву [другий галс].

abreast, adv., óбіч, сýбіч, óбік; óбруч, пóряд, пóруч, урівень, урівні; на свóлоку [на траверзі].

abrid, n., букшо́вання довко́ла дірй, в якій оберта́ється шпинь де́мена (Б у д.).

abscess, n., пухи́рь, боля́чка, ве́ред, пи́риця (Л і к.).

absolute, adj., доскона́лий, безумо́вний, необме́жений, коне́шний [абсолютний].

absolute altimeter, віру́тний провисо́тич (Л е т.).

absolute altitude, безумо́вна підне́сенність над земле́ю (Л е т.).

absolute humidity, безумо́вна, віру́тна во́ккість (П о г о д.).

absolute pressure, доскона́лий тиск (М а ш.).

absolute temperature, безумо́вна температу́ра (П о г о д.).

absorbent cotton, усьо́рбна ба́вина (Л і к.).

abyss, n., прі́рва, хлань, безо́дня.

acceleration, n., приско́рення, приспі́шення.

access, n., при́ступ.

access hole, до́лаз, при́ступ, ла́зня, о́твір, нора́ (Б у д.).

accessory, adj., додатко́вий, другоря́дний, допомі́жний, причанда́льний.

accessory, n., причанда́л, причанда́ли.

accident, n., несподі́ванка, приго́да, несчастли́вий ви́падок, припа́док.

accomodation, n., притулок, місце, примі́щення, дого́да.

accomodation, adj., достосо́вний, допасо́вний, прислу́жний.

accomodation ladder, ступі́йка, приступки, би́рхви; лі́зиво, достосо́вна драби́на (причеплена від боку судна аж до води, щоб з човна на облавок дістатись можна).

accomplish, v., дове́сти до зро́бу, доказа́ти.

accomplishment, n., зроб, до́сяг, досягнення.

account, current, біжу́чий раху́нок (у б а н к у).

accumulation, n., накопи́чення, нагрома́дження.

accumulator, n., накопи́чич (Л е х т р. п р и с т р і й).

accuracy, n., якура́тність, то́чність, досте́ме́нність, докла́дність, спра́вність.

accuracy of charts, то́чність, пе́вність, досте́ме́нність харт.

aces, n. гаки́ на кади́ну.

acetic acid, о́цетний квас.

acid, n.; adj., квас, ща́ва́; квасни́й, щавни́й.

acid solution, квасни́й ро́зчин, ща́ва́.

acknowledge, v., потверди́ти, ви́знати, призна́ти, признава́тися.

aclinic line, безнескло́нна, безза́ну́рна ле́нія (маґнетний рівник).

a-cock-bill, adv., закогу́чено, закукурі́чено (про жердь супроти палубу; також про якірь).

acorn, n., бамбу́ла (на шулі балясів).

acoustic, adj., чуто́бний.

acoustics, n., чуто́ба.

across, adv.; prep., навхрест, навпо́перек, навпі́переки; на той бік, крізь, без, через.

Act of God, невими́нна приго́да (П р.).

actinometer, n., лучемі́рич (П о г о д о з н. п р и с т р.).

active, adj. діяльний, чи́нний.

actual, adj., ді́йсний, спра́вжній, правди́вий.

actual speed, ді́йсний, спра́вжній погі́н.

acute, adj., го́стрий (Л і к.).

acute-angled triangle, го́стрий три́кутень (З е м л е м.).

add, v., дода́ти, додава́ти (М а т.).

adhesive, adj., липки́й, берки́й, беручки́й, прили́пчистий, держки́й.

adhesive plaster, беручка́ по́ліпка (Л і к.).

adiabatic, adj., непристу́пний, непроходи́мий (такий шо ані набуде. тепла ані згубит. — П о г о д.).

adjust, v., пристосува́ти, прирехтува́ти, допасува́ти.

adjustment, n., прирехто́вання, нарехто́вання, допасо́вання, пого́дження, достосо́вання.

adjustment of horizon mirror, допасо́вання оберійного люсте́рка.

adjustment of index mirror, допасо́вання, нарехто́вання пока́жчицького люсте́рка.

adjustment of magnetic compass, нарехто́вання, допасо́вання маґне́сного ко́мпаса.

adjustment of rate, зго́да що-до ра́ти, пла́тностей, ціни́, то-що (Т о р г.).

adjustment of sextant, нарехто́вання, прирехто́вання, наста́влення шеста́нту.

admiral, n., морськи́й ота́ман, однора́л [адмирал.]

admiralty, n., морська́ канцеля́рія.

Admiralty Law, Стату́т мо́рський, мо́рська юриди́ка, мо́рське пра́во, мо́рські зако́ни.

admission, n., до́пуск.

admission valve, пу́скавка (на ки́сень, у ві́ддишнім при́строї).

Adriatic Sea, Ядря́нське Мо́ре.

adrift, adv., упли́н, упла́в за водо́ю; бе́збеш, пусто́паш; за водо́ю; несе́ вода́, зно́сить (як зірвавсь з якоря, одірвавсь причалу, або ж невладущий став).

advance, n., завда́ток (на рахунок платні).

advance, v., посува́ти(ся) напере́д, просува́ти(ся).

advanced piloting, передове́, напередо́вське, передове́цьке проводарство, ґардівни́цтво.

advancing line of position, посу́нення напере́д, просу́нення постате́вої ле́нії.

advantage, n., ко́ристь, виго́да, перева́га.

advection, n., дово́зи (тепла, поземним рухом. — П о г о д.).

advection fog, довозо́вий тума́н (П о г о д.).

adventure, n., пригóда, прúшта, причúна, притúчина, приведéнція; (т а к о ж: невелика кількість ладунку, яку власник судна своїм везе коштом).

adventurer, n., пройдúсвіт, знайдúбіда (т а к о ж: судно без прашпортів на право пливання).

aerial, adj., оздýшний, оздухóвúй, повітрянúй.

aerial magnetic compass, оздухоплáвський (летнúцький, політáйський) магнéтний кóмпас.

aerology, n., оздухознáвство.

aeronautical, adj., оздухоплáвський, політáйський, летнúцький.

aeronautical chart, оздухоплáвська (летнúцька, політáйська) хáрта.

aeronautical light (aero), оздухоплáвське свíтло, летнúцька ліхтáрня (П о з н. н. х.).

affidavit, n., писéмне заприся́жене твéрдження.

afloat, adv., на водí, плавця́, уплúн, навплúнне.

afore (opposite of abaft), adv.; prep., спéреду, напéреді, напередý; перед (чим), поперéд (чого).

afoul, adv., у клóпоті.

aft, adv., ззáду; назáд; на кормí; ід кормí; зад, позад межичóвня.

after, adj., зáдній.

after body, зáдній тóлуб (судна: від міжчовення до корми).

after bulkhead, зáдня перéтика (Б у д.).

after deck, зáдній дак, дах, пáлуб.

after draft, зáдній осéдок (промір оседку при кормі).

after frame, зáдня бóтя, зáдне ребрó, зáдній тагýн (променисто-розхідні тагуни. — Б у д.).

afterglow, n., лунá, зáгрáва, лóна.

after hatchway, зáдня горлáха, зáдній прóлуб (найблизчий до корми).

afternoon, n., пополуднéвий, пообíдній час; пообíд.

afternoon (in the afternoon), сполýдня.

afternoon sights, пообíдні, пополуднéві пóздрення, пóздри.

after peak, зáдній приконéшник, зáдній звýзок, пóчеп або шпиль; заднеприконéшна дільнúця, або засíка (судна).

after-peak bulkhead, заднеприконéшна, заднепóчепна (безпротóчна) перéтика (Б у д.).

after perpendicular, зáдній сторчовúк (Р и с.; Б у д.).

after rake, зáдній бакúр (которая корми частина, поза хребет виходячи, звисає зад хребта над водою. — Б у д.).

aft of midships, зад, позáд межичóвня.

against the current, устрíть водú.

agency, n., аенція, аенство.

agent, n., аент.

age of tide, стáрість, вік дунáю.

Ageton, Артур Аєтон, американськ. морськ. старшина.

Ageton's Manual of Celestial Navigation, Аєтонів Підрýчник (Служéбник) Небéсницької Плавáчки.

Ageton's Method, Аєтóнів Спóсіб, або Ярміс.

agonic line, безкýтна, безкутéчна, безкутéсна, безвигúнна, безнегнéнна лéнія (де компас не творить кута супроти Півночи тай Півдня).

agreement, n., ряд, угóда, згóда, умóва.

aground, adv., на мілині; сів, застрягг, увяз, завяз; на кошý; ні гéйки ні стéйки.

Agulhas Current, Агýльясна Течій (вздовж Східн. берега Південної Африки).

ahead, adv., вперед, прóсто; спéреду, попéреду; ід кúчці. (Вітер спереду єсть се Вітер супрутній).

ahoy, int., гей! агóй!

ahull, adv., кóроба, навкóроба (зо звиненим вітриллям лежить судно на нахлівній кермі).

aids, n., допоміжні зáсоби, допомогóвина.

aids to navigation, плавéбна підпомогóвина.

aids to navigation in a fog, плавéбна підпомогóвина про тýман, на випáдок тумáну.

air, n., дух, óздух, обітря, повітря.

air, adj., повітрянний, оздýшний, оздухóвий.

air almanach, летнúцький, оздухоплáвський коляндáрь.

air attack, повітрянний нáпад, нáскок; нáскок з повітря.

air base, військóво-летнúцька обопóра [база.]

air casing, парнúк, духовúй застóронок, духовá скрúня, духовá шабатýра (довкола комина. — Буд.).

air cock, оздýшний чіп, крент (Маш.).

air cone, духовúй кінчáк, духостровéрха (на переді Прискача.— Маш.).

air-cooled cargo, духохолóдний вантáг.

aircraft, n., літало, оздухоплáв, летоплáв (Лет.).

air current, тяг повітря.

airdrome, n., летнúцька прúстань, летодрúм (Лет.).

air escape, душнúк, прóдух, продýхвина (Буд.).

airfield, n., летнúцьке пóле (Лет.).

air fleet, повітрянний плит, повітрянна армáта (військово-повітряна потуга; маранча літаків під одною командою). [Повітрянний флот.]

air force, військóво-повітрянна потýга, або сúла.

air hole, повітрянна ямá (Лет.).

air line, летнúцька перевозóва сустáва, сустáва перевóзу повіт-

рям; оздýшно-перевозóва спілка (Т о р г.).

air-line, adj., простíський (якот п р о с т і с ь к а п у т ь); лéтний, перелéтний (якот п е р е л е т н а л е н і я).

air liner, оздýшна балаґýла, повітрянний балаґýльник.

air locks, оздýшний замóк, шлюзи на повітря (М а ш.).

airman, n., летнúчий, льóтчик, політáець, оздухоплáвчик, повітрянець.

air masses, духові прóшарки (тяг духових прошарків.—П о г о д.).

air-mass property, властúвість, питóма прикмéта духовóго прóшарку (П о г о д.).

air navigation, оздухоплáвство, летнúцтво, повітрянна плавбá або плавáчка, політáйство.

air (no wind) position, повітрянна пóстать (без вітру, не рахуючи вітру. — Л е т.).

airplane, n., літáк.

airplane landing field, летнúцьке сідáй-поле, пóле на призéмлення, приземлюще пóле.

air pocket, ямá в повітрі, повітрянна ямá (Л е т.).

airport, n., летнúцька прúстань (військова або громадська).

air port, or port-hole, бічнúй душнúк, дúхало, бічнúй вúзір (здебільша круглий, у боці судна).

air pressure, тиск, гніт, повітря; духопрáс.

air pressure gauge, зáмірка, мірка, шмúґа духовóго тúску (Маш.).

air pump, духовúй смок, духовá пóмпа.

air raid, нáскок, налéт з повітря.

air route (same as airway), оздухоплáвський, летнúцький чинéнник (Л е т.).

airship, n., оздýшний карабéль.

air speed, погін повітрям (рата руху літака крізь повітря. — Л е т.).

air speed indicator, летнúцький спіхомірич (П р и с т р.).

air supply, достáва, достачáння повітря (у нахтянім грійнику. — М а ш.).

air tank, наплавнúй стоян, наплавнá стáнва (у рятунковім човні).

airtight, adj., безпродýшний.

air-tight door, безпродýшні двéрі (Б у д.).

air traffic, рух повітрям, летнúцький рух (Л е т.).

air traffic rules, статýт летнúцького рýху.

airway (same as air route), n., оздухоплáвський, летнúцький чинéнник (Л е т.).

airway control station, керівнá станúця летнúцького чинéнника (Л е т.).

alarm, n., тревóга, ґвалт, спóлох, вáторопка.

alarm bells, натрівóжні, протрівóжні, потрівóжні, ясенітні дзвóни (ясинá).

alarm, search, rake, шýгерть, ясинá.

alarm unit, потрівóжний складни́к (у Дзиґокомпасі).

alcohol, n., спирт.

alcoholism (drunkeness), n., піяцтво.

Aldebaran, n., звіздá Тýрове Око (Н е б.).

alee, adv.,; adj., нахлíвне, кéрма на відвітря (керма в противн. напрямі від того, відки вітер дме).

alert (to be alert), v., варувáти(ся).

Aleutian Lows, Ялеютські Низи́, Ялеютські Тискомíричні Низи́, Ялеютські Низóтиски (Погод.).

algebra, n., áлжебра.

alidade, n., алидáд, ялидáд (гатунок верцадла).

alight, v., приземля́тися, сідáти на зéмлю, сідáти (Л е т.).

align, v., шикувáти, вишикóвувати, вирíвнювати, націлювати, навóдити.

alignment (alinement), n., шик, вишикýнок, ви́ровень.

alkali, n., луг (Х в е м.).

all-aback (v. aback), adv., згóла наóпак (як всі вітрила приперті наопак, до щогли).

all hands, всі гуртóм; цілá, уся́, цілíська залóга.

all in the wind, згóла у вітрі (як трíпаються вітрила гет чисто всі).

allotment, n., дувáн, розпóділ; чáстка, дóля.

allow (for), v.,брáти (шо) до увáги, зважáти на (шо), врахóвувати (шо до чого).

allowance for, n., увáга, зважáння, давáння (на шо), врахóвування (чого).

allowance for fresh water, давáння на прíсну вóду.

allowing for, беручи́ (шо) під увáгу, врахóвуючи, даючи на (шо).

alloy, n., дóмішка, ли́га, солигýнок, злигýнок, лигýнок.

almanach, n., алманáх, колядáрь.

almucantar (or altitude circle, circle of equal altitude, parallel of altitude), n., алмуканта́р.

alnico, n., такий лигýнок до кóмпасів.

aloft, adv., горí, горóю; на гóру; на пóдрах, на пóдра (вище палубу); понад пáлубом.

alongshore, adv., вздовж бéрега, берегóю.

alongside, adv., óбіч, сýбіч, óбік, пóбіч, пóруч, пóвіз, зýбоча, наубóчі, наýбочу, наýзбіч, обíчне, уподóвж, помéжно, помежéнне, сýміж, сýмеж.

alow, adv., дóлі (в долішній частині судна).

Altair, n., 1-ої вéличи звіздá у сузíрі Орлá (Н е б.).

altar, n., пíдвишок, пóдена, пльóндро (у шурівнім лодяку).

alternate, v., чергувáти(ся), олтóрити(ся), вівтóрити(ся).

alternate, adj., почерéжний, взáємний, вівтóрний.

alternating, adj., почерéжний, навперемíнний, вівтóркуватий.

alternating current (3 phases), почере́жний, навперемі́нний, вівто́ркуватий треступе́нний струм (Л е х т р.).

alternating light (Alt.), змі́нне, почере́жне, навперемі́нне світло (П о з н. н. х.).

alternative, n., розолто́ра, розовто́ра, розівто́ра, розсо́ха.

alternative, adj., дру́гий можли́вий, дру́гий до вибо́ру, вівто́рний.

altimeter, n., провисо́тич, високо́тич, висомі́рич (Лет. пристр.).

altimetry, n., провисо́тнення, провисо́тництво (спосіб міряти піднесенність над землею. — Лет.).

altitude, n., про́вись, висо́кість, високо́стність (небесного тіла).

altitude, adj., високо́стний.

altitude azimuth, високо́стний а́зимут.

altitude circle (or **circle of equal altitude, parallel of altitude, or almucantar**), високо́стний круг, о́черт; високо́черт.

altitude correction, напра́ва високо́стности.

altitude difference (or **altitude intercept**), високо́стний перехо́пок, про́хапок; високо́стна ріжни́ця.

altitude intercept (or **altitude difference**), високо́стний про́хапок.

altitude of Polaris (for latitude), висо́кість Кіло́чка (задля ширника; про нагибання ширника).

Alto-Cumulus (A.-Cu.), Висококупча́сті кма́ри (П о г о д.).

Alto-Stratus (A.-S.), Висо́кі ве́рстви, високове́рстві хма́ри (як заворситься, тай небо сіре. — П о г о д.).

A. M. (Ante Meridiem), перед по́лу́днем; задобі́д.

amber (Am.), adj., янта́рний, бурштино́вий (кольор світла. — П о з н. н. х.).

Ambrose Light, Омро́сево Світло (при вступі до Нев-Йоркської затоки).

amidship(s), adv., посере́дині (судна), у межичо́вню, в міжчове́нню (беручи вздовж судна або ж навпоперек).

ammonia, n., соломя́к (Л і к.).

ampere, n., ямпе́р, ямпи́р (одиниця сили лехтр. струму).

amphidromic point, ободри́мна то́чка (що на ній збігаються Співдунаєві Ленії).

amplifier, n., повно́тич, щедро́тич (Л е х т р. н а ч.).

amplitude, n., ро́змах, по́вня, повно́тність, позе́мний цвоня́к (Н е б.).

amplitude (of tides), n., ро́змах дунаїв, дунаєвий ро́змах.

amputate, v., обітя́ти, відсі́кти, відсіка́ти (Л і к.).

amputation, n., обтина́ння, відсіче́нція (Л і к.).

anaesthesia, n., знебо́лення (Л і к.).

analyser, n., розбо́рич, розби́рач, розкла́дач, люзни́чич (Пристр.).

analysis, n., ро́склад, ро́збір, розлю́знення.

anchor, n., я́корь, я́кірь, якоре́ць.

anchor, v., обякори́тися, обякоря́тися; ста́ти, лежа́ти на я́корі.

anchorage (Anch.), n., я́корний обо́з, сал, збір; якори́ння, якірни́ця, я́корна стани́ця.

anchorage, n., постоя́ння на я́корі.

anchorage buoy, якірни́чний маня́к, якірни́чна хвиґу́ра.

anchorage dues, я́корне; постоя́ле; я́кірна постаємщина; належи́тість за я́кірний постій.

anchorage prohibited (Anch. prohib.), заборо́нено обякоря́тися, заборо́на обякоря́тися (П о з н. н. х.).

anchor buoy, су́чка (причеплена до якоря на п і д с у ч ч ю).

anchor cable, кося́к, кади́на, я́корна ка́балка, ше́льма.

anchor chain, кади́на, кося́к, ше́льма, я́корний ланцю́х.

anchor chain markings, позна́чки на кади́ні, я́корн. ланцюху́.

anchor comes home, я́кірь вдо́ма, йде додо́му, єсть на о́блавку.

anchoring, n., якірни́цтво, обя́корення, обякоря́ння.

anchor lights, я́корні ліхтарні́, світла́ (на судні, як лежить на якорі).

anchor parts, частки́, па́рті, парти́ки, складники́ я́коря.

anchor raft, то́рок (мн. торки́).

anchor shank, верете́но, гомі́лка, стегно́ я́коря; я́корне верете́но.

anchor stock, ціпо́к, шо́хта у я́корі, я́корний ціпо́к.

anchor watch, я́корна ва́рта, ча́та, сті́йка ("мала", як судно на якорі або на пристані).

ancient (anc.), adj., да́вній, ве́тхий (П о з н. н. х.).

Andromeda, n., сузі́рря Андроме́да (Н е б.).

anemogram, n., вітромі́ричний карбі́ж.

anemometer, n., вітромі́рич (П р и с т р.).

anemoscope, n., вітрогля́д(ич), (погодознавський пристрій, що показує присутність тай напрям вітру).

aneroid barometer, безнемо́крий, безмокро́тний тискомі́рич (П р и с т р.).

angle, n., у́гол, кут, коси́нець.

angle, or angle bar, куте́сна, угла́ста шта́ба, штаба "L" (Б у д.).

angle between 3 known objects, кути́ межи трох знайо́мих предме́тів.

angle clip, на́кутень, на́ріжень (Б у д.).

angle collar, бережи́ста ри́хва (Б у д.).

angle of cut, кут перехре́сття (постатевих ленів).

angle of propeller, кут, ско́сок ло́паті прого́нична; прогі́нничний ско́сок (М а ш.).

angle of vision, кут зо́ру.

angle plate, куте́сна, угла́ста пли́та (Б у д.).

angular, adj., угла́стий, куте́сний.

angular sector, уге́льний, куте́сний сі́канець (М а т.).

animal oils, сма́лець, лій.

anisallobar, n., ле́нія зро́сту тискомі́ричного гне́ту впро́довж пе́вного ча́су (П о г о д.).

anneal, v., кува́ти; гартува́ти (Б у д.).

announce, v., завіча́ти.

announcement, n., ознайму́нок, оголо́шення, обя́ва, повідо́млення.

annual, adj., рік-рі́чний, щорі́чний.

annular, adj., кільча́тий, кіле́чний, окі́льний.

annular eclipse, кільча́та, кіле́чна відмі́на (сонця або місяця; відміна обручем. — Н е б.).

annular ring, кіле́чний обру́ч (М а т.).

anomalistic type of tide, нері́вний, незви́клий ґату́нок дунаі́в.

anomaly, n., нері́вність, своєрі́дність (По г о д.).

antarctic, adj., півде́нно-крижа́ний, низови́й, півде́нно-бігуно́вий.

Antarctica, n., півде́нно-крижа́ні сто́рони, низова́ крижа́на сторона́.

antarctic circle, півде́нно-крижа́ний о́черт, низове́ крижа́не ко́ло, півде́нно-бігуно́вий круг (З е м о п.).

antemeridian, adj., задобі́дній, добі́дній, передполудне́вий.

Ante Meridiem (a. m.), перед полу́днем, задобі́д; добі́ддя, задобі́ддя.

antenna, n., хо́бот [антенна], бездро́тична сі́тка або мере́жа; радіо-сі́тка, радіо-мере́жа.

anthelion, n., протисо́ння (дико-винний ґатунок заграви. — П о г о д.).

anthem, n., держа́вна ду́ма, наро́дна сохвала́.

anthrax, n., боля́к, карбу́нкул (Л і к.).

anticrepuscular rays, протису́тіночне промі́ння (П о г о д.).

anticyclogenesis, n., протикуке́льний по́лог (П о г о д.).

anticyclone, n., анцикуке́льник, анцишурубу́рник, проти-кругові́тор́ник (П о г о д.).

anticyclonic regions, анцишурубу́рні, анцикуке́льні сто́рони (Погод.).

antidote, n., протиотру́тник, анцидо́т (Л і к.).

antilog (antilogarithm), n., анци́слів (число, шо відповідає числословові. — М а т.).

antiscorbutic, adj., протишкорбу́тний, протигнилє́чний лік (Л і к.).

antiseptics, n., протигни́стні за́соби; протигни́стники, протигно́йники (Л і к.).

antitrade winds (antitrades, counter-trades), проти-станівкі́ вітри́ (пануючі зах. вітри середніх ширників).

antitwilight arch, протису́тіночна луко́вина (П о г о д.).

anvil, n., кова́дло.

apartment, n., поме́шкання, кваті́ря (П о з н. н. х.).

apeak, adv., шпилéм, на шпилю́, на пóчепі, прóсто над, сторч над (якорем).

aperture, n., зів, óтвір (між шрубою й запором — на шрубу. — Б у д.).

aphelion, n., відсóняшність, відсóнність, відсóння, відсовнь (Н е б.).

apogee, n., відзéмність (Н е б.).

apparatus, n., при́стрій, при́лад, нáчи́ння, стру́мент, мáшина, варстáт.

apparent, adj., очеви́дний, я́вний, до-óчний, на-óчний.

apparent day, на-óчний, ная́вний день.

apparent motion, ная́вний, наóчний рух.

apparent noon, ная́вне, наóчне полу́дня.

apparent solar day, ная́вний, наóчний день сонця (ная́вний совнéчний день).

apparent sun, ная́вне, наóчне сóнце.

apparent time, ная́вний, наóчний час.

apparent wind, ная́вний, наóчний вітер.

appear, v., ви́гулькнути, показáтися.

appendages, n., прикалáбки, причіпки, додáтки (Б у д.).

apple (timber), n., яблуни́на.

apples, n., я́блука.

appliance, n., при́лад, ря́жа, застосóвання.

approach, v., зближáтися, підпливáти, узя́тися ближ, приступáти до бли́зу.

approach, n., надідбли́зок, надідхóдини.

approach chart, надідбли́жна, ближенéцька хáрта (Л е т.).

approximate (approx.), adj., при́бли́зний, при́бли́зне (Позн. н. х.).

approximate altitude, при́близна висóкість (або високóстність, небéсного тіла. — Н е б.).

approximate position, при́близна пóстать (судна).

April, n., Квітень (К о л.).

apron, n., фарту́х (деревляна штука до зміцнення злуки між хребтом тай скорсиною, у мал. човнах. — Б у д.).

apron plate, фартуши́на, фарту́шна пли́та (Б у д.).

Aquarius, n., сузі́рря Водолі́й, Водоли́й (Н е б.).

Aquila, n., сузі́рря Орéл (Н е б.).

arbitration, n., суд трéтчиків, мировá, мирови́й суд.

arbor, n., ди́нда, вітряни́ця, воруши́ло (М а ш.).

arc, n., лукá, дугá (Н е б.; З е м л е м.).

archipelago, n., арципалáг, многови́спля, островщи́зна, острóвщина.

arch piece, склепі́ння, лукóвина, дужнá бóтя (над шрубою. — Б у д.).

arctic, adj., півні́чно-крижáний, горі́шне-бігунóвий.

arctic circle, північно-крижáний, північно-бігунóвий óчерт, горíшно-бігунóве кóло (Земоп.).

arctic current, крижáна, крижáно-мóрська, горíшня течíя.

arctic front, північно-крижáний хрунт, горíшне-бігунóва лáва зúмного повíтря (Погод.).

Arcturus, n., велúка звіздá у сузíррі Волопáса (Неб.).

arc units, одинúці вúміру дугú, дужні одинúці.

area, n., плóща, прóсторонь, дільнúця.

Argentina, n., Орґантúна.

Argo, n., сузíрря Арґа.

argyrol solution, рóзчин срібролíї (Л і к.).

Aries, n., сузíрря Баранá.

arithmetic, n., щóтниця, лічбá, арихмéтика.

ark, n., бáржа.

arm, n., рáмено, плечé (жерди, якоря).

arm, or yard-arm, n., рáмено жéрди.

arm (of the river), n., рукáв рікú.

armature, n., ришту́нок (в і йсь к.); я́кір мотóра (лехтр.).

arming of lead, вúрехтування, або "озбрóєння" (себто насмальцьóвання, наялóження) лазкá; волочкóвання.

arms, n., збрóя.

aromatic spirit of ammonia, жиґунéць (Л і к.).

arrival, n., прибуття́, довáла, притéча.

arrival at another port, прибуття́, притéча до ýншого пóрту.

arrive, v., прибережúтися, довалúтися, притектúся, добúтися, доплúсти.

arsenal, n., пушкáрня, гармáття, збрóйниця.

arsenic, n., аршúнник (Л і к.).

arson, n., підпáл.

artery, n., жúла (Л і к.).

article, n., 1. артúкул (в статуті, то-що); 2. прéдмет (торгу).

articles of agreement, рядові артику́ли, артику́ли умóви.

artificial, adj., шту́чний, удáваний.

artificial horizon, шту́чний, удáваний óбрій.

artificial respiration, шту́чний віддих (Л і к.).

ascending node, ушéстний, горішéстний ву́зол (перетин орбит. — Неб.).

ascension (right), зіхóд, вшéстття (Неб.).

ash, n., пóпіл, золá, спу́дза.

ash (timber), n., ясенúна.

ash-bin, n., попéльня, попільнúк, кіш на пóпіл, попéльний кіш.

ash ejector, випопéльник, випопéльнич (Прилад).

ashore, adv., до бéрега; на бéрезі.

asphyxia, n., учáддя, заду́ха, уду́шшя (Л і к.).

aspirin, n., аспирúна (Л і к.).

assault, n., нáпад, ґвалтóвний нáскок.

assemble, v., складáти, зберáти, пільжити, модлувáти (Б у д.).

assembly, n., складанúна, собóр (Б у д.).

assign, v., призначáти, загáдувати.

assignment, n., признáчення, допорýка, зáгад.

assist, v., допомогáти, сприяти, стáти (кому) до пóмочи або в пригóді, давáти пóмочи (помочи-порятунку), підрятóвувати (кого).

assistance to vessels, допомóга сýднам, підмóга, підмóжка.

assistant engineer, підмáйстер.

assorted, adj., дібраний, добúраний, сортóваний, покшталцьóваний.

assume, v., давáти-нá-то, припускáти, клáсти, повзяти.

assumed, adj., натодáйний, припýсканий, припýщений, повзятий.

assumed position, припýскана, припýщена, повзята пóстать.

assurance, n., запéвнення, забезпéка.

astern, adj., ззáду, позáду; зад, позáд кормú; за, поза кормóю; в нáпрямі кормú; задкувáти, йти зáдки.

asteroids, or planetoids (minor planets), малí, мéньші планéти.

astral, adj., зóрявий, зíрочний, звíздний.

astray (to go astray), adv., зблудúти, зблукáтися.

astro-compass, звіздокóмпас (Л е т.).

astrograph, n., звіздопúсач (П р и с т р.).

astronomer, n., звіздознáвець, звіздознáхар, звіздовíд, звіздяр, небéсник.

astronomic(al), adj., звіздознáвський, звіздярський, небéсницький.

astronomical abbreviations, звіздярські, звіздознáхарські, небéсницькі скýцки.

astronomical base, звіздярська, небéсницька, оснóва, оснóвина, підвáлина (у морських обоздринах).

astronomical bearing, звіздярський нéсок.

astronomical day, звіздярський день.

astronomical instruments, звіздярське, небéсницьке, справúлля, сарсáма.

astronomical latitude, звіздярський (небéсницький) ширнúк.

astronomical time, звіздярський, небéсницький час.

astronomical transit instruments, небéсницьке перешéстне (перейдéшне) справúлля.

astronomical triangle, звіздярський, небéсницький, трúкутень.

astronomical twilight, небéсницькі (звіздярські) сýтінки.

astronomical unit, звіздярська (небéсницька) одинúця.

astronomical work of survey, звіздярська (небéсницька) обóздрина.

astronomy, n., звіздя́рство, звіздозна́вство, небе́сництво (віда про звізди).

asymetric, adj., несомі́рний, несорі́вний, недомі́рний.

asymetrical soft iron, несомі́рно-ста́влене мягке́ залі́зо.

asymetry, n., несомі́рність, несорі́вність, несомі́ра, несорі́вня, недомі́ра.

athlete's foot, пістря́чка (Л і к.).

athwart (same as abeam), adv., попере́к, навпо́перек, на́вхрест, навпі́переки; на сво́локу [на траверзі]; сторч(ака́ до) хребта́ (килю), шляху (курса), течії́, хвиль, ві́тру.

athwart-hawse, adv. попере́к ши́ї, ше́льми; попере́к ки́чки.

athwart-ships or transverse (same as abeam), adv., навпі́перек судна́ (сторч, прямокутно хребетної ленії).

Atlantic, adj., Атланти́йський, Таланти́йський.

Atlantic, n., Атла́нтика, Тала́нтика (Атланти́йський Осія́н).

Atlantic Ocean, Атланти́йський, Таланти́йський Осія́н.

Atlantic Ocean Currents, Атлант'осія́нські, Талант'осія́нські, Течії́.

atmosphere, n., озду́хи, обі́тря, пові́тря; оболо́ки.

atmosphere of earth, зе́мська оздухо́пука, землі́ озду́шне ото́чення, зе́мські оболо́ки; оболо́ки.

atmospheric, adj., озду́шний, оздухо́пучний, оболо́чний.

гнет, прас; оздухо́тиски, облако́-

atmospheric pressure, оздухо́ви́й (повітря́ний, оболо́чний) тиск, прас.

at noon time, опо́лудень.

atoll, n., кора́лева ви́спа.

atrip (the same as aweigh), adv., ви́важен, заві́с, на підва́зі, трі́паєсь, затрі́павсь (про якірь як відривається ґрунту).

attempted murder or manslaughter, за́мах на морд, на душогу́бство (Ст. м.).

attention, n., позі́р.

attention (to pay attention), v., позі́р да́ти, дава́ти позі́р.

attract, v., ва́бити, притяга́ти.

attracting poles, самопритягу́щі, взаємотя́глі (співтя́глі, сопритягу́щі) бігуни́.

attraction, n., при́тяг, тягота́.

audible, adj., дочутни́й.

August, n., Се́рпень.

Auriga, n., Візни́к (сузірря між Персеєм тай Чепігою. — Н е б.).

Aurora Australis, Низова́ Оказі́я, Півде́нне Ся́йво.

Aurora Borealis, Оказі́я, Півні́чне Ся́йво.

Australia Current, Австралі́йська Течія́.

authority, n., уря́д, вла́да, (чиясь) во́ля; пова́га, старшинство́, старе́чість.

automat, n., само́рух, самору́хач.

automatic, adj., самору́шний.

automatically, adv., самору́шне, само́руш.

autos, n., а́вта, самохо́ди.

autumn, n., осíння порá, óсінь.

autumn sky, осíнне нéбо, нéбо восенй.

autumnal equinox, осíнній перелáз (або брід; осíнне рівноде́ння).

auxiliaries, n., помічнйці, допоміжниці (другорядна машинерія на судні).

auxiliary, adj., додатко́вий, допоміжний, помічнйй, другоря́дний, запаснйй.

auxiliary drain, допоміжний стік (М а ш.).

auxiliary exhaust pipe, допоміжна кутня́нка (на зворотну пару в дорозі до загустича.—Маш.).

auxiliary foundation, підпоміжницька пíдставка, осно́ва, підпо́ра, по́дена, хундаме́нт (під помпу, лембик, загустич, то-що).

auxiliary lighting system, допоміжна світе́льна суста́ва (на балагульних суднах. — М а ш.).

auxiliary plotting board, додатко́ва (підру́чна) гапто́вна до́шка (або а́ркуш, ка́рта).

auxiliary steam pipes, допоміжничні парові ру́ри (до другорядної машинерії. — М а ш.).

availability, n., розпорядйміність, напо́хватність.

available, adj., гото́вий, (такий шо) до рукй, есть на по́хваті, вальнйй, розпорядйміний.

avast, int., го́ді! габо́в! до́сить! (як-от: годі галювати.—Ґедло).

avenue (ave.), n., широ́ка ву́лиця (П о з н. н. х.).

average, n., шко́да, ушко́дження (судна або ладунку).

average, adj., пере́січний, сере́дній, звйклий, меже́ний.

average adjuster, відшкодо́вний мировйй, відшкодо́вний за́від (Ст. м.).

average bond, зобовя́зання про шко́ду (Ст. м.).

average rate, пере́січна ра́та.

aviation, n., летнйцтво, летю́тство, політа́йство.

aviator, n., летнйчий, льо́тчик, літа́єць, озду́шний ху́рман.

aviso, n., вістове́ць (проворне віщове суденце).

avoid, v., бокува́ти (від), вимина́ти.

avoirdupois, n., англійський вймір вагй.

awash, adv., при водí, при самій водí, навпримо́кро.

away (opp. of toward), adv., геть-від, від-од.

aweather, adv., до, про́ти вітру (керму наставити), до же́жлю, нажеже́льне, навітренно (навітритись).

aweigh (same as atrip), adv., завйс, вйважен, вйсит, на підва́зі (на здогад якоря).

awning, n., таш, таша́, наме́т, табу́рка (з полотна: від сонця або дощу); підсíння.

awning or shade deck ship, підсíнно-да́шне судно́ (Б у д.).

ax(e), n., сокйра.

axis, n., вісь (М а т.; Х в и з.).

axis of earth's rotation, вісь зе́мської верете́нности (зе́мських оберта́сів, зе́мського вертіжа́).

axis of the earth, вісь землі́, зе́мська вісь.

axle, n., вісь (Т е х н.).

aye, int., ая́! аякже! а́йно (себто: розумію).

aye, aye, sir! до́бре! (відгук на ґедло).

azimuth, n., а́зимут, а́зьмут (напрям, прямець, або несок небесного тіла; поземна кутесна віддаль).

azimuth angle, а́зьмутний у́гол, кут.

azimuth by computation, а́зьмут доро́гою обчи́слення.

azimuth circle, а́зьмутне в е р ц а́ д л о; а́зьмутний обру́ч або круг.

azimuth diagram, а́зьмутний розпису́нок, розрису́нок.

azimuth gear, а́зьмутне (пале́шне) наря́ддя, а́зьмутна пале́шня (у Д з и ґ о к о м п а с і).

azimuth instrument (or **bearing bar**), а́зьмутний при́лад (до малих компасів).

azimuth motor (gyro), а́зьмутний мото́р (у Дзиґокомпасі).

azimuth of meridian observations, а́зьмут опівденко́вих по́здер, або поздеру́нків.

azimuth of Polaris, а́зьмут Кіло́чка.

azimuth prisms, а́зьмутна при́зма, а́зьмутний граня́к.

azimuth stabilized, а́зьмутно-устодо́лений.

azimuth tables, а́зьмутні та́блиці.

azimuthal equidistant projection, а́зьмутна рівнодда́ляна про́міть.

Azov Sea, Озі́вське Мо́ре.

azure (the blue vault above; the unclouded sky), n., блаки́ть, оболо́ки.

B

Back (oppos. of v e e r), v., йти або су́нути наза́д, задкува́ти, пересува́тися, бокува́ти, заверта́ти (в напрямі противнім до стрілки годинника. — На здог. вітру).

back (to back a sail), v., заопа́чити, забаки́рити вітри́ло; ки́нути вітрило нао́пак, на о́пашки (себто на щоглу).

back (to back and fill), v., то опа́чити, то надима́ти (вітрило).

back (to back an anchor), v., підпе́рти я́корь (меньшим якорем спереду, для зменшення напруги).

back (to back water; sternboard), v., таба́нити (веслами).

back (to back out), v., ви́задкувати.

back bar, наору́жна шта́ба, нараме́нна, нарі́жна (на протилежнім боці від внутрішньої, пазушної штаби. — Б у д.).

backbone, n., окостя́к.

back-haul, n., зворо́тна путь, зворо́тний ладу́нок, або ванта́г.

back-stays, за́дні припо́ни або приво́ї (скісна снасть, від голови щогли до облавку, назад, ід кормі).

"Backstays of the Sun", "За́дні приво́ї Со́нця" (моряцька назва на сутіночне проміття при заході сонця).

backwash, n., відско́клії хви́лі; відшру́бні буруни́.

backwater n., зато́н, пла́вня.

back water port (starboard), табань зліва (зправа. — Гедло).

bacteria, n., па́личка, бахте́рія (Л і к.).

bag, n., мішо́к (на сей або овий вантаг).

bag (a sail bags), v., мішко́м; мішо́читься (вітрило, як пола туго, а пузо слабко).

baggage, n., клунки́, паку́нки (особисті речі подорожніх).

Baguio, n., Багу́йо (так в околицях Пилипин круговий тропецький зветься вітер).

bail, n., ду́жка (Д з и г о к.).

bail (also **bale**), v., ча́рпати, виче́рпувати (воду).

bailer, n., шпол, шпо́ла, шпо́лик.

baker, n. пе́карь.

balance, n., 1. рівнова́га; 2. ре́шта; 3. терези́.

balanced frames, рівні (рівнова́жні, зрівнова́жені) тагуни́ (у міжчове́нню. — Б у д.).

balanced rudder, зрівнова́жене, двобо́ке де́мено.

balance-reef, зрями́ти цу́пко, зконо́зити (вітрило; зробити вітрило так ніби трикутним).

balcony, n., ви́шка.

bald-headed, adj., ли́сий, безве́рхий (про шкуну без верхощогел).

bale, n., па́ка, па́чка, вя́зка, вя́занка, вьюк, багу́л (Л а д у н к.).

balement, n., дору́чення (речі, майна) на ві́ру (одною особою другій, для достачення третій. — С т. м.).

balk, n., бе́лька, бе́вка (від 4 на 4, до 10 на 10 цалів завгрубшки).

ballast, n., саву́р.

ballast tanks, савур-стояни́, савур-станви́.

ballasting, саву́рення, насаву́рення (саву́рити).

ballasting tanker, саву́рення пали́ванця.

ballistic, adj., жбуре́бний.

ballistic damping error, жбуре́бно-гамо́вна хибина́ (Д з и г о к.).

ballistic deflection, жбуре́бне відо́гнення (або відігнення), жбуре́бний відо́гнуток.

ballistic deflection error, хибина́ через жбуре́бну відо́гненність, жбуре́бне відо́гнення; жбуре́бно-відігне́нтська хибина́ (Дзиґок.).

ballistics, n., жбуре́ба.

balloon jib, черева́тий (опу́клий) косе́ць (велике передне вітрило

на ходовий вітер при лагідній погоді).

balloon sail, черева́те (опукле) вітри́ло (велике тай легке, на додаток до звиклого легкого вітрила, або натомісць).

balsa, n., боко́р.

bananas, n., бана́ни.

bandage n., за́вя́зка, пов я́зка (Л і к.).

bandage scissors, но́жиці до розтина́ння завязо́к (Л і к.).

bank (**Bk**), n., мілина́, о́бміль (П о з н. н. х.).

bank, n., бе́ріг (ріки), ри́па, вал, бік, на́сип, мілина́.

bank, n., бесе́дка (у човні).

bank, n., ба́нок.

banked fire, накри́тий (свіжим паливом), прига́шений вого́нь.

bar, n., за́мель, ла́ва, забо́ра (на дні води).

bar, n., шта́ба (Б у д.).

bar, n., вороти́ло, вирло́ (у катеринці).

bar, n., бар (одиниця оболочн. тиску. — П о г о д.).

bar, n., ора́нда, ко́ршма, при́лавок, шинквас.

bar iron, залі́зо шта́бами, шта́бне залі́зо.

barbed wire, колю́чий дріт.

barbette, n., обо́ра (округла побудова на військ. суднах, для захисту всячини на даху).

bare boat or demise charter, го́лий ви́найм, го́ла посе́ссія судна́ (С т. м.).

bare-poles, adj., ненакри́тий, голощо́глий, без вітри́л; голіщо́гел, голоті́ч.

barge, n., 1. ба́ржа, берли́на, шала́нда (на тягар, без власного прогонового засобу); 2. барка́с, байда́ра (великий беседочний або моторовий човен до ужитку старшини воєнн. судна).

bark, or barque, n., ба́рка, байда́к (трьохщогельне судно; передня щогла і головна — квадерно-вітрильні; мизинна — косечна).

barnacle, n., черепу́шки (чепляються которі до спідки судна); бара́ння.

barocyclonometer, n., тискокукломіри́ч (пристрій до намацання кукельної околиці без повітряної мапи. — П о г о д.).

barogram, n., гне́токарбі́ж (карбіж самолейстровного тискоміри́ча).

barograph, n., тископи́сач, тискока́рбич (П р и с т р.).

barometer, n., тискомі́рич (П р и с т р.).

barometer lows, тискомі́ричні низи́ (П о г о д.).

barometric tendency, тисковий на́хил, т и с к о н а́ х и л (протягом означеного часу. — П о г о д.).

barque, or bark, n., ба́рка.

barratry, n., злочи́нне недба́льство, або шкідни́цтво (збоку корабельної старшини на недобро судна або ладунку); баратéрія (С т. м.).

barrels, n., бари́ла, кухви́, бочки́.

bartender, n., шинька́р, оранда́р, виноче́рпий.

bascule bridge, рівнова́гий, розсувни́й, підо́ймний міст (П о з н. н. х.).

base, n., осно́ва, осно́вина, підва́лина, підні́жжя, по́дена; ґрунт, заса́да; обопо́ра.

base **frequency,** вла́сна, пити́ма часто́та (Х в и з.).

base line, ле́нія осно́ви, осно́вна́ ле́нія (поземна повздовжна достосовна ленія. — Р и с.; Б у д.).

base line, ле́нія осно́ви (коротша дуга велико́черта.—У Лорані).

base line extension, про́тяж ле́нії осно́ви (довша дуга велико́черта. — У Л о р а н і).

basic, adj., осно́вний, ґрунто́вний, ґруне́тний.

basic pulse recurrence rate, ґруне́тна ра́та жи́вчицького заворі́тнення (на́воротів жи́вчика).

basin, n., водо́йма, ла́хта, ча́лка, за́водь.

bath, n., ку́піль.

bathometer, n., проглубо́чич, проглу́бич (П р и с т р.).

bathroom, n., купеле́вий чула́н, купа́льня.

bathymetric chart, глибочизня́на, проглибо́цька ха́рта; ха́рта про́глубу води́.

bathymetry, n., проглу́бництво, проглиба́йщина.

batten, n., ла́та, пла́нка, дра́нка (до всілякого, здебільша ладункового, ужитку на облавку. — Б у д.).

battery, n., арма́та (на суднах; суденна армата).

Baumé gravity system, Боме́єва суста́ва пито́мої ваги́, ваготи́.

bay, n., ліка́рня (на судні); суде́нна бо́льниця.

bay (B.), n., лукомо́рря, зато́ка (а, як мала, то — за́ворот, ла́хта. — П о з н. н. х.)

Bayer's letters, Ба́йєрові лі́тери, Літери Баєра (до позначення звізд).

bayou (B.), n., рі́чка, струмо́к, заболо́чена відно́га зато́ки (П о з н. н. х.).

beach, n., бережи́на, зарі́нок, припа́й.

beach, v., гна́ти (човен) на бережи́ну; витяга́ти (човно) на бе́ріг; сі́сти, застря́гнути на мілко́му.

beaching of a boat under oars, прича́лення весе́льного човна́ до припа́ю.

beacon, n., беке́т, віха (на мілині, або на березі: осторога вегля небезпеки).

beam, n. сво́лок (від боковини до боковини, навпоперек судна. Сволоки тримають палуб, дах). [бімс].

beam, n., про́мінь, луч.

beam, n., найбі́льший про́шир судна́.

beam compass, протяжний, розсувний обчіркач (Струмент).

beam ends (on beam ends), бóка, бокасá, горісвóлока (перехнябившись).

beam knees, свóлочна, сволоковá завя́зка (Буд.).

beam line, свóлочна, сволоковá лéнія (Рис.).

beam plate angles, сволокові, свóлочні, углáсті плити (Буд.).

beam splitter, лучерозкóлич, лучерозщéпич (або частинно-відблискнюще люстерко, у Радарі).

beam width, ширóкість прóміню (у Радарі).

beam wind, боковий вітер, вітер на свóлоку.

beamy, adj., ширóкий, бокáстий.

beans, n., біб, хвасóля.

bear, v., нéсти, прямúти.

bear (to bear down), v., наднóситись на суднó з вітóрного боку.

bear (to bear a hand), v., докладáти рук, галúти, шáмати.

bearding, n., лутéць (ленія стичности плит на скорсині, або на запорі. — Буд.).

bearer, n., підпірка, підставка, підмостка, носій, носюк (Буд.).

bearing, n., нéсок, прямóк (чогонéбудь, з кута зору того хто дивиться).

bearing and angle, нéсок і кут.

bearing bar (or azimuth instrument), áзьмутне нáчúння до малúх кóмпасів.

bearing by rangefinder, нéсок, нáпрям за замíричем.

bearing by stadimeter, нéсок, нáпрям за продалéчичем.

bearing by vertical sextant angle, нéсок, нáпрям за сторчовúм шестáнтним кутóм.

bearing circle, нескові́й (прямітний, прямéцький) обрýч, або круг (Пристр.).

bearing of distant object, нéсок (нáпрям) віддáленої рéчи.

bearing of shore light, нéсення, нéсок, прямéць берегового світла.

beating, v., бúти (проти вітру), пробивáтися (наперед, вівторними поставами, або "галсами").

Beaufort's scale of winds Бохóртова вітóрна скáля, Бохóртова скáля вітрів.

becalm, v., затишúти, зáстувати, заполоскáти, заспокóїти; перехопúти вітер.

becalmed, adj., затúшений (про судно); стúхлий (про вітер).

becket, n., каблýка, петля́, вýхо (з мотуза, линви).

becloud, v., захмáрити, завóрсити ("заворсилось небо").

bedpan, n., ліжковúй уринáл (до ужúтку тяжко хорих. — Лік.).

bed plate, зáстілок, лéжень, підмостка, підлóже, підстилка, підлíжки, підвáлина (Буд.).

beech timber, n., бук.

beer, n., пúво,

bees, n., бúльця (на кичечній сприсі, кудою на жабках йдуть

привої від передньої верхощогли).

before daylight, до́дня.

before the mast, перед пере́дньою що́глою (також: "яко простий моряк" через те шо кватирі на челядь містяться на передній частині судна).

before the wind, попере́д ві́тру (вітер ззаду, від корми).

belay, v., закла́сти (линку, кодолу — на чалку, приколень, стовпець), уремезува́ти, притýжити (не завязуючи) [обнести трос на бітенг].

bell, n., дзвін, ґалаґо́н (також пісочний годинник і час на судні — "шклянки").

bell buoy (Bell), ґалаґо́нний, подзвоня́стий маня́к, маняк-ґалаґі́нник; ґалаґі́нник, подзвоня́к (П о з н. н. х.).

bell-mouthed (or cowl) ventilator, колокі́льний прові́трич або вітрогін; каптýристе ди́хало.

bell time, n., шклянки́.

belligerent, n., войовни́к, душма́н.

belligerent, adj., во́йний, войови́тий, душма́нний, войовни́цький; такий, шо на воєнній стопі або у стані війни.

bellows, n., міхи́ (М а ш.).

Belot, n., Белот (дуйний Північн. тай Півн.-Зах. вітер на Орапськім Півдні).

below, adv., на спо́ді, успо́ді, до́лі; на спід, на діл, під палуб, під палубом (також: під водою).

below the sea level, ни́зче рі́вня води́.

Bench Mark (B. M.), рове́нні кляки́, покля́чки; клячи́ння (стала позначка рівня).

bend, v., прибга́ти, забга́ти, притýжити.

bend (to bend a sail), v., прибга́ти, напня́ти, напя́сти, напнýти, напина́ти вітрило (до жерди, то-шо).

bend (to bend a cable), v., прибга́ти кади́ну, притýжити (до якоря).

bend, n., вýзол (яким линву притужуєсь до линви).

bending rolls, гнуте́сний ма́ґель (велика машина до гнення, вигинання плит. — Б у д.).

bending slab, гнуте́сна підло́га (з грубих чавунних плит шо на них будівельний вигинаєсь матеріял. — Б у д.).

Bendix underwater log, Бе́ндиків підво́дний спіхомі́рич (П р и с т р.).

bends, n., обгина́лки.

bent courses of radio ranges, гне́ні шляхи́ бездро́тичних замі́рок.

benzine, n., бензи́на.

berg (same as iceberg), n., турна́ш, крижа́на гора́ (пловуча).

berth, n., ло́гво, лі́гво (на судні).

berth, n., ча́лка, або при́шиб.

berth, n., плани́ця, пря́сло, пра́сло.

Betelgeux, n., 1-ої ве́личи зоря́ у сузі́ррі Волосожа́ра (Н е б.).

between (bet.), prep., міждо, мéжи, мéдже, між (П о з н. н. х.)

between decks ("tween decks"), межидáшшя, межипáлубля.

bevel, n., косяк (який-неб. кут тільки не 90°), скіс, загóстрення.

bevel, adj., кóсий, скісний, косокýтний, клинувáтий, клинчáстий.

bevel square, косятич (струмент до роблення косяків).

beware, int., вáра! варé!

bezel ring, бизівний обрýч (на азьмутнім верцадлі).

bibbs, n., била (шматки дерева пришрубовані до щогли як підпора до кобилиці).

bicarbonate of soda, двуглéчна содóва сіль (Л і к.).

bichloride of mercury, сулимá (Х в е м; Л і к.).

Big Dipper (Ursa Major), Віз, Сузірря Віз (Н е б.).

bight, n., петля, сóбга, вічко, колінце, зáвертень, зáкрут, зáлім; залóм ріки; сагá.

bilge (bulge), n., кéльня, кéлюх (бодня, діжа, ґелево, вагани: котора округлая частина шкаралупи судна лучить спідку з боковинами. — Б у д.).

bilge, v., пробити собі кéльню (стати проточним, дістати течь).

bilge keel, кéльне (бокове) перó, ґзимс, прибій (з обох боків судна, шо б меньше коливалось).

bilge plate, кéльна плита (гнута. — Б у д.).

bilge water, течь, бáлмус, джуми́ґа, джýрджа (шо збирається на споді судна).

bilgeway (same as **bilge**), n.

bilge ways, кітвиця, кітва, облóги, пільга (бруски під келнею, як пускається судно на воду. — Б у д.).

bilge well, кéльний цебéр (на самім споді судна, для стоку. — Б у д.).

bilged, adj., спробиваний (себто тече, затікає).

bilges, n., кéльна прóсторонь (найнизша частина всередині шкаралупи судна, як шо внутрішню спідку уважаєм за спідну межу шкаралупи).

bill, n., дзюб, ріжóк (якоря).

bill, n., лист, грáмота.

bill of entry, митáрська грáмота.

bill of exchange, замінний лист, боргове зобовязання [вексель].

bill of health, грáмота здорóвля, визволéнний лист.

bill of lading, грáмота ладýнку, ладункóва грáмота.

bill of sale, запродáжний лист.

billet head, ніс кички (простий тай нехвиґурний, на деревлянім судні).

billow, n., велика хвиля, вал, бурýн; хвилéшна хвиля.

billowy, adj., розбýрхане (море); море спухло.

billyboy, n., шугáлія (одношогельна берлина з плиткою спідкою, щоглу якої — пливучи попід міст — можна нахилити до палубу).

bin, n., кóроб, кіш, скрúня, засíка.

binary, n., подвíйна зоря́ (Н е б.).

binnacle, n., приímище на кóмпас, кóмпасне дуплó, вýлик, борть [пактоуз.].

binnacle access cover, пóкришка на дóступ до кóмпасного приímища (Д з и ґ о к.).

binnacle base, хундáмент, оснóвина кóмпасного приímища.

binnacle stand, підніжжя, пóдена кóмпасного приímища (Дзиґок.).

binoculars, n., баньóки (биньокель, баньóкель; вигуляри, окулярна дволюховка).

birth, n., пóлог (Л і к.).

birth marks (same as Plimsoll marks).

biscuits, n., сухарí.

Bishop's ring, "Бискýпська Обрýчка" (назавміру великий вінець, або обгорода, довкіл Сонця. — П о г о д.).

bismuth subnitrate, бисмýтиста пів-салíтра.

bites, n., ґéдзло (як вкусит щур або комаха. — Л і к.).

bitter, or bitter-end, глухий, остáнній кінéць (відóблавний кінець кадини міцно притужений у кадинниці).

bitter, biting (frost, wind), adj., прúкрий, смалькúй, шмальнúй (вітер або мороз).

bitts, n., стовпéць, кайлáк, прúколень, оклéцьок (звикле у парі: деревляні, або чавунні нездвиженні сторчаки до времезування кадини, кодолля, линов) [бітенг.].

black (b.), adj., чóрний (П о з н. н. х.).

black buoy, чóрний маня́к.

black-out, n., затьмáрення, стýма.

Black Sea, Чóрне, або Козáцьке, Мóре; Понт, Путúмець.

Black Stream, Чóрна Течія́ (Курошиво).

bladder, n., міхýр (Л і к.).

blade, n., лóпать, плаз (весла, шруби, демена).

blank flange, правúчний пруг (рубец, бережок, то-що, плити: себто готовий, але ще не продіравленний. — Б у д.).

blanket, n., кóвдра.

blanket (same as becalm), v., заступúти, затишúти, накрúти, закóвдрити (як-от заковдрити бездрóтичні навіжки могучим утручанням, або заступити вітер другому вітрильнику, що есть на нахлівнім боці).

blast, n., пóбурх вітру, бýрхіт, бурхáння.

blast (to give a blast on the siren), v., затрембітáти.

bleak, adj., урéдний, різкúй, студéний (на здогад вітру).

bleeders, n., клейтухú (у спідці судна, до випускання води, як судно у сухій карабельні).

bleeding, 1. кровóтіч, кровотéча; 2. кровопýски (Л і к.).

blindly, adv., наóсліп.

blinker n., мигýшка.

blinking, n., бли́мання, мо́ргання, мигті́ння (напр. у Л о р а н і).

blizzard, n., заверю́ха, курбельо́ха, ви́холка, хурди́ґа, хурди́ста, ху́рія, хурде́лиця.

block, n., жа́бка.

block & falls, ря́жа (ціла одиниця з 2-х або більше жабо́к, з відповідними линками) [талі.].

blockade, n., загоро́да, обло́га [блокада].

blockade-runner, облогодра́вець (судно, шо вимкнеться з облоги, загороди).

blood clot, згу́сток, гру́дка кро́ви (Л і к.).

blow, v., ви́хорити(ся), ві́яти.

blow-down cocks, ви́дмушний, видмухо́вний крент (М а ш.).

blowtorch, n., клю́хта.

blue (Bu.), adj., си́ній, я, е, (П о з н. н. х.).

blue magnetism, си́ня маґнети́зна (бігуновщина південно-тягущого, або низу-шукущого кінчика маґнетної стрілки).

blue peter, си́ній наполу́мич (синій навіжний прапорець з білою квадрою посередині: гасло на відчалення, до кликання човнів, то-що).

bluff, adj., ко́зирем, напиндю́чившись (як судно на повних, поперечно-наставлених вітрилах спереду).

bluffs (cliffy coastline), n., стрімки́й, крути́й, бе́ріг; кру́чі, скелі; крутобере́жжя, ку́ява.

blunt-end shears, тупокінча́сті но́жиці (Л і к.).

board, n., о́блавок, бік, край.

board, n., бардіж (просяг судна на одній поставі, пробиваючись проти вітру).

board, plank, n., до́шка.

board (to board vessel), v., 1. прийти́, ста́ти по́руч (судна, або напротив судну, як-от до нападу); 2. посади́тися на судно; 3. зачепи́ти судно (як-от до митного перегляду, то-що).

board measure, ви́мір (про́мір, мі́ряння) дощо́к (Л а д у н к.).

boarding a wreck, бардіжа́ння поло́мку, при́ступ до поло́мку.

boarding of a vessel, n., бардіжа́ння, зачіпа́ння судна́ (кимнеб., для тої або иншої причини).

boat, n., чове́н, човно́, судно́; пароплáв.

boat, adj., човнови́й, чове́нний.

boat before a broken sea, човно́ навпере́д бурунів (буруни бьють ззаду, від корми).

boat chocks, кли́ння, підпірки́, кізли́ни на човни́; човнові підмо́стки (на палубу, під човнами).

boat commands, розка́зи, ґе́дла, розпоря́дки (на ратункових човнах).

boat deck (or hurricane deck), човнови́й (або хуртовинний, "гуриканський дах", найвищий, де вантажиться човни).

boat harbor (B. Hbr.), човене́ць-

кий за́хист; притýлок на човни́ (П о з н. н. х.).

boat-hook, очéпа, гарб, гарпýлець, відпóрина.

boat in a surf, орýдування ратункóвим човнóм серед шýму, серед бурунів.

boating, n., човни́цтво, човновéцька розвáга, забáва.

boatman, n., човнови́й, човнови́к, човня́р.

boat positions, пóстаті у гребні; гребéцькі пóстаті.

boat-race, човновéцькі, човни́цькі перéйми; човнові перегóни, змаг на човнáх.

boat rope, or **line** (commonly 2½" manilla), човновá ли́нка (перекинена через облавок спереду достосовної драбини, тощо, тай притужена гет-гет позаду, шо б которі хто прибочаються на малих човнах мали за шо триматись).

boatswain, n., оснáч [боцман.].

boat the oars, вéсла на човéн! (став весла на беседки, наперед лопатьми. — Ґ е д л о).

boat under oars, човéн на вéслах, весéльне човнó.

boat under sail, вітри́льне човнó, човéн на вітри́лах.

bobber, n., поплавéць.

bobbing a light, засідáння на світло, підпли́гування світла (спосіб до віднайдення постаті судна шляхом постереження ліхтарні з навперемінних пьонтер).

bobstays, n., привóї від кичéчної спри́си до скорси́ни або до різакá; водяні припóни.

body, n., тóлуб (судна).

body, n., небéсне тіло (Н е б.).

body plan, тóлуб на плáні, план тóлуба (Р и с.; Б у д.).

boiler n., котéл, чавýн, мідень.

boiler casing, котéльний заскри́нок, зáсторонок (переділка до захищення всіляких місць на даху від вару з котельні.—Б у д.).

boiler covering, котéльна нáкривка, котéльна попóна (Маш.).

boiler foundation, підкотéльний лéжень (Б у д.).

boiler plate, котéльне залізо.

boiler room, котéльня, котéльна засíка.

boils, n., чиряки́ (Л і к.).

bolide, n., вогняни́ця (дуже яскравий, вибухущий літавець).

bollards, n., причáл, причáли (деревляні або чавунні, на пристані або на корабельні, до привязання судна); прикóл, при́колень.

bolster plate, підлéжна, підстéльна пли́та (Б у д.).

bolsters, n., подушки́, підмóстки, підстілки́ (Б у д.).

bolt-rope, обíрка, шля́рка, обрáнка (пришита до країв вітрила).

bolts, n., шруби.

bond, n., зарýка, застáва (Торг.).

bone black, костянé чорни́ло (чорна хварба з перепаленої кости).

bonnet, n., шабатýра (на моторі, то-що).

bonnet, n., дото́чка (до пелени кісця; підтичка).

booby hatch, ля́да, ві́ко (на кватирку, на малий пролуб); мала́ (піднесена) горла́ха.

boom, n., 1. ва́жель, вагови́й дрючо́к, підо́йма, бендю́га, ключ (чим вантажити тай виладовувати тягар); 2. богу́н, дрючо́к (низчий складник повздовжного вітрила, косяка).

boom horse, дрюче́чний ко́ник (металевий, шоб по нім могла бігати жабка).

boom-irons, дрюче́чні ри́хви (залізні, на жердях; тудою переходять легкі дрючки до обочних вітрилець).

boom rest, дрюче́чне сідло́ (куди притужено дрючок, тай де спочиває).

boom-table, дрюче́чний стіле́ць (довкола щогли, на чім дрючкови обертатись).

boomkin, n., дрюче́чок (вистає который зад корми; на нім допомогова снасть до надвислого богуна).

boot topping, n., осо́бшана, дуже відпорна, фарба до помальовання обочинних низів.

Bootes, n., Сузі́рря Волопа́с (Н е б.).

bora, n., бо́ра, бо́рва, борві́й (зімній північний вітер на Чорному Морі тай на Озівському — "Москаль дме").

bore, n., бара́н (висока раптовна припливова хвиля у вузьких гирлах).

Boreas, n., Борві́й, горі́шній ві́тер.

boric acid, бо́рний квас (Л і к.).

bos'n's chair, осна́цька коли́ска (вислий поміст, висле стябло при боці судна, для роботи).

bosom, n., жо́луб, кори́то (нутро угластої штаби. — Б у д.).

bosom bar, вну́трішня, па́зушна, шта́ба (їдна в другій. — Б у д.).

bosom of the sea, морська́ глибочі́нь, пучи́на; безо́дня.

bosom plate, пли́тка, та́хля, шта́бка, на́кладка (припасована до кутесної штаби для сполуша́ба (їдна в другій.—Б у д.).

boss, n., ма́точина, ви́тка, бу́кша, коло́дка, коло́диця; напі́р, горб.

boss (of the propeller), напі́р.

boss frame, ма́точний тагу́н (гнечий, шо б було місце на коремну люхву, на хвостомаху, то-що — Б у д.).

boss plate, ма́точна пли́та (крива тай груба, до накриття коремної частини в дільниці прогонича. — Б у д.).

bottom, n., дно (моря), ґрунт.

bottom blow valve, коте́льна продму́хавка, продму́халиця (М а ш.).

bottomless, adj., глибоче́зний, безо́денний, безде́нний, невимі́рний.

bottom of a vessel, спі́дка, спід, підо́шва, поде́ння.

bottom plating, підше́вка, під-

шивка, підшивне́ плито́вання; підспі́дні пли́ти. (Б у д.).

bottom suction, де́нські, до́нні, ґруне́тні всу́си.

bottomry, n., суде́нщина, морськи́й заставни́й лист, боде́нщина, бодне́рія. [Бодмерія.].

bottomry bond, по́зичка на озна́чену ціль (напр. на направу) під заста́ву судна́.

boulder (Bld.), n., кругля́к, болди́га (П о з н. н. х.).

boulevard (Blvd.), n., бульва́р (П о з н. н. х.).

bound (for), adj., ба́влячи до, пряму́ючи до, прямуєнці до (себто перебуваючи в дорозі до тої або иншої пристани).

boundary n., кордо́н, грани́ця, межа́.

boundary lines of high seas, високомо́рські готарі́.

bounding bar, звязкова́, сполу́чна шта́ба; на́кутень (звикле угласта штаба до сполучення двох плит. — Б у д.).

bow, n., ки́чка (чердак, чардак, чуд), ніс (передн. кінець судна).

bow & beam bearing, киче́чний тай сволокови́й не́сок (пряме́ць).

bow compass, обчі́ркач (з писачком).

bow lights, бічні́ киче́чні ліхтарні́.

bow line, n., притага́нка, кося́к, носова́ пере́дня ли́нва [булінь].

bowline, n., киче́чна ли́нха (туго тримає жежельний край квадерного вітрила).

bowline bird, проґі́н поли́ вітри́ла, до якого прицуро́вано киче́чну ли́нку.

bow lines, рисунок, обрис кички; киче́чні ле́нії (которії кривулі подають сторчовий зрізок переднього почепу судна. Подібні кривулі від задньої частини короба сут-то ленії гузичні. — Р и с.; Б у д.).

bowman, n., пере́дний (крючни́й) гребе́ць (найблизчий до кички).

bow plate, киче́чна пли́та (абикотра, у обшивці кички.—Б у д.).

bow rudder, пере́дне (киче́чне) де́мено.

bowel., n., ки́шка (Л і к.).

bower, n., пере́дний, носови́й, я́корь; киче́чник, кичка́рь.

best bower, вели́кий кичка́рь.

Bowditch, Нахтаниіл Ба́вдич, автор славного в Америці мореплавського підручника.

bowl, n., ми́ска (ко́мпа́сна ча́ша).

bowse, v., тягти́, галюва́ти, сота́ти (на жабку; жабчити).

bowsprit, n., киче́чна спри́са (війє, рожен, байлова, граділь: вистає від кінця кички).

box, n., коро́бка.

box (to box the compass), v., шту́чити (вичитувати 32 штуки компаса).

box-haul, v., повертати судно бакирячи передню чайму.

brace, n., нари́тник, нарамі́нник (линка до жабки на кінці жерди).

brace, v., нарива́ти.

brace a yard, v., нари́ти, нарива́-

ти жердь, взяти жердь на загнузд (себто повертати поземельне).

brace in, v., нарити, наривати близче до поперечного.

brace to, v., наривати жердь трохи на опак (якот у поставкованні).

brace up, v., нарити, наривати, близче до повздовжного.

braces, n., хвиґурні дужки { } (Мат.).

bracket, n., розноґа, кутесна підпірка, підпорина, кремпілець, клямбра (Б у д.).

brackets, n., скобки.

brackish, adj., ропляний, ропистий, розсолистий (на здогад прісної води мішаної з солоною, морською).

brackish water, ропа.

brails, n., очкур (до гальовання, або до звинення повздовжного вітрила) [ґітов.]

brake, n., ручка до (або від) помпи.

branch, n., віднога, відножина.

brandy, n., горілка (надто така що з вина).

brass, n., жовта мідь, мосяж.

Brave west winds (roaring fourties), Браві Західні Вітри (між 40° та 50° Південн. Ширника).

Brazil, n., Бразилія.

Brazil Current, Бразолійська Течія.

breach, n., шум, фаля (шо бьє, розбивається об корабель).

breadth, n., прошир (судна в якім-небудь місці. — Б у д.).

break, n., западина, перерва (передня або задня, де уривається частинний, кичечний або кают-ний дак. — Б у д.).

break, v., розбити.

break bulk, v., розбити гурт або вагу, зачати виладовувати.

break ground, v., зрушити ґрунт, вивважити якірь.

break shear, v., скапостити постать (як обякорене судно, через вітер або течію, зсунется з доброї постати супроти свого якоря).

breakage, n., полом (тягару); відшкодовання за полом; поломне, заполомне.

breaker, n., віднiха, бариль на воду.

breakers, n., шум, бараний.

breakers ahead, вважай (або варе): спереду бараний (спереду небезпека).

breaking, n., фаля, шо бье об корабель.

breaking and entering vessel, вдертися тай залізти на судно (карний злочин).

breaking stress, скрайня міць, остання натуга (линви), розривна, розорвенна межа.

breakwater (Bkw.), n., ґард, хвильорізна гать (Позн. н. х.).

breakwater, n., водоріз (кінчастий щит проти води на переднім жежельнім даху. — Б у д.).

breaming, v., смалити, обпалювати (спід судна) клюхтою, обчищати.

breast beam, погрýдні сволокú (спереду і ззаду, найблизче до міжчовення. — Б у д.).

breast fast, óперсна, погрýдна кодóла або лúнка (до привязання судна боковиною до пристани або до иншого судна).

breast hooks, нащóка, телíга (трекутна плита, трекутна штука, до зміцнення побудови у кичці. — Б у д.).

breast lines, погрýдні, óперсні линкú або кодóли.

breast rail, óперсні, погрýдні баля́си (на вишці чердака).

breast rope, шлия́ (для безпеки зґрунтаря, що б не впав).

breathing apparatus, віддишний прúстрій, пристрій до штучн. віддиху.

breathing cycle (of an average man), віддищне коло перéсічної людúни, кýкла віддиху.

breech, n., 1. колíно (у будівельнім матеріялі); 2. задня частина гармати.

breeches buoy, штаня́стий (ратунковий) круг, або пояс.

breeching, n., шóри, кодóла до втрúмання гармáти.

breeze, n., вíтер, вітерéць.

breezy, adj., свíжий, я́дéрний.

Brickfielder, n., дýйний морськúй вíтер на Пíвдні Австралії.

bridge, n., містóк, міст (на судні).

bridge (Br.), n., міст (нездвиженний. — П о з н. н. х.).

bridge house, мостовúй домéць, теремóк, бýда (Б у д.).

bridge wall, мур (з цегли), мурована стіна у горні (М а ш.).

bridle, n., уздéчка, гнуздéчка [бридель.].

brig, n., бриґ (скороток від слова Бриґантина: двощогельне квадерно-вітрильне судно).

brigantine, n., бриґантúна (двощогельне, давнійше ушкальське, квадерно-вітрильне судно. Тим ріжниться від б р и ґ у шо не має головного бігуна).

bright segment, яскрáвий цвоня́к (широка смуга золотого сяйва на Східнім або на Західн. обрії перед сходом або зараз по заході сонця у ясну погоду. — П о г о д.).

brimstone, n., сíрка.

brine, n., морськá водá, ропá; мóре-осія́н; дунай-мóре.

bring to, v., напротúти, навітрити (наставити судно простісінько вітру тай так спинити).

British termal units (B. T. U.), Бритúйська тепéльна одинúця (Х в и з.).

broach to, v., шпигáти, шпиня́ти (себто раптово навертати у вітер, кидаючи вітрила на опашки, з небезпекою перевернутись).

broaching and pilferage, вúцідки й крадíжка (починання бочок покрадаєнці тай виточування змісту. — С т. м.).

broadcast, v., ясúти.

broadcasting station, ясенíтна станúця.

broad pennant, широ́кий кинд́як (на надотаманськім судні).

broad reach, широ́кий про́сяг (судна; як вітер на кватирі позад сволока).

broadside, n., бокови́на, обо́чина, побо́чина (судна. — Б у д.).

broadside, n., цілобо́чина; цілобі́чна гарма́тна са́льва (ви́стріл).

broken (brk.), adj., розби́тий, зруйно́ваний, повиве́ртаний, розбу́рений (ґрунт, дно моря. — П о з н. н. х.).

broken back, з зало́маним хребто́м, згорбаті́лий, горба́тий (которе́є судно, багато перебувши, звисає і спереду і ззаду).

broken bones (fracture), поло́мані кістки́ (Л і к.).

broken line, перери́вчаста (перери́вана) ле́нія (Р и с.).

broken water, розбу́рхане мо́ре; буруни́.

broker, n., хва́хтор.

bromide of potash, бро́мо-пота́шна сполу́ка (Х в е м.).

bromides, n., сон-кро́плі (Л і к.).

bronze powder drift signal, спиже-поро́шний зносине́цький навіжник (Л е т.).

brook, n., струмо́к.

broom, n., мітла́, ві́ник.

brow, n., брова́, козирьо́к, пе́лена́ (над бічним душником.—Б у д.).

brow, or brow plate, брова́, бро-ва́ста, зало́мана пли́та (Б у д.).

brown (Br.), adj., гніди́й, бу́рий, ка́рий (П о з н. н. х.).

brown buoys, гніді́, бу́рі, маняки́.

Brown's mixture, Бра́внове мі́шево (патока на кашель. — Л і к.).

bruise (contusion), n., синя́к, гу́ля, пото́вчення (Л і к.).

brush, n., пе́нзель, ква́чик, мази́ло (Л і к.).

brush (for painting), щітя́к.

bubble sextant, буле́шний шеста́нт, шеста́нт з бу́лькою.

bubo (swollen gland), n. спу́хла зало́за, зало́зуватість (Л і к.).

bubonic plague, зало́зна джума́; джума́ (Л і к.).

buccaneer, n., ушку́йник.

bucket, n., відро́.

buckled plate (or buckle plate), горбо́вата, возло́бна плита (грубша посередині як по краях. — Б у д.).

bucklers, n., щити́ (з дерева, до затикання дір на кадину).

Buckner's distance method, Букне́рів ярмі́с до продале́чення, встано́влення віддалі.

building (Bldg.), n., буди́нок, будува́ння (П о з н. н. х.).

building slip, будо́вний (будіве́льний) узвіз (до пускання суден на воду. — Б у д.).

bulb, n., бу́льбочка, ку́лька, посу́динка.

bulb angle, бульба́ста, бамбу́листа пли́та (Б у д.).

bulge (same as bilge), n.

bulging, adj., ока́дькуватий.

bulk, n., вага́, гу́ра (весь чисто тягар, навантажений гуртом, ку-

пою, насипом, або ж наллятий до стоянів судна).

bulkhead, n., замéт, перéтика (Б у д.).

bulkhead bounding bar, перéтична звязковá штáба (до сполучення з верхом стоянів, з дахом, то-що; здебільша єсть се угласта штаба. — Б у д.).

bulkhead sluice, шлюзи у перéтиці, перéтичні шлюзи (Б у д.).

bulkhead stiffener, перéтичні шпýги (Б у д.).

bulkhead stop valve, головнúй затрúмний крент (у головній паровій рурі. — М а ш.).

bulk liquid cargo, наливнúй тягáр (як-от нахта. — Л а д у н к.).

bulky, adj., велúкий, гуртовúй, копúчистий, притýжний, незрýчний, гурéмний.

bull, n., бочíвка, барúлко, кýхва; спуст.

bullnosed bow, затóвмистий ніс, затóвмиста кúчка (з великим кругластим кінцем під водою).

bullropes, грýбе конопля́не або дротянé кодóлля до всіля́кої тяжкої робóти на судні, без ужúтку жáбки; вóлок.

bull's eye, волове око (себто 1. кругле, грубо-зашклене віконце у даху; 2. продіравлений брусок на пропускання линви).

Bull's eye ("eye of the storm"), "Волóве Око" (1. клапоть ясного неба у осередку кругової хуртовини; 2. самотна хмаринка на початку "Воловокої сквирі". — П о г о д.).

Bull's eye squall, "Воловóка сквúря" серед ясної погоди на морі в околицях Півд. Африки. (На початку сквирі твориться самотна хмаринка на вершку невидомого крутіжа хуртовини. — П о г о д.).

bulwark, n., торчь, торчúна, ворúння (над жежельним або над щитовим дахом; щоб не хлюпало, щоб не падали люде або ладунок).

bulwark stay, торчúнна обóйма (аби торчина твердо стояла, не хиталася. — Б у д.).

bum-boats, приблýди, волоцюги (човни з контом на продаж, які, по пристанях, облягають великі судна).

bumpkin, n. брусóк, шо виходить поза облавок тай, заосмотрений карпульцями, служить при всілякій роботі [боканець.]

bund, n., бережúна (в Японії тай в Китаю); грéбля (в Єндії).

bunder, n., чáлка, бережúна, прúстань (у Східних Краях).

bundle, n., клýнок, вя́зка.

bung label, зáтичний ярлúк (осторога на чопі металевого барила, шо містить спалахонну рідину. — Л а д у н к.).

bunk, n., піл, лíжко, тапчáн (у комірці судна).

bunker, n., вугля́рня, засі́ка на па́ливо (надто на вугля, у межидашшю. — Б у д.).

bunker stay, притýжна шпýга (угласта штаба, шо сполочує тагуни з перетикою вуглярні).

bunt (the middle of the sail), n., матня́, пла́ха, пýзо, че́рево вітри́ла.

bunting, n. прапоре́я (прапорі на купу); киндя́к; киндяки́ (з чого роблять прапорі).

buntlines, n. пла́шні, чере́вні линки́ (до підтягання плахи, черева квадерного вітрила ік жерді).

buoyage system, маня́чна суста́ва, маняки́вщина; хвиґуре́я.

buoyancy, n., пло́вкість, пло́вкістність (здібність, кебета судна триматися на воді).

buoyant, adj., плавки́й.

buoyant apparatus, пло́вкістне знаря́ддя.

buoys, n., кіпці́, ві́хи, маняки́, ґалаґани́, хвиґýри.

burden (or burthen), n., вага́, бре́мя (ладунок, тягарь).

burdened vessel, обтя́жене (себто відповідальне) судно́ (С т. п о д о р.).

Bureau of Marine Inspection & Navigation, Канцеля́рія морського дозо́ру тай пловби́ (Американська урядова установа).

burgee, n., трекýтний прапоре́ць (або на взір хвоста ластівки: на яхтах тай на катерках).

burial at sea, по́хорон на мо́рі.

burner (or sprayer), n., горі́єць, грі́йник, або при́скач (М а ш.).

burns, n., о́пік, опе́чення, опа́лення, ошпа́рення, о́пар, опа́рилина (Л і к.).

burr edge, за́дра, за́дірка; шля́ма (мулкий, нерівний край допіропробитої або пропаленої діри, свіжо-утятої плити. — Б у д.).

burton, n., ря́жа з поєди́нчою або з подві́йною жа́бкою.

bush, n., бýкша (у колісцятку жабки).

bushing, n., букшо́вання, шпунт, за́тичка (Б у д.).

butcher, n., різни́к.

butt, n., кýхва.

butt, n., ýті́чка (Б у д.).

butt joint, ути́чечна звязь (Б у д.).

butt strap, ути́чечна ли́штва (Б у д.).

butt weld, ути́чечне люто́вання (Б у д.).

butter, n., ма́сло.

buttock lines, рисýнок, о́брис гузи́; гузи́чні ле́нії (кривулі на рисунку сторчового повздовжного зрізку задньої частини корабельного коробу, суголовне до хребта. — Р и с.; Б у д.).

buttocks, n., огýза, гýззя, кýльша (кругласта частина короба з обох боків корми, поперед демена, між ящиком вгорі тай збігом надолі. — Б у д.).

Buy's Ballot's Law, Закóн Бáйса Бáлота, Бáйс-Бáлотів Закóн оболóчного тиску (П о г о д.).

by (as: E by N), prep., до, ік (якот сходом, східно до півночи, ік півночі).

by the board, бокасá, через óблавок (як щогли вихиляються поза край судна).

by the head, налягáє кúчкою, головóю.

by the stern, налягáє зáдом, кормóю.

by the wind (or **close-hauled),** коло блúзу, коло вітру, щільно до вітру, мáйже проти вітру, при самім вітрі.

C

Cabin, n., бýдка, покій, покóїк, комірчúна [каюта, кабіна].

cabin boy, покойóвий; покойóвий хлóпець; молóдик; гайдучóк.

cabin watchman, нічнúй (покойóвий) стóрож.

cable, n., кáбалка, кáбелка (також міра: яких 100 сяженів, 1/10 морської милі, завздовжки).

caboose, n., будáра, ваторнúк (на палубу; там де варять).

cadets (or midshipmen), n., ýчні, школярі з Морської Академії.

calcareous (Ca.), adj., вапнúстий (на здогад ґрунту, дна моря. — П о з н. н. х.).

calendar, n., коляндáр, покáжчик.

caliber, n., міра перекрóю.

calibrated air speed (CAS), промірений, перевірений оздýшний погін (Л е т.).

calibration, n., вивіряння, пóвірка, устанóвлення або напрáва перекрóю (воль ступчикóвання).

calibration error, пóмилка, хибнá у повіряння перекрóю або ступчикóвання.

California Current, Калифорнійська Течія.

calk, v., шпаґлювáти, шпадлювáти, шпарувáти.

call, v., волáти, клúкати; розкáзувати, загáдувати, давáти нáкази; завитáти до якої прúстани.

Callina, n., сухúй туман, югá.

calm, n., тúша, спокій, безвітря, зáполоск.

calm, adj., тúхий, спокійний.

Calms of Cancer; Calms of Capricorn, Рáчі тай Козерóжі Безвітря (пояси високого тиску: перший — на Північ від Північно-Східних Станівких Вітрів, а другий — від Південно-Східн. Станівких Вітрів — на Південь. — П о г о д.).

calm sea, спокійне мóре, мóре як дзéркало.

calomel, n., каломе́ль (Л і к.).

calorific value, тепе́льна, теплотво́рна ва́ртість (М а ш.).

cam, n., скаку́н, кула́к, па́лець (М а ш.).

camber, n. & adj., горбо́вина, о́пук, возло́бок; горбо́ватий, спуско́ватий, зго́ристий, поко́тистий, зубо́чистий, полони́стий, (на здогад палубу. — Б у д.).

camel, n., підва́жна ло́га або підва́жне судно́ (яких вживається до витягання з води затопленних суден, то-що).

camel's hair brush, лікарський ква́чик або пе́нзель (з волосу фоста вевірки. — Л і к.).

camomile, n., ромен-зілля, роме́н (Л і к.).

camphorated oil, наканхво́рена (канхворо́вана) олія (Л і к.).

can buoy (C), кряж, кряжо́ваний (кряжівни́й) маня́к, маньо́рка, вале́ць.

can hooks, гаки́ до вантáження бочо́к; гака́рь.

Canada, n., Кана́да, Кона́да.

canal, n., кана́л, перекіп, перетік, прото́ка.

canal or ditch, перекіп, або фо́са, рів.

Canary Current, Канарійська Течія́.

cancellation, n., касува́ння, касо́вання (М а т.).

cancelled, adj., я́ловий, уя́ловлений, скасо́ваний.

Cancer, n., Рак (сузірря: четвертий знак Звірокруга; Перша Точка Рака се Купальський Перелаз. — Н е б.).

candle-power, свíчка (одиниця міри світла), свіче́чна си́ла.

candle-power & visibility of light, свіче́чна си́ла тай види́мість ліхта́рні.

Canis Major, сузірря Пес (Н е б.).

Canis Minor, сузірря Соба́чка (Н е б.).

canned goods, бляша́нчата ме́жа; ме́жений, бляша́нений това́р.

cannon, n., гарма́та.

canoe, n., кано́я (довге, обошти́часте Карибійське човно).

Canopus, n., 1-ої ве́личи звізда́ у Арго (Н е б.).

cant, n., косиня́ (Б у д.).

cant, adj., ко́сий, криви́й; таки́й що ка́нтом.

cant, v., бочи́ти, зато́чуватися, забіга́ти; йти на́вскіс.

cant beam, розхідні, розхи́льчасті сволоки́ (на кормі. — Б у д.).

cant body, гне́ний то́луб (спереду і ззаду. — Б у д.).

cant frames, криворе́брі, уве́рі, тагуни́; криворібля (Б у д.).

cant timbers, уве́рі бо́ти (спереду і ззаду: не прямокутно хребта. — Б у д.).

canted, adj., навскісний, розхи́льчастий (Б у д.).

canting effect, зато́ки, бо́чення, забіга́ння (побічний наслідок роботи прогонича, то-що).

canvas, n., кро́сно, па́рус, парусина, гребі́нниця (т а к о ж вітрило).

cap, n., голо́вка, ша́пка, чепе́ць (на вершку щогли).

cap insignia, відзна́ки на шапка́х (старшини́).

capacity, n., пако́вність, кладо́вність, місто́та, укла́дність, насипчатість, ємкість.

capacity plan, місто́тний план, план укла́дности або пако́вности.

Cape (C.), n., Ріг (як-от Ріг Доброї Надії. — П о з н. н. х.).

Cape (The), n., Ріг Доброї Надії.

Cape Horn Current, Рого-Го́рнська Течія́.

Capella, n., 1-ої ве́личи зоря́ у сузі́ррі Візника́ (Н е б.).

capillarity, n., в о л о с і́ н н і с т ь (Х в и з.).

capillary, adj., в о л о с і́ н н и й (Х в и з.).

Capitol (Cap.), n., Капито́лля, ради́село; буди́нок головно́ї держа́вної ра́ди (П о з н. н. х.).

Capricorn, n., Козорі́г (Півде́нне Сузі́рря: десятий знак Звірокруга, де сонце підчас Різдвяного перебуває Перелазу. — Н е б.).

capsize, n., перевернýтися, переки́нутися, піти шкере́берть.

capstan, n., катери́нка, підо́ймний ко́ворот (з сторчовим бараном).

capstan bar, вороти́ло, вірло́.

capstan engine, ко́воротна ма́шина, лиси́ця, коли́ворот.

capsule, n., капшу́к, капшучо́к — на бридкі́ ліки (Л і к.).

captain, n., ота́ман, гата́ман, копита́н, старши́й.

C-W, Часомі́рич супроти Годи́нника (Ч-Г; копи́тце: часомі́ричний час, мній час годинницький; порівнання одного з одним).

carbolic acid, карболі́йний (вугл'олі́йний) квас (Л і к.).

carbon, n., вугле́ць (Х в е м.).

carbon black, вугле́че чорни́ло (фарба).

carbon dioxide, дво́кис вугельця́; вугляни́й квас (Х в е м.).

carbon monoxide, чад (о́кис, одно́кис вугельця́), за́гарь.

cardboard n., тверда́ ка́рта, карто́н, кардо́н.

cardinal points, шти́ри шту́ки сві́та (головні штуки віторної рожи).

care of, опі́ка (над чим); хо́дження (коло чого); до́гляд, хо́вання (чого).

care of anchors, опі́ка, стару́нок, над я́корьми.

care of chronometers, хо́дження коло часомі́рича.

careen, v., на(по)хиля́тися, поточа́тися, хилити́ся на бік, кири́нити(сь).

cargo, n., ладу́нок, тяга́р, крам, вага́, покла́жа, ванта́г.

cargo battens, ставня́, плани́ці, лагуни́, ла́ти, планки́, то-що, для охорони шкаралупи судна від тяжкого ладунку. (Л а д.).

cargo boom, ва́жель, вагови́й дрюк, підо́йма, завідня́ (від щогли назгет, до гальовання,

вантаження тай розвантаження ладунку).

cargo damage claims, пóзов за ушкóдження ладýнку.

cargo hatch, ладункóва горлáха (або прóлуб. — Б у д.).

cargo hose, кúшка до поливáння ладýнку.

cargo in bulk, вантáг гýрою.

cargo net, ладункóва сіть, ладункóвий вóлок.

cargo port, ладункóва, тягарóва, вікнúна, вікнóвина (у боковині судна. — Б у д.).

cargo pump pressure gages, тискові заміркú ладункóвої пóмпи.

cargo pump relief valves, допоміжні хлипавкú ладункóвої пóмпи.

cargo winches, тягарóвий кóворот.

Carina, n., Півдéнне Сузíрря Кирúня.

carlings, carlines, корóтка, повздóвжна підпáлубна бéлька; трям (Б у д.).

carnal knowledge, лáсощний стосýнок; злягáння (Ст. м.).

carpenter, n., тéсля.

carriage of passengers, вóження, возьбá вандрівникíв, подорóжніх; балагýльництво.

carrick-bend, подвійний вузол, перемíть.

carry away, v., тріснути, лýснути (на здог. щóгли, лúнви, то-що).

carry on (to carry all sails possible), нéстися всімá вітрúлами, на всіх вітрúлах.

carrying out (anchor), вивáжувати, вúвагом підіймáти, байлувáти (якірь).

cartridges, n., набóї.

carvel (or **caravel, caravelle**), корабéль (давній ґатунок кораблів).

carvel-built, adj., корабéльно-будóваний: щільно, щитно, узапліш.

cascade, n., водогрáй (довкола долішньої частини Водяного Стовпа).

case, n., шабатýра, кóроб.

cash, n., готівка.

casing, n., застерóнок, лисúця, пóкришка, кожýх (додаткова перетика довкіл комина, машинярні, котельні, для захищення сусідних дільниць від вару. — Б у д.).

Cassiopeia, n., Сузíрря Боронá (Н е б.).

cast, v., відчáлювати, пустúтися бéрега; кúдати(ся), відпихнýтися, відтручáти, відпливáти.

cast (to cast anchor), v., закидáти я́кірь.

cast iron, чавýн.

cast off a line (to let it go), пускáтися бéрега, торкáти.

casting, n., лúтінко, литвó (з металю).

castle (Cas.), n., зáмок (П о з н. н. х.).

Castor (and Pollux), Сузірря Чепíга (Н е б.).

castor oil, рисúна (Л і к.).

casualty (report of), несчастлú-

вий випа́док (хтось помер або ранений: лепорт про се).

cat-block, кі́твична жа́бка.

cat boat, байда́рка (суденце з одною щоглою — ген-ген напереді, широке на сволоку, з малим оседком; має один великий косець розтягнений на дрючкові).

cat-harpin, кі́твична шру́ба (сосдержить горішню частину снасти при щоглі).

cat-head, коти́ (кі́твиці).

cat's-paw, 1. котя́ча ла́пка (такий вузол); 2. ле́гіт, бри́жжі, жму́рки, ко́тики (на воді).

cat-tackle, кі́твична ря́жа, кі́твичний ря́ж.

cat-walk (or long bridge), пере́хідка, пере́міт (ходка, кладка на наливанцях, від переднього палубного домця до заднього).

catalog, n., лі́ста, спи́сок, ле́йстер.

cataract, n., водоспа́д, поро́ги (у ріці).

caterer, n., доста́вник ко́нту на судно́.

catgut, n., струна́ (Л і к.).

catharics, n., лі́ки на прочи́щення (Л і к.).

cathedral (Cath.), n., вели́ка це́рква, собо́р (П о з н. н. х.).

catheter, n., манови́лка, про́тичка, зба́дач (Л і к.).

cathode, n., като́д (Х в и з.; Х в е м.).

caulk, v., шпарува́ти, гло́бити.

caustic, adj., їдки́й, жижки́й, пеку́чий.

caustic soda, жижка́, пеку́ча со́да.

caution, n., оба́чность, обере́га, осторо́га.

cavil (or kevel), n., соха́рь (до привязування грубих линов).

cavitation, n., порожни́чення (творення порожнечи зад плазів прогонича. — М а ш.).

cedar (timber), n., кедри́на.

ceiling, n. хутри́на, хутри́ння (хутрува́ти; вну́трішня о́бшивка судна́ — Б у д.).

ceiling, n., "стеля" (скрайня себто, найвища межа видимлі. — Л е т.).

celestial, adj., небе́сний, небе́ський.

celestial body, небе́сне ті́ло.

celestial coordinates, небе́сні сопідря́дники [координати].

celestial equator (or equinoctial), небе́сний рівни́к (або перелазник — Н е б.).

celestial equator system, суста́ва небе́сного рівника́, небо-рівни́чна суста́ва.

celestial equator system of coordinates, небо-рівни́чна суста́ва сопідря́дників.

celestial horizon, небе́сний о́брій.

celestial latitude, небе́сний ширни́к.

celestial longitude, небе́сний довжни́к.

celestial meridian, небе́сний опівде́нник.

celestial navigaton, небе́сницьке мореплáвство, небе́сницька плава́чка.

celestial observations, небéсницькі пóздри.

celestial poles, небéсні бігуни́.

celestial signs (signs of celestial bodies), знáмена, бовванй небéсних тіл.

celestial sphere (or **concave**), небéсна кýля, опýка.

celestial triangle, небéсницький трикýтник.

cellular double bottom, картáта подвійна спідка (поділена на квадерні засіки. — Б у д.).

celo-navigation (or **nautical astronomy**), n., небéсницька мореплóвба, або плавáцьке небéсництво.

cement, n., цемéнт, кит, джумýр.

cemetery (**Cem.**), n. цви́нтар (П о з н. н. х.).

Centaurus, n. південне сузірря Центýр, абож Полкáн (Н е б.).

center, n., осерéдок, сéрце.

centerboard, n. просерéдне перó, просерéдна дóшка (чим можна зробити мале вітрильне човно більш стійким).

center line, осерéдна повздóвжна лéнія, просерéдний повздóвжник (поземна повздовжна стосункова ленія, шо ділить корабель на 2 сопомірні половини. — Р и с.; Б у д.).

center-line bulkhead, просерéдна перéтика (від назударної до заднепочепної. — Б у д.).

center of action, чи́нний осерéдок, осерéдок чи́ну (околиці здебільша постійного оболочного тиску. — П о г о д.).

center of flotation, осерéдок пли́тности, наплáвности, плáвкости.

center of gravity, осерéдок ваготи́.

center punch, значи́чич, назнáчник, познáчич, значи́лич, значи́ло (С т р у м е н т).

centibar, n., сентибáр, сотнобáр (міра тиску: сотна частка бару).

centigrade, n., стоступнéвий тепломі́рич, стоступéнник.

centimeter, n., сентимéтер, сотномéтер.

centrifugal, adj., сердобі́жний.

centripetal, adj., сердотя́жний.

certificate, n., свідóцтво, пóсвідка.

certificate of discharge from quarantine, or pratique, калантúрне розгрішéння (дозвіл на зносини з берегом).

certificate of inspection, перебоpóве свідóцтво, пóсвідка про огля́дини, посві́дчення огля́дин.

certificate of origin, свідóцтво похóдження, приналéжности.

certificate of registry, пóсвідка лейстрýнку, лейстрóвне свідóцтво.

certificate of service, служéбна пóсвідка, свідóцтво слýжби.

chafe, n., три́хи.

chafe, v., гри́зти, тéрти, мýляти.

chafing damage, мулянúна, шкóда від мýляння (Л а д у н к.).

chafing gear, набезму́льна ря́жа.

chain-locker, кади́нниця, засі́ка на кади́ну (Б у д.).

chain locker manger, кади́нничні ґра́ти (ґрати на споді кадинниці, шо б стікала вода).

chain locker pipe, кади́ннична ру́ра (від кадинниці до даху, кудою йде якорна кадина або ланцюх).

chain pipe, ланцю́жна ру́ра (груба перекро́єм: нею назад йде кадина до кадинниці. — Б у д.).

chain plates, ланцю́жні пли́ти (пришрубовані до обочин деревл. суден: там низчу зачеплюють снасть).

chains, n., кади́на, ше́льма (до якоря).

chalk (Ck), n. кре́йда (П о з н. н. х.).

chalk-line, шнур (крейдяни́й відбивни́й шнур: "вдарити шнуром". — Б у д.).

Chamber of Commerce, Торгове́льна Комо́ра.

chamfer, v., 1. ґарува́ти; 2. стеса́ти, зтупи́ти (ріг).

chandler, n. крама́рь, хва́хтор (що постачає всячину суднам на відпливанню).

change, n., зміна, одміна.

change of course, зміна керу́нку, шляху́.

change of moon, місяць-черне́ць, нів (Сонце й Місяць у Союзі, а через те Місяця не видно).

change of name, зміна на́зви, імени судна́ (Ст. м.).

change of time zone, зміна часопо́яса.

change of trim, зміна три́му.

change of watch, люз.

change watch, v., люзува́ти стійку.

channel (Chan.), n. кана́л, прото́ка (П о з н. н. х.).

channel buoys, чине́нничні маняки́.

channels, n., бруски́, кори́тчасті шта́би (до розмаїтого ужитку. — Б у д.).

characteristic (in logarithms), n., покмі́ть (у слово́числі.—Мат.).

characteristics of bottom (on charts), прикме́ти, ці́хи морск. дна (на хартах).

characteristics of light, прикме́ти, ці́хи світе́л, ліхтаре́нь.

charges, n., пови́нності, пода́тки, цло, ми́то, обтя́ження.

charring, n., обпа́лення, обву́глення, зчорні́ння (Л і к.).

chart, n., ка́рта, ха́рта (морська мапа).

chart house, хартя́рня, хартяни́й доме́ць або терем о́к (сумежне з містком, — там харти тай мореплавське справилля всіляке).

chart projections, хартозна́вські про́меті.

chart symbols, хартяні боввани́, позна́чки на ха́ртах, міри-штанда́ри.

chart table, хартяни́й стіл, стіл на ха́рти.

charts of tidal currents, хáрти дунаєвих течíй.

charted depth, нахартóваний прóглуб (води; позначений себто на харті від достосовної площини до дна моря).

charted visibility (of light), нахартóвана видúмля (світла, ліхтарні; позначена на харті).

charter, v., вúнаймити (судно для власного, здебільша торговельного, ужитку. — С т. м.).

charter party, вúнайм, посéссія, нáймиця (судна, здебільша для купецького діла), морський ряд (С т. м).

charter party clauses, артикýли морськóго ряду (умóви, посéсії).

charterer, n., винáймник, винаймáч (суднá), посéссор.

chase, n., припасувáти, приличкувáти, припазувáти (Б у д.).

chase-joint, личкóвна, гладéнька звязь (де, которії одна за одну заходять штуки, так єсть стесано тай позпилювано що поверхня зовсім гладенька. — Б у д.).

chasm, n., безóдня.

check, v., спинúти, запинúти.

check, n., сторожóк, чéка, зáгвіздок, гальмá, зупинка, затримка.

check lines, провíрочні ленії (на стьоні, при формованню плит, для певности шо стьон не збігся ані розпух. — Р и с.; Б у д.).

Checkered Buoy (Chec.), карíáтий маняк (П о з н. н. х.).

cheeks, n., 1. щóки (кельна косиня, заокруглість кельні); 2. скрипúця (жабки).

cheese, n., сир.

chef, n., пан-кýхарь, пане-куховáрю.

chemical, n., хвемúчні речóвини; ліки.

cherry (timber), n., черешúна або вишнúна.

chicken pox, вітрянá віспа (Лік.).

chief engineer, головнúй (або стáрший) машинярр.

chief mate, підстарший, стáрший товáриш; крúлаш, підотамáнчий.

chief steward, стáрший шáпарь, головнúй шахвáрь.

Chilean Current, Чилíйська Течія.

chilled cargo, холóджений (прохолóдний, стужéний) тягáр.

chills, n., застýда, дріжакú (Лік).

chimes, n., вінця (бочки, виходять которі поза денце).

chimney (Chy.), n., кóмин, димáрь (П о з н. н. х.).

China Wood Oil (or **Tunga Oil**), Тýнґа (отруйна китайська деревляна олива).

Chinook, n., Чинýк-Вітер (вздовж берегів Ореґону тай Вашинґтону у С.Д.А.).

chinse, v., конопáтити, паклювáти, глóбити, шпаглювáти.

chip log, спіхомі́ричне полі́но (на мотузку, від корми).

chips, n., "стружка", "тріска" (призвіще на теслю); те́сля.

chloral hydrate or barbiturate, сон-зі́лля, сон-пи́тінко (Л і к.).

chloride of lime, хло́рне вапно́ (до обеззараження).

chocks, n., рога́ч, рогачі́ (на палубу; до перепускання линов, притаганок).

cholera, n., халєра (Л і к.).

choose the right time, ви́годити годи́ну.

choppy sea, неспокі́йне, розбу́рхане мо́ре (з короткими безладними хвилями).

chord, n. тятива́ [хорда]. (Мат.).

chromatic, adj. кольоро́вий.

chromosphere, n., кольоро́ва оболо́ка (червоняста, довкола сонця. — Н е б.).

chronometer, n., часо́мір; дзи́ґар; часомі́рич.

chronometer curve, часомі́рична криву́ля.

chronometer error, часомі́рична неспра́ва, хи́ба, хибина́.

chronometer gaining, часомі́рич поспіша́є.

chronometer losing, часомі́рич пристає, запізня́єсь.

chronometer rate, часомі́рична ра́та, ра́та часомі́рича.

chronometer record sheet, часомі́рично-карбі́жний а́ркуш.

Chubasco, n., Чуба́ско (ґвалтовна шквиря на Зах. березі тропної тай підтропної частини Півн. Америки).

church (Ch.), n., це́рква (П о з н. н. х.).

C. I. F. (cost, insuance, freight), кошт, убезпе́ка тай вагове́ (Т о р г.).

cinders, n., по́піл, зола́, жу́желиця; ві́пса, ци́ндря, тро́ска.

circle, n., круг, о́черт, ко́ло.

circle of altitude, о́черт висо́ко́сти, високо́стний очерт; високо́черт.

circle of declination, круг, о́черт єдна́кого (тото́жного, рі́вного) ві́дклину.

circle of equal altitude (or altitude circle, parallel of altitude, or almucantar), круг, о́черт їдна́кої (тото́жньої, рі́вної) високости; тотожно-високо́стний о́черт; високо́черт.

circle of equal declination, відхило́черт, відклино́черт.

circle of illumnaton, кругосві́т, світлокру́г.

circles of latitude, широко́стні (ширни́чні) круги́, широко́черти (у відмінничній суставі сопідрядників).

circle of visibility, виднокру́г, кругови́д; о́черт види́млі.

circuit, n., круго́йстя (довершена кругова стежка, довершений круг, лехтричного струму. — Л е х т р.).

circular, adj., кругойду́чий.

circular card (of a compass),

кóмпасний кружóк, кóмпасне кружáлко.

circular ring, окружнúй обрýч (плитка круглая поверхнь між двома співосередженими очертами. — М а т.).

circular section (annular ring or torus), кілéчний обрýч (Мат.).

circular sector, окружнúй сíканець (частина площі кружала, обмежена двома проміньми тай промежутною дугою. — М а т.).

circular segment, окружнúй відтинок (частина площі кружала, обмежена тятивою тай перехопленою дугою. — М а т.).

circulate, v., кружля́ти.

circulation, n., кружля́ння.

circum-meridian altitude, обипівдéннична висóкість (Н е б.).

circumpolar star, обихíдні, обобігýнні зóрі (не заходять которі за обрій).

circumscribed halo, обчéркнена обгорóжа (П о г о д.).

circumzenithal arc, обнадглáвна дугá (П о г о д.).

Cirro-Cumulus (Ci.-Cu.), Бóжі, Волóсові Вівці (П о г о д.).

Cirro-Nebula (form of Ci.-St.), молóчне нéбо (П о г о д.).

Cirro-Stratus (Ci.-St.), завáла (П о г о д.).

Cirrus (Ci.), n., мóлоди, мóлоді (П о г о д.).

Cirrus, tuffed form (Cirrus uncinus), пáмеги (П о г о д.).

cistern, n., віднúха, водозбір, мокрóйма.

city or town, n., гóрод, місто, містéчко (П о з н. н. х.).

civil, adj., громáдський, суспільний, посполúтий.

civil airport, громáдська (посполúта) летопрúстань.

civil airway (controlled), громáдський леточинéнник (під нáглядом).

civil airway (uncontrolled), громáдський леточинéнник (ненагля́даний).

civil day, громáдський, посполúтий день.

civil time, громáдський, посполúтий час.

civil time of 0^h Greenwich, громáдський час 0-години у Ґренúджу.

civil twilight, громáдські сýтінки.

clamps, n., лéщата (в деревл. будові, грубі дошки всередині, до підпирання сволоків); затúскач.

clap, n., збур (Л і к.).

class, n., гурт.

classification, n., погуртóвання, розгуртóвання, рóзгурт, розгуртýнок.

classification certificate, розгуртóвна пóсвідка (Ст. м.).

classification of oils by grades, гóзгурт олій вегля́ ґатýнків.

classification of ships, рóзгурт, розгуртýнок кораблів (Ст. м.).

claw, v., поставкувáти.

clawing off, віддрáпуватися, відгорнýтися, вúмкнутися (від бе-

рега галюючи до близу); відгорта́тися.

clay (Cl.), n., гли́на (Позн. н. х.).

clear, v., 1. ви́вязатися (з пристани); 2. розпра́вити (снасть); 3. полиши́ти (землю); 4. звільни́ти (кельню від води).

clear weather, adj., я́сна погода; пого́да.

clearance, n., розгрішéння, визволéнний лист (усунення митничних перешкод. — Ст. м.).

clearance (CL), n., плéсо (Позн. н. х.).

clearing gear, чисти́ло, чисти́лище; чистéчне, хандóжне на́чи́ння.

clearing hawse, звільнення кади́ни, шéльми, кодóли (себто ви́правлення, вибира́ння за́крутів які б поробили́сь через зно́си).

cleat, n., клю́ча (деревляна або чаунна, до закладання линов).

clew, n., 1. клуб (низчий куток квадерного вітрила, чайми); 2. гузи́рь (задній низчий куток у кісцю).

clew line, клубова́, клу́бна ли́нка; клу́бниця [гітов.]

cliff, n., кру́ча, щóвба, стрімка́ скéля, присті́н, завіс, зви́сник, стром, строма́, стрéмя.

cliffy coastline (bluffs) скеля́стий бéріг, крутоберéжжя (Позн. н. х.).

climate, n., підсóння, клима́т.

climatology, n., климатозна́вство, підсóнництво (наука об підсонні).

clinch, n. за́тиск, пів-у́зол, притýжений до своєї вла́сної части́ни.

clinical record, лікарня́ний карбіж.

clinical thermometer, лікáрський тепломірич.

clinker, adj., таки́й де дóшка за дóшку, або пли́та захóдить за пли́ту (не узáпліш будóваний, але лиштва́ми).

clip, n., обóйма, скóба, вірва́нт, зати́скач (Б у д.).

clipper, n., гончáк, стрижéй (прудке вітрильне судно з шпичастою кичкою, високими набакиреними щоглами тай великою вітрильною площиною, шо "стриже воду" аж курить).

clipper bow, кінча́ста, шпича́ста, гостронóса ки́чка (з надмірним переднім бакирем; часто трапляється на вітрильних суднах).

clips, n., урізок, урізки (короткі, тимчасово прилютовані, шматки штаби, звикле угластої — до злучення штук матеріялу підчас будови. — Б у д.).

clock, n., годи́нник, дзи́гар.

clockwise, adj., за стрілкою годи́нника.

close butt, щільна́ утíчка (тісно припасована звязь, стягнена докупи затискачами тай залютована. — Б у д.).

close-hauled, adj., щільно-гальóваний, пригальóваний (до бли́зу, до вітру).

close reach, щільний сяг, прóсяг (як вітер трішки попереду сволока, а судно не є щільно-гальоване).

close-reefed, adj. щільно змóрщений, зібганий, збрижений (на здог. вітрила).

closed flight conditions, закрíті умóвини лéту (як "стеля" занизько шо б безпешне було приземлятися. — Л е т.).

cloud, n., хмáра.

cloud banner, хмаростяг (хмара на кшалт стягу, шо простягається від шпиля гори.—Погод.).

cloud-burst, тýча.

cloud cap, хмарошáпка (хмара шапкою, над високою горою або над иншою хмарою. — П о г о д.).

cloudless, adj., безхмáрий.

cloudy, adj. хмáрний, похмýрий.

clove-hitch, n., роздвóєний вýзол, роздвóєна прívязь (дві півпривязі, два пів-аркани, до тимчасового причалення, легкі до розвязання).

clove-hook, роздвóєний гак (себто дворукий, розвірний гак; два однакові розсувні гаки, хапають бочку то-що з двох боків одночасно).

club foot, плиткий, пошíрений зáдній кінéць підніжжя скорсини (Б у д.).

clubbing, n., знóситися течією, з якорем назóвні.

cluster, n., жмут, ґрóно.

cluster of stars, star cluster, ґрóно звізд, звіздянé ґрóно (Н е б.).

CO2, чад, зáгарь (Х в е м.).

CO2 detector, чадодóйда, чадодóйдич (чадодойдовне знаряддя)

CO2 smothering fire-control system, CO2 димо-задýшна сустáва до гáшення вогню.

coal, n., вýгілля, вýгля.

coal-base oil, олíва з вýгля, вугляна́ олíва.

coal hulk, ладéнний вуглях.

coal tar, смолá.

coal tar thinners, смоляні розбáвники (або розвóдники) на хварбу (як-от бензоль або нахта).

coamings, n. берегí, бережкí, (повздовжні пруги об пролубі, то-що. — Б у д.).

coamings, n., берегові плíти (тяжчі за звиклі перетичні плити, долі тай горі перетик, то-що, — до більшого зміцення тай до притуження до єнших частин короба).

coarse (crs.), adj., грýбий (П о з н. н. х.).

coast, n., бéрег, бéріг (мн. — берегá, -гí); побéрежжя, узбéрежжя, помóрря.

coast, v. держáтися бéрега, йти берегóю; берегувáти.

coaster (coasting vessel), n., береговík.

coast features, ціхи, прикмéти узбéрежжя, бережíни.

Coast Guard, берегова́ вáрта

(охоро́на, заста́ва, зало́га).

coastline, n., берегова́ ле́нія, бе́ріг, бережи́на, побере́жина, побере́жжя.

coast piloting, берегове́, побере́жне (узбере́жне) ґардува́ння, повода́тарство (повода́рство, повода́рництво).

Coast Radar Stations, берегові радаро́ві, рада́рні стани́ці.

coastwise, adj., берего́ю.

coastwise trade, побере́жна, узбере́жна, берегова́ торго́вля.

coastal, adj., берегови́й, прибере́жний, побере́жний, узбере́жний.

coastal traffic, узбере́жне пли́вання, узбере́жна морська́ торговля́.

coasting manifest, ви́яв, ви́каз, наладу́нку (С т. м.).

coat (of paint), n., верг, шар (фарби)

coat, mast-coat, n., таша́, табу́рка, кожу́х (обмотка об щоглі з просмоленого полотна, там де щогла заходить у палуб, шо б не заливала вода).

cocaine, n., кокаїна (Л і к.).

cocaine solution, кокаїнний ро́зчин (Л і к.).

cock, n., чіп, крент.

cock-bill, to cock-bill (v. a-cock-bill), закогу́тити, закукурі́чити (жердь, або якірь).

cockboat, n., барка́сик (човно шо служить великим кораблям).

cockpit, n., яндола́, яндила́, запа́дина, о́падка (1. заглиблене місце, низче верхописання, звикле на задн. частині моторов. човнів); 2. дільниця на воєн. кораблі, де лікар-цирулик орудує підчас битви).

code, n., ци́хвіра.

code signals, ци́хвіра; цихвиро́вані га́сла, ци́хро-навіжки́.

coding delay, цихро́-заба́ра (у Л о р а н і).

codline, n., кодо́ла.

coefficient, n., сотру́дник, сотру́днич (М а т.).

coefficient of expansion, сотру́дник ро́зпуху, розпано́шний сотру́дник.

coffee, n., ка́ва.

cofferdam, n. засторо́нок, лиси́ця, кухве́рок, скри́ня, прискри́нок (вузьке порожне місце між 2-ма перетиками для захисту другої перетики від вару, вогню або зудару. — Б у д.).

coffin plate, трuméнна пли́та (накриває подвійні букші; так зветься через те шо виглядом нагадує трумну. — Б у д.).

coil, v., ко́йлити, згорта́ти (линву) безконе́шником.

coil, n., ко́йло, ко́йлина, койлу́нок, за́крут.

coincide, v., збіга́тися, лови́тися.

coincident, adj., такий шо ловиться (з чим-неб.), лови́тний, самоло́вний, самолови́тний.

col (or **saddle**), n., ши́йка стосунко́во-низького гне́ту (межи двох анци-куке́льників. — П о г о д.).

colatitude, n., співширни́к (Неб.).

cold, n., хо́лод, сі́вер, холодне́ча.

cold, adj. & adv., холо́дний, зі́мний, сі́верний, студе́ний; холодно́, студе́но, сі́верко, зи́мно.

cold air mass, холо́дний духови́й про́шарок (П о г о д.).

cold front, холо́дна ла́ва (П о г о д.).

cold storage, холодни́к.

cold wave, хви́ля холо́дного повітря (раптове похолоді́ння. — П о г о д.).

colic, n., ко́лька, ко́рчі (в животі), різа́чка, заві́йна, заві́йниця, со́няшниці (Л і к.).

collapse, v., знемогти́ся, скапу́титись, знежи́тися (Л і к.).

collar, n., ко́внір, ри́хва, се́рьга (Б у д.).

collide, v., бу́цатися, бу́цнутися, да́ти ту́ра, стикну́тися.

collier, n. вугільни́к (которе є судно бере тай возить вугілля).

collision, n., зу́дар, спо́тичка, су́тичка.

collision bulkhead, назуда́рна, сути́чечна пере́тика (Б у д.).

collision mat, назуда́рна рого́жа, ма́та, дерю́га.

colors, n., квітча́ння, процвіта́нок (1. державний стяг, коремний прапор, то-що, як віються на судні; 2. дава́ння чоло́м державному стягови, рано і вечір, на воєнн. кораблі).

column, n., стовп, слуп, дан (Б у д.).

coma, n., голова́ віхи́, мітли́ [комети]. (Н е б.).

Combat Information Center (CIC), бойови́й навіже́цький осере́док (на військ. кораблях).

Combination Buoys, двосполу́чні, подвоя́кі маняки́ (зо світельними накупу тай з чутобними навіжками, як-от дзвони тай світла).

comet, n., віха́, мітла́, зі́рка з мітло́ю (Н е б.).

combustible, adj., горю́чий, палючки́й.

combustible gas indicators, показачі́ горю́чого (палючко́го) га́зу.

combustible liquids, горю́чі мокру́хи.

combustibles, n., палі́пля.

combustion, n. горі́ння, спа́лення, па́лення.

command, n. ґе́дло, на́каз, ро́зказ, коме́нда.

commandant, n., ору́дущий; комента́нт.

commander, n., розпоря́дчик, нача́льник, команди́р.

commanding officer, наказни́й, ору́дущий, нача́льний старшина́.

commeasurable, adj. домі́рний.

commerce, n., торг, торго́вля.

commercial, adj., торгове́льний, зиско́вний.

commercial agent, аент торгове́льний, хва́хтор.

commercial broadcast, прива́тна (зиско́вна) бездро́тична ясина́.

comminute, v., побити, потовкти, стерти на порох (Л і к.).

commodore, n., старший морський отаман, надотаман.

common bend, простий вузол.

common carrier, n., "суспільний носій" або перевізник, "загальний корабель" (такий шо мусить найматися тай служити абикому без ріжниці. — С т. м.).

common denominator, спільний знаменник, або дільник (Мат.).

communication, n., 1. сполука, сполучення, звязок; 2. відомість, вістка, повідомлення.

companion, n., ляда (над ступанкою, драбиною).

companion ladder, підляда драбина.

companionway, n., підляда ступанка; підлядниця (Б у д.).

company (Co.), n., спілка, товариство, кумпанія (П о з н. н. х.).

company, n., 1. залога (судна); 2. валка торговельних суден.

comparing chronometer with watch, порівнання часомірича з годинником.

comparison, n., порівнання.

compartment, n., засіка, ділянка (відділ простору, місця, на судні; комірка).

compass, n. компас, верцадло.

compass (or compasses), обчіркач, розмірач, околишник.

compass bearings, компасні неski, прямці за компасом.

compass bowl, миска на компас, компасна миска (чаша).

compass card, рожа вітрів, вітророжа, вітрна рожа.

compass **chamber** (in a binnacle), компасна комірка (у приїмищу).

compass compensation, нариванння компаса.

compass course, шлях (керунок, правець) за компасом.

compass declination, компасний відхил, відклин.

compass deviation, компасний відбіг, забіг; компасне збочення; компасна бочина.

compass divisions on card, ділянки на компасній рожі.

compass error, компасна хибина.

compass float, компасний поплавець.

compass fluid, компасна рідина.

compass gimbals, компасні релі.

compass needle, компасна голка, стрілка.

compass pin, компасний шпинь (на чім обертається компасна стрілка).

compass points, вітри, штуки компаса.

compass rose, компасна рожа.

compass sight vanes, компасний зоровий повзунець.

compensating & non-compensating binnacle, відшкодюючий, тай невідшкодюючий, компасний вулик.

compensating weight, відшкодовний тягар, відшкодовна вага.

compensation, n., відшкодóвання, відплáта, нагорóда.

complaint, n., скáрга.

complement, n., цілá залóга.

complement of oars, пóвне веслове́ справи́лля, пóвний припáс грéбки.

composite, adj., 1. склáданий, складни́й, ставчáтий; 2. мíшаний, штукóваний (з дерева тай з заліза).

composite sailings, склáдана плавбá.

composite vessel, штукóване суднó (кістя́к з кри́ці; кóроб, палуби́ деревля́ні. — Б у д.).

compound catharic pills, склáдані пронóсні (або чисти́льні) горошини (Л і к.).

compress, n., припáрки (Л і к.).

compressed air, сти́снене повíтря.

compressor, n., сотискач, затискач, согнíтич (П р и с т р і й).

computation, n. обчи́слення, ви́рахування.

computation method, ярмíс сорахóвний, сорахове́нний спóсіб.

compute, v., зрахувáти, зрахóвувати, підрахóвувати, сочисля́ти.

computed, adj., зрахóваний, підрахóваний, сочи́слений.

computed altitude, ви́рахована, зрахóвана, сорахóвна висóкість тіла (Н е б.).

computer, n., сочи́слич, зрахýбич (П р и л а д).

concentric, adj., спільносéрединій, співосере́дній.

concept, n., мисль, тя́ма, розумíння, схáпок, схóпок; загáльна видія ре́чи або дії.

concrete (concr.), n., бетóн, цеме́нт, кит, джумýр (П о з н. н. х.).

condensation, n., згýщення, загýщення.

condensation or sweating, (шкóда через) ви́пар, загýснення або прíння (потíння) мóкрого (рідкóго) ладýнку.

condenser, n., загýстич, согýстич (П р и с т р і й).

conduct, character, and qualification of each of crew, поведíнка, вдáча тай кибéта кóждого з залóги (пóвинні бути записані у корабельнім карбіжу.—Ст. м.).

conduction, n., проведíнка (тепла крізь тіло. — М а ш.).

conductivity, n., проведи́мність (М а ш.).

conductor, n., проведи́мник (М а ш.).

cone, n., острове́рха (Землем.) [конус].

configuration, n., сусупроти́вність частин.

conform, v., зважáти на, погóджувати(ся), пристосóвувати(ся), підкоря́ти(ся).

conformal, adj., сохворéмній, згідний з хвóрмою, при(до)стосóваний, підкóрний.

confuse, v., заторопи́ти.

confused, adj. заторóплений, торопле́ний.

confused sea, безла́дні хви́лі, розбу́рхане мо́ре.

confused swell, безла́дні, заторо́плені вали́.

conic, adj., острове́рхий, острове́ршистий, кінча́тий.

coniferous woodland, вічно-зелені, хво́йні (хвойові) ліси́.

conjunction, n., сою́з, сполу́ка, звязо́к (Н е б.).

connecting rods, сполу́чний (сталевий) прут, шо переда́є рух шпи́ндля до колі́нчастого ва́лу, — М а ш.).

conning or cunning, n., нако́нювання, дава́ння ро́казів стерново́му.

conning tower, стерни́чна вежа́ (обшита бронею, на військ. кораблях).

conservative property, держка́ власти́вість (духово́го про́шарку: прикмета відпо́рности проти змін. — П о г о д.).

conserves (v. **preserves**), n.

consign, v., доруча́ти, відправля́ти ладу́нок (вегля установлених приписів. — Т о р г.).

consignee, n., приписо́вний відби́рач (ладунку).

consignment, n., 1. приписо́ва відпра́ва ладу́нку (вегля приписів); 2. приписо́вний ладу́нок; 3. накладна́, приписо́вий квито́к.

Consol, n., Консо́л, або Зо́нне (такий лехтроничний пристрій).

conspicuous (conspic.), adj. очеємний, показни́й, мая́тний.

Conspiracy Against U. S., змо́ва про́ти Спол. Держав Америки.

constant, n., ста́ла величина́, стала ве́личь, сталина́.

constant, adj., ста́лий, постійний, навше́дний.

constant (for latitude), ста́ла ве́личь (на ширник).

constant coefficient, ста́лий, навше́дний сотру́дник (М а т.).

constant meridian altitude, ста́ла опівденко́ва висо́кість (Неб).

constellation, n., сузі́рря (Неб.).

constituent of a tide, дунаєвий складни́к (як-от відклин місяця або віддаль со́нця).

construction, n., будо́ва, побудо́ва, зору́дження.

construction of Mercator chart, зору́дження, зпору́дження маркати́рської ха́рти.

consul, n., ко́нсул.

Consul General, єнара́льний ко́нсул.

consular invoice, ко́нсульський квито́к (С т. м.).

consumation of fuel, зїда́ння, пота́ла па́лива.

container, n., приїмище.

contamination, n., зара́ження, забру́днення, занечи́щення (Л і к.).

continent, n., суході́л, суході́лля.

continental climate, суході́льске підсо́ння.

continuous, adj., щоча́сний.

contour, n., о́брис, о́браз, обві́д.

contour map, німа́ ма́па.

contour methed of plotting, обрисо́вний ґату́нок, обрисо́вний ярмі́с гапто́вання (у Р а д а р і).

control, n., на́гляд, пере́вірка, ке́рма.

control station, керівна́ стани́ця.

control unit, керівни́й складни́к.

controlling depth (in dredged channels), керівна́ глибочі́нь (у шлямованих канала́х).

contused (bruised), adj., поби́тий, пото́вчоний (Л і к.).

contusion, n., ґу́ля, синя́к, пото́вчення (Л і к.).

convection, n., во́зиво (тепла, у рухомім повітрі. — М а ш.).

convection, n., зво́зини, возови́ця (тепла, повітря, ле́хтрики. — Х в и з.; П о г о д.).

convergence, n., збіг, збіга́ння до ку́пи, сове́рження (повітря, до якогось місця. — П о г о д.).

conversion, n. пере́верт (чого в шо), переверéтнення.

conversion angle, кут переверéтнення.

conversion factors, переверéтні чи́нники.

conversion of arc to time, переверéтнення дуги́ у час.

conversion of arc units to degrees, пере́верт дужни́х одини́ць (одини́ць дуги́) на ступні.

conversion of compass points to degrees, пере́верт ко́мпасних штук на ступні.

conversion of time, переверéтнення ча́су.

converting, n., пере́верт, перевертáння, переверéтнення.

convoy, n., карава́н (суден), батова́, ва́лка, про́стяж, коново́й.

cook, n. ку́харь.

cooler, cooling system, пере́пуст, пере́пустна суста́ва; холоди́льник.

coordinate, n., сопідря́дник (М а т.).

coordinate conversion, пере́верт сопідря́дників.

coordinate transformer, сопідря́дницький перетво́рич (пристрій до переверéтнення сопідрядників).

Copaiba and Santal Oil, Копа́йба тай Бразолі́я (копа́йська тай бразолі́йська олія. — Л і к.).

copper, n., мідь.

coral (Co.), n., кара́лі (П о з н. н. х.).

coral or rocky reef, кора́левий або скеля́стий підво́дний кряж; скалозу́б, ско́ки.

cordage, n., снасть, моту́ззя.

Cordonazo (de San Francisco), n., Кордона́зо (хуртуна з півдня вздовж зах. берега Мексики).

coriolis, n., коріо́ль.

coriolis acceleration, коріо́льне приспі́шення.

cork, n., ко́рок, корко́ве де́рево.

cormorant, n., морськи́й птах.

corn, n., кукуру́дза.

corner (cor.), n., ріг (вулиці, тощо. — П о з н. н. х.).

Corona (Halo), n., вінóк, обгорóда (довкола місяця, сонця: "сонце обгородилось", "місяць обгородився"); лóна.

Corona Borealis, Північний Вінéць (сузірря. — Н е б.).

corporal punishment, кáра на тíло (заборонена морськ. правом).

corporation (Corp.)), n., корпорáція, спíлка з обмéженою порýкою (П о з н. н. х.).

Corposant (St. Elmo's fire), n., "святий вогóнь" (лехтричне блíмання на щоглах, то-що; трапляється підчас хуртовини).

Corps of Engineers (C. of E.), цех машинярíв, машинярський цех (П о з н. н. х.).

correcting (& uncorrecting), виправлянння (тай від-винапрáвляння).

correction, n. напрáва, попрáва.

corridor, n., хóдка, коритáрь.

corrosion, n., роз'їдáння.

corrosion resisting steel, безроз'їдна криця.

corrugate, v., мóрщити, кóрзити, кóрзáти, конóзити; зуверíти, зожолобкáстіти.

corrugated bulkhead, корзóвана перéтика (перетика з жолобкастого заліза).

corrugated iron, корзóване, жолобкáсте залíзо.

corvette, n., корвéт (рід воєнн. судна, з одною перією гармат).

cosecant, n., косíчник (М а т.).

cosine, n., сопáзушник, копáзушник [косинус]. — (М а т.).

cost, n., кошт.

cotangent, n., содотúчник, котáнжент (М а т.).

cotidal, adj., рівнодунáйний, співдунаєвий.

co-tidal lines, співдунаєві лéнії.

cotton, n., бавóвна, бáвина, бáвна.

cotton waste, бавовнянна пóкидь, пáдалиця з бавóвни.

coulomb, n., кулóмб (лехтрики кількостна одиниця).

counter, n., рахýбич (Пристрій).

counter (the overhang of the stern after the stern), n,. ящик (котора частина гузи вивисає поза корму).

counteract, v., протидíяти.

counter-clockwise, adj., прóти стрíлки годúнника.

counterirritant, n., протичóсник, противоподрáзник (Л і к.).

countersink, n., затоплянти (ґарувати діри на такий кшталт, шо б головки шруб седіли всередині. — Б у д.).

countersunk holes, затóплена дірá (така, шо вній седить головка шруби узапліш з поверхнею пришрубованного матеріялу. — Б у д).

countersunk rivet, затóплена нюта(така шо не вистає на поверхні. — Б у д.).

counter-trades (or anti-trades), протистанівкí вітрúй.

counterweight, n., противвáга.

course, n., 1. правéць, керýнок, трáпок, шлях [курс]; 2. біжéць,

бігу́н (низча чайма квадерно-вітрильного судна).

course deflected by currents, шлях, забочений (відхилений, знетраплений) течіями.

course made good, проро́блений шлях.

course recorder, кермока́рб, шляхока́рб (пристрій шо подає карбіж керунку, проробленого шляху).

course steered, керм́оваиий шлях; керу́нок.

courtesy (official), n., че́мність, ґре́чність (урядова).

courthouse, n., суд, буди́нок суда́, судови́й буди́нок (П о з н. н. х.).

cove, n., за́водь, за́вороть, сага́; схо́вище, притулок.

cover, v., вкрива́ти(ся) водо́ю, залива́ти(ся), зато́плювати(ся), тону́ти (про скалозуб, то-що).

cover, n., на́кривка, по́кришка.

coverage, n., поши́рення, розпросто́рення (засобів; як-от: розпросторення засобів до уживання Лорану).

covered (boat), adj., накритни́й (човен), поби́тий.

cowl, n., капту́р, відло́га, ковпа́к (димаря, то-що).

coxwain, n., бізу́н, деме́нний, гета́ж.

crab, v., загардува́ти (весло).

crab, n., 1. сузі́рря Ра́ка; 2. коло́ворот, бара́н; 3. ко́зла, кі́злини.

crack, n., розко́лина, шка́бора, щілина́, шкалю́ба, шпа́ра.

cradle, n., ришто́вання, руштовання (руштовна колиска, на ризях; відти пускають судно на воду).

craft, n., суди́на (або, з б і р н., човни́, су́дна).

cramps or colic, n., ко́рчі, заві́йна (Л і к.).

crane, n., жураве́ль, підва́га, лиси́ця (підойм́овна побудо́ва на при́стані).

crank, adj., нату́ристий, вихлюва́тий, валки́й, розхи́та (на здогад нестійкого судна).

crankshaft, n., коли́нчастий вале́ць (М а ш.).

cranse iron, чепе́ць, або се́рьга (на кінчику кичечної сприси).

crater, n., ви́дма, ви́рва (у залютованню: де лютовна люхва видула ямку у розтопленім металю. — Б у д.).

creek (Cr.), n., струмо́к, потік, руча́й (П о з н. н. х.).

creeper, n., черпа́ло; шлямівни́ця.

crepitus, n., потрі́скування, хрусті́ння кісто́к (Л і к.).

crepuscular rays ("sun drawing water"), промі́ття (проміння у заході сонця; "сонце бере́ во́ду" — П о г о д.).

Crescent, n., Молоди́к.

Crescent Moon, молоди́к, молоди́й місяць, місяць-молоди́к.

crest (of a wave), гре́бінь (хви́лі).

crew, n., зало́га, за́тяг, вата́га, че́лядь.

crew accomodations, челядинниця, приміщення на челядь, залогу; челядна хижа, челядний курінь.

crew list, залоги виказ (або лейстер).

crew's gangway, челядний, затягóвий ґанок; ґанок на залогу.

crew's quarters, приміщення на залогу, челядні курінi.

cribbing, n., підкладач, підтоварник (бруски на підпору спідки судна при будові. — Б у д.).

Crimea, n., Крим.

Crimean, adj. кримський.

cringle, n., пантелик (приплетений до обірки в вітрилі, тримає серьгу).

criterion, criteria, n., мірка, мірило.

critical range, небезпешний промір; небезпешна замірка, віддаль.

cross, v. 1. перетинати(ся), схрещуватися; 2. перевезтися, перевозитися (на той бік); переходити через (шо).

cross-bars, поперечні штаби (у якорі: круглі, позагинані на кінцях до ужитку при повертанні стегна якоря).

cross-bearings, перехрестні нески.

crosshead, n., перечка (сполучує прут шпиндля з сполучним прутом. — М а ш.).

corsshead brasses, перечні спижі (або бронза).

crosshead guides, перечні капчики (М а ш.).

cross-jack (yard), низча жердка на мизинній щоглі.

cross over, v., перевозитися.

cross-pawl, n., складач (дерево, шо тримає шкаралупу при купі, заким судно в будові.—Б у д.).

cross-piece, n., перепонка (брусок поперек двох стовпців).

cross-runing sea, перехрестні хвилі.

cross-section, n., зрізок.

cross section paper, картато-порисований папір.

cross-spall (or cross-spale), n., победрина (зам. сволока, при будові); отримач (Б у д.).

cross-trees, перечка, поперечка, перебоїна (на шори, вгорі, на щоглі).

crossing, n., перехресток, перехрестя.

crossing ahead of another vessel, переїзджання (перетинання) дороги (другому судну. — С т. Д о р.).

crossing over, перевід, перевоза, переправа.

Crossing the 180th Meridian, перевіз, перехід через 180-ий опівденник.

crosswise, adv., навхрест, навпоперек.

crowbar, n., лом (Н а ч.).

crow foot, жабуриння (до табурки: багато шнурків всілякого ґатунку переспуканних через довгий брусок).

crow's nest, вороняче гніздо, виш-

ка, підря, варо́вня (на стійчиків, горі, або при самій горі, щогли).

crown, n., горбо́вина, о́пук, возло́бок (палубу то-що.—Буд.).

crown (to crown a knot), v. зача́лити ли́нву.

crown of an anchor, ма́ківка я́коря (де рукави якоря прилютовано до стегна).

cruise, n., морська вандрі́вка, ша́ндра.

cruise, v., кружля́ти, кружа́ти, вандрува́ти (морями).

cruiser, n., кружля́к; кружлячо́к (1. легко-озброєне бистре воєнне судно; 2. добре заосмотрений моторовий човен).

crushing, n., приду́шення, розча́влення (Л і к.).

crushing damage, шко́да, ушко́дження через розча́влення; розчаве́льна шко́да; чави́шко́да (Л а д у н к.).

crutch (same as steering rowlock), n., ко́чать, ви́лка.

crutches, n., ди́би, ди́бки (нащо́ки, у задній частині судна. — Б у д.).

Crux, n., Півде́нний Хрест (сузірря. — Н е б.).

cube, n., куб (Землем.; Мат.).

cube root, кубови́й, ку́бний ко́рінь (М а т.).

cubed (y^3), adj., кубо́ваний, або у ку́бі; кубо́ване число́.

cubic, adj., кубови́й, ку́бний, куба́стий.

cubic foot, кубова́ стопа́.

cubit, n., лі́коть (міра завдовжки, близко 45 см.).

cuckold's neck, n., переплє́тний ву́зол (два кінці линки попереплітувано довкіл жерди, дрючка, то-що).

cuddy, n., чуд (комірка на передній частині судна).

culmination (or transit), n., щолопо́к, сам-вершо́к, ма́ковиця, пере́йстя (Н е б.).

cumuliform, adj., бовдурува́тий, зава́листий; завалисто-бовдурува́тий (на здог. хмар).

Cumulo-Nimbus Clouds (Cu.-Nb.), ту́ча, громові́ хма́ри (П о г о д.).

Cumulus (Cu.) (wool-pack clouds), n., стіна́, хма́ри стіно́ю (П о г о д.).

cupola (Cup.), n., ба́ня (П о з н. н. х.).

current, n., течі́я, водоте́ча, бру́я, плив.

current, n., струм (Л е х т р.).

current, adj., зви́клий, пото́чний.

current account, біжу́чий, пото́чний, раху́нок (у банку).

current tables, водоте́чний коляндáрь.

curve, n., косиня́, криву́ля (Мат.).

curves of magnetic azimuth of the sun, криву́лі маґне́тного а́зьмуту со́нця.

customary, adj., заве́дений, повше́дний.

custom duties, ми́то.

Customhouse (Cus. H.), n., ми́тниця, комо́ра (П о з н. н. х.).

customs laws and regulations, ми́тничні зако́ни тай розпоря́дки; стату́т ми́тний.

custom official, ми́тник, комі́рник.

custom permit, ми́тна пере́пустка.

custom tariff, ми́тнична тари́хва, ро́зцінка, ціно́вка.

customs warehouse, ми́тнична гамазія.

cut (to cut adrift), v., пусти́ти за течією.

cut-water, n., різа́к, ко́пистъ, водоріз, чересло́ (передній пруг кички, скорсини, при самій воді).

cutter, n., байдачо́к (суде́нце з одно́ю що́глою у міжчове́нню, з так як би одна́кою пло́щею вітри́лля спе́реду і зза́ду); ка́терка.

cycle, n., ко́ло, ку́кла.

cyclogenesis, n., куклополо́г (наро́дження кругово́ї хуртовини. — П о г о д.).

cyclone, n., кругови́й ві́тер, крути́вітер, тро́пський ви́хор, ігре́ць, куке́льник [циклон.]

cyclonic circulation, куке́льничні кружля́ння.

cyclonic regions, куке́льничні, круговіто́рні сто́рони.

cyclonic storms, куке́льничні (круговіто́рні, крутивіто́рні) бу́рі, шкви́рі, шту́рми, хуртови́ни.

cyclonic storms maneuvering, дженджерува́ння в око́лиці куке́льника, хо́дження ме́жи куке́льник.

Cygnus, n., сузі́рря Ле́бідь, на Чума́цькім Шляху́ (Н е б.).

cylinder, n., вал, вале́ць, ви́бель, кряж.

cylindric, adj., ві́блий, вале́чний, вальцюва́тний.

cypress, n., кипари́с.

D

Dagger, n., кося́к, перепо́нка (Буд.)

dagger plank, перепо́нка (назу́кіс. — Буд.).

daily retardation (of tides), щоде́нне приста́вання (дунаїв).

dam, n, гре́бля, зага́та (Позн. н. х.).

damage, n., зби́тки, шко́да.

damage by torpedo attack, шко́да від на́паду підо́рви.

damage claims, по́зов о відшкодо́вання (пра́вити відшкодо́вання. — Ст. м.).

damage repairs, відшкодо́вання.

dampers, n., заглу́шники, глухо́тичі (Маш.).

damping action, чин погамо́вний (Д з и ґ о к.).

damping eliminators, усувачі погамо́вання; усувайгамо́вники (Д з и ґ о к.).

damping system, погамо́вна суста́ва (Д з и ґ о к.).

damping tank, погамо́вні, угаму́щі стояни́ (Д з и ґ о к.).

danger, n, небезпе́ка, небезпече́нство.

danger angle, небезпе́чний у́гол; кут небезпече́нства.

danger bearing, варівки́й, небезпе́чний не́сок, прямéць.

dangerous articles, небезпе́чні артику́ли; варівки́й, варівко́стний крам.

dangerous goods, небезпе́чне добро́; варівки́й, небезпе́чний крам, ванта́г, тяга́р.

dangerous liquids, небезпе́чні, варівкі́ ріди́ни.

dangerous semicircle, варівки́й пере́круг, небезпе́чний перекрі́й.

danger signal, га́сло на (про) небезпе́ку; небезпе́чне га́сло.

danger to navigation, небезпе́ка на пли́вання; плаве́бна небезпе́ка.

danger zone, небезпе́чний, варівки́й по́яс, пас.

dark, adj., неви́дний, невидне́нький, те́мний.

dark (to become dark), заневи́дніти, зате́мрітися.

darkness, n., пі́тьма, мо́рок.

data, n., ві́домості, да́дене, данне́.

date, n., день, да́та.

date line, межа́, грани́ця, ле́нія межи́.

dates n., хви́ники.

datum, n., умо́вний рі́вень.

davits, n., ліварі́ (підо́йми, підва́га, лиси́ця на ратунко́ві човни́, на забороли судна́).

Davy Jones, Посви́стач, Царь Мо́рський.

Davy Jones' Locker, дно мо́ря; Комо́ра Посви́стача; так ніби "Хоро́ми Мо́рського Царя́".

dawn, n., до́світ, світа́нок, світова́ зоря́.

dawn (at dawn), удо́світа.

day, n., день, дни́на, доба́.

day and date at 180 meridian, день і да́та на 180 опівде́ннику.

day beacons, де́нні беке́ти.

daybreak, n., світа́нок.

daylight, n., де́нне світло.

daylight (by daylight), за́-дня, зави́дка, зави́дно, за́світла.

daylight observations, де́нні по́здри; по́здри за́-дня.

daylight saving time, лі́тний час.

days of grace, відстро́чка; відро́чення (пла́тности, то-що, на кілька день).

day's work, обиде́нна пра́ця.

day's work routine, пото́чна обиде́нщина.

daytime (in the day time), уде́нь, за́-дня.

dead ahead, adv., про́сто, простісінько напере́д, про́сто спе́реду.

dead bodies (shipment of), труп, ме́ртве тіло (возьба́ покі́йників, небі́жчиків).

dead calm, цілкови́те (ме́ртве) безві́тря.

dead eye, ме́ртве о́ко (продірав-

лений шматóк дéрева, на пропускання линок без жабки).

dead flat, рівнява, плянта (міжчовенна частина судна з тотожним зрізком у всій своїй довжині. — Б у д.).

dead freight, 1. ялóвий, гуляющий ладýнок, тягáр; ялова, гуляща вагá; 2. відшкодóвання за недоладýнок (Ст. м.).

dead lights, слíпи, сліпакú (грубе шкло у бічних визорах тай в круглих віконцях на палубу. — Б у д.).

dead plate, мéртва плúта (на споді устенку горна. — М а ш.).

Dead Reconing (DR), сліпá рахýба (ярміс до встановлення постати судна без небесницьких поздер). [Рахунок за лагом.]

Dead Reckoning equipment, заóсмотер, знаряддя до Сліпóї Рахýби.

dead rise, or rising line, пьóнтро, пльóндро (кут, який рівна частина спідки у міжчовенню творить супроти ленії основи. — Б у д.).

dead water, ялова водá (під ящиком судна, як судно у русі).

dead weight, тяжкá вагá (ціла, огульна вага ладунку, палива, води, запасів, вандрівників, залоги тай особистих пакунків, яку судно може понести бувши наладоване до йому властивої повно-тягарової углибайщини).

dead weight capacity, цілá, огульна, пакóвність (уклáдність) суднá.

dead weight tonnage, пакóвність судна (вага ладунку, палива, запасів, як судно углибає аж до тягарового оседку).

dead-wood, ялові цебрúни (по обох звужених кінцях човнів, малих суден. — Б у д.).

deaths, n., випáдки смéрти (повинно ся закарбувати на карбіжу. — С т. м.).

deaths at sea, випáдки смéрти на мóрі.

debacle, n., скрес рікú (на прóвесні).

debarkation, n., виладýнок, вúвантаження (ваги); вúсадження (людей) з суднá.

December, n., Грýдень (К о л.).

deciduous woodland, листвяний (неборовúй) ліс.

decimal, adj., дéсятний, десяточний.

decimal fractions, дéсятний, десяточний дріб (М а т.).

deck, n., пáлуба, пáлуб, дак, пóклад, дах (Б у д.).

deck beam, дáчний, пáлубний свóлок (що підпирає дах); пáлубна бéлька (Б у д.).

deck beam dimensions, рóзмір, прóмір пáлубного свóлока (Б у д.).

deck beam stringer plate (deck stringer plate, deck beam stringer) пáлубна шпýга; притýжна плúта пáлубного свóлока (Б у д.).

deck boy, бентéг, джýра; пáлубний хлóпець.

deck bridge, пáлубний, дáчний містóк; перéміт (від облавка до облавка; більш-меньш у міжчовенню. — Б у д.).

decked, adj., покровéнний, побúтий, палубчáстий.

decked boat (a decker), байдáк, байдáчне суднó (покровéнне, палубчáсте).

deck fittings, пáлубні пристрóї (як-от ключа, то-що).

deck flat weld, пáлубне плиткé лютóвання, пáлубне шво (Б у д.).

deck forecatsle, пáлубний чардáк.

deck girders, підпáлубні лагунú (повздовжні; примоцьовані під палубом. — Б у д.).

deck hand, прóстий морýк.

deck-house, n., дáчний теремóк, домéць (пáлубна домáха, катрýга; на зáдній або на міжчовéнній частúні суднá, на яку-н. потрéбу. — Б у д.).

deck lacquer, дáчний пóкост, лак (у фарбованню).

deck line, пáлубний óбрис, пáлубна лéнія (ленія спереду-назад, де палуб сходиться з боковинами. — Р и с.; Б у д.).

deck load, пáлубний наладýнок (Л а д у н к.).

deck log, пáлубний карбіж (днéвник, діяриюш).

deck officer, пáлубний старшинá; даковúй.

deck paint, пáлубна хвáрба; хвáрба до помальóвання пáлубу.

deck pillar, пáлубний, дáчний слуп, стовп, дан, єгéрь (підпирає палуб. — Б у д.).

deck plan, дáчний (пáлубний) план (рисунок розположення даху).

deck planking, пáлубні мостúни, мостнúці (Б у д.).

deck plating, пáлубні плúти; пáлубне плитóвання (що вкриває палубні сволоки тай творить сталевий дах. — Б у д.).

deck skylight, пáлубне прозúрало, дáчна оболóнка (прóзір).

deck stopper, пáлубний затрúмач (на кодолу, на малих суднах).

deck stringer, притýжні пáлубні плúти (по краях палубу. — Б у д.).

deck stringer, deck stringer angle bar, or gunwale bar, пáлубна шпýга (котора угластая штаба з'язує палубну притужну плиту з шкаралупою судна. — Б у д.).

deck transversals (or deck beams), дáчні поперéчники, пáлубні сволокú (Б у д.).

declare, v., вúказатися; вúказати вантáг у мúтниці.

declination, n., відклин, відхил.

declination and hour angle, відклин тай годинóкут.

declination and right ascension, відхил тай Просте Вшéстя (Н е б.).

declination of compass (variation), кóмпасний відклин, відхил (різнáція).

deepening, n. заглиблення (зменшення тиску у середині рухомої тискової сустави. — Погод.).

deep floors, глибокі поріжки, пороги (спереду і ззаду судна; так звуться через те шо більші завглибшки. — Буд.).

deep frame, глибокі тагуни (широкі в поперечнику. — Буд.).

deep-sea-lead, глибоке (глибоко-морське) грузило, важок.

deep tanks, глибокі стояни, глибокі станви (на водяний савур; здебільша обабіч машинярні тай котельні; від подвійної спідки до накоту. — Буд.).

deep water line, поміть (рівень, ленія) глибокої загрузности (ленія, назначка, до якої судно сміе загрузнути як повне з тягарем. — Рис.; Буд.).

defects, n., брак, хиба, вада, ганч, качество.

defficiency, n., брак, недосконалість.

definition, n., означення, обкопунок.

deflection, n. відігнення, відогнуток.

deflector, n., кужбич, загинач, кужебич (Пристр.).

degaussing, n., "відгавсовання" (усунення магнетизни судна).

degree, n., ступчик, ступінь.

degree of demarcation which is coincident, ступінь розмежовання який ловиться (з чимось).

delay, n., загайка, гайка, угайка; забара.

delirium, n. горячковання, марення, маячення (Лік.).

delivery of cargo, достава, приставка ладунку.

delivery order, наказ доручити (Торг.).

delta, n., гирло, делта.

demurrage, n., постаємне; заплата за перестоянку, за загаєння судна у пристані (Ст. м.).

Deneb, n., Данаб (1-ої величи зоря у сузіррі Лебедя, або Північного Хреста. — Неб.).

Deneb Kaitos, n., 2-ої величи зоря у сузіррі Кита (Неб.).

Denebola, n., Левів Хвіст (2-ої величи звізда у сузіррі Льва. — Неб.).

dengue, n., деньга (заразлива тропська хороба. — Лік.).

denominator, n., знаменник, дільник (Мат.).

dense fog, густий туман, негура.

density, n., густість, густиня; питома вага (Хвиз.).

departure, n., 1. відвал, відчал; 2. початкова постать (судна, як пускається у путь; від цеї Початкової Постати зачинається Сліпа Рахуба); 3. відсувок (віддалення на Схід або на Захід, що судно робить на своїм шляху); промашка.

depend (to depend on whom), v. зависати (на кому).

deperming, n., відпостійнення (ярміс до зменшення постійної магнетизни у судні).

deposit of refuse, викидання по-

кидьо́к, сміття́ (заборонене, напр. у Невйоркській Затоці).

depression, n., тискомі́ричні низі́; куке́льниста око́лиця (П о г о д .).

depth, n., глибиня́, глиб, глибочі́нь.

depth charge, глибо́ка підо́рва.

depth curves, глибо́цькі криву́лі (на хартах).

depth finder, проглу́бич (П р и с т р.).

depth, measurements on charts, проглубо́вий про́мір на ха́ртах.

depth, molded, модло́ваний про́глуб (Б у д.).

depth of hold, па́зухи про́глуб; па́зуха (судна) завглибшки́.

depth of water, глибо́кість води́.

depth recorder, карбуйпро́глуб; проглубо́цький карбі́жич (П р и с т р.).

depth sounding machine, проглу́бна ма́шина, проглу́бниця.

deratization and deratization exemption ceritificate, обезщу́рення, тай свідо́цтво про звільнення від обезщу́рення.

derelict, n., за́лишень, бани́та (судно, шо пішло́ на ба́нти; поли́шене; поли́шене на бе́збаш; пливе́ без ці́ли долів водо́ю).

derrick, n., ва́жель, підо́йма; вагови́й при́лад (з усілякою снасттю до підоймовання, ладовання тяжкої ваги).

descending node, низо́ше́стний ву́зол, нод (Н е б.).

description, n., о́пис.

desertion, n., уте́ча (з затягу, з роботи, то-що).

despatch money, грошéве відшкодо́вання, нагоро́да (за те що судно справно упоралось на пристані. — С т. м.).

destination, n., мі́сце призна́чення, мета́ вандрі́вки; "куди́мність".

destroyed (D.), adj., зруйно́ваний, зни́щений (П о з н. н. х.).

destroyer, n., нищівни́к (ґатунок воєнного судна).

destruction of vessel (at sea), зруйно́вання, зни́щення, занапа́щення судна́ (на морі, власником. Карний злочин. — С т. м).

detail, n., дрібни́ця, подро́биця, ві́дтинок.

detailed, adj., докла́дний, подрібний, дрібне́нький.

development, n., розгорта́ння, розго́рнення (спосіб рисувати на плиткому ленії, які було вже рисовано на кривій поверхні, — Р и с.).

development of formulas, розго́рнення копи́тець, фо́рмул (М а т.).

deviate, v. бочи́ти, забочи́тися.

deviation, n. за́біг, збо́чення, одхи́льность, віде́йддя (у компасі).

deviation, n., о́ддорожь (самовільний невиправданий ухил від заздалегідь-умовленого шляху. — С т. м.).

deviation card, ка́ртка (ко́мпасного) збо́чення (на ріжних шляхах).

deviation of the wind, у́хил віт-

ру (кут між напрямом вітру тай напрямом тискового грядущика. — П о г о д.).

deviation table, табли́ця за́бігів, збоченéцька та́блиця (компасне).

device, n., при́лад, при́стрій, шту́чка.

Devil, n., "Ді́дько" (так зветься велика курява, з порохом, у Єндії тай у Півд. Африці).

dew, n. росá.

dew point, рóсяна межá (температура росталі, розтоплення).

diagnosis, n., розпізнáння, розóзна (хороби, недуги. — Л і к.).

diagonal line, перéкутна лéнія, перекутéсниця (З е м л е м.).

diagonally, adv., навперéкіс, укóсом, навкосá.

diagram, n., розрису́нок, розписáння.

dial, n., квадрáнець (у годи́нник, то-що).

diameter, n., прогі́н, перéкруг, перекрі́й.

diaphone (DIA), n., перéзвук, двогóмін, перезвá (П о з н. н. х.).

diaphragm, n., плі́вка.

diaphragm horns, гудки́, ріжки́.

diatom (Di.), n., двотя́тник (рід морської рослини.—П о з н. н. х.).

Diesel Engine, Дізелі́вка, Дізелю́ха; Ді́зелева мáшина.

Diesel Oil, гру́ба нáхта (до Дізелі́вки).

difference, n., розсóха, розсóшність, ріжни́ця, різнáція.

difference (algebraic), n., ріжни́ця (алжеберна).

difference of latitude, ріжни́ця в ширнику́, ширни́чна різнáція.

difference of longitude, ріжни́ця в довжнику́, довжни́чна різнáція.

difficulties, n., анаці́я, суятá.

diffuse nebulae, р о з х л я́ п а н і (звіздяні) нéгури (у Чумацькім Шляху; кругласті ніби-планети. — Н е б.).

digestion, n., трáвлення (Л і к.).

dilute, v., розбáвити, розвéсти.

dinghy, n., чóвник, душогу́бка.

dioxide, n., д в ó к и с у г е л ь ц я́ (Х в е м.).

dip, n., зану́рення, зану́рок, нирóк, в п о р и н á н н я, в п і р н á н н я (нирка́ дáти, піти нирцéм, ниря́ти).

dip (to dip a sail), v., стягáти вітри́ло.

dip & horizontal intensity charts, зану́рку хáрти тай обері́йної напру́ги.

dip circle, занурéчний круг (до міряння маґнетного занурку); круг занурéчности.

diphteria, n., обкладки́, гу́лі, завáлки (Л і к.).

dip of horizon, обрієвий, обері́йний зану́рок; нирóк позéмности.

dipping (of flag) to man-of-war, зану́рення прапóру перед воєнним суднóм.

direct current, постійний струм (Л е х т р.).

direction, n., нáпрям, прямóк.

directional gyro, прямéцька, прямі́тна дзи́ґа (Д з и ґ о к.).

direction finder, натра́пич (Пристр.).

direction finder stations, натра́пні, натрапе́льні стани́ці.

directive force, напро́тна, напрямі́тна си́ла (Д з и г о к.).

direct motion (of a planet), прями́й, про́стий рух (а б о по́сув) плане́ти (Н е б.).

disabled, adj., безвла́дний, невладу́щий, обезвла́джений.

disadvantage, n., брак, невиго́да, незру́чність.

disbark, v., ви́лізти, ви́садити(ся); розванта́жити(ся).

disbursement, n., пла́тність, ви́плата, платі́ж.

disc, n., кружа́льце (у ладунковій назначці).

discern (to discern with difficulty), v., ви́сліпати.

discharge (of cargo), v., ви́вантаження (ладунку).

discharge of crew, звільнення за-ло́ги (від обовязків, з роботи).

discharge screw current, опу́щана відшру́бна течія́.

discipline, n., ка́рність, поря́док.

discolored, adj., знеба́рвлений, обезба́рвлений, злиня́лий (Позн. н. х.).

discontinued (discontd.), adj., скасо́ваний, вже більше не ужи́ваний (П о з н. н. х.).

discontinuity, n., безпостійність (на здогад поясів з раптовими змінами погоди. — П о г о д.).

discount, n., зни́жка.

disease, n., хоро́ба, неду́га (Л і к.).

disinfectants, n., обеззара́зники (Л і к.).

disinfection, n., обеззара́ження (Л і к.).

disinfestation, n., з б у в а́ н н я ся во́шей, щурі́в; відвоши́влення, відзащу́рення.

dislocation, n., з в и х, ви́вих (Л і к.).

dismantle, v., розібра́ти, роззбро́їти.

displacement, n., витиска́нція, углиба́йщина (гет-уся вага судна, на воді, разом з усім що е на облавку).

displacement tonnage, витиска-не́чна тоно́вність (справжня вага судна разом з усім що е на облавку).

distance, n., ві́ддаль, ві́дстань, одле́глість, прогі́н, прибли́жність.

distance and bearing, ві́ддаль тай не́сок (або пряме́ць).

distance finding station (D.F.S.), про-дале́костна стани́ця (Позн. н. х.).

distant (dist.), adj., відда́лений, дале́кий (П о з н. н. х.).

distant lightning, дале́ка бли́скавка.

distant thunderstorm, грім зда́лека, віддалеки́.

distend, v., надува́тися, роздува́тися; розтяга́тися, р о з б у х а́ т и, роздава́тися.

distended, adj. розбу́хлий, розши́ренний (Л і к.).

distiller, n., ле́мбик, пере́пуст.

distilling condenser, лéмбичний, перепустю́щий загу́стич (Маш.).

distinction, n., відзна́чення.

distortion, n., ви́кривлення, перекру́чення, спотво́рення; ви́кривок, спотво́рок.

distress, n., біда́, скру́та, ли́хо, халéпа, суята́.

distress signals, прохалéпні га́сла, навіжки́.

disturbance, n., турба́ція, трівóга, потревóга, пору́ха, неспокій (якот місцева маґнетна поруха компаса).

ditch, n., стріли́ця, фóса.

diurnal, adj., день-дéнний, доби́дібний, су́точний, добови́й.

diurnal circle, день-дéнний óчерт (добóчерт; трохи що не те саме що очерт тотожного відклину: наóчна ден-денна стежка небесного тіла. — Н е б.).

diurnal inequality of tides, день-дéнна (доби́дібна) нерівність, неодна́ковість, незрівнова́га, нетотóжність дунаїв.

diurnal range, ден-дéнний рóсхід (дунаїв).

dive bomber, пірна́йбóмбич, пірни́бóмба (Л е т.).

diver, n., водола́з, нурéць, нурéць.

divergence, n., розхóдження, розхи́льність.

divide, v., діли́ти (М а т.).

dividers, n., розмірач (П р и с т р.; с т р у м.).

dock, n., ча́лка, прича́л, при́стань, при́шиб, карабéльня (водойма до приймання, приміщення суден).

dockage, n., 1. постоя́нка, постоя́ння, ста́ція (судна на пристані, у карабельні); 2. обтя́ження, пови́нність, запла́та за ужи́вання при́шибу, карабéльні, ча́лки; постаємне, постоя́ле.

docker, n., прича́лочник; робітник на при́стані.

docking, n., приставáння, прича́лювання (судна до пришибу).

docking in a slip, прича́лення (судна) у за́ковзню, у забігах.

docking plan, прича́лочний план (подрібний план спідки судна, що сухий пришиб, лодяк, карабельня мусить мати нім прийме судно).

dockyard, n., карабéльня (надто військовая), карабéльне подвірря (на направу тай побудову суден).

"Doctor," n., морська́ при́кладка на свіжі вітерці у гаря́чих тропських стóронах.

doctor (physician), n., дóхтор, лікарь.

documentary draft, замінний лист (Т о р г.).

documenting of vessels, прашпортóвання су́ден (урядове).

documents (ship's documents), прашпóрти́ (судна), суденéцькі папéри.

dog, n., пéсик (защіпка або клямка — тримати двері, пролубне віко тай иншу всілячину).

dogdays, n., ґе́дзень (час спеки, сама спека улітку; Липень тай Серпень; час вакаційний).

dog-shores, n., до́ґи (остатне которе чигоння вибивають зпід боків судна, як пускають судно на воду. — Б у д.).

dog-vane, n., пі́вник, пого́дка (з киндяку; показує куди вітер віє).

dog watches, соба́ча ча́та, пе́ська ва́рта (від 4-ої до 6-ої, або від 6-ої до 8-ої вечір).

doldrums, n., безві́тря; безвіто́рний по́яс, пас (у рівничних сторонах).

dolphin, n., морська́ свиня́ (риба).

dolphin (Dol.), n., па́кілля, торчь, торчи́на, па́лі (до причалення або до привязування суден. — П о з н. н. х.).

dolphin-striker, n., короткий сторчовий дрючок під кінцем кичечної сприси.

donkey-engine, n., коло́ворот (допоміжна машина на палубу).

door (of cabin), n., оболо́на.

Doppler Effect, Допплері́вський Діла́нок, Діла́нок До́пплера.

dormitory, n., ложни́ця, гуртова́ відпочива́льня.

double-banked, adj., з бесе́дками, бесе́дочний (дуб, човен).

double bottom, подві́йна спі́дка (стояни на савур-воду, на нахту, то-що; їх дно — підспідне плитовання судна. — Б у д.).

double insurance, подві́йна убезпе́ка.

doubler plate, подві́йна о́бшивка, накладна́ пли́та (на плиті, друга — така сама або грубша — для зміцнення. — Б у д.).

Double Spanish Burton, подві́йна шпа́нська ря́жа (ряжа з трьома подвійними жабками).

double stars, подві́йні зо́рі, двозві́зди (Н е б.).

doubling angle on bow, подво́єння угла́ (кута́) на ки́чці.

doubtful position, непе́вна по́стать.

douse, v., стяга́ти (вітрило на-діл, — хутко, раптово).

dowel, n., кіло́к, моцю́голов (Б у д.).

down by the head, наляга́є ки́чкою (кичка низше в воді ніж корма).

downhaul, n., галівни́к (до стягання на діл припони переднього косця).

downpour, n., зли́ва, хлю́ща.

downstream, adj., на низ, долі́в водо́ю.

down the river, долі́в ріко́ю.

Draco, n., сузі́рря Змі́й (Н е б.).

draft, n., замі́нний лист (Т о р г.).

draft, n., тя́га, про́тяг, цуґ (М а ш.).

draft (draught), n., угли́бок, осе́док, углибу́нок (судна; якза глибоко седить судно у воді).

draft aft, за́дній (коре́мний) угли́бок, осе́док.

drafting machine, рисівни́ця, креслівни́ця, рисо́вна ма́шина.

draft marks, осе́дочні поклячки (на сторчовій скалі, збоку кички тай при кормі; показують оседок судна).

draft or bill of exchange, замі́нний лист (Т о р г.).

drag, n., волоки́та (скілько-то задній кінець хребта низше від переднього, як корма судна глибше в воді ніж кичка).

drain, n., стік.

drain cocks, стокові чопи́ або кре́нти (М а ш.).

drain well, стоковий цебе́р (Б у д.).

draught marks, знаки́, назна́чки, ці́хи осе́дности; осе́дна ска́ля (на кичці тай на кормі).

draught plates, цугові пли́ти (кермують протягом у вуглянім горійнику. — М а ш.).

draw, v., 1. седі́ти, углиба́ти (про судно на воді); 2. тягну́ти (вітрило тягне як повне з вітром).

drawback, n., зворо́т ми́та; зворо́тне, пове́рнене ми́то; зни́жка.

drawbridge (in general), n., розсувни́й міст (П о з н. н. х.).

drawing force, по́тяг, си́ла по́тягу.

drawings, n., рису́нки.

dredge, n., шлямівни́ця.

dredge, v., шлямува́ти.

dredged channel, шлямо́ванний кана́л.

dredging buoys, шлямівні ві́хи, маняки́ (осторога про шлямовання).

Dreisonstok's Method, драйзонштоків спо́сіб.

drench, v., промочи́ти наскрізь.

dress (a ship), n., процвіта́ти, процві́тувати (прапорами судно).

dressed up, adj., процві́таний, оша́тний.

dried fruit, сушня́, сушени́ці, сушня́к (Л а д у н к.).

driers, n., суши́ло, суши́льники, просу́шник (на фарбу).

drift, n., зно́си (через течію або вітер).

drift (to go adrift), v., йти за водо́ю, за ві́тром; зно́ситись, бочи́ти, холі́вити.

drift angle, кут зне́сення (уго́льна ріжниця між керунком, простуванням, а пророблениим шляхом. — Л е т.).

drift current, повільні (зрушені вітром) течії.

drifting in current, зносине́цький по́сув у течії, по́сув за водо́ю.

drift (of the current), n., си́ла течії, течії знесі́тна си́ла.

drift pin, стяга́ч (малий струмент до стягання двох штук матеріялу аби нютні ловилися дюри).

drift sight, знесозо́рич, зносине́цьке верца́дло (до міряння кута знесення. — Л е т.).

drift sight method, знесозо́ричний спо́сіб по встано́влення си́ли тай на́пряму ві́тра (Л е т.).

drifts, n., зно́си.

drills, n., му́штра, впра́ва; видава́ння му́штри.

drinking water, питна́ (пити́ма) вода́; вода́ до пиття́.

drip, v. ка́пати.

drip black, n., ґату́нок чо́рної фа́рби (рослинної або тваринної).

dripping wet, мо́крий до ни́тки.

drive, v., 1. гони́ти, йти бігóю навпере́д хуртови́ни; 2. зно́ситися течією.

driver, n., пого́нич (малий косець на кормі більшого корабля).

drizzle, n., дрібни́й дощ, мря́ка, накрапа́йчик.

drogue, or sea drag, n., во́лок, морська́ га́льма, "морськи́й я́корь" (помагає при лихій погоді тримати кичку проти вітру).

drop, n., спад, пола́ (прогін, розмір вітрила — надто низчої чайми — з гори до долу).

drought, n., посу́ха (П о г о д.).

drown, v., втопи́тися.

drugs, n., ліки, зілля, трути́зна (Л і к.).

drum (gazoline drum), n., бараба́н (на газолину, то-що. — Л а д у н к.).

drum-head, n., бара́н (у катеринці); кружéць.

drunkeness, n., пія́цтво.

dry adiabatic lapse rate, ра́та змéншення тепла́ через стосункóву піднéсенність повітря над землéю (П о г о д.).

dry bulb thermometer, сухобулéбний, сухоку́льний, тепломірич (П р и с т р.).

dry compass, сухи́й кóмпас.

dry dock, сухи́й при́шиб, суха́ карабéльня (відки можна випомпувати воду беручись до направи судна).

dry docking, захóдження до сухóго при́шибу, або приміщення судна́ у сухім при́шибі (для направи).

dry fog, сухи́й тума́н (через порох, або дим, в повітрі).

dry goods, крам (а надто фабрицький).

dry haze, n., суха́ юга́.

dry land, сухóземля, су́ша, суходіл, рум.

dry wind, суховій.

dub, v., затеса́ти, заструга́ти, допасува́ти (Б у д.).

Dubhe, n., одна́ з зір у Вóзі (Н е б.).

duck, n., полотнó (до малих вітрил).

duct, n., перепрóвід (Б у д.; М а ш.).

ductile, adj., гнучки́й, кóвкий, тягучки́й.

ductility, n. гну́чкість, тягу́чість, тягу́чність, витя́жність, кóвкість.

due (east, west, etc.), adj., прóсто (сходу, заходу, то-що).

dumping ground, зва́лище.

dunes (or sandhills), n., ви́дма, коса́, за́пісочь (довга вузька мілина; пісочані горби вздовж берега).

dunnage, n., дінниця (натихча́сна заво́ра довкіл вантагу́ для уни́кнення шко́ди).

duplicating pipe, значи́льна ці́вка (нею переносять назначки нютних дюр із стьону до плит; значить фарбою. — Б у д.).

duration, n., трева́ння, пере́тривок.

duration of rise or fall, трива́ння пере́рви між мілково́воддям тай водопі́ллям.

duration of slack, трива́ння хляловіддя, не́течи.

dusk, n., при́смерк, смерка́ння.

dust, n., пил, по́рох.

dust and stain damage, шко́да від по́роху тай плям (Ладунк.).

dust counter, прахораху́бич (пристр. до рахования кількости пороху в повітрі. — П о г о д.).

duststorm, n., верти́порох, ку́рява, гони́вітер.

dust-tight, adj., безпропи́льний, безпропо́рошний.

Dutchman, n., 1. Голе́ндер, голенде́рське судно́; 2. ла́тка з кри́ці — для закриття́ леда́чої робо́ти (так ніби "Циган").

duty, n., 1. ва́рта, ча́та; 2. ми́то, пода́тки; 3. обо́вязки, пови́нності (загальні, або які-неб. особшані).

duty of tow, обовя́зки бичо́ваного судна́.

duty of tug, обовя́зки тягуна́.

dynamic meteorology, движе́нне (рухо́вне) погодозна́вство (та частина погодознавської науки яка досліджує оболочні здвиги).

dysentery, n., червінка, крівавиця (Л і к.).

E

Earing, n., наву́шниця (линка до прибгання горішних кутків вітрила до жерди або к'ід крокві).

early, adj., ра́нній, ра́нішній, передча́сний.

early in the morning, ра́но вра́нці, ра́но по ране́ньку.

early morning, ра́нок.

early spring, про́весінь.

early winter, за́зімки.

earth, n., земля́, зе́мська ку́ля.

earth's equator, зе́мський рівни́к, рівня́к.

earth's magnetic meridian, землі маґне́тний опівде́нник (земський маґне́тний опівде́нник).

earth magnetism, зе́мська маґнети́зна.

earth's poles, зе́мські бігуни́.

earthquake, n., трус, землетру́с.

earthquake waves, землетру́сні хви́лі, хви́лі від землетру́су.

earth's rotation, земобе́рта́ння, зе́мські оберта́си, зе́мський вертіж.

east, n.; adj., схід, східний, сходо́вий.

Easter, n., Вели́кдень (свято).

Easterly, n., Східня́к (вітер уповздовж Півн. Африки).

Easterly (Cape Horn), Рого-Го́рнський Східня́к (вітер в околицях Рогу Горна).

easterly error, східнови́та хи́ба, хибина́ на Схід, до Схо́ду.

eastern, adj., східни́й.

east point, схі́день.

eastward, adv., на Схід, до Схо́ду.

east wind, ві́тер зі Схо́ду (на Вкраїні: Суховій).

ebb., n., ві́дплив, спад, убува́ння (води).

ebb., v., убува́ти, спада́ти, упада́ти (на здогад води); відхля́нути, зіхо́дити.

ebb current, відбу́тня течі́я (від землі).

ebb tide, відбу́тні дунаї́, пони́ження рі́вня води́, водоспа́д.

ebony (timber), n., чо́рне де́рево.

eccentric, adj. відосере́джений, відосере́жний.

eccentric, n., відосере́дник (М а ш.).

eccentric bearing, відосере́джений підши́пник.

eccentric error, хибина́ через відосере́дженність, відосере́жницька хибина́.

eccentricity, n., відосере́дження, відосере́дженність.

eccentric rod, відосере́дницький прут (М а ш.).

eccentric strap, відосере́дницька сві́рка (М а ш.).

echo, n., луна́, відго́мін, ві́длясок, абомо́вня.

echo sounder, абомо́вний проглу́бич, абомо́внич (пристрі́й до зґрунтації).

echo sounding, абомо́вне зґрунто́вання.

eclipse, n., відмі́на (Сонця, або Місяця. — Н е б.).

eclipsing double stars, відмі́нні́сті подві́йні зо́рі (двозвізди. — Н е б.).

ecliptic, n., відмі́нник (Н е б.).

ecliptic poles, відмі́нничні бігуни́ (Н е б.).

ecliptic system of coordinates, відмі́ннична суста́ва сопідря́дників. (Н е б.).

economy of space, заоща́дження мі́сця.

eddy, n., вир, за́вороть, чортори́й.

effect, n., ви́твір, діла́нок, дія́нок, вплив.

effect of refraction on dip, діла́нок зало́млення на зану́рок.

effect of ship's position, вплив по́стати судна́ (на маґнетизну компаса).

effect of temperature, дія́нок температу́ри (на компас).

effort, n., нату́га.

egg products, ви́роби з яєць.

eggs, n., я́йця.

elapse, v., мина́ти (на здог. часу).

elapsed time, пере́рва часу́, промі́жний час.

elastic, adj., гнýчий, гнучкúй, пружúстий, вигúнистий, гматнúй.

elastic limit, гнучкéнність, межá гнýчкости, гнýчність.

electric, adj., лехтрúчний (Позн. н. х.).

electrical trolley contacts, рóличний лехтрúчний дóтик, дóтик рóликом (у Дзиґок.).

electrician, n., лехтрúчник.

electricity, n., лéхтрика, громовúна.

electric shock, лехтрúчний штил, ýдар, струс.

electric wiring, лехтрúчні дрóти.

electrode, n., лехтрохíд (бігун або копець лехтричного кругойстття. — Лехтр.).

electron, n., лехтрóнник.

electronic, adj., лехтрóничний.

electronic indicator, лехтрóничний покáзач (Пристр.).

electronic instruments, лехтрóничні струмéнта, лехтрóничне знаряддя.

electronic navigation, лехтрóничне мореплáвство.

element, n., пéрвісток, живлó, складовá частúна, складнúк.

Elephante, n., Слонь (назва вітру вздовж Малабарського берега).

elevated pole, піднéсений бігýн (Неб.).

elevation, elevator, elevated (elev.), піднéсення, горб, горбáка; піднéсений рівень, висóкість; піднóсич; піднéсений, а, е (Позн. н. х.).

elevation of top of trees, висóкість вершкíв дéрева (Позн. н. х.).

ellipse, n., кривé кóло.

ellipsoid, n., кривокíльник (Землем.).

ellipsoid of revolution, кривокíльник вертіжá.

elongation, n., протя́глість, віддáлення, віддалúзна.

elongation of a celestial body, віддáлення небéсного тíла (від Сонця. — Неб.).

embankment, n., загáта, рóбленниця, вúсип, вал.

embargo, n., ýйма, уємина (заборóна виходити з пристани або заходити; заборона торгувати, або ладувати. — Ст. м.).

embark, 1. посадúти(ся) на суднó для вандрíвки, набаркáсити(ся); 2. вантáжити (вагу на суднó).

embarkation, n., вантáження, сідáння, посáдження (на судно), набаркáсення.

embouchure, n., гúрло (ріки).

emerge, v., вúбайкуватися, винуря́тися, випурнáти, зринáти, вúпурнути, вúпірнути, знирнýти, виплиáти, вúплеснути, виринáти, вúрнути.

emergency, n., скрýта, пригóда, халéпа, притýга.

emergency anchorage, наприскрýтна я́корна станúця (на водолети. — Лет.).

emergency boat, наприскрýтний човн.

emergency signals, наприскрýтні гáсла, навіжкú на ґвалт.

emergency squad, наприскрýтний зáтяг, наприскрýтна залóга.

emergency steering gear, наприскрýтне дéмення.

emetic, n., adj., блювóтник; блювóтний; зілля на вóніти (Л і к.).

"empty" labels, "Порóжній" ярлúк (на порóжні приїмища — Л а д у н к.).

encounter, v., наткнýтися.

endman, n., ложкомúй.

endorsement, n., ухвáла, підпúсання (чеку на заднім боці); бізýнок.

energy, n., сúла [енергія].

engine, n., мáшина.

engine bell signals, навіжні дзвінкú до машинярні.

engineer, n., машиністий, машинярр, мáйстер.

engineering, м а ш и н я́ р с т в о, машинярська умілість.

engine frames, окостяк мáшини (М а ш.).

engine revolutions, машúняна махóта, машúняні обертáси.

engine revolutions counter, машúняних мáхів рахýбич (П р и с т р.).

engine room, машинярня; засіка на мáшину, на машинú.

engine steering, машúняна кéрма.

English measures, Аглицький вúмір вагú, то-що; áглицькі мірúла.

enrolled and licensed vessels, лейстрóвані тай упривилейóвані сýдна.

ensign, n., стяг, хоругóвь (коремний прапор, бовван державної приналежности).

enter, v., лепортувáти (до митниці судно тай ладунок); ставáти до лéпорту.

entering & leaving port, захóдження (вшестття) до прúстани, тай полишáння прúстани (вúйстття з прúстани).

entrance, n., устýп, ухід (передня частина судна, коло кички, під водою. — Б у д.).

entrance (Entr.), n., óтвір, вхід, прохід, суткú (П о з н. н. х.).

entry, n., митáрство (ставання до лепорту у митниці, з суденськими прашпортами, дістав би дозвіл виладовувати. — Ст. м.).

entry & clearance, митáрство тай розгрішéння (С т. м.).

ephemeris, n., небéсницький коляндáр, щодéнник (однодéнник).

epidemic, n.; adj., пóшесть; пóшестний (Л і к.).

Epsom Salts, Аглицька Сіль (Лік.).

equal, adj., рівний.

equal responsibility for unequal fault, однáкова відповідáльність за неоднáкову провúну (С т. д о р.).

equation of time, рівнáння часý.

equator, n., рівнúк, рівнодéнник, рімнéнник, рівняк.

equatorial countercurrents, рівнéнничні заворóтні течії.

equatorial currents, рівнéнничні течії.

equator system of coordinates, рівнéннична сустáва сопідрядників.

equidistant, adj., рівноддáльний, рівнодáлекий.

equilateral triangle, рівнобóкий трúкутень (З е м л е м.).

equinoctial, adj., перелазóвий.

equinoctial (or celestial equator), перелáзник, або небéсний рівноденник, рівнúк (Н е б.).

equinoctial tides, перелазóві дунаї (виїмково великі).

equinox, n., рівнóдень, весняний (осінній) брід, перелáз.

equip, v., споряджáти, устаткувáти, заосмотрúти, наряджáти, бударáжити (судно).

equipment, n., устаткóвання, заóсмотер.

equity, n., справедлúвість, справедлúве відшкодóвання (С т. м.).

equivalent potential temperature, рівновáртістна можéбна температýра (П о г о д.).

eraser, n., ґýмка.

erect, v. пóвчити.

erection, n., спорýдження, зорýдження, будóва (підіймання на своє місце, пришрубовання, прилютовання, розмаїтих частин короба судна, машин, достосунків. — Б у д.).

Eridaunus, n., Єрдáнь (Південне сузірря. — Н е б.).

erratic operation, химéрна, вандрóвна (вандрóвана), нестійкá робóта (машини, приладу).

error, n., хúба, пóхибка, неспрáва, неспрáвка, помúлка, хибинá, охúба.

error in calculation, мúльний рахýнок, хибинá у обчúсленню.

error of chronometer, часомірична неспрáва (часомірич "бреше").

error of compass, кóмпасна неспрáва (компас "бреше").

error of fix, мúльний прúшпилок, пришпúлочна хибинá.

errors in graduation, хибинá у ступчикýнку, у ступчикóванню.

eruption,n., вúсип, вúсипка, óсипка (Л і к.).

escape air-ports, випустюще бічнé дúхало (нового ґатунку).

escort, n., пóчет (-чту); охорóна.

espy, v., напонáдздрити.

essence, n., щиринá, цúмис.

established (estab.), adj., устанóвлений, завéдений (П о з н. н. х.).

establishment, n., устанóва, заведéнція.

establishment of the port, завéдений дунаєвий порядок, дунаєва устанóва, порядок дунаїв сеї або тої прúстани.

establishment of watches, встанóвлення вáрти (згідно з вимогами Статуту Морського).

estimated position (EP) прицінена, коверзóвна пóстать.

estuary, n., морськи́й рука́в, широ́ке ги́рло, у́стття (підле́гле дунаям).

Etesians, n., Рокові́ (Рік-рі́чні) Вітри́ (з Півночи, в околицях Грецького Многовиспля).

etiquette, n., ужа́нція; звича́ї і обича́ї.

eurou, n., до́вгий брусо́к, яки́м перепуска́єсь жабури́ння до табу́рки.

evaporation, n., о́пар, ви́пар, ва́порт.

evaporator, n., випа́рювач (Маш.).

evaporimeter, n., вапорто́мір (Пристрій до міряння випару води).

eve (on the eve of), на передо́дні, передо́день, передо́днем.

evening, n., вечі́рня пора́, ве́чір.

evening stars, вечі́рні, вечіро́ві зо́рі.

evening twilight, вечі́рні су́тінки; при́смерк, смерка́ння.

evening twilight fix, смерканé́чний при́шпилок.

even-keel (on an even keel), рівнова́жно (себто не набо́кувато).

even-numbered buoys, чітні́, пари́сті маняки́.

exact, adj., досте́ме́нний.

exaggerated, adj., надмі́рний, пере́борщенний.

exaggeratedly, adv., назавмі́ру.

examination, n. і́спит, до́пит, випро́ба.

example, n., при́клад.

excellent visibility, чудо́ва видимля.

exceptional visibility, виїмко́ва видимля.

excretion, n., ви́цідки з тіла (якот сеч, піт, то-що. — Л і к.).

exhaust, n., гузня́нка (рура до випуску пари, тай ґазів. — — М а ш.).

existence doubtful (E. D.), ле́дво чи істну́є; істнува́ння непе́вне (П о з н. н. х.).

ex-meridian, adj., поза-опівденко́вий, позаопівде́нничний.

ex-meridian altitude, позаопівденко́ва, поза-опівде́ннична висо́кість (небесного тіла.—Н е б.).

ex-meridian observations, позаопівде́нничні по́здри.

expand, v., розпиха́ти(ся), розіпхати(ся), ши́ршати.

expanded blade area, розплю́щена, поши́рена ло́пати пло́ща (подана себто на плитки́й площині. — Р и с.; М а ш.).

expansion bellows, розпухе́льні, розіпхо́вні міхи́ (у компасній мисці).

expansion glands, розпухе́льні, розпано́шні зало́зи (Б у д.).

expansion joint, розіпхо́вна, розпухе́льна звязь (дозволяє которая на ленійний посув для проковтення розпиху або стягнення, спричиненних змінами температури. — Б у д.).

expansion of oil, ро́зпих оли́ви.

expansion trunks, розіпхо́вні, розпухе́льні заскри́нки (до стоянів на нахту, оливу. — Б у д.).

experienced, adj., освіданий.

experimental (Exper.), adj., такий шо на спро́бу, спро́бний (П о з н. н. х.).

explanation, n., вия́снення, тлумачення.

explosion, n., ви́бух.

explosive (explos.), adj., вибухо́вий (П о з н. н. х.).

explosives, n., вибухе́нне; вибухе́нники.

exponent, n., викла́дач, пока́зчик ступня́ (М а т.).

export, n., ви́віз.

export of goods, n., ви́віз надіббя, това́ру.

exposure, n., ви́ставка (людського тіла, незахищенність перед холодом тай перед иншими жартами природи).

extended protest, морське́ свідчення (Ст. м.).

exterior, n., adj., о́коло, око́лишній.

exterior systems, зо́внішні, тогобо́чні небе́сні суста́ви (ген-ген поза нашою. — Н е б.).

external use (only), лік (тільки) до зо́внішнього ужи́тку.

extinguished (Exting.), adj., пога́шений, зага́шений, пога́слий (на здогад світла. — П о з н. н. х.).

extinguisher, n., гаси́ло.

extract, n., ви́тяг.

extract from log, ви́тяг з карбіжа́.

extragalactic nebulae, по́за-небеснодоро́жні не́гури, тума́нності (Н е б.).

extraordinary, adj., надзвича́йний, виімко́вий, осо́бшаний.

extraordinary refraction near horizon, незви́кле (надмірне, дивовижне) зало́млювання біля о́брію (Х в и з.).

extra-tropical cyclonic storms, поза-заворо́тничні, поза-тро́пні, куке́льні хуртови́ни.

extreme (extr.), adj., скра́йній, надмі́рний (П о з н. н. х.).

extreme breadth, найбі́льший про́шир судна́ (на купу з плитами. — Р и с.; Б у д.).

extreme draft, найбі́льший осе́док, угли́бок.

eye, n., хому́т (на кінці припон або шор, шоб було як закласти на щоглу).

eye-bolt, n., шру́ба з ву́хом (а властиво — дебелий, моцно зашрубований, довгий залізний шворень з вухом або з кільцем, який виходить на палуб, було б куди зачепляти ряжу тай снасть).

eyelet hole, ба́бка, ву́шко, ві́чко, ді́рочка (на пантелик, у вітрилі).

eye of the storm, осере́док куке́льної, кругово́ї хуртови́ни (де то тиша панує тай безвітря).

eye piece, n., зорови́й при́лад (до шестанту).

eyes of a vessel, óчі суднá (на самім переді, де боки звужуються до носа. Очима судна на двір виходять рури до кадин).

eye-splicer, вýхо, зáплітка вýхом, на кінці лúнки.

eye-splinter, n., скáлка у óці (Л і к.).

F

Fabricate, v., спорудúти, спóїти, змайструвáти; склáсти до кýпи з готóвих частúн.

face-pieces, n., налúчники (на деревл. судні, знадвору, на кичці).

facing, n., личкóвання, обличкóвання (Б у д.).

factor, n., чúнник (М а т.).

factory (Facty.), n., хвáбрика (П о з н. н. х.).

fading, n., завмірáння, затихáння (бездротичних хвиль).

fag, n., розплéстися, розтрíпатись, нúтитися (про кінець линки, мотузка).

Fahrenheit Thermometer, Фаренгáйтів тепломíрич, Фаренгáйт.

fainting, n., млість, обмірáння, умлівáння, стрáчення притóмности (Л і к.).

fair (to fair a line), v., вирíвнювати кривí лéнії на рисýнку, у модлóвні (Р и с.; Б у д.).

fair-lead (or fair-leader), n., напрямнúк, нáрвина, полúчка (кільце, або инший який пристрій, на линку, кодолу, кадину, що б добрий тримала напрям простуючи до жабки або катеринки).

fairwater, n., звýзок плит (на кшталт зрубаної островерхи довкола махових люхов тай дибок, для уникнення раптової зміни у струйності ленії. — Б у д.).

fairway, n., стрúжень (глибока, пловебна вода у ріці або в затоці).

fairway buoy, стриженéцький маняк, стрижéнська хвиґýра (показує кудою стрижень).

fair weather, годúна, погóда; годúнний, гóдяний час.

fake, n., зáкрут, кóйлина, койлýнок (линви; себто вільне койло, що б могла собі линва легко бігти, розкручуючися).

fall (autumn), n., óсінь.

fall, n., мóтуз, пóпуст (звикле ціла линка у ряжі, а властиве той кінець, який тягнуть).

fall-wind, n., вíтер згорú-надíл (як-от в околицях згірря. — П о г о д.).

false cirrus, фалшúві мóлоді (на вершку тучи, "громові молоди." — П о г о д.).

false keel, дурнúй хребéт (або к и л ь; себто додатковий, набитий на правдивий. — Б у д.).

false shore lines, фалшивий, оманний обрис берега (часами, у Радарі).

fancy-line, n., лінка до гальовання крокви на діл (йде на жабку коло челюстей крокви).

fan marker (AERO), віяло (летн. знак. — Позн. н. х.).

fantail, n., розхвостття, розчепірок (горішня, заокруглена частина корми, де боті розходяться на кшталт голубиного хвоста. — Буд.).

far, adv., далеко, подалеко.

Farad, n., Фарад (Лехтр. мірило).

fare, n., подорожне, кошт подорожи.

fashion pieces, найзаднійші боті, які надають той питомий вигляд кормі (у деревл. будові.—Буд.).

fast, n., лінва, кодола (до привязування судна); моцівка, притаганка.

fast, adj., adv., 1. міцний; міцно, наміць; 2. такий шо поспішає. (якот часомірич, годинник).

fast (to make fast), v. примоцювати, привязати [пришвартувати.]

fast sweep, бистрий розмах (у Лорані).

fast vessel, ходовите судно (поспішне, швидке).

fata morgana, особшаний рід марева (надто у Месинській протоці) з перекрученими образами.

fathom, n., сяжень (6 стіп).

fathom lines, проглубні обрисунки, обводи (на хартах).

fathometer, n., проглубич (Пристр.).

favorable weather, погоддя.

favorable wind, погожий, погодний, ходовий вітер.

fay, v., споювати, щільно допасовувати (дві дошки або дві плити. — Буд.).

feather (to feather an oar), v. поставити весло плазом.

feather-edged, adj., стесана, спускова дошка (Буд.).

features, n., ціхи, риси, питомі прикмети.

features of earth's magnetism, ціхи, прикмети земської магнетизни.

February, n., Лютий (Кол.).

feed and filter tank—hotwell, годівельно-цідильний стоян, гарячий цебер (Маш.).

feed pipe, годівельна, підгодовна рура (Маш.).

feed pressure cocks, годовні тискові кренти (показують коли треба попустити на тискові у помпі. — Маш.).

feed pump, підгодовна, годівельна помпа (на воду до котлів. — Маш.).

feedwater heater, нагрівач годівельної води (заким дійде котла. — Маш.).

felloes, n., цвоняки (частини ободу).

fender, n., упірка.

fermented liquor, мусóваний напій.

ferry (Fy.), n., порóн (П о з н. н. х.).

festoon cloud (or mammatocumulus), хмáра з відвíслими так-ніби мішкáми (П о г о д.).

fever, n., пал, вогóнь, пропáсниця, гаря́чка (Л і к.).

fibre, n., волóкна (розмаїтого ґатунку, з яких для суден роблять мотуззя).

ficticious ship, вимарений, вигаданий, удáваний корабéль (у Л е т н. в п р а в а х).

fid, n., 1. цýрка (з гостр. кінцем, до розплетення линки), 2. шпинь, штáба (до підпирання горішньої щогли).

fiddle, n., ря́мці, бильце, сітка (тримати посуд на столі — або що-небудь де-инде — як дуже гойдає).

fiddle block, скрипиця з 2-ма жабкáми (горішня більша за долішню).

fidley, n., рамина, ря́ма (довкола драбини від пролубу на діл. — Б у д.).

fidley deck, рямóваний пáлуб (трохи піднесений, над машинярнею тай котелнею, довкола комина. — Б у д.).

fidley hatch, рямóваний прóлуб (довкола комина тай димниці. — Б у д.).

figure eight knot, вýзол "Числó 8" (виглядає як вісімка).

figure-head, n., хвиґýра (на переді кички, надто на колишніх суднах).

fill (to fill a sail), v., надимáти (вітрило).

fillet, n., запóвненько, -а (який-неб. матеріял до заповнення там де дві поверхні, сходячись до купи, творять ріг. — Б у д.).

filling, n., зріст тиску у осерéдку рухóмої тисковóї сустáви (П о г о д.).

filter, n., цідилко (М а ш.).

fin (a projecting keel), n., перó — (Б у д.).

find, v., знайти́, натрáпити, нагибати, вирахувати, розгадáти, намáцати.

finding deviation by azimuth, розгáдання збóчення за допомóгою áзьмуту.

finding deviation by bearing on a distant object, віднáйдення збóчення за допомóгою нéску на віддáлений прéдмет.

finding deviation by reciprocal bearing, .віднáйдення збóчення за допомóгою сусупротивних нéсків.

fine (fne), adj., дрібний (як-от дрібний пісок. — П о з н. н. х.).

fine (penalty), n. пеня́.

fine delay dial, квадрáнець фáйної забáри (у Л о р а н і).

fine weather, дóбра, я́сна погóда; погóда.

finger lug, сіпка, пáльчик, пáлець (напр., на азьмутнім обручі).

fir (timber), n., яли́на, смере́ка; сосни́на.

fire, n., вого́нь, пожéжа; пожéжна спра́ва.

fire and boat drill, пожéжні тай човнові впра́ви (шо-тижднева муштра на випадок скрути).

fire at sea, пожéжа на мо́рі (вогонь на судні як судно на вандрах).

fire ball, вогняни́ця (дуже блискучий літавець. — Н е б.).

fire bulkheads, протипожéжні перéтики (Б у д.).

fire control system, вогнекеро́вна (вогнекерівна́) суста́ва.

fire detecting system, вогнедойдо́вна суста́ва.

fire extinguisher, гаси́ло.

fire hazards, небезпéка вогню́, вогневарівко́стність.

fire hose, напожéжна ки́шка, си́кавка.

fire line, до́вга пропожéжна ки́шка.

fire line hydrant, пожéжно-кишéчний водорозділич.

fireman, n., кочуга́р.

fire patrolman, напожéжний дозо́рець.

fire-proof, adj., вогнетрівки́й, вогневідпо́рний, негорі́лий, беззага́рний.

fire protection, вогневарівка́ заслóна, оборо́на від вогню́.

fire pumps, пропожéні помпи́.

fire rail, пропожéні баля́си (довкіл щогли на малих суднах).

firing range, до́стріл; достріль на за́мірка, або шми́га.

fire test temperature, випро́бна температу́ра вогню́ (у якій нафта запалюється тай горить); температу́ра горі́ння (М а ш.).

fire tube boiler, шко́тський многору́рний котéл (М а ш.).

fire-works (v. rockets).

firing tools, горéнне на́чиння, кочуга́рске справи́лля.

first aid, пéрша допомо́га (хорим, раненим, покаліченим).

First Point of Aries, Пéрший знак Барана́; весня́ний (березнéвий) перела́з (Н е б.).

first quarter of the moon, пéрша квати́ря (ква́дра, одмі́на) мі́ясця; перекро́й, перекрі́й. (Н е б.)

first receiver (the), пéрший дéмнач (рура шо сполучує гузнянчин бік високо-гнетної хлипавки з ухідним боком посередногнетної хлипавки. — М а ш.).

firth, n., морська́ зато́ка, морськи́й рука́в; ги́рло (ріки) підлéгле дунаям.

fish, n., ри́ба.

fish, v., байлува́ти.

fish davit, байлова́ підо́йма.

fish hook, байло́вка.

fishing stakes when dangerous, небезпéшне риболо́вне па́кілля (П о з н. н. х.).

fishing zone (limits), риболо́вна сму́га; мéжі риболо́вного по́яса.

fish oil, ри́бляча олі́я, ри́блячий жир; трін (трону).

fish tackle, байлова́ ря́жа, байлове́ на́чиння.

fish trap area, риболо́вний сал, то́ня, не́водище, риба́льня, риболо́вня.

fish trap buoy, риболо́вний маня́к, риба́льська хвигу́ра.

fish traps, не́води; їз, яз.

fish weir, риба́льський їз.

fits (spasms), n., пере́падки, ко́рчі, перело́ги (Л і к.).

fittings, n., достосу́нки, пристро́ї.

fix, n., при́шпилок, при́гвоздок, ця́тка, застро́мок, упендря́чка.

fix, running, n., біжни́й, пото́чний при́шпилок.

fixed and flashing lights (F. Fl.), непору́шне і помриґу́ще світло (П о з н. н. х.).

fixed and group flashing (F. Gr. Fl.), непору́шне, і гурто́вно-мриґу́ще світло (П о з н. н. х.).

fixed base, певно-озна́чена, тверда́ обопо́ра (або вихідна точка. — Л е т н.).

fixed light (F), непору́шне, неповору́шне, нерухо́ме світло (П о з н. н. х.).

fixed light, непору́шне о́ко (здебільша кругле, з грубого шкла, у боковинах судна, у палубнім домцю, у перетиках, то-що, для допущення світла. — Б у д.).

fixed star, нерухо́ма, неповору́шна зоря́, звізда́ (Н е б.).

fjord (Fd.), n., вузька́ скеля́ста зато́ка (П о з н. н. х.).

flag etiquette, хоруго́вна ужа́нція; хоруго́вні звича́ї і обича́ї.

flagpole (FP), n., коруго́вний дрючо́к, ра́тище на пра́пор, на хоруго́в (П о з н. н. х.).

flags, n., прапорі́; хору́нжа, прапоро́ва спра́ва; хоруго́вщина.

flagstaff (FS), n., короговний стовп, ти́чка на прапорі́ (П о з н. н. х.).

flagstaff (or flagpole), n., короговне ра́тище (звикле на кормі, на нім має стяг).

flag tower (F. Tr.), n., коруго́вна ве́жа (П о з н. н. х.).

flame, n., по́лумя.

flame arresters, вогнеспине́нники (М а ш.).

flame safety lamp, безспалахо́нна ліхта́рня.

flame screen, заслона від по́лумени (як-от до стоянів з нахтою).

flammable, adj., спалахо́нний, спалахню́щий.

flange, n., бе́рег, бережо́к, кант, рубе́ць, пруг, гре́бінь, рубі́ж (загне́ний край плити, шо б більшу мала силу негнутися. — Б у д.).

flare, n., 1. спа́лах, по́світ; спалахо́нне га́сло; 2. розтру́бок, розту́лок, крутобо́кість, крутобере́гість (розпросторення, від просередної площини, переднього толубу судна з що-раз більшою раптовістю, як-от підноситься ця частина від водяної лінії до баля́сів. — Б у д.).

flared bow, розтрýбиста, крутобóка кúчка (зо скрайнім розтулком при горішнім палубі. — (Б у д.).

flare-up light, спалахóнне, спалахнýще, ятрянe світло; дідýх.

flash, v., блúскати, мрúґати.

flashing, n., лúскання, виблúскування, блискотіння.

flashing light (Fl.), помриґýще світло, моргýлець (П о з н. н. х.).

flashlight, n., спосібний лехтрúчний ліхтáрик; блúмавка.

flash point, спалахóнна тóчка, точка спалахнючости (М а ш.).

flat, n, плиткúй (частинний) палубéць, дашóк, точóк (без горбовини, без возлобку. — Б у д).

flat, adj., на-тýго, на-плúтко (зтягнути, згалювати приполини).

flat aback, плúтко назáд (дати вітрила).

flat keel, плиткá підóшва, плиткúй хребéт (підспідна просередна перія плит у судні. — Б у д.).

flat ring, плиткúй обрýч (у Д з и ґ о к.).

flaw (same as squall, or sudden ..gust of wind), n., шквúря.

fleet, n., плит, хлот, морськá армáда.

fleet, v., мутушáти, рýхатись; розтягáти, розворяти (дві жабки, на поземне).

fleeting tackle, розсувнá, позéмна ряжа.

flemish horse, "галáнский кінь", додаткóва піднóга (підніжна линка по кінцях жердей горішнього вітрила).

flemishing down, кóйлити (линку) співосерéдженими кóйлами так шо цілість виглядáе як мáта.

flight, n., літ, лет (Л е т н.).

flight chart, хáрта лéту, летохáрта (Л е т н.).

flight conditions, умóвини лету (розмаїті які бувають. — Л е т н.).

flight plan, план лéту (який повинен бути ухвалений керівною летничою станицею.—Л е т н.).

Flinders bar, Хлядровá штáба, Хлюнéдрів кий (до врівноваження компаса).

flinty (fly.) adj., кременúстий (як-от кременисте дно. — Позн. н. х.).

float, n., 1. поплавéць, кугá (у компасі); 2. сáла.

float, v. 1. тримáтися на водí, плúвати; 2. знóситись течією.

float a vessel, v., уплáвнúти суднó.

floating, adj., плавнúй, á, é.

floating, n., наплáвність, плáвкість, плúтність, пловýчість.

floating drydock, сухúй лодяк або плавáк; сухá, плавнá, лодячна карабéльня.

floating dock, лодяк, плавáк; плавнá, лодячна карабéльня; ладéнний прúшиб.

floe, n., кре́ля (плавна).

flood n., по́вінь, пото́па, зали́ва, водопі́лля, дуна́й, розли́в, розли́ва.

flood (fl.), n. водопі́лля (П о з н. н. х.).

floadable length, можебно-зали́вна довжина́ просто́ру всере́дині судна́ (без потоплення судна).

flood current, водопі́льна, дунаєва, прибу́тня течія́ (ід землі).

flood intervals, водопі́льна, дунаєва пере́рва (пересічна перерва між перейстями місяця тай найбільшим наступним водопіллям).

flood stream, водопі́льний, дунаєвий потік, те́ча, зали́ва.

flood tide, зали́ва, час по́вени, водопі́лля, прибу́тні дунаї; підви́сшення рівня води́.

floor, n., порі́г, порі́жок, поро́ги (ребром, на споді судна, при кожнім тагуну, навпоперек від кельні до кельні. — Б у д.).

floor-plan, позе́мний зрі́зок (судна: при воді, або при ленії даху. — Р и с.).

floor timbers, поро́ги, порі́жні бо́ти, лаґуни́ (у деревляній будові. — Б у д.).

flotsam, n., плави́ння, плав, запла́в, запла́ва (частини судна, ладунку на поверхні води).

flour, n., мука́.

flowing sheet, пли́нна, лю́зна припі́льниця [шкот] при ходові́м ві́трі.

fluid, n., течь, рідина́, мокру́ха, плин.

flukes, n., ріг, дзюб, ро́ги (якоря, шо ними зачепляючись за дно тримає).

flush, adj., гладе́нький, будо́ваний уза́пліш, щи́тно (Б у д.).

flush deck, гладе́нький дах, дах уза́пліш (Б у д.).

flush head rivet, гладе́нька ню́та (така шо всередині, не вистає на верха. — Б у д.).

fluvial, adj., річни́й, а́, е́.

flux, n., люто́вний плин (помагає металеви топитися).

fly, n., ма́йва (надвірна частина прапора, та шо дальше від тичини).

fly, v., ви́тися ("короговка вьється").

flying, n., льот, літа́ння, політа́ння.

flying a known track, лет, політа́ння вздовж знайо́мого тра́хту.

flying boat, морськи́й, плавни́й літа́к; летопла́в [гидроплан].

fly-wheel, n., махове́ ко́лесо, гонча́к, кру́тень (М а ш.).

foam, n., піна́, шумови́ння.

foam smothering system, піноза́ду́шна суста́ва (до гашення вогню).

foam type control system, пі́нна вогнекеро́вна суста́ва.

focus (foci), n., о́гнище, збиро́світ.

foehn, n., Хвин, або Хваво́ній

(сухий гарячий вітер в гірських околицях. — П о г о д.).

fog, n, имла́, тума́н, не́ґура.

fog bell (Bell), протуме́нний дзвін (П о з н. н. х.).

fog bow, тума́нна дуга́ (безбарвна, на протилежн. боці від сонця. — П о г о д.).

fog drip, кро́плі, во́хкість від тума́ну, які ска́пують на зе́млю (П о г о д.).

fog gun (Gun), протуме́нна гарма́та (П о з н. н. х.).

foggy, adj. тума́нний, затума́нений, мли́стий, имли́стий.

fog horn (Horn), протуме́нний ріжо́к, гудо́к (П о з н. н. х.).

fog signals, протуме́нні (напротуме́нні) навіжки́, га́сла.

fog signal station (Fog.-Sig.), протуме́нна навіжна́ стани́ця (П о з н. н. х.).

fog siren (Siren), протуме́нний верещак (П о з н. н. х.).

fog trumpet (Horn), протуме́нна труба́ (П о з н. н. х.).

fog whistle (Whis.), протуме́нна ствисті́лка (П о з н. н. х.).

folding anchors, склада́ні якорі́.

following seas, хви́лі зпоза́ду.

follow-up element, потяжни́й, сочи́вний складни́к; причепа, неодче́па (Д з и ґ о к.).

follow-up magnet, сочи́вний, потяжни́й магне́т.

foot, n., 1. стопа́, пядь (міра довгости); 2. пя́тка (щогли); 3. пелена́, низи́, запо́ла, сви́слі (вітрила).

foot-rope, n., підно́га, підні́жна ли́нва (на чім стояти, морщачи або звиваючи вітрило).

foot-waling, n., підло́га; на́кіт (-оту); помі́ст (поверх порогів. — Б у д.).

foraminifera (fr.), n., манюні мо́рські півросли́ни-півчерепа́шки (П о з н. н. х.).

Forbes Log, Хо́рбзів поплаве́ць, ґалаґа́н (ґатунок спіхомірича).

forbidden, adj., adv., заборо́нений, заборо́нено.

force, n., си́ла, напру́га.

forceps, n., лікарські кліщі (Л і к.).

ford, n., брід.

fore, foreward, adv., adj., переду́, спе́реду, ід ки́чці; переду́щий, пере́дній (між скорсиною тай межичовням).

fore-and-aft, adj., adv., повздо́вжний, повздо́вжничний; спереду-наза́д (від носа до корми, суголовне хребта, к и л ю).

fore-and-aft sail, повздо́вжне вітри́ло; косе́ць; жа́гель.

forebody, n., пере́дній, переду́щий то́луб; передо́вина, передо́к (від межичовня до скорсини.—Буд.).

forecast, n., проре́чення, проро́чення, ворожба́, віщівни́цтво, ви-віщування, завіча́ння, за́повідь.

forecastle, n., черда́к, чарда́к (з а д а в н.); передні́й черда́к, чуд (коротка, даком вкрита, будова на передній частині судна, де шкаралупа судна підноситься ви-

ще рівня найвищого цілого палубу. — Б у д.).

forecastle accomodation, курінні кватирі на залогу (на переді судна, під головн. дахом).

forecastle bulkhead, переднечардачна перетика (Б у д.).

forecastle card, чердачна карта (корабельні артикули, умова, для відома залоги).

forecastle deck, кичечний палуб (частинний, над головним палубом, спереду; задавна — "чердак").

fore-foot, n., передня нога (штука дерева на переднім кінці хребта, шо на ній низчий спочивае кінець скорсини. — Б у д.).

forehook, n., нащока, теліга (трекутна плита, трекутна штука до зміцнення побудови у кичці. — Б у д.).

foreign., adj., чужий, чужоземний, сторонній, чужосторонній, ненаський.

foreign-owned vessel, чужодержавське судно.

foreign passenger, вандрівник-чужинець, чужоземний подорожній.

foreign waters, чужі, чужосторонні води.

fore-lock, n., загвіздок (у шрубі, то-що, шо б не розкручувалось. — Б у д.).

fore mast, передня щогла.

forenoon, n., час перед полуднем, задобіддя.

fore peak, передній шпиль, передній почеп, передн. приконешник (вузький кінець судна на кичці; також пазушне місце у тій частині судна. — Б у д.).

fore-peak bulkhead, передне-конешна (або назударна) перетика (Б у д.).

fore rake, передній бакир (передня частина кички, шо надвисає над хребтом. — Б у д.).

fore-reach, n., сягати наперед, просягати (поставкуючи).

fore-runner, n., предтеча (ганчірка на кінці линки до поплавця; сучка).

foreshores, n., берегові передпороги (якот, нераз, болото, тощо. — П о з н. н. х.).

forestaysail, n., задній косець перед передньою щоглою на шкуні.

forge (to forge ahead), v., посуватися, просуватися, йти посувом, поставкувати.

forgery, n., фалшовання, підробляння; підроблені, фалшиві папери.

forging, n., кувати (Б у д.).

fork beam, розсохатий сволок (під пролубом, горлахою. — Буд.).

form, n., 1. копит, модло, зразок, кшталт; 2. бланок.

Formalhaut, n., звізда 1-ої величи у сузіррі Південної Риби (Н е б.).

formalin, n., хормалина (Л і к.).

formation, n., творення, утворення повстання.

forms, n., бла́нки.

formula, n., копи́т, копи́тце.

fort (Ft.), n., форте́ця, тверди́ня (П о з н. н. х.).

Fort Dauphin, Фор-Дофен, місцевий вітер в око́лицях Мадагаскару.

forward (fore), adv., adj., переду́, спе́реду, ід ки́чці; переду́щи́й, пере́дній (між скорсиною тай межичовням).

forward draft, пере́дній, кичéчний осе́док, угли́бок.

forward perpendicular, пере́дній сторчови́к (Р и с.; Б у д.).

forwarding agent, відпра́вник.

fosse, foss, n., фо́са, кана́ва, рів.

fother (or fodder), n., хутрува́ти (себто тягнути обсмолене вітрило попід спідку судна для затримання течи).

Foucault Pendulum, Хуко́тів ма́ятник, або махови́к; Фуко́тове вага́дло.

foul, adj., недо́брий, леда́чий; запаску́джений (якот коли спідка судна, до якої поначеплюється черепушок, морськ. рослин, тощо).

foul anchor, леда́чий я́кірь (як обгорнеться кадиною).

foul ground, леда́чий ґрунт, леда́че дно (моря).

foul hawse, леда́ча кодо́ла (як на кодолі поробиться вузлів, або як дві кодолі посплітаються по той бік скорсини).

foul weather, него́да, него́диця, не́годь, непого́да; него́дяний, него́жий час.

foul wind, супроти́вний (неходови́й) ві́тер.

found, v., 1. фундува́ти, уфундо́вувати, засно́вувати, уґрунто́вувати, допасо́вувати, мі́цно встановля́ти; 2. заосмотря́ти.

foundation, n., хунда́мент, осно́ва, підва́лина (Б у д.).

foundation plate (sole plate), пі́дмостка, підва́льна пли́та (під машину, помпу, то-що.—Буд.).

founder, v., затопи́тися, затону́ти, піти́ на дно, заринáти.

fountain syringe, ци́кавка з приі́мищем, лікоємна при́скавка (Л і к.).

four-letter signals, че́тверо-бу́квенні га́сла (здебільша наглі).

fox, n., мотузя́на лиси́ця (просмоляні мотузки до звязування линов, то-що).

fraction, n., дро́бок, дріб.

Fracto-Cumulus (Fr.-Cu.), розби́ті (вітром) купча́сті хма́ри (П о г о д.).

Fracto-Nimbus (Fr.-Nb.), or "Scuds", хмарки́ шо біжа́ть під дощови́ми хма́рами (П о г о д.).

Fracto-Stratus (Fr.-St.), розби́та верства́ (похмуре небо; завалу подерло вітром, або шпилями гір, на нерівні клапті. — П о г о д.).

frame, n., бо́тя, ребро́, тагу́н; кістя́к судна́ (Б у д.).

frame (in sextant), n., ря́ма, кістя́к (шестанту).

frame angle bars, ребе́рна угла́ста шта́ба (з цих штаб робиться тагуни. — Б у д.).

frame head, вершо́к тагуна́ (той шо виходить понад ленію палуба. — Б у д.).

frame lines, ле́нії тагуні́в (рисунок, шо показує копит тай постать тагунів судна. — Р и с.; Б у д.).

frame mold, мо́дло тагуна́ (стьон ребер, тагунів. — Б у д.).

frames (the ribs of a ship), бо́ті, тагуни́, ре́бра судна́ (Б у д.).

frame spacing, черго́вання, штахето́вання боть, тагуні́в (повздовжна відстань ребра від ребра. — Б у д.).

frap, v., уреме́зити, нахра́пом взя́ти (як-от напр. линкою — вітрило, шо б не відвіялось).

fraud, n., шахра́йство, ошука́нсьтво.

free, adv., 1. ле́гко, во́льно, ґі́нно (йде судно на ходовім вітрі); 2. уле́гці (єсть судно, як відти випомпувано воду).

freeboard, n., обго́лина (відстань від ленії води до верха торчини, у межичовню).

freeing ports, сто́ки, дуча́йки, лоточки́ (при торчині або балясах, щоб морем нахлюпана вода стікала з палубу).

free on board (f. o. b.), безпла́тно (даре́мне) на о́блавок, на судно́ (Т о р г.).

free pratique, по́вне розгріше́ння (від митниці. — Ст. м.).

free trade, ві́льна торго́вля́.

freeze, v., моро́зити.

freight, n., 1. тяга́р, ванта́г, кла́жа, ладу́нок; 2. вагове́.

freightage, n., вагове́.

French fake, хранцу́зське ко́йлення (кождий койлунок назовні другого, починаючи з середини).

frequency, n., часто́та.

fresh-air masks, свіжо-повітерні машка́ри (чим би дихати, як прийде, у пазусі Наливанця).

fresh breeze, сві́жий ві́тер (20 до 27 миль на годину).

freshen, n., відсвіжи́ти (місце; себто пересунути, посунути линву, то-що, не гризло б, не муляло; відсвіжити савур: переона́чити розподіл).

fresh water, прі́сна вода́.

fresh water freeboard, прісновóдна обго́лина (обголина судна як пливає у прісній, неморській, воді).

fresh water load line, прісновóдна тягаро́ва ле́нія.

fresh wind, я́де́рни́й вітер.

Friday, n., Пя́тниця (день на тиждні).

frigidaire, n., лідни́ця, льодо́вня.

frigid zone, крижа́ний пас (або по́яс); крижа́на сторона́.

front, n., хронт, хрунт, чоло́, ла́ва (як-от чоло, хронт кругової бурі, кукельника; або ше Зимний тай Теплий Хрунт. — П о г о д.).

front and back connections, пе́рédні і за́дні сполу́ки у котла́х (М а ш.).

front of polar air, ла́ва крижа́ного пові́тря (П о г о д.).

frontogenesis, n., утво́рення повітря́ної ла́ви, повітря́ного хру́нту; хронтопо́лог (П о г о д.).

frontolysis, n., розлю́знення повітряної ла́ви, хронтолю́з (П о г о д.).

frost, n., моро́з.

frost smoke, тума́н (на морі) від моро́зу, моро́зяний тума́н (П о г о д.).

frosty, adj., adv., моро́зяний; моро́зяно.

frozen cargo, моро́жений тяга́р, моро́жена вага́ (Л а д у н к.).

fruit, fresh, о́вощ, сві́жий о́вощ.

fuel, n., па́ливо, о́пал.

fuelling, n., набера́ння па́лива.

fuel oil, на́хта, па́ливо; опа́льна́ оли́ва.

fuel oil burning, па́лення оли́ви.

fuel oil compartments, стояни́, засі́ки на па́ливо, на́хту, опальну́ оли́ву.

fuel oil filters, па́ливні ціди́лка, ціди́лка на оли́ву.

fuel oil pump, па́ливний цмок, па́ливна по́мпа, нахтотя́г.

fuel specifications, подрі́бне уприкме́тнення па́лива.

full ahead, що-ду́ху напере́д (Ґ е д л о.).

full-and-by, adv., по́вно (з повними вітрилами) й бли́зько (до вітру); по́вно коло бли́зу (Ґ е д л о.).

full astern, що-духу наза́д (Ґ е д л о.).

full moon, по́вний мі́сяць, по́вня (Н е б.).

full scantling ship, приписо́во-будо́ване, міцне́ судно.

full speed, по́вним хо́дом, ціло́ю па́рою, що-тьху́, усі́м ду́хом, щосі́ла, чим-ду́ж (Ґ е д л о.).

full speed astern, по́вним хо́дом наза́д, тпру наза́д, що-тьху́ наза́д, чим-ду́ж наза́д (Ґ е д л о.).

fully reflecting mirror, зго́ла-відбли́скне люсте́рко.

fume red lead, п е р е п у́ с к а н и й черво́ний бле́йвас (фарба).

fume-tight, adj., безпропа́хлий.

fumigation, n., обку́рювання.

fumigation certificate, свідо́цтво обку́ренности (Ст. м.).

funnel, n., ко́мин (Б у д.).

furl, v., звину́ти, згорну́ти, зібга́ти (вітрило, прапор).

furrings, n., хутри́ни, хутри́ння; т а к о ж підхутри́нники (себто шматки дерева, дощок, понабивані на тагуни, що б хутриння скрізь рівне, д о п а с о в а н е. — Б у д.).

furnace, n., го́рен, горн.

furnaced plate, г р і т а п л и́ т а (Б у д.).

furnace front and furnace doors, чоло́ тай двéрі горна́ (М а ш.).

futtock plates, сторчові плйти довкруг обруча́ об по́дрі (до вершків цих плит чіпляється снасть горішньої щогли, а до низів — шори).

futtock shrouds, которі короткії, здебільша залізні, шори сполучують горішньої щогли снасть з долішньою щоглою.

futtock staff, короткий деревляний (або залізний) брусок поперек горішн. снасти, шо на нім кітвична почиє шруба.

futtock timbers, кривi, долішні бо́ти, покайо́вані з ре́штою матеріялу до змайстро́вання складáного тагуна́ (Б у д.).

G

Gable (Gab.), n., причілок (Позн. н. х.).

gadget, n., наря́д, при́лад, шту́чка, при́стрій, знадо́ббя, ря́жа.

gaff, n., кро́ква, пяли́ло (дрючок шо на нім розтягнен горішній край повздовжного вітрила).

gaff-topsail, n., горішне трекýтне вітри́ло (низ цього вітрила розтягнено вздовж крокви; кроковне горшіне вітрило).

gage (gauge), n., 1. за́мірка, міра, шми́га; 2. стосунко́ва, сусупроти́вна по́стать одно́го судна́ су́проти дру́гого, тай су́проти вітру.

galactic, adj., небеснодоро́жний; чумацькодоро́жний (Н е б.).

galactic equator, небеснодоро́жний рівни́к (Н е б.).

galactic latitude, небеснодоро́жний ширни́к (Н е б.).

galactic longitude, небеснодоро́жний довжни́к (Н е б.).

galactic nebulae, небеснодоро́жні тума́нності (Н е б.).

galactic poles, небеснодоро́жні бігуни́ (Н е б.).

galactic system of coordinates, небеснодоро́жна суста́ва сопідря́дників; суста́ва сопідря́дників чума́цького шляху́ (Н е б.).

galaxy, n., небе́сна доро́га, чума́цький шлях, Бо́гів шлях (Н е б.).

gale, n., бу́ря, борва́, хуртови́на.

gale, fresh, n., бурхани́на, шурубу́ра (34 до 40 миль на годину).

galley, n., 1. гале́ра, ка́торга; 2. галя́ра (човен на 2 весла); 3. ку́хня, варня́, ваторни́к (на судні).

galley range, кухе́нна пли́та, кóтýна.

gallon, n., ґало́н (міра рідини́, 4 кварти).

gallow's bitts, ши́бениця (моцні рями у межичовню на малих суднах, для складання запасних дрючків, то-що).

galvanic action, ґавванїо́вання.

galvanized iron bucket, ґавванійо́ване залі́зне відро́.

galvanized surface, ґавванїо́вана по́верхнь.

galvanizing, n., ґалванїо́вання, ґавванійо́вання.

gammoning, n., прино́ження, гаму́нок (линвами, ланцюхами або залізними штабами, кичечної сприси до скорсини).

gangboard (same as gangplank), n., похі́дня, бер, бе́рва, кла́дка, ла́ва, пере́мітка (від ґанку, вікнини, устенку судна, до берега).

gang-casks, n., водя́нка, водя́нчик, сака́.

gangplank, n., похі́дня, бер, бе́рва, кла́дка, ла́ва, пере́мітка (від ґанку, вікнини, устенку судна, до берега).

gangrene, n., змертві́ння (Л і к.).

gangway, n., 1. ґа́нок, вікни́на, усте́нок (на уходження до судна тай на вихождення відти); 2. ґанок (по обох боках горішн. даху, між дачним домцем тай балясами); 3. похі́дня, кла́дка.

gargoard, n., підопаса́ння; строка́, обгина́лка при самі́м хребті́ (Б у д.).

garboard streak (or strake), підопаса́ння (перія плит при самім плиткім хребті, знана у будові як "строка А". — Б у д.).

garland, n., петля́, за́шмог (довкіл колоди, то-що, до підношення на облавок); орка́н.

garnet, n., ря́жа, з жа́бкою (до підношення; здебільша примоцьована до головної припони).

Garua, n., Ґару́ва (мокрий туман на зах. березі Півд. Америки).

gas, n., ґас.

gas black, ґазово-угле́чне чорни́ло (фарба).

gas extinguishing apparatus, ґазозага́сна збру́я (начиння, варстат).

gas hazards, ґазоварівко́стності.

gasket, n., 1. ша́йба (М а ш.).; 2.мотузо́к, або кра́йка, до завя́зання зви́неного вітри́ла.

gas masks, машка́ри на ґас.

gasoline, n., ґазоли́на.

gasoline tanks, стояни́ на ґазоли́ну, ґазоли́нні станви́.

gassing (asphyxia), n., уча́ддя, уча́діння, заду́ха, уду́шшя (Лік.).

gauge (same as gage), n., за́мірка, мі́ра, шми́ґа.

gauge cock, замі́рочний крент (на котлі; для впізнання рівня води. — М а ш.).

gauge pressure, замі́рочний тиск; прас на шми́зі (М а ш.).

gauze, n., ма́рля (Л і к.).

gazeteer, n., земопи́сний довідник.

gears, n., збру́я, на́чи́ння, при́лад, о́пління, наря́д, наря́ддя (загальний копець на всяку струмецію, машинерію то-що у якійсь певній роботі).

Gee, n., лехтро́нична плаве́бна суста́ва, подібна до Лора́ну.

шо подає збільшення або змешення змінної величини).

gradient wind, грядýщицький вітер (такий шо врівноважує тисковий грядущик. — П о г о д.).

graduated circle (in a compass), ступчáстий, ступчикóваний (покарабований) круг або обрýч (у компасі).

graduation, n., ступчикóвання, ступчикýнок (напр. у шестанті).

graft, v., щепи́ти, зачепи́ти, зплітáти, заплéсти.

grains, n., óсті, óстень, осьóн, джоґáн (Р и б а л ь с ь к е).

grain, n., 1. зéрно; 2. в англ. суставі ваги, 1/7000 частина фунта, 0.0648 грама.

granny knot, бáбський вýзол (квадерний вузол, зле завязаний).

granular snow, зернáтий, семени́стий сніг.

graph, n., рисýнок, підрýчна писýля.

graphite, n., мягки́й вуглéчний кáмінь [ґрахвит].

grapnel, n., кітвиця, кітва.

grappling irons, кітвичні заліза, кітвичні гаки́, зачéпи (до схоплення, зачеплення чого-неб. під водою).

grass (Grs.), n., травá (П о з н. н. х.).

grate surface, площинá ґрат (у горні); пóклітна пóверхня (М а ш.).

grating, n., ґрáти, пóкліть (Буд.).

gravel, n., рінь, жорствá (П о з н. н. х.).

graving docks, шурóвня, шурівнá водóйма, чáлка або карабéльня; шурівни́й лодя́к (де шурують, обчищують спідку судна).

gravitation, n., тягá, тяготá (ниверсальний закон тяготи).

gravity, n., пи́тома вагá (Х в и з.).

gravity couple, тягітне спарóвання (Д з и ґ о к.).

gray buoys (Gy.), сірий, си́вий маня́к (П о з н. н. х.).

great (gt.), adj. вели́кий (Позн. н. х.).

great circle, вели́кий (висóкий) круг, óчерт, кóло; великóчерт.

great circle charts, великóчертні хáрти.

great circle sailings, великóчертна пловбá.

greatest elongation, найбільша кутéсна віддаль (планети від сонця. — Н е б.).

greave, v., смали́ти, обсмáлювати (спід судна).

Greek alphabet, грéцька áзбука, грéцький алфабéт.

green (G.), adj., зелéний, зелéне світло (П о з н. н. х.).

green buoys (G.), зелéні манякú, хвиґýри (П о з н. н. х.).

green flash, зелéний ви́блиск (від горішнього краю сонця, як сонце за обрієм рано або вечір. — П о г о д.).

green label, зелéне нали́чко, зелéний ярли́к (на безнеспáлашні ґази. — Л а д у н к.).

Greenwich, n., Ґре́нич (містечко в Анґлії).

Greenwich apparent time, Гре́ницький ная́вний час.

Greenwich hour angle, Гре́ницький годино́кут.

Greewich mean time, Гре́ницький пере́січний час.

Greenwich meridian, Гре́ницький опівде́нник.

Greenwich sidereal time, Гре́ницький зо́ряний час.

Greenwich time, Гре́ницький час.

Gregale, n. Ґреґа́лля (півн.-східн. вітер в околицях Малти).

grid, n., ґратки́.

grid draft sight, ґратча́ста напрямéцька ру́ра (Летницьк. пристрій).

grid navigation, ґра́тяна пловба́ (ярміс пловби з накладанням ґраток на харту).

gripe, n., схо́пич (кінчик "передньої ноги", під водою, куди примоцьовано низчий кінець скорсини. — У д е р е в л. б у д о в і).

gripes, n., охо́пичі або тримачі (залізні штаби з линовками, кільцями, то-що, тримати човно на палубу малого судна).

gritty (gty.), adj., жорства́, вкри́те жорство́ю дно (П о з н. н. х.).

grommet, n., ша́йба, ко́внір, каблу́чка (з ґноту; об шрубі, шо б не текло. — Б у д.).

gross registered tonnage, гуртова́, огу́льна лейстро́вана то́нність, або тоно́вність судна́.

gross tonnage, гуртова́, огу́льна, то́нність, тоне́тність (судна; ціла внутрішна кубна містота висловлена у "тонах" по 100 кубних стіп кожда).

ground, n., ґрунт, земля́, дно (моря).

ground glass sounding tube, шаршаво-шке́льна соґрунто́вна (або проглу́бна) ру́ра.

ground log, глибо́ка су́чка (рід спіхомірича).

ground speed, поґі́н вегля ґру́нту, ґруне́тний поґі́н (Л е т.).

ground swell, ме́ртва хви́ля, вали́.

ground tackle, ґрунтове́, ґруне́тне (себто якірне) на́чи́ння; якірни́на, зачепо́вина.

ground waves (or sky waves), ґруне́тні (ґрунтові) хви́лі тай навко́питні небе́сні (у Л о р а н і).

groundways, n., ри́зи, облóга (нерухомі бруски, на землі або на підкладачах, що ними слизьке суне руштовання, як ся судно пускае на воду).

group (Gr.), n., гурт, гурто́к.

group occulting light (Gr. Occ.), гурте́чно-моргосліпе світло (П о з н. н. х.).

growlers, n., кре́лі, грімаки́.

Grus, n., півде́нне суззі́рря Жураве́ль (Н е б.).

guarantee, n., запору́ка, заста́ва.

gudgeon, n., ґу́дзик, верклю́г; коби́лка, ку́нка, каганéць (на чім — або у чім — демено хо-

дить, куди його причеплено. — Б у д.).

guidance, n., про́від, при́звід.

Guinea Current, Гвині́йска Течі́я.

gulf, n., вели́ка зато́ка, морська́ пазу́ха.

Gulf Coast, Ґолхо́вний Бе́ріг (півн. берег Мексиканської затоки).

Gulf Stream, Па́зушна, Ґолхо́вна течі́я; течі́я Ґолх.

gum turpentine терпенти́на (з соснової смоли).

gun, n., писто́ль; рушни́ця; гарма́та.

gunnery, n., гарма́шне ді́ло.

gun salute, гарма́тна са́льва, гарма́тне привита́ння.

gunshot wounds, стрі́ляні ра́ни (Л і к.).

gun-tackle purchase, "бари́ш" з двох поєди́нчих жабо́к.

gunwale, n., забо́ра, заборо́ло, краї, бе́рег, бе́ріг (ленія, де щитового палубу шпуга сходиться з коробом судна. — Б у д.).

gunwale bar, заборо́льна шта́ба (угласта штаба, на палубу, шо сполучає палуб з коробом — Б у д.).

gusset plate, по́хва, пі́хва, паха́; похо́вна пли́та (звязкова, шо б тримала тоє, сеє або овеє у сполуці з єншою штукою. — Б у д.).

gusts of wind, бу́рхання ві́тру, рвачки́й ві́тер.

gutter, waterway, n., ришта́к (між заборолом тай риштачними угластими штабами для стікання води до дачних дучайок).

gutter ledge, попере́чна шта́ба (яку кладуть навпоперек горлахи, шо б на місці тримала деко).

gutterway, n., ришта́к (по краях щитного даху для стікання води. — Б у д.).

guy, guys, n., віжки́, лі́ци (з мотузка, дроту або ланцюха, до тримання підойми, то-шо, на належнім місці; усе в парі). [відтяжка].

guy, inshore, вну́трішня лі́ца.

guy, offshore, надві́рна лі́ца.

gybe (same as jibe), v., ки́дати, виха́ти (раптово перекидати повздовжні вітрила, зміняючи їх постать, без поставковання).

gybing, n., виха́ння, вихля́ння (раптове перекидання вітрила з одного боку на другий).

gyro, n., дзиґа, фу́ркало.

gyro-compass, n., дзиґо-компас.

gyro flux gate compass, дзиґушний текняво-тво́рний компас (Л е т.).

gyro-graph, n., дзиґо́рис.

gyro-log, n., дзиґока́рб.

gyro-pilot (or mechanical steering), дзиґо́керма, дзиґобі́з.

gyro repeaters, дзиґовто́рники.

gyroscope, n., дзиґу́н.

gyroscopic, adj., дзиґо́нний.

gyroscopic inertia, дзиґо́нні лі́нощі, дзиґо́нна нечи́нність.

gyro stabilizer, дзиґостодо́льник, дзиґ'усто́дольник.

gyro unit, дзиґа́лія, дзиґоскладни́к, "живи́й складни́к" у дзиґоко́мпасі.

gyro wheel, дзиґо́ворот.

H

Hachure, n., ри́са ри́ска (на харті).

hack chronometer, "кінськи́й дзи́ґар" (себто "такий собі", лихенький, досить нікчемний).

hail, v., ґолдува́ти, кли́кати, яси́ти, вита́ти, яча́ти.

hail, n., град, гряд.

half-beam, n., пів-сво́лок (від горлахи до облавка. — Б у д.).

half-breadth plan, план повздо́вжного зрі́зку судна́ (Р и с.).

half-deck, n., пів-дах, пів-па́луб (короткий, під головн. палубом).

half-model, n., мо́дло їдно́го бо́ку судна́ (Р и с.).

half-points of the compass, півшту́ки ко́мпаса.

half pulse recurrence rate delay, пів-заба́ра жи́вчицьких на́воротів (у Л о р а н і).

half-tide level, пів-водопі́льний рі́вень (площина посередині ніж пересічним водопіллям тай пересічним мілководдям).

halo, n., ло́на, за́грава, обгоро́да (довкола сонця, або місяця).

halyard, n., галівни́к, галі́вка.

Hamal, n., 2-ої величи зоря у сузіррі Барана.

hammock, n., гама́ка, гама́к.

hand (to hand a sail), v., звину́ти вітри́ло.

handle (of an oar), n. коби́лка, де́ржално (весла).

hand lead, ручни́й лазо́к (або важо́к).

handling, n., ору́дування (чим).

hand-over-hand, галюва́ти ху́тко ("рука-через-руку").

handrail, n., підру́чники, пору́ччя, баля́си.

handsomely, adj., зру́чно, дба́ло.

handspike, n., вороти́ло, вирло́.

hanks, n., каблу́ка, каблу́чка, обру́чка, се́рга (шо бігає по припоні).

harbor (Hbr.), n., за́хист, при́стань, га́вра, притулок (П о з н. н. х.).

harbor dues, постоя́ле, постаємне; пови́нності (пода́ток) за постоя́ння на при́стані.

harbor piloting, ґардівни́цтво, пово́дарство в ме́жах при́стани, зато́ки.

harbor piloting regulations, поря́док місце́вого ґардівни́цтва (поводарства) в тій або о́вій при́стані.

hard (hrd.), adj., тверди́й (на здог. ґрунту. — П о з н. н. х.).

hard alee, кру́то на відві́тря; стерно́ нахлі́вне (Ґедло).

hard iron, тверде́, гарто́ване залі́зо.

hard patch, тверда́ ла́тка (себто латка з плити, на дірі або на шпарі).

hardware, n., деревня́, залі́зо.

Harmatan, n., Гарматáн (відбережний суховій в околицях Зеленого Рогу у Зах. Африці).

harmful gases, шкідли́ві ґа́зи (нераз зберaються у стоянах, в засіках на паливо тай у пазусі судна).

harpings, n., криві бруски до втримання нерівних передніх і задніх тагунів підчас будови (Б у д.).

harpoon, n., гарпу́лець, очéпа, гарб, ка́ця.

harvest moon, жниво́ви́й мі́сяць (остання по́вня перед осіннім перелазом).

hatch, (or hatch-cover), n., на́кривка, по́кришка, дéко, ві́ко (над горлахою. — Б у д.).

hatch (or hatchway), n., горла́ха, про́луб (у палубі; допуск до пазухи судна. — Б у д.).

hatch-bar, n., рубéль, півзи́на, заво́ра (до притуження віка 'д горласі).

hatch battens, ла́ти (на пролуб), горла́шні ла́ти, дра́нка (тримати пролубне деко, або брезент, на місці).

hatch cover, на́кривка, по́кришка, зату́ла, дéко, ві́ко (над горлахою. — Б у д.).

hatchet, n., ба́рда, соки́ра.

hatch grating, горла́шні ґра́ти.

hatch hood, горла́шна таша́, ко́ба.

hatch ladder, горла́шна, про́лубна, драби́на.

hatch strong back, хребéт горла́шного дéка (з плит або з штаб. — Б у д.).

hatchway (or hatch), n., горла́ха, про́луб (великий четверокутний отвір у палубу, кудою ладувати або виладовувати, тай взагалі мати доступ до пазухи судна. — Б у д.).

hatchway coamings, про́лубний грéбінь, край, бережо́к (з сторчових плит довкола горлахи, а надто бережок повздовжний. — Б у д.).

haul, v., галюва́ти.

haul alongside, пригальо́вувати (сь) до при́стани, ча́лки, або по́біч и́ншого судна́.

haul down, долі́в-галюва́ти, стяга́ти.

haul flat, вигальо́вувати до шни́ру.

haul her wind, галю́й до бли́зу (до ві́тру. — Ґ е д л о).

haul home, галюва́ти до кінця́, до мі́сця.

haul in, угальо́вувати.

haul out, вигальо́вувати.

haul taut, галюва́ти на ту́го, натяга́ти.

haven, n., при́стань, за́хист, притýлок.

haversine, n., гаверси́на (Мат.).

hawse, n., ши́я, оши́йок (та ча-

стина кички, де суть діри на кадини).

hawse block, ошийне заткало (не затікало б крізь ошийні отвори, як бува розбурхається море).

hawse hole, ошийна діра, ошийний отвір (у кичці; кудою кадина йде або кодола).

hawse pieces, ошийні штуки (цебрини крізь которі, у деревляних суднах, ошийні пророблено діри. — Б у д.).

hawse pipe, ошийна люхва (від обшивки до даху, кудою збігає кадина).

hawse plug (or block), ошийний чіп, заткало (вг).

hawser, n., кадина, кодола, шельма, косяк, притаганка (до обякорення, причалення або до бичовання).

hawser laid (or cable laid) rope, кодола у 9 стальок, "проти сонця".

hay, n., сіно.

hazard, n., опаска, варівкостність.

hazardous cargo, варівкостний ладунок.

haze, n., юга, суха имла.

haze, damp, n., вогка юга, дуже легкий туман.

head, v., 1. простувати (в тім або овім напрямі), простати, прямувати, верстати путь; 2. налягати кичкою (кичка низше в воді ніж корма).

head, n., 1. верх, вершок (чогонеб.); 2. кичка (кичечна частина судна); 3. ріг, вилка (що виступає у море); 4. нужник, виходок (на забавних човнах).

header, n., головач (штаба під даком об отворах на сходи, на малі горлахи, то-що. — Б у д.).

headland, n., ріг, вилка (що виступає у море), кизівер, лукань.

head-ledges, n., пролубний гребінь, край, бережок (надто той поперечний. — Б у д.).

head sea, супрутня, супротивна хвиля.

headway, n., посув наперед, напродній посув, просув.

head wind, супрутний, супротивний вітер.

head sails, чолові вітрила (абикотре вітрило напняте навперед передньої щогли).

heading, n., правець (як-от компасний, магнетний або вірутний правець, судна в русі).

heading of the ship (ship's heading), простування, правець корабля.

heart, n., серце (деревляна штука на кшталт серця, якою перепускають припони).

heart yarns, живець, осередця стальки.

heat, n., тепло.

heat (hot weather), n., гореч, духота, спека, жарота.

heater, n., нагрівач, огрівач, грійло.

heating damage, шкода від самонагрівання (Л а д у н к.).

heating surface, грійна площина́ (М а ш).

heave in sight, виважа́тися до о́ка (так буцім маячіти на обрію тай виходити наверха).

heave in stays (to go about in stays), поставкува́ти, важкува́ти.

heave short, v., галюва́ти кади́ну аж судно трохи шо не над якорем.

heave to, v., нава́жити судно́ до ві́тру, шо б підлягало (себто осадити, спинити судно).

heaver, n., 1. важа́к (остроколик уживаний у крученню линов); 2. важни́ця (до підношення тягарів).

heaving in, утяга́ння (якоря на облавок, або судна до пристани).

heaving lines, ле́гкі допомі́жні притага́нки (з великим ґудзом на переднім кінці).

heaving up (anchor), вива́жування (якоря з ґрунту).

heavy lift boom (or jumbo boom), тяжки́й ва́жель, тяжка́ підо́йма (на тягарових суднах, для піднесення великих тягарів).

heavy lubricanting oil, густе́ масти́ло (або шмаровидло).

heavy sea (rough sea), бурхли́ве мо́ре; бура́ бье.

heavy swell, вели́кі вали́.

heavy weight, тяжка́ вага́, тяжки́й ванта́г (Л а д у н к.).

heel, n., кант, рубе́ж (угластого заліза: самий ріг, де сходяться полотно тай берег угластої штаби або плити. — Б у д.).

heel, v., хили́тися, похили́тися, поточи́тися, хибну́тися, хиба́тися, стену́ти.

heeling (square part of lower end of mast), n., застро́мок (низчий, четверокутний кінець щогли).

heeling adjuster, нахиле́чности пасо́вач (у компасі).

heeling corrector, нахиле́чности напра́вич (у компасі).

heeling error (in a compass), нахиле́чна хибина́ (у компасі: хибина через хитання судна).

heeling magnet, нахиле́чний маґне́т.

height, n., пьонте́рність, вишня́, припа́дистість (строчовий прогін між даками. — Б у д.).

height determined by barometer, підне́сенність за тискомі́ричем (Л е т.).

height of eye, підне́сенність о́ка (над рівнем моря).

height of the center of gravity, підне́сенність осере́дку ваготи́ (над хребтом судна).

height of the metacenter, підне́сенність позаосередко́вої ваготи́ (над хребтом судна).

height of tide, рі́вень водопі́лля.

helm, n., га́льма (себто увесь керівний варстат: стерно, другар, колесо, то-що; а надто другар тай колесо).

helm port, галéмний óтвір (діра у ящику кудою йде стерновий стовп. — Б у д.).

helmsman, n., стернови́й, керма-ни́ч, гвета́ж.

helmsmanship, n., гвета́жництво; дóбре, спри́тне кермува́ння.

hemisphere, n., півку́ля (З е м о п.).

hemorrhage, n., кровóтеч, кровотóки (Л і к.).

hemp, n., конóпля.

hernia, n., гила́ (Л і к.).

hesitate, v., вага́тися, вóмпити.

hexagon, n., шестоку́тник, шестóкут (З е м л е м.).

high, v., окóлиця висóкого тискомíричного гнéту; анцикукéльник, анцихурту́нник (П о г о д.).

high and dry (aground above water mark), су́хо, на кошу́ (на здог. судна, шо застрягло).

higher high water (H. H. W.), ви́ще водопíлля, бíльша пóвінь.

high pressure, висóкий, вели́кий тиск (М а ш.).

high pressure valve, високóти́скна хли́павка (М а ш.).

high school (H. S.), ви́ща шкóла (П о з н. н. х.).

high sea (rough sea), бурхли́ве, розбу́рхане мóре (хвилі 12 до 20 стіп заввишки).

high seas, висóке мóре (не обмежене землями).

high tide (or high water), пóвінь, водопíлля.

high water, повíддя, пóвінь.

high water lunitidal interval (or Establishment of the Port), завéдений дунаевий порядок, дунаєва устанóва, порядок дунаїв сеї або тої при́стани.

highway (Hy.), n., би́тий шлях, трахт (П о з н. н. х.).

high wind (moderate gale), n., вíтериця, вітрю́га (23 до 33 миль на годину).

hindrance, obstruction, n., перéчіпка, перечéпа, перешкóда.

hire (licence to operate motor boat for hire), n., на́йми (дозвіл наймати моторове судно; дозвіл возити кого-неб. за гроші).

hit (something, with the boat), v., ту́ра да́ти.

hit (to hit an underwater obstruction), v., напорóтися, нахопи́тися, наштрикну́тися.

hitch, n., петля́, петéлька (яку легко розвязати; тимчасовий зашморг).

hoarfrost, n., íней, па́морозь.

hoe (long and short), n., коцюба́ (довга, а друга коротка; до горна).

hog, n., дряпа́к, вíник, дерка́ч.

hog-frame, n., повздóвжний тагу́н (Б у д.).

hogged (opposite of "sagged"), adj., "посви́нене" судно (котрого спідка, через перебуту напругу, вигинається догори).

hog-sheer, n., горба́тий па́луб (так побудований, шо середина висча, як кінці. — Б у д.).

hoist, v., висити, височити, висаджувати, підтягати, витягати, тягнути.

hoist (of a flag), n., підоймок прапора (сторчов. прогін, як прапор має, при ратищу).

hoisting (of flags), n., витягання, підтягання, піднесення (прапорів).

hold, n., пазуха, бодня (нутро, надро судна куди вантажиться ладунок. — Б у д.).

hold beams, пазушні сволоки (на підпору низчих палубів у тягаровім судні. — Б у д.).

hold fast, держило, держава, скоба (до тримання двох штук, непорушно, на місці. — Б у д.).

holding power of anchors, держава якорів.

hold water, v., ґардувати (стримувати човна посув водою).

holiday, n., 1. празник, свято, день неробочий; 2. огріх (нехотячки-залишене, незафарбоване місце у мальованню).

hold paint, пазушна фарба (фарба до мальовання пазухи).

hold water port (starboard), ґардуй зліва (або зправа.—Ґедло.).

hollow sphere, порожня опука.

hollow stem, порожне стебло (Дзиґок.).

holy-stone, n., пісковець (камінь до шурування).

home, adv., дома, вдома; домів, додому.

homing, n., поворот додому, зворотна путь.

home port, свій, рідний осередок; рідна пристань (там відки судно має прашпорти, або там будоване, або хто з власників судна там перебуває).

hood (over companionway, hatch, scuttle, skylight, etc.), n., коба, таша, табурка (над підлядною драбиною, горлахою, то-що).

hood ends (or hooding ends), лутець (плити по кінцях опасання, де їх припасовано до скорсини або до запору. — Б у д.).

hook, n., гак.

hook-and-butt, каювання, окаювання (у деревл. будові).

horizon, n, крайнебо, обрій, круг ("вже сонце в крузі"); лан ("сонце на лану").

horizon angle, земний, оберійний угол, або кут.

horizon angle for finding distance, оберійний кут для промірення віддали.

horizon glass, земне, оберійне шкелко (у шестанті).

horizon mirror, земне, оберійне люстерко (у шестанті).

horizon system, оберійна суставa.

horizon system of coordinates, оберійна суставa сопідрядників.

horizontal (Hor.), adj., земний (Позн. н. х.).

horizontal bands (on buoys), поперечні, земні смуги, пасма (на хвиґурі, на маняку), пере-

смýги; поземно-паскóваний, позéмно-перíстий маняк.

horizontal component, позéмний складни́к (Д з и г о к.).

horizontal couple, позéмна пáра, позéмне спарóвання (Д з и г о к.).

horizontal danger angle, позéмний кут небезпечéнства.

horizontal parallax, позéмний паралáск (планети або звізди).

horizontal plane, позéмна площинá.

horizontal soft iron, позéмне (поземне-стáвленне) мягкé залíзо.

horn, n., ріг, ріжóк, трубá (плавебна підпомоговина).

horn (to sound a horn), v., затруби́ти.

horning, n., засно́ження, насáдження, пендря́чення, сторчувáння, (за)сандри́чення, напíльження (тагунів, ребер до хребта, підошви. — Б у д.).

horns, n., рóги, чéлюсті (на дрючку, крокві, було б чим обхопити щоглу).

"Horse Latitudes", "Кінськí Ширники́" (сторона змінних вітрів, надто в околицях Бермуди).

horsepower (HP), n., кíнська си́ла, або потýга (Т е х н.).

horseshoe plate, облýчна пли́та (на огузі, на ящику; легка, довкола стернового сворня, не заливала б вода деменної скрині. — Б у д.).

hose, n., ки́шка, кишка-поливáйка (на поливання вогню).

hospital (hosp.), n., шпитáль (П о з н. н. х.).

hospitalization, n., приміщення до шпитáлю.

hot-water bags, мішéчки на гаря́чу вóду (Л і к.).

hot wave, гаря́ча лáва (спека на протязі кількох день. — Погод.).

hotwell, n., гаря́чий стоя́н, гаря́чий цебéр (М а ш.).

hot wind, палю́чий вíтер, шмалíй.

hound, n., ґунóдза (на вершку щогли, підпора шо на ній всіляка щогельна спочиває надбудова. — Б у д.).

hounding, n., штамá, колóда щóгли (від палубу до ґунодзи. — Б у д.).

hour, n., годи́на.

hour angle, годи́няний кут, годинóкут.

hour circle, годи́няний круг, óчерт; годинóкруг, годинóчерт (Н е б.).

hour circle of the vernal equinox or equinoctial colure, годинóчерт весня́ного перелáзу (перелазова колура, перелазóве безхвóстя).

hourly difference, ріжни́ця з годи́ни на годи́ну.

house (Ho.), n., дім, хáта, буди́нок (П о з н. н. х.).

house (to house a mast), v., застроми́ти, впендря́чити, засадити́, засандри́чити, загузи́ти щóглу.

housing (or house line), n., шво́рка (з 3-х стальок, до звязування линок до купи).

Hudson Bay, Гудсо́нова Зато́ка, Гоцамбе́.

Hudson River, Ріка́ Гудсо́н.

hulk, n., шкаралу́па, шкаралю́ща (роззброєний короб старого судна).

hull, n., ко́роб (корпус, толуб судна, не беручи під увагу щогел, снасти тай иншого. — Буд.).

hull down, adv., долико́роба, долітолуба; тільки щогли ви́дко (судно на морі, на обрію, "за горою"; толуб поза виднокругом, самі щогли світять).

hull and freeboard paint, фа́рба на обго́лини (здебільша чорна).

Humboldt Current, Гумбо́лтова Течія́.

humidity, n., во́хкість, воло́га, воло́гість.

humidity, relative, стосунко́ва во́хкість.

humidity of atmosphere, во́хкість повітря, во́хкість оболо́ків.

humid (to become humid), воло́жати.

hunt (or hunting), n., полюва́ння, польо́вання (затяжне колива́ння стрілки компаса).

hunter's moon, "Мисли́вська По́вня" (перша Повня по Жниво́вім Місяці).

hurricane, n., гурика́н, гурака́н, би́рса, ху́рта, хуртови́на, хаве́ря, хурту́на.

hurricane (or boat) deck, хурту́нний, гурика́нський, дак, палуб (найвищий, той де вантажиться рятункові човни).

Hydra, n., Півде́нне сузі́рря Ги́дра, або Зміюка (Н е б.).

hydrant, n., ки́шка, си́кавка (на воду, на випадок пожежи; а надто така шо з хлипавками).

hydraulic, adj., водоти́сний, водопра́сний.

hydraulically-operated watertight doors, водопрасно-ру́шні безпросячні две́рі.

hydraulic type (of current), водоти́сний, водопра́сний ґату́нок течії.

hydrocarbons, n., воднуге́льці (сполуки водню з угельцем. — Х в е м.).

hydrochloric acid, воднехло́рний квас (Х в е м.).

hydrographic office, Водопи́сна Канцеля́рія (урядова, американська).

hydrographic publications, водопи́сні підру́чники, служе́бники, видавни́цтва.

hydrographic survey, водопи́сна обо́здрина.

hydrography, n., водо́пись (віда про море, ріки, озера).

hydrokineter-feed water circulators, ведрокине́тні (водору́шні)

обертачі підгодóвної водй (у віблих котлах. — М а ш.).

hydrometeor, n., водоявище (загальн. копець до означення дощу, хмар, туману, себто явищ які здебільша залежать від зміни стану водяної пари в повітрі. — П о г о д.).

hydrostatic pressure, мокровáжний тиск.

hygiene, n., опіка над здорóвлям, хандóга.

hydrograph, n., карбіж-вохкомірич (вохкомірич з власним карбежем).

hygrometer, n., вохкомірич (П р и с т р.).

hypodermics, n., присканкй (ліки до цикання під шкіру. — Л і к.).

hypotenuse, n., підтягýлиця (З е м л е м.) [гипотенуса.]

I

"I" beams, штáба "I" (або "H". Б у д.).

ice, n., лід, льод, крйга.

ice (thin ice on the surface of water), n., шéрет, шéрех, шéрешень (шéрхнути).

ice bag, мішéчок з льóдом (Лік.).

icebergs, n., крижáні гóри, наплавні крéлі, турнаші.

iceblink, n., ледоблйск (коло óбрію, блідо-білявий світлянйй відлиск від льóду. — П о г о д.)

ice-breaker, n., накрйжник, криголáм.

ice crystals, ледовйй кришта́ль, льодові голкй в повітрі (П о г о д.).

ice fog, льодовá имлá (як густо льодових голок в повітрі. — П о г о д.).

ice limits, мéжі розпростóрення крйги.

ice movements in the Atlantic Ocean, крижáний рух у Атлантййськім (Атлантійськім) Осіяні.

ice needles, льодові голкй в повітрі (П о г о д.).

ice rain, сльотá, сніг або град з дощéм (П о г о д.).

ice storm, óжеледь (П о г о д.).

ichthyol ointment, рйбляча масть, масть з рибляно́го жйру (Л і к.).

identification of celestial bodies, пізнавáння, назнавáння (намáцання) небéсних тіл.

identifying a buoy, розпізнáння хвиґýри, маняка́.

ignition, or fire point, n., спáлах, тóчка горіння.

illegal shipment, незакóнне затягáння (вербýнок) залóги, зáтягу (С т. м.).

ill-treatment of crew, поневіряння залóги.

illumination, n., освітлення.

illusion, n., омáна.

illness or injury of crew mem-..bers, слáбість або скалíчення когó з залóги.

immigrant, n., зáйда, прихóдько, пришéнець [умиґрант].

immigration, n., пришéнництво [умиґрація].

immigration examination, урядóвий перéпит пришéнців.

impatient (to be impatient), варúтися.

impeller type log, спонýчного ґатýнку спіхомíрич.

improper fraction, невластúвий дрóбок (чисельник бíльший за знаменник. — (М а т.).

inboard, adj., від óблавка (від краю, ід середній частині судна).

inboard profile, внýтрішній бічнúй óбрис (сторчовий повздовжний зрізок судна, вздовж просередної ленії, який показує пьонтерність дахів, місце перетик, призначення просторів, машинерію то-що на просередній ленії, або між просередньою леніею тай обшивкою на лівім боці судна. — Р и с.).

in bows, перéдні на óблавок (себто передні весла. Гедло на рятунк. човнах).

inch, n., цаль.

inch-trim-moment (I.T.M.,) одноцалéвий мент у трúмі, одноцалéвий трúмний мент (мент шо творить оден цаль ріжниці у переднім або заднім оседку судна).

incise, v., рíзати, надрíзувати (Л і к.).

incisor, n., перéдній зуб, сміюнéць (Л і к.).

inciting to mutiny, підбýрювання до зáколоту, до ворохóбні.

inclination, magnetic, n., нáхил, нáклин (супроти поземности); маґнéтний нáхил, або занýрок; маґнéтний ширнúк.

inclination of the wind, нáхил вíтру (кут напряму вітра з напрямом рівногнетної лéнії. — П о г о д.).

inclined, adj., похúлений, похúлий, похúльний, похúльчастий.

inclining experiment, нахильнúй дóслід (у випробі судна. — Б у д.).

increase, v., підбувáти.

incubation period, час висúджування хорóби (Л і к.).

indemnity, n., відшкодóвання.

index, n., покáжчик (у шестанті).

index arm, плечé, або рáмено, покáзчика (у шестанті).

index correction, напрáва хибинú покáзчика (у шестанті).

index error, покáжчицька неспрáва, хибинá; хибинá у покáзчику (шестанта).

index mirror, покáзчицьке люстéрко (у шестанті).

Indian Ocean, Єндúйський, Єндúцький Осіян.

Indian Ocean Currents, Єндицьк'осіянські Течії, Єнд'осіянські Течії.

Indian Ocean Tide Plane, (the Harmonic, or Indian Tide

Plane), Єндосіянська дунаєва площина́.

Indian summer, ба́бине лі́то.

Indian Tide Plane, Єнд'осіянськ. стосунко́ва площина́ дунаїв.

indicate your course, ознайми́, покажи́ твій шлях (дай знак куди́ керу́єш, при зустрічі з иншим судном. — С т. д о р.).

indicated air speed (IAS), пока́заний (пока́зачем) погін повітрям (не перевірений, не справлений. — Л е т.).

indicate the right way, напуча́ти, напути́ти, напу́чувати.

indicator, n., пока́зач, товма́ч, пока́зчик.

induced magnetism, у в е́ д е н а магнети́зна.

induction, n., у в і д, у в о́ д и (Л е х т р.).

induction motor, уво́дницьке мотови́ло, уводо́вий мото́р.

intertia, n., лі́нощі, нечи́нність (Х в и з.).

inertia, moment of, лі́ностний мент, мент лі́нощів, нечи́нности (Х в и з.).

inevitable accident ("Act of God"), невиви́нна п р и г о́ д а (С т. д о р.).

infection, n., зара́за (Л і к.).

inferior conjunction, н и́ з ч и й (сьогобі́чний) союз (як друга планета есть між нами тай сонцем. — Н е б.).

inferior planets, ни́зчі, підле́глі, або сьогобі́чні плане́ти (між нами которії тай між сонцем, а-то Марко тай Гануся. Решта — висчі, або тогобочні. — Н е б.).

infinity, n., бозконе́шність, нескінче́нність, безме́жність.

inflammable, adj., спалахо́нний, спалахну́щий.

inflammable liquids, спалахо́нні, спалахну́щі ріди́ни.

inflammable articles, загорі́льці, палі́пля.

influenza, n., хри́пка, хри́павка, вогневи́ця (Л і к.).

information, n., на́віжка, інформа́ція.

information by radio, бездро́тичні навіжки́.

inhalator, n., ди́халець (Л і к. п р и с т р.).

inherent vice, притама́нна ва́да (Л а д у н к.).

initial pressure, початко́вий тиск або прас (М а ш.).

inland rules, домо́ве подоро́жне (їздове́, їздівне́) пра́во (статут).

inland waters, домо́ва, вну́трішня вода́ (оточена землями).

inlet (In.), n., ла́хта, вузе́нька прото́ка (П о з н. н. х.).

inner bottom, вну́трішня спі́дка (спід); верх подві́йної спі́дки, верх стоянів (Б у д.).

inner planet, вну́трішня плане́та (одна з чотирьох найблизчих до сонця, включаючи нашу землю.— Н е б.).

inner stringer bar, вну́трішня шпу́га до наору́жної плитяно́ї строки́ або при́шви (Б у д.).

inoculation, n., щéплення (Лік.).
inquire, v., óпита взя́ти.
inquiry, n., óпит, рóзвідка.
inside enamel., вну́трішня поли́ва (біла або кольорова, уживана у мальованню внутрішн. частин судна).
inside flat paint, вну́трішня неблиску́ча фáрба (до мальовання внутрішніх частин судна).
inside skin (or ceiling), хутри́на, хутри́ння (Б у д.).
inside strake, підкладнá строкá (котрої береги накриті краями наоружних строк. — Б у д.).
inside varnish, вну́трішній пóкост (уживаний у помальованню внутрішніх частин судна).
insignia, n., відзнáки (на шапці, на рукавах, то-що).
insolation, n., осóнненість (П о г о д.).
instability, n., нестодóла.
instantly, adj., ду́хом.
in stays, поставку́ючи, перебувáючи у поставкáх.
inspection, n., нáгляд, óгляд, оглядини (н а п р. оглядини курінни́х кваті́рь залóги).
inspection of vessel, оглядáння суднá (представниками уряду).
installation, n., у с т а н ó в л е н н я (чого-небудь де-небудь), устаткóвання, устаємлення, постáвлення, уставля́ння.
institute (Inst.), n., устанóва, зáклад (П о з н. н. х.).
instruction, n., нáвід (дáти нáвід), укáз.
instrument flight, струмеці́йний лет (лет за допомогою струментів. — Л е т.).
instrument flight conditions, струментóлетні умóвини (коли годі єсть летіти за допомогою зорового застосовання до поверхні землі. — Л е т.).
instrument shelter, хи́жка (на два тепломіричі).
instruments, n., струмéнта, струмéція, справи́лля, знаря́ддя, спрáва, нáчи́ння.
insubordination, n., н е п ó с л у х, непокóра.
insulation, n., острови́зна, остряни́зна, óстірка, остерáння [ізоля́ція].
insurance, n., убезпéка.
intemperance, n., неповздéржливість, непоміркóванність (надто в заживанню горілки тай инших міцних напоїв).
intended direction of travel (or course), н а м і р е н и й нáпрям вандрівки, пловби́ (а б о шлях).
interaction, n., взаємóдія.
inter-cardinal points (NE, SE, SW, NW), меджешту́ки світа, межешту́чники.
inter-cardinal rolling error, межишту́чно-качулéйна хибинá (у Д з и ґ о к.).
intercept, n., прóхапок, перéхопок.
interception of ship or aircraft, перехóплення (перехóплювання, перéхіп), су́ден або літакі́в (Л е т.).

interception problem, перехопе́льний за́гад.

intercostal plates, межребе́рні пли́ти (для змінцення будови. — Б у д.).

intercostals, n., межребе́рники (для зміцнення будови.—Б у д.).

interference, n., втруча́ння, утру́ток, перешко́да, перебива́ння.

intermediate beams, промежу́тні сволоки́ (поміж дачними сволоками, коли тії за-широко оден від одного. — Б у д.).

intermediate frames, промежу́тні ре́бра, бо́ті, тагуни́ (у картатій подвійній спідці, до яких не долучаєсь порогів. — Б у д.).

intermediate pressure, промежу́тний прас (М а ш.).

intermediate-pressure cylinder, промежу́тного пра́су віблі́як. (М а ш.).

intermediate-pressure valve, промежу́тного пра́су хли́павка (М а ш.).

intermittent stream, перери́вчастий (переери́ваний) потік (П о з н. н. х.).

internal medicines, вну́трішні лі́ки, лі́ки до вну́трішнього вжи́тку (Л і к.).

internal steam pipe, вну́трішня парова́ ру́ра (у котлі — М а ш.).

international, adj. медженаро́довий, міжна́ро́дний.

international boundary, міждержа́вна грани́ця, корд́он.

international code of signals, міжна́родна суста́ва га́сел, міжнаро́дна навіжкова́ ци́хвіра.

international date line, ле́нія міжна́родної да́ти.

international flag code, міжна́родна прапоро́ва ци́хвіра.

international load line certificate, міжна́родне посві́дчення ладунко́вої ска́лі.

international rules, міжна́родне подоро́жне (їздівне́) пра́во, сту́т.

interpolation, n., встрява́ння, упендря́чка.

interpretation, n., товма́чення, розтовма́чення.

interpreter, n., драгома́н.

interrupted quick flashing light (I. Qk.), перери́вчаста, перепа́диста, шви́дко (ча́сто) мриґу́ща ліхта́рня (П о з н. н. х.).

interruption, n., перети́н, пере́рва.

intersection of position lines, перехре́стя (пере́тин) постате́вих ле́ній.

intertropical front (doldrums), грани́ця помеже станівкими вітра́ми півн. тай півд. півкулі.

interval, n., пере́рва.

intervals, mean & sidereal time, пере́рви пере́січного тай зо́рявого ча́су.

intoxication, n., хміль, нетвере́зий стан; стан "на підпи́тку".

inunction, n., натира́ння (ма́стьми. — Л і к.).

inventory, n., óпис майнá.

inverse Mercator chart, обéрнена, протиря́дна маркатúрська хáрта.

inversion (of the vertical gradient of temperature), n., вúворіть сторчовóго грядýщика температýри. — (П о г о д.).

inverter, n., протиря́дич, перевéртич (пристрій до перевéрнення постійного стрýму на вівтóрркуватий, змінний. — Л е х т р.).

invisible, adj., невидóмий, незрúмий.

invoice, n., накладнá, квитóк. (Т о р г.).

iodine, n., йодúна (Л і к.).

involution and evolution, n., піднéсення ступня́ тай добувáння (витягáння) кóреня (М а т.).

Ipecac, n., іпекáка (Півд.-Амер. рослина, на воніти. — Л і к.).

irisation, n., весéлчення (кшталт клаптів райдуги, шо часами показуєсь на хмарах. — П о г о д.).

iron, n., залізо (рудá, залізня́к, балáш, карíнь, карнúста рудá).

iron, hard or soft, залізо, твердé (гартóване) або мягкé.

iron (in irons), скýтий, в кайдáнах (на здогад судна у поставках, шо відмовляється перейти на другу поставу).

irregular (irreg.), adj., непостійний, вередлúвий (на здог. світла. — П о з н. н. х.).

irregular variables, непостійні, нестанівкí, вередлúві змінúховці (Н е б.).

isallobar, n., лéнія зміни повітря́ного тúску за ознáчений час (П о г о д.).

isanomal, or isanomalous line, лéнія своєрíдности, нерíвности (відхилу пересічної вартости складника від пересічної величи властивої дотичному ширникови. — П о г о д.).

Isherwood System, n. Ішервýдів Спóсіб (будування суден).

island (I.), n., вúспа, óстрів (П о з н. н. х.).

islet (It.), n., островéць, вúспочка (П о з н. н. х.).

isobaric chart, рівногнéтична хáрта (П о г о д.).

isobars, n., рівнóтиски, рівногнéти (рівногнéтні, рівнотúслі лéнії. — П о г о д.).

isoclinic lines, рівносклóнні лéнії.

isogonic lines, рівнокýтні лéнії.

isogram, n., рівнопúсна лéнія, рівногнéтична писýля (Погод.).

isolate, v., усамóтнити, відокрéмити.

isolated, adj., самóтний, відокрéмлений.

isolated danger buoy, самóтний небезпечéнський маня́к (П о з н. н. х.).

isolated rock, самóтна, відокрéмлена скéля.

isolated trees, поедúнчі, самóтні, окрéмі деревá.

isolation, n., відокре́млення.

isoleth, n., рівнокількостник, рівнокількостний розрису́нок (П о г о д.).

isosceles triangle, рівнобе́дрий три́кутень (М а т.).

isothermal layer (stratosphere), рівноте́пла верства́ (П о г о д.).

isotherm, n., рівноте́плі ле́нії (на харті або на розрисунку).

isthmus, n., меживо́ддя, ши́йка.

ivory black, чорни́ло з слоне́вої ко́сти (фарба).

J

Jack (same as the Union), n., віщови́й, навіжний прапоре́ць (застава, стяг).

jack block, жа́бка до підне́сення, або до пуска́ння на діл, надве́рхньої, (горішньої, 3-ої) що́гли.

jack (jack cross-trees), залізні попере́чки на вершку́ надве́рхньої (горішньої, 3-ої) що́гли.

jacking engine, вирло́, при́стрій до поверта́ння ма́шин коли ваку́ють.

jack ladder, лі́зиво (з мотуззя, з деревляними щаблями).

jack screw, походя́ща підва́га, підо́йма (до підваження великих тягарів на малу віддаль. — П р и с т р.).

jack staff, щоге́лка (коротка тичина на переді кички, на віщовий прапорець); віщова́ щоге́лка.

jack stays, туга́ припо́на (з дерева, заліза або дротяної линви) вздовж жерди, до якої примоцьовано горішний край квадерного вітрила.

Jacob's ladder, мотузя́на драби́на з деревля́ними щабля́ми.

jammed (anchor), adj., прищемлений я́корь (як бува часом застрягне у ошийній люхві).

jamming, n., перебива́ння, перебаранча́ння (у Л о р а н і).

January, n., Січень (К о л.)

Japan Stream (Kuroshivo, or Black Stream), Япо́нська, або Чо́рна Течія́ (Куроши́во).

jaundice, n. жовта́чка (Л і к.).

jaws, n., че́люсті (на кінці богуна або крокви, шо б охапляли щоглу).

jeers, n., ря́жа до підне́сення ни́зчих же́рдей.

jellyfish (medusa), n. Водяне́ Се́рце.

jettsam, n., по́кидь, поки́дьок, поки́дька, поро́нок, ви́зронок, ве́ржь, рони́зна, порони́зна.

jettison, v., пороня́ти у мо́ре (викидати, зроняти, зронити через облавок, добро, вагу, для улегшення судна при небезпешній годині); лихтува́ти (С т. м.).

jetty, n., гре́бля, зага́та, та́ма, загати́вода (П о з н. н. х.).

jewel-blocks, поєди́нчі жабки́ по ра́менах же́рди (кудою йдуть галівки від обочних вітрил).

jib, n., пере́дній косе́ць (розтягнений на припоні від вершка передньої щогли до кичечної сприси або до свого власного богуна, що виходить поза спрису).

jib-boom, n., богу́н до пере́днього кісця́ (вг.), шо вихо́дить поза кичéчну спри́су [утлегар].

jibe, or gybe, v., ки́дати, вихáти (раптово перекидати повздовжні вітрила, зміняючи їх постать, без поставко́вання).

jigger, n., 1. малá ле́гка ря́жа, до ужи́тку на пáлубі тай на по́дрях; 2. суде́нце з 2-ма що́глами (перша ви́сча).

jigger-mast, n., малá що́гла на кормí двощоге́льного суде́нця (вг.); т а к о ж: зáдня що́гла 4-х-щоге́льного корабля́.

joggle, v., сполу́чення двох плит так шо однá захо́дить за дру́гу, але по́верхня лишáється рівна (Б у д.).

joint, n., склад, звязь (Б у д.).

jolly-boat, n., душогу́бка, зáвідка (човенце привязане на кормі малих берегових суден).

joule, n., джул (Л е х т р.).

journal, n., верклю́г, вере́я (Маш.).

judgement, n., 1. ви́рок, при́суд, кáра; 2. розсу́дливість, розвáжність.

July, n., Ли́пень (К о л.).

jumbo-boom, n. огвáрний вáжель (до великих тягарів).

junction, n., розсо́ха, ро́здорожь, роздоро́жжя, перехре́стя, ро́звилки, розпу́ття, розто́ка.

junction buoy, роздорі́жний маня́к, перехре́стна хвиґу́ра.

June, n., Че́рвень (К о л.).

junior engineer, моло́дший машиня́р.

junior mechanic, підмашині́стий.

Jupiter, n., Дій-Перу́н, Зін, Йо́виш (Н е б.).

jurisdiction, n, прáво ви́року [юрисдихція].

jury, adj., допомі́жний, тимчасо́вий, наприскру́тний.

jury mast, саморо́бна, тимчасо́ва що́гла.

jury rudder, саморо́бне (тимчасо́ве) стерно́.

K

Kamchatka Current, Камчáтська Течія́.

katisallobar, n., рівногне́тнична пису́ля спáду повітря́ного ти́ску про́тягом пе́вного чáсу (П о г о д.).

keckling, n., обмо́тка (з клоччя, старого мотуззя довкола линви, шо б не гризло).

kedge, n., кі́тва, кі́твиця.

kedge, v., лямувáти, тягло́м тягти́.

keel, n., підо́шва, наса́д, черінь, кири́ня, хребе́т, підто́ки, кару́на [киль].

keel blocks, підкладачі, коло́ди, бруски́ (під черінь, як судно у карабельні, або у сухім лодяку).

keel bracket, хребе́тні куте́сні підпірки́ (здебільша трекутні плити, які сполучують сторчовий хребет з плитами плиткого хребта. — Б у д.).

keel docking, хребе́тне лежа́ння (у сухій карабельні, коли уся вага судна спочиває мало шо не цілком на хребетних тай на кельних брусках).

keel haul, перетя́гнення моряка́ по-під хребто́м судна́ (кара за давніх часів на воєнних суднах).

keel plates, підошо́вні пли́ти (Б у д.).

keel rider, строка́ плит пове́рх поро́гів у сполу́ці з сторчови́м хребто́м — (Б у д.).

keelson, n., на́шивка, по́хребт, похре́бтина, на́моржень (сторчова строка плит на хребті вздовж просередної ленії, для зміцнення хребта. — Б у д.).

keep (to keep the land aboard), v., пли́сти, йти вздовж бе́рега.

keep (to keep a watch), v., доде́ржувати ва́рти.

keep your luff, трима́й до ві́тру! наві́трюй! (Ґ е д л о).

kelp, n., рід морської трави́ (з якої-то добувають йодину).

Kelvin sounding machine, Ло́рда Ке́лвина соґрунто́вна ма́шина (соґрунтовниця, зґрунтовниця).

kentledge, n., саву́р, залізя́ччя.

kerf, n., зади́рґа (нері́вний край розпи́леної або обрубаної дошки, або ж пропа́леної діри. — Б у д.).

ketch, n., байда́к (двощогельне судно з повздовжною снасттю, головною тай мизинною щоглами; мизинна щогла трохи вперед від корми).

ketch rig, байда́чна снасть.

kevel, or cavil, n., соха́рь (до привязування грубших линов).

kevel-heads, n., ви́сталі горі́шні части́ни цямри́н (спосібно ужиті як сохарі).

Khamsin, n., Хамси́н (суха гаряча Низовка, у Єгипті, весною).

kilogram, n., о́ко, хранцу́ське о́ко. [кило, килограм].

kilometer, n., верства́, хранцу́ська верства́ [километер].

kilowatt, n., килова́т (Лехтр.).

kinetic energy, кинато́вна, рушійна си́ла (М а ш.).

king posts (or Samson Posts), гетма́нські стовпи́ (дебелі стовпи́ на па́лубі корабля; підпора до тягарової підваги).

kink, n., ґудз (у линві, то-що; самозавязаний, ненавмисне зроблений).

kit, n., мішо́к (подоро́жній), то́рба, беса́г, саквй; скри́нька з справи́ллям.

вім човні).

kit for lifeboats, тóрба, скрúнька (з чим потрібно, на рятунко-

knees, n., колíно, нáкутень (штаба від сволока до тагуна, на місце кутесної підпірки. — Б у д.).

knife wounds, рáна від ножá, рíзана рáна, обрíз (Л і к.).

knight-heads, n., вúсталі частúни цямрúн на пéреді кúчки: на них кичéчна спочивáє спрúса. (Б у д.).

knittles, or nettles, n., суканкú, дрібні мотузкú.

knot, n., 1. вýзол, ґудз, петля́, зáшморг, ґнот; 2. мúля на годúну (морська миля виносить 6,080.2 стіп, єсть одже трохи шо не тотожна з 1′ дуги опівденника або рівника).

knuckle, n., сустáв, чúколонок (кутесна зустріч 2-х яких-неб. плит, як-от на кичці або на кормі. — Б у д.).

Kuroshivo Current, Течія́ Курошúво (або Чóрна Течія́, Япóнська).

L

Label, n., налúчко, ярлúк, тавpó.

label, v., личкувáти, ярлúчити, клейнúти, таврувáти.

labor, v., бéкатися, глúбати, плугáнитися, насúлу посувáтися напéрéд.

Labrador (or the Arctic) Current, Лабрадóрська (або Горішно-Крижáна) Течія́.

laceration, n., роздирáння; розóдра; дéрта рáна (Л і к.).

lacing, n., шнур, шнурóвання.

lacquer, n., пóкост, лак, полúва.

ladder, n., драбúна, лóйтра, стýпанка (нерухома, на суднах, замісць сходів; ставлена стордзом або трохи наклінно).

ladies' room, чепурнúй чулáн; чепурнúк.

lagging of tide (opposite of Priming), забáра, бáвність (гáянка, запізнення, приставáння) дунаíв; забáрні дунаí.

lagoon (Lag.), n., лимáн (Позн. н. х.).

laid up, adj. відклáдений на бік, відлóжений, розпря́жений, роззбрóєний, (на здог. судна, часово не уживаного до пловби).

lake (L.), n., óзеро, бакáль (Позн. н. х.).

Lambert conformal projection, Ламбéртова сохворéмна прóміть (достосована себто до правдивої хворми землі).

Lambert projection, Ламбéртова, ламбертíвська, прóміть.

lampblack, n., чóрна фáрба (чорнúло) з сáжи.

land & sea breezes, вітерці́ з мóря тай від землí (побережні, берегові вітерці).

land effect, ділáнок, вплив землí (на бездротичні хвилі).

landfall, n., довáла, притéча; призéмлення (т а к о ж: перше зуздрення землі по довгій вандрівці морем).

land-ho!, int., Землá! (вигук).

landing, n., 1. місце висідáння (з судна); 2. місце призéмлення (Л е т н.); 3. помíст, точóк (розширене місце у сходах); 4. пóле між краєм плити а нютою (Б у д.).

landing area, тік; сідало; місце призéмлення, сідáння (Л е т н.).

landing edge (oppos. of sight edge), накрúтий край плити (Б у д.).

landing place (ldg.), прúшиб, чáлка (П о з н. н. х.).

landing strake, дрýга строкá від заборóла (Б у д.).

landing strip, смýга ґрýнту на призéмлення (Л е т н.).

landmark, n., копéць, віха, верствá, прикмéта (П о з н. н. х.).

lane, n., провýлок, стéжка, вузькúй прохід.

lantern, n., лятáрня, ліхтáрня.

lanyard, n., лúновка, рéмінь.

lap, n., звязь, склад, де плита або дошка заскакує, заходить за другу ("лапа за лапу", пола за полу. — Б у д.).

lapse rate, рáта спáду температýри повітря, коли більшає піднéсенність над землéю (П о г о д.).

lapstrake, n., такé опасáння, де однá обгинáлка захóдить за дрýгу (судно будоване не узапліш, але лиштвами. — Б у д.).

larboard (or Port), n., ладункóвий óблавок, лівúця суднá.

larceny, n., крадíжка, злодíйство.

lard, n., смáлець, здьор.

large (lrg.), adj., велúкий (Позн. н. х.).

lashings, n., привязкú, прúкрутні (на дошки тай инший ладýнок).

last quarter of the moon, Старúк, Гнилá Кватúря, Гнилýша (Н е б.).

latchings, n., пéтлі на дотóчці (для прищеплення до вітрила).

lateen sail, Латúнське вітрúло (косець припнятий до довгої жерди на невисокій щоглі).

latent defects, прихóвано-можéбна вáда (брак, ґанч, або качество).

latent heat, прихóвано-можéбне теплó (М а ш.).

laths, n., дрáнка, лáти.

latitude, n., ширнúк (З е м о п.).

latitude by meridian altitude, ширнúк, за опівдéнничною висóкісттю (небесн. тіла).

latitue by Polaris, ширнúк, за Кілóчком (зрахований через поздри на Бігунову Звізду).

latitude line, ширнúчна лéнія (ленія шо подає ширник. — Н е б.).

latitude observations, небе́сницькі спостере́ження для обчи́слення ширника́.

latitude sights, по́здри для (намацання) ширника́; ширни́чні по́здри (Н е б.).

launch, v., пуска́ти, спуска́ти (збудоване судно, по ризях, на воду).

launch (or the long boat), n., лю́нтра.

launching a boat in disaster, спуска́ння човна́ у прискру́ті (при лихій годині, як станеться халепа).

laundryman, n., біли́зник, праль.

lava (La.), n., чаму́ла, ла́ва (П о з н. н. х.).

lava flow, потік ла́ви, лавото́ки, лавопатьо́ки, чамуло́течь (Позн. н. х.).

lavatory, n., умива́льня.

law, n., зако́н.

laws governing arrival, стату́т, поря́док, зако́нна заведе́нція, доти́чні прите́чи судна́ до при́стани (рядять притечею. — С т. м.).

laws of gravitation, зако́ни тяги́, або тяготи́ (Х в и з.).

laws of motion, зако́ни ру́ху (Х в и з.).

lay, v., лі́зти, залягáти.

lay aft! лізь на корму́, залягáй на кормі́ (Ґ е д л о).

lay aloft! лізь (залягáй) на по́дрю! (Ґ е д л о).

lay days and hours, ладунко́ві дні, ладункові годи́ни (дні, або годи́ни, на вантаження тай на розвантаження судна).

lay forward! лізь на передо́к, залягáй на пе́реді (Ґ е д л о).

laying down a course, кла́сти, позначáти тропу́, керу́нок, шлях.

laying off, знáчення, позна́чення (плит, штаб, акурат за стьоном, для утинання, діравлення, бгання тай для відріжнення одної від одної. — Р и с.; Б у д.).

laying out (anchor), викладáння я́коря (зам. звиклого кидання; вивозячи якір на човнах).

laying up, відкладáння судна́ на бік, розпря́ження, роззбро́єння.

laying violent hands on commander, ґвалто́вний нáпад на старшо́го; наси́льство над старшино́ю судна́.

lay out, v., викладáти (на столах у модловні, ленії на правдиву міру; значити плити, тощо, для втинання, діравлення, бгання вегля стьону. — Р и с.; Б у д.).

lazy bar, ледáча штáба (у горні яку, вибираючи попіл, усувається. — М а ш.).

lazy guy, ліни́ва (гуля́ща, я́лова) лі́ца (линовка, шо недає розмахуватись ваговому дрючку або богунови).

leach line, ли́нка до гальо́вання бічно́го крáю чайми́.

lead, n., о́ливо.

lead, n., лазо́к, важо́к, грузи́ло, грюзь, глазки́.

lead, v., вéсти перéд, провáдити.

leadership, n., прóвід, воєвóдство.

leading edge, перéдній пруг (прогоничного плазу; той шо воду бье перший. — М а ш.).

lead line (marking up), глазковúй, лазéчний шнур (зазнáчки, назнáчки на лазéчній лúнці).

leading line (range line), провіднá (або замíрочна) лéнія.

leading wind, ходовúй вітер.

leak, v., цянути, тектú, затікáти.

leakage, n. тéча, протóчина, водотéча, тéкнява.

leap year, перестýпний рік, касьянів год.

leather, n., рéмінь, шкíра, ремíння; кушнíрський товáр.

leaving port, полишáння прúстани, вирушáння з прúстани.

ledges, n., пругú, бережкú (надто поперечні, на горласі); трям, поперечники під палубом (Б у д.).

lee, n., хлів, холíва, відвітря (бік судна найбільш віддалений відти, відки вітер віє; сторона, куди вітер віє; бік протилежний до жежлю).

lee (by the lee), холíвою (як судно так відхилилось напряму, шо вітер обійдеть корму тай припре вітрила зуспіт з протилежного боку).

lec beam (on the lee beam), на нахлíвнім (на холíвнім) свóлоку.

lee board, холíвна дóшка (на вітрильнім судні; помагає боротися з хлівизною).

leech, or leach, n., бічні пóли чаймú; зáдня полá косця́.

leech line (same as leach line, qv.).

lee helm, холíвна кéрма (навертання кички просто вітру).

lee shore, холíвний бéріг (той, к у д и вітер віє).

leeward, adv., до хлівá, холíвне; до відвітря.

leeway, n., холíва, хлівúзна (холíвити, холя́вити: поперечний посув судна, у нахлівний бік від шляху).

left rudder, кéрма на-лíво.

legal proceedings, судóвá розпрáва, судовé слíдство, судовá тя́ганина.

leisurely, adj., adv., леґýрний, нехуткúй; полéгом.

lend (to lend a hand), v., стáти до пóмочи, доклáсти рук.

length (in general), n., довжíнь, довженя́.

length of anchor chain, довжíнь кадúни; кадúна завдовжкú.

length over all (LOA), найбíльший суднá прóмір завдовжкú (від найпереднійшої точки скорсини до найзаднійшого кінця корми).

lenses, n., шкéльні сачавúці (уживані в зорових приладах для зміни напряму променів світла); чечевúці, сочевúці.

lenticular cloud, переходо́вий гату́нок хма́ри, на кшталт з обох боків опуклої сачавиці (П о г о д.).

Leo, n., півн. сузі́рря Лев; пя́тий знак звірокру́га (Н е б.).

leprosy, n., прока́за (Л і к.).

Leste, n., гаря́чий, східний суховій в околицях Маде́йри тай Кана́рських островів.

letter, n., бу́ква; лист.

lettering, n., письмо́ (сторчове́, ко́се, похи́ле); друк.

letter of credit, ві́рющий лист (Т о р г.).

letting go (anchor), пуска́ння, ки́дання я́коря; обякоря́ння.

Levanter, n., Лева́нтець, Східня́к (ду́йний ві́тер у Межица́ринню, на́дто в око́лицях Жибельца́ри або Яросла́вових Стовпі́в; пригоне вохкість тай туман).

levee, n., ви́сип, на́сип, вал (П о з н. н. х.).

level, n., рі́вень, по́зем.

level bubble, ґрунтва́га, середва́га, прави́ло (П р и с т р і й).

level of bench mark, рі́вень (по́зем) клякі́в, клячи́ння.

liability, n., одвіча́льність, зобов'я́зання.

liability for unauthorized structures, відповіда́льність за будува́ння в око́лицях при́стани без до́зволу вла́ди.

liberty, n., во́ля.

Libra, n., Вага́, Терези́ (Півд. сузі́рря; сьо́мий знак звірокру́га; там Со́нце підчас осі́нього перела́зу, у Ве́ресні — Н е б.).

libration, n., вага́ння, хита́ння.

license (to operate), n., до́звіл, привиле́й (орудувати, напр., моторовим човном).

lie (to lie to), v., лежа́ти, ляга́ти до (проти) ві́тру, підляга́ти, зопяча́тися, попаса́ти, стоя́ти на по́пасі або по́паски (перебувати в стані неруху, спочивати тримаючи кичку до вітру).

lien, n., налигу́нок (чиєсь право впасти на власність, добро когось иншого аж не задово́лить вимоги. — П р.).

lien for wharfage, зобов'я́зання, налигу́нок, за постоя́ння у карабе́льні (С т. м.).

lieutenant, n., нака́зний.

lieutenant-commander, n., наказни́й нача́льник.

lifeboats, n., ратунко́ві човни́.

life buoy, ратунко́вий скруг, ратунко́ва куга́ (до помочи тому хто впав в воду).

life float, ратунко́ва са́ла.

life lines, ратунко́ві линки́ (за шо б триматися).

life preservers, ратунко́ві поясй.

life rafts, ратунко́ві торки́.

lifesaving apparatus, ратунко́ва збру́я.

lifesaving signals, ратунко́ві га́сла, навіжки́.

lifesaving station, ратунко́ва стани́ця.

lift, v., виса́джувати.

lift, n., шле́йка (линка або ряж, чим рамено жерди тримається вершка щогли).

lift a template, зроби́ти, замодлува́ти стьон (на правдиву міру. — Р и с.; Б у д.).

lift bridge, підо́ймний, пьонте́рний міст (П о з н. н. х.).

lift from the hull, перене́сення ви́міру дірок, то-що, не з стьону, а безпосере́дне з то́луба судна́ (Р и с.; Б у д.).

lifting, n., перене́сення ви́мірів, дірок, то-що, від стьону до будіве́льного матеріялу (Р и с.; Б у д.).

ligan, n., лигу́нки (добро поронене в море, але привязане до маняка, шо б часом врятувати мож).

ligate, v., злига́ти, перевяза́ти (як-от жилу, не текла би кров. — Л і к.).

ligature, n., ли́га, зли́га, пере́вязка (нитка або дротик до злигання, вязання жили, до усунення опуху. — Л і к.).

light, n., світло.

light (Lt.), adj. я́сний (протилежне до т е м н и й); ле́гкий (на вазі. — П о з н. н. х.).

light (of the sun), n., со́няшне світло.

light airs, ле́гкий вітере́ць, ле́гіт (2 милі на годину).

lighted beacon, освічений беке́т (П о з н. н. х.).

light breeze, ле́гкий вітер (6 миль на годину).

light characteristics of buoys, світе́льні прикме́ти хвиґу́р, маняків.

lighted buoy, засвічений маня́к, освітлена хвиґу́ра (П о з н. н. х.).

lightening holes, вибірки́ (у плитах, шо б лехші. — Б у д.).

lighter, n., лю́за, галя́ра, берли́на (міцно збудоване, здебільша не самопрогінне, судно, до достави краму, тягара, обібоки корабля, тай до відстави того від корабля на беріг).

lighterage, n., галя́рне; галя́рництво (1. заплата за службу люзи, за роботу галяри; 2. вантаження тай розвантаження за допомогою люзи, галяри або берлини).

light fog, ле́гкий тума́н (видимля більш як пів-милі).

light-gathering power of telescope, світло-собо́рна си́ла далекогля́дича.

lighthouse, n., маяк.

Light List, ле́йстер світе́л, ліхтаре́нь (урядовий служебник).

light load line, рівень ле́гкого наладу́нку (ленія води, як судно улегці).

light lubricating oil, ле́гке мази́ло (або шмарови́дло).

lightning, n., бли́скавка.

light pillar, я́сний, світе́льний стовп (від Сонця або від Місяця; рід заграви. — П о г о д.).

light port, ви́зір, про́зір, ви́гляд, визо́ри (отвір з віком у боковині судна, на світло. — Б у д.).

lights, n., світла́, ліхтарні́, сві́тичі (плавебна підпомоговина).

light sector, світе́льний сі́канець.

lightship, n., наплавни́й маяк.

limber chain, просві́тні ретязі́, ланцюги́ (на прочищення просвітних дір. — Б у д.).

limber holes, просві́тні ді́ри (у порогах, для стоків джумиґи тай для уте́чи ґазу. — Б у д.).

limbers or limberholes, n., про́світки (діри на випускання ґазу, тай води. — Б у д.).

limber strake (inner strake), просві́тна строка́ (внутрішня, з просвітками. — Б у д.).

lime (chloride of), n., хло́рне вапно́ (обеззаразник).

lime, quicklime, n., вапно́; нега́шене вапно́.

limit, n., межа́.

limited (Ltd.), adj., обме́жений (спілка з обмеженою порукою. — П о з н. н. х.).

limited liability, обме́жена відповіда́льність, обме́жене зобов'я́зання.

limitless, unbounded, adj., безбере́гий, безме́жний.

limit of sector, межа́ сі́канця (П о з н. н. х.).

line, n., 1. ли́на, ли́нка, ли́нва, ли́новка; 2. ле́нія.

line (to go in a line), n., іти́, пли́сти ши́лом.

linen keeper, біли́зник, шма́тяник.

line of position, ле́нія по́стати (судна), постате́ва ле́нія.

line of squalls, межа́, путь, шлях, сте́жка, сквирь; сквиро́путь, шквиропу́ття (П о г о д.).

liner, n., 1. пі́дшивка, пліш́ка, пі́дклад (Б у д.); 2. перевозо́вий паропла́в, паропла́в-перевізник.

line shaft, повздо́вжний о́сяний ві́бель або вал (з кутої криці; сполучує штурхве́бну вісь з осею запорної люхви. — М а ш.).

line squall, трева́ла сви́ря або ту́ча (шо вказує відки надсувається холодна лава. — П о г о д.).

line throwing gun, ве́ртялка.

liniment, n., рідка́ масть (Л і к.).

linkage, n., звязкова́, лане́чна суста́ва.

link arm, ла́нка (Д з и ґ о к.).

linoleum, n., леннолі́йне полотно́.

linseed, n., ільня́не сі́мя.

liquid, n., рідке́, рідина́, теч, те́ча, мокру́ха.

liquid cargo, мо́крий, рідки́й тяга́р.

liquid compass, мо́крий ко́мпас.

liquor, n., міцни́й напі́й, горі́лка.

liquor knowingly shipped, звідома ладо́вана, за сві́дом перево́жена горі́лка.

list, n., лі́ста, ле́йстер, спи́сок.

list, v., нахиля́тися на бік, кири́нити(сь), перехнябля́тися (напр., через пересунення тягара на оден бік).

list of lights, ле́йстер світе́л, ліхтаре́нь.

list of morning stars, ле́йстер ра́нішніх зір.

liter, litre, n., лі́тер, лі́тра.

litharge, n., рід черво́ної фа́рби (із однокису олива).

Little Dipper (Ursa Minor), сузі́рря Мали́й Віз (Н е б.).

littoral sea, відбере́жна хви́ля.

live stock, худо́ба.

LOA (length over all), найдо́вший прогі́н (судна: від самого кінчика кички до самого кінця корми. — Р и с.; Б у д.).

load, n., ладу́нок, наладу́нок, тяга́р, ванта́г, вага́.

load, v., ладува́ти, ванта́жити.

load, n., ціла́ нава́льність, шо судно, або частина судна, повинні бути в стані витримати пливаючи у певних обставинах (Б у д.).

load (to load in a bulk), v., нахурува́ти, нахуро́вувати; ванта́жити, ладува́ти гу́рою.

load draft, тягаро́вий, вагі́тний осе́док або угли́бок.

loading, n., ладува́ння, ванта́ження.

loadline, n., ладунко́ва назна́чка, ска́ля, ле́нія, покля́чка, покля́чина (на боковині судна).

load line disc, вантажно-лені́йне кружа́ло (позначене на боковині судна).

local apparent noon, місце́ве, ная́вне полу́дня.

local apparent time, місце́вий ная́вний час.

local attraction, місце́вий при́тяг, поміська́ прива́ба, тягота́ (місце́ва магнетна поруха або турбація).

local disturbance, місце́ва магне́тна потрівóга, пору́ха, турба́ція.

local hour angle, місце́вий годино́кут.

local mean time, місце́вий сере́дній (пере́січний) час.

local sidereal time, місце́вий зо́рявий час.

local stresses, місце́ві на́тиски.

local time, місце́вий час.

loch, lough, lake (L) n., о́зеро, озерце́, па́толоча (П о з н. н. х.).

lock, n., шлю́зи (П о з н. н. х.).

locker, n., комо́ра, комі́рка, закама́рок, ша́хва, кліть, клі́тка, ша́хівка.

loft, n., гора́, гори́ще, модло́вня, ви́шка (Б у д.).

loftsman, n., модлівни́к, модо́льник (той що викладає ленії судна у модловні, робить модла тай стьони).

log, n., 1. су́чка, поплаве́ць, ґалаґа́н, куга́, спіхомі́рич; 2. судна́ подоро́жний карбі́ж, дия́ріюш, подоро́жник.

logarithm, n., словóчисло, числослóв, лоґарúтм, лоґарúхма (М а т.).

log extract, вúтяг з карбіжá.

long and short hoes, дóвга коцюбá, тай друга — корóтка (кочугарське).

long boat, лю́нтра, буя́р (найбільший човен на салогубськім, купецькім судні).

log boom, деревля́ний ґард, загорóжа, загрáда (П о з н. н. х.).

long bridge (or cat walk), перéміст, перéхідка, хóдка (Буд.).

longitude, n., довжнúк (Земоп.).

longitude by time sight, довжнúк, за часопóздрами (намацання довжника дорогою часопоздер).

longitude line, довжнúчна лéнія; лéнія довжникá (спостережений довжник).

longitude sights, пóздри на намáцання довжникá.

longitudinal, adj., повздóвжний, довгóстний (такий, що спереду-назад. — Б у д.); довжнúчний, подóвжничний (З е м л е м.).

longitudinal, n., повздóвжник (перетика, тагун або притужина увздовж судна. — Б у д.).

longitudinal BM, повздóвжний позаосередкóвий прóмінь (Буд.).

longitudinal bulkhead, повздóвжна перéтика (Б у д.).

longitudinal framing, повздóвжний окостя́к, повздóвжна частúна побудóви суднá, для зміцнення (Б у д.).

longitudinal main beam, головнúй повздóвжний свóлок (два найбільші сволоки до підпирання даху; межи ними тягарові містяться горлахи. — Б у д.).

longitudinal stability, повздóвжна стодóльність суднá (Б у д.).

long period variables, довго-нáворотні змінúховці (Н е б.).

longshoreman, n., кладíльник, кладíй, кладільнúчий (робітник на пристані).

longshore piloting, узберéжне ґардівнúцтво, поводáрство.

long ton, дóвга тóнва (2240 хунтів завважки, звикле уживана в Вел. Бретані).

loof, n., лучня́ (там де обгиналки загинаються в напрямі корми. — Б у д.).

lookout (to keep a lookout), держáти страж, бýти на чекý.

lookouts, n., 1. стíйчики, стійкú; 2. вигля́дини.

lookout tower (loo. tr.), обзóрна вéжá, сóпка (П о з н. н. х.).

loom, n., держáк (весла), кобúлка.

loom, v., бовванíти, виднíти, бринíти, брóїтися, ма(н)я́чити.

looming, n., ма(н)я́чення, манá (наочне піднесення віддалених предметів підчас марева. — П о г о д.).

loose (to loose from moorings and anchorage), v., відпускáти, відчáлювати, відякоря́тися.

loose footed, петельнóге, лю́зне вітри́ло (косець, непримоцьований вздовж заполи до богуна).

Loran, n., лорáн (Л е х т р о н и ч н. п р и с т р.).

loran chart, лорáнська хáрта.

Lord Kelvin sounding machine, Лóрда Кéлвина соґрунтóвна мáшина, зґрунтóвниця; маши́няний проглу́бич.

lose face, v., непи́шним бу́ти.

loudspeaker, n., розголóсич, голосни́к, голоси́ло, галасáло (П р и л а д).

loudspeaker system, розголóсна сустáва.

loudspeaker test, випрóба (щотижнева) розголóсича.

lounge, n., посидкóва хáта; збі́рня; покі́й на посидéньки.

louver, n., вій (малий отвір на допуск свіжого повітря, так змайстрований шо може частинно або цілковито зачинятися суголовними поземними віконницями, які одна заходить за одну. — Б у д.).

low, n., тискомі́ричні низи́ (кукéльнична околиця.—П о г о д.).

low coast, розлóгий бéріг.

lower, v., низи́ти, понижáти.

lower branch (of celestial meridian), спі́дня, долі́шня віднóга (небесного опівдéнника).

lower deck (or orlop deck), спі́дний (або накітний) дах (перший над верхом стоянів. — Б у д.).

lowering (of flag), стягáти, тягну́ти (прапор) до дóлу.

lower limb, долі́шний край (соняшного, місяшного кружала).

lower low water, ни́зше мілковóддя.

lower transit, спі́дне, долі́шне перéйстя (Н е б.).

lowest common denominator, найни́зший спі́льний знáменник (М а т.).

low pressure, низьки́й (невели́кий) тиск.

low pressure cylinder, низькоти́слі вальці́ або віблякú (М а ш.).

low pressure valves, низько-ти́слі хлипавкú (на упущення пари до низько-тислих віблякiв тай на випущення її відти. — Ма ш.).

lows, n., низи́, тискомі́ричні доли́ни.

low swell (short, average or long), низькі́ вали́, невисóка мéртва хви́ля (коротка, пересічна або довга).

low tide, мілковóддя, низьки́й дунаєвий рі́вень.

low tide or low water, низькі́ дунаї, мілковóддя, низьки́й рі́вень води́.

low visibility, малá види́мля.

low water (or low tide), мілковóддя.

loxodromic, adj., косодри́мний.

loxodromic curve, косодри́мна криву́ля.

LBP (length between perpendiculars), довжина́, прогі́н між сторчовика́ми; межисторчови́чна ві́дстань (Р и с.; Б у д.).

lubber, n., ло́бурь, ло́бас; сухопу́тний моря́к.

lubber's line, лобова́ ле́нія, лобова́ назна́чка.

lubbers line ring, лобови́й обру́ч, лобо́бруч (обруч лобової ленії. — Д з и ґ о к.).

lubricate, v., ма́зати, шмарува́ти, олі́їти.

lubrication, n., ма́зання, шмарува́ння, олі́єння (М а ш.).

lubricating material, шмарівни́й матері́ял.

lubricators, n., мазни́ці (спижеві приймища на шмаровидло, мазило. — М а ш.).

luff, v., наві́трювати, накермо́вувати до бли́зу.

luff, n., 1. луко́вина ки́чки; 2. пере́дня пола́ повздо́вжного вітри́ла.

luff and touch her, наверта́й кі́лько мо́га до ві́тру (Ґедло).

luff tackle, "бари́ш" зло́жений з подві́йної тай з поєди́нчої жа́бки.

luff upon luff бари́ш на бари́ш (оден "бари́ш" причеплений до попусту другого).

lug (same as lug-sail), n.

lugger, n., жагля́к (мале судно з жагелем).

lug sail, жа́гель (квадерне вітрило на човнах тай на малих суднах повздовжно припняте до навскіс поставленої жерди).

luminary, n., світи́ло, сві́тище, сві́тач.

luminous range, світе́льне просяга́ння ліхта́рні (як далеко видко ся світло ліхтарні, яка єсть ліхтарні світельна сила).

lump sum, спла́та гурто́м згори́.

lunar corona, мі́сяшний віне́ць (ясне сяйво довкола місяця. — П о г о д.).

lunar halo, мі́сяшна обгоро́да (ясне коло довкруг Місяця. — П о г о д.).

lunation, n., межино́ввя (від Нівва, до Ніввя. — Н е б.).

lunch, n., ловра́нок.

lunch, v, ловранкува́ти.

lunitidal interval, місячно-дунаєва пере́рва.

lurch, v., стену́ти, поточи́тися (на бік).

L.W.L. (Load Water Line), рі́вень наладо́вности , ванта́жна, вантаго́ва ле́нія (позначка на боці судна: ленія углибку як судно з вагою).

lye, n., луг (Л і к.).

Lyra, n., Лі́ра (або Реля: півн. сузірря. — Н е б.).

M

Machine, n., ма́шина.

machinery, n., машине́рія, машини́.

mackerel sky, ряди́ висо́ких кучеря́вих хмар ("баламутисте небо", на кшталт боку скумбрії або баламута. — П о г о д.).

made, adj., скла́даний, штуко́ваний, ставча́тий (як-от щогла, надто долішня. — Б у д.).

madrepore (Md.), n., мадрепо́ра (крислата коралева рослина. — П о з н. н. х.).

magazine, n., гамазе́й, гамазія, гамазій (надто на муницю, у межидашшю).

magazine (Magz.), n., гамазія на муни́цю, порохо́вня (П о з н. н. х.).

magazines, n., тижднéвики, або місячники (видавниче).

magnet, n., маґни́т, маґне́с, маґнет; мо́рське залізо.

magnetic, adj., маґне́тний, маґне́сний.

magnetic chart, ха́рта маґнети́зни, маґнети́зняна ха́рта.

magnetic compass, маґне́тний ко́мпас; маґне́сник.

magnetic course, маґне́тний тра́пок, шлях.

magnetic dip (magnetic inclination, or magnetic latitude), маґне́тний зану́рок, нирок (маґнетний наклин, або маґнетний ширник).

magnetic equator, маґне́тний, маґне́тняний рівни́к.

magnetic field (earth's), маґне́тне по́ле (землі), зе́мське маґне́тне по́ле.

magnetic inclination (dip, latitude), маґне́тний на́клин, зану́рок, ширни́к.

magnetic induction, маґне́тні уво́ди (уве́дена маґнети́зна).

magnetic latitude (dip, inclination), маґне́тний ширни́к (або маґнетний наклин, занурок).

magnetic meridian, маґне́тний, маґне́тяний опівде́нник.

magnetic observations in survey, упритóмлення маґнети́зни у морських обо́здринах.

magnetic poles, маґне́тні бігуни́.

magnetic storms, маґне́тні бу́рі.

magnetic treatment of ships, трахто́вання кораблів на маґнети́зну (на воєнно-морській відґавсовній станиці).

magnetism, n., маґнети́зна.

magnetism acquired in building vessel, маґнети́зна набу́та підчас будо́ви судна́.

magnifying power of telescope, більшови́чна си́ла далекогля́дича.

magnitude (of a celestial body), n., вели́кість, вели́чність, ве́лич (небесного тіла).

magnitude ratio, сто́сунко́вість вели́кости.

mahogany, n., черво́не де́рево.

mails, n., пóшта (те шо приходить поштою: листи, пакунки).

main, adj., головнúй, á, é.

main air pump, головнá оздýшна пóмпа (которая виберає повітря з загустича до гарячих цебрів. — М а ш.).

main beam, головнúй свóлок (Б у д.).

main bearings, головнí підшúпники (М а ш.).

main body, головнúй, властúвий тóлуб (корпус) суднá (без надбудови. — Б у д.).

main body frames (main frames), головнí бóті, рéбра, тагунú (від головного даху на діл. — Б у д.).

main boiler feed check valve, головнá котéльно-годóвна затрúмна хлúпавка (М а ш.).

main boiler feed pump, головнá котéльна підгодóвча пóмпа (напрасно помпує воду з стоянів до нагрівача. — М а ш.).

main breadth line, головнúй (найбільший) прóшир суднá (якщо обочини спуховні, то найбільший прошир там, де починається спуховність. — Р и с.; Б у д.).

main circulating water, мóрська водá, до охолóдження пóверхни головнóго загýстича, подáвана водооббíжною пóмпою (Маш.).

main condenser, головнúй загýстич (де відроблена пара повертається на воду. — М а ш.).

main deck, головнúй пáлуб, дак (головний себто, яко складник сили у побудові; тримається на Головних Тагунах. — Б у д.).

main deck outer angle bar (or gunwale bar), углáста штáба, яка сполýчує головнúй пáлуб з плúтами óбшивки. — Б у д.).

main deck stringer inner angle bar (or waterway bar), котóра углáстая штáба твóрить внýтр. бік риштакíв. — Б у д.).

main drain, головнúй стік (на подвійній спідці, до випускання води з короба судна у випадку скрути; міститься здебільша на борозеннім боці. — М а ш.).

main-engine throttle valve, давúхлúпка головнóї мáшини (кермує допуском пари до головної машини. — М а ш.).

main exhaust pipe, головнá кутнянка (від головної машини до головного загустича. — М а ш.).

main feed pipe, головнá годівéльна рýра (від головн. підгодовчої помпи, до нагрівача тай до котла. — М а ш.).

main links, головнí ланкú (з дулевини; передають посув від відосередницьких прутів. — М а ш.).

main mast, головнá щóгла (або, которая уважається за головну).

mainsail, n., головнé вітрúло (на головній щоглі; у квадерно-вітрильнім судні, це головний бігун).

main stay, головна́ припона́ (від головної щогли наперед, здебільша до стопи, підніжжя, передньої щогли).

main steam pipes, головна́ парова́ ру́ра (шо нею пара йде від котла до машини. — М а ш.).

maintained (maintd.), adj., спра́вний, утри́муваний; у до́брому ста́ні (П о з н. н. х.).

maintained by private interests, (маняк) утри́муваний прива́тними осо́бами або гурта́ми (П о з н. н. х.).

maintenance (of boat) n., догляда́ння човні́в, хо́дження коло човні́в.

maintenance of logs, n., пи́льне три́мання, дотри́мування карбежі́в; рете́льне запи́сування подій до щоде́нника, дія́рія.

main top, по́дря, точо́к на вершку́ головно́ї що́гли на квадерновітри́льнім судні́.

main topmast, головна́ верхова́ що́гла (перша над головн. щоглою); головна́ верхощо́гла.

main triangulation, головне́ потрику́тнення (у межівницьких обзорах. — З е м л е м.).

main valve chest, главно-хли́пна скри́ня (з чавуна; з парою, шо має йти до вібляка. — М а ш.).

main yard, головна́ жердь (на головне вітрило).

major planet, бі́льша плани́да (Н е б.).

make (to make heavy weather), v., наси́лу посува́тися бурхли́вим мо́рем.

make (to make fast), v., заварува́ти, примоцюва́ти, завяза́ти на́-міць.

make (to make land), v., наближа́тися до бе́рега, до землі́.

make (to make sail), v., 1. розпусти́ти, наста́вити, напня́ти вітри́ло; напароси́ти; 2. пусти́тися бе́рега, пуска́тися в путь.

make (to make sternway), v., задкува́ти, йти напере́д кормо́ю.

making a lee, дава́ння холі́ви люзі́, берли́ні (як дуже віє підчас постояння на якорі).

making up, нарехто́вання.

malaria, n., лихома́нка, маля́рія. (Л і к.).

malinger, v., вдава́ти хо́рого.

mallet, n., деревля́ний молото́к, чеку́ша, кия́нка (Б у д.).

mammatocumulus, n., хма́ра з відви́слими бока́ми (П о г о д.).

maneuver, n., дженджеру́нок.

maneuver, v., дженджерува́ти.

maneuvering, n., дженджерува́ння.

maneuvering board, дженджеро́вна до́шка, дженджеро́вний а́ркуш.

maneuvering in close quarters, дженджерува́ння у тісни́х во́дах, у заво́зі.

maneuvering ship, дженджеро́вний корабе́ль.

manganese (Mn.), n., манґа́н, марґа́нець (П о з н. н. х.).

manger, n., решітка, претáк (подіравлене піднесене дно кадинниці, шо б стікала вода.—Б у д)..

mangrove, n., чакáн, рогіз, бережняк; їмельга; чагарник; кущі.

manhole, n., пролáз, улáз, дóлаз, влазнá дірá, лáзня, юхта (у стоянах, котлах, то-що, міг туди б робітник дістатись для оглядин, чищення, тай направи. — Б у д.).

manifest (ship's), n., лéйстер, вияв, накладнá, квитóк (ладунку судна, з чим виказуватись на митниці).

manifold, n., многохлипник, помнóжник (М а ш.).

manila, n., манилля; пилипинська конóпля (добра на линви).

manipulate, v., (вміло чимсь) орýдувати.

manner, n., спóсіб, пóбит, роб, кшталт; звичай, поведéнція.

manning of boats, обсадження (рятункових човнів) налéжним, відповідним затягом.

man-of-war, n., військóвий корабéль (приналежний до визнаної держави, а надто такий що вже готовий воюватися).

man-rope, n., бічнá линка до ґáнку, драбини, тощо.

manslaughter, n., ненавмисне вбивство (П р.).

mantissa, n., мантиса (десятна частина звичайних числослів. — М а т.).

manual, n., підрýчник, служéбник.

map, n., мáпа.

maple, n., кленина.

March, n., Бéрезень, Мáрець. (К о л.).

march, n., пóступ, рух, шéстя (зміни аби-котрого складника погоди упродовж дня, року; добидібне шестя температури, рікрічний поступ тискоміричного прасу. — П о г о д.).

March Equinox, (Vernal Equinox; First Point of Aries), Березéнний, або Весняний Перелáз (Брід; Рівнодень), Пéрший Знак Баранá (Н е б.).

Marconi rig, Маркóніїв Косéць, Маркóнієва снасть.

mares' tails, тонкі довгі смуги кучерявих хмар (П о г о д.).

margin, n., край, пóле (у будівельн. матеріялі).

margin plate, n., скрáйня (заломиста) плита (Б у д.).

marine, adj., мóрський, а, е.

marine, n., плит, хлот; з б і р н о кораблі (надто торговельні).

marine animal & fish oils, морський трін (трону).

marine climate, морськé підсóння, морський климáт (відзначається рівномірністтю температури).

marine insurance, мóрська забезпéка (або убезпека).

marine law, морськé прáво, морський статýт, мóрська юридика.

mariner, n., моряк.

marines, n., морськá піхóта.

maritime, adj., примóрський, морянський, поморянський, морянúй.

maritime agency, морськá, морянська аенція.

maritime commission, морянська, поморянська рáда (урядова установа).

marine insurance certificate, свідóцтво морськóго забезпéчення.

maritime liens, морянська налúга (власністтю забезпечена вимога. — С т. м.).

maritime limits, поморянські мéжі.

maritime positions, примóрські, поморянські станúці; пóстаті приморянських станúць.

marine surveying, морськá обóздрина.

mark, v., значúти, позначáти.

mark, n., знáчка, назнáчка, познáчка; покміть, мітка.

Markab, n., 2-ої велúчи зóря у сузíррі Персія (Н е б.).

marker beacons (or markers), зазнáчні бекéти (вздовж летницьких чиненників; осторога на перешкоди тай на перехрестя. — Л е т н.).

market value, рúночна, базáрна, цінá.

marking (anchor cable), позначáння кадúни.

marks (on lead line), n., зазнáчки, познáчки на лазéчній лúновці.

marl (ml.), мáрґель, рухляк (вапно з глиною. — Позн. н. х.).

marl, v., зашнурувáти (шнурком грубу кодолу).

marline, n., шнурóк, шпаґáт, швóрка, (мотузок з 2-х не тісно скручених стальок).

marline hitch, швóрочний зáшморг.

marline spike, сугáк, прут, дрот (кшталт шила до розплітання грубого мотуззя).

marriages, n., шлюб; вúпадки шлюбу на судні (повинно ся закарбувати).

marry, v., зачáлити, тісно сплéсти дві линовки (було б на жабку пускати як).

Mars, n., планéта Ярúло (Н е б.).

marsh, n., грузь, драгвинá, багнинá, моквá, млáка, млаковúна. (П о з н. н. х.).

martingale, n., 1. попрýга, (низча припона до богуна передн. косця, для зменшення напруги у передніх припонах); 2. корóткий сторчовúй дрючóк під кінцéм кичéчної спрúси.

mass, n., гýра, кýпа, громáда, орóпія [маса].

mass, adj., гурéмний.

mast, n., щóгла.

mast and spar paint, фáрба (на щоглу тай на инші деревляні дрючки).

master, n., орýдущий, отáман, старшúй; копитáн (надто на салогубськім судні).

master compass, головни́й, керівни́й, ору́дущий ко́мпас (Д з и ґ о к.).

master's oath, отама́нська, копита́нська при́сяга.

master speed indicator, погóну керівни́й, головни́й, пока́зач.

master station, головна́, керівна́ стани́ця (у Лорані).

mast head, вершо́к щóгли (а надто долішньої).

masthead light, щоге́льне, або взагалі пере́днє, висóко піднесене яскра́ве бíле свíтло (шо судно у русі повинно приписово мати засвічене. — С т. д о р.).

mast hole, діра́ на щóглу, щоге́льня, гніздó.

mastrope, n., щоге́льна кодóла (до витягання верхової щогли).

mast table (or boom table), щоге́льний, або ва́жельний, стіл (довкіл щогли; підпора на тягарову підойму).

mat, n., ма́та, рогóжа (шо б не муляло, не гризло); мачу́ла.

matches, n., сірники́ (у безпросячних пуделках, на ратунков. човнах).

matching Loran signals, парóвання лора́нських знакíв, га́сел.

mate, n., това́риш, пíдстарший, кри́лаш (С т а н, р а н ґ а).

mathematical rules and principles, математи́чні ре́гули тай заса́ди.

mathematics, n., матема́тика.

Matthew Walker, ґату́нок вузла́.

Maury, Matthew Fontaine, Матвíй Хвонте́йн Ма́врій, америка́нський воєнно-морськ. старшина, шо мав бути той перший, шо зачав робити т. зв. проводарські харти осіянів.

maximum, n., & adj., вершóк чого-неб., ма́ксимум; найбíльший можли́вий, ма́йжійший, максима́льний.

maximum altitude method, ярмíс найбíльшої висóкости, високóстности.

May, n., Тра́вень, Май (К о л.).

mayhem, n., покалíчення, скалíчення.

mean, adj., пере́січний, сере́дній.

mean directive force, пере́січна напрямíтна си́ла.

mean draft, пере́січний (помíрний) осе́док, угли́бок (беручи під увагу оседок на кичці тай той на кормі).

mean effective pressure (M.E.P.), пере́січний дійóвий тиск (на шпиндель. — М а ш.).

mean higher high water, пере́січне найбíльше водопíлля.

mean high water, пере́січне водопíлля.

mean lower low water, пере́січне найбíльше мілковóддя.

mean low water, пере́січне мілковóддя.

mean low water springs, пере́січне напру́жне мілковóддя.

mean noon, пере́січне полу́дня, сере́дній пíвдень.

means, n., за́сіб, за́соби; спо́сіб, ярмі́с.

mean sea level, пере́січний рі́вень води́, мо́ря.

mean solar day, пере́січний день со́нця, сере́дній совнце́вий день.

mean sun, пере́січне Со́нце.

mean tide level, пере́січний рі́вень дунаїв.

mean time, пере́січний час.

measles, n., кір (Л і к.).

measurement, n., мі́ра, ви́мір, змі́рок.

measuring altitude, мі́ряння висо́кости, високо́стности (небесн. тіла).

meat, n., мня́со.

meats, n., різни́цький това́р, різни́цький ладу́нок (залежне від ґатунку потрібує мороження від 12° до 40°).

mechanical adjustment (of the Radar), нарехто́вання, допасо́вання рада́рної машине́рії.

mechanical failure, попсо́вання машине́рії (хиба, пригода або біда з такого приводу).

mechanical recording of the course pursued, самору́шне (маши́няне) накарбо́вання проро́бленого шля́ху.

mechanical steering (or gyro pilot), маши́няне, самору́шне кермо́вання, стернува́ння; дзиґо́керма, дзиґобі́з, дзиґосте́рн.

mechanism, n., машине́рія, дзиґарі́, дзиґера́й.

medical attention, ліка́рська опі́ка.

medical officer, лі́карь; лікарчу́к; підліка́рій; фе́ршал.

medical relief, ліка́рська допомо́га.

medicine chest, скри́нька, шухля́да з лі́ками; карабе́льна лічни́ця, апти́ка.

medicine droppers, пи́пка на лі́ки (Л і к.).

medicine glasses, шклянки́ на лі́ки (Л і к.).

medicines, n., лі́ки (Л і к.).

Mediterranean (Sea), adj., n., Середзе́мний, Межица́ринний; Середзе́мне, Межица́ринне Мо́ре; Межица́риння.

medium lubricating oil, помі́рно-густе шмарови́дло.

medusa (jelly-fish), n., водяне́ се́рце.

meeting situation, пере́стріт; перестрі́тний, навзди́бний випа́док; навсу́пірна ока́зія.

megaphone, n., голосни́к, голосна́ труба́.

memorandum, n., пропа́мятний зо́шит, пропа́мятна кни́жка.

meniscus, n., опу́чність, мі́сячність (рідкої поверхни у сторчовім приїмищу. — Х в и з.).

mensuration, n., ви́мір; вимі́рювання.

mention, v., помени́ти.

Mercator, Мерка́тор, Маркати́р, Марка́тор (сла́вний Голенде́рський земопи́сець).

Mercator bearings, Маркати́рські не́ски (прямки на спосіб Маркатора).

Mercator chart, Маркати́рська ха́рта (збудована на Маркаторів спосіб).

Mercator projection, Маркати́рська про́міть.

Mercator sailings, Маркати́рська пловба́.

Mercator sailing triangle, Маркати́рський плаве́бний три́кутень, Маркати́рсько-плове́бний трику́тник.

merchandise, n., крам, това́р, арти́кул то́ргу.

merchant, n., кра́ма́р, купе́ць, салогу́б.

merchantman, n., торгове́льне судно́, салогу́б.

merchant marine, торгове́льні кораблі́, торгове́льний плит, салогу́бська арма́та.

mercurial barometer, живосрі́блий тискомі́рич (П р и с т р.).

mercurochrome solution, живосріберно-хро́мний ро́зчин (уживаний до обеззараження тай до винищування шкідливих зародків).

Mercury, n., плане́та Марко́, Покоти́горох (Н е б.).

mercury, n., живе́ срі́бло.

mercury ballistic, живосріберно-жбуре́бний складни́к (у Д з и ґ о к.).

mercury ballistic arm, живосріберно-жбуре́бне ра́мено (Д з и ґ о к.).

mercury collar, живосріберний ко́внір (Д з и ґ о к.).

mercury contact & centering support tube, живосріберний до́тик тай наосере́жно-допомі́жна ру́ра (Д з и ґ о к.).

mercury flotation system, живосріберна суста́ва напла́вности (Д з и ґ о к.).

mercury float tank, живосріберно-поплаве́цький стоя́н (Д з и ґ о к.).

mercury ointment, ша́ра масть (Л і к.).

mercury reservoir, живосріблейма; приїмище на живосрі́бло (Д з и ґ о к.).

meridian, n., полу́денник, півде́нник, опівде́нник (З е м о п.).

meridian altitude, опівденко́ва, опівде́ннична висо́кість (небесн. тіла).

meridian angle, опівде́нничний у́гол, кут.

meridian of earth, зе́мський опівде́нник.

meridian passage (transit, culmination), опівденко́ве, опівде́нничне пере́йстя (Н е б.).

meridional parts, опівде́нничні парткі́, части́ни опівде́нників (у Маркати́рській пловбі).

mess boy, ку́хта.

messenger, n., забе́ґа, післане́ць (линка до піднесення, утягання кодоли катеринкою).

messroom, n., їда́льня, тра́пеза (на судні).

metacenter (GM), n., позаосередко́ва вагота́, позаосере́дник.

metacenter radius (BM), позаосередкóвий, позаосерéдничний прóмінь.

metacentric height, піднéсеність позаосерéдника.

meteor, n., літáвець, мигунéць.

meteorite, n., літáвчик, мигунéць, що впав на землю.

meteorograph, n., погодокáрб (погодознавськ. пристрій).

meteorological information, погодознáвські навіжкú.

meteorology, n., погодознáвство.

meter, metre, n., мéтер.

meters, n., мірокáрб (пристрій до саморушного міряння води, ґазу, лехтрики, то-що).

method, n., спóсіб, ярміс.

method of St. Hilaire, Сент-Ілéрів ярміс або спóсіб.

method of solving the navigational triangle, як розвязáти мореплáвський трикýтник; спóсіб розвя́зання морепл. трúкутня.

metric equivalents of English measures, метрúчні рівновáртники британськúх мірúл.

metric measures of capacity, метрúчні міри пакóвности.

microbarograph, n., дрібнúй тискокáрб (пристрій до закарбовання малих раптовних змін у оболочнім тискові. — П о г о д.).

microsecond, n., 1/1,000,000 секýнди.

mid, or midship perpendicular, просерéдній, або міжчовéнний сторчовúк (Р и с.; Б у д.).

middle (mid.), adj., серéдній, середýщий (П о з н. н. х.).

middle body, серéдній, середýщий тóлуб суднá (в околиці міжчовéння. — Р и с.; Б у д.).

middle latitude, просерéдний, середýщий ширнúк.

middle latitude sailings, пловбá просерéднім, середýщим ширникóм.

midnight, n., пíвніч, півнíчний час, час опíвночі (глýпа ніч).

midship, adj., міжчовéнний (такий що у межичóвню).

midship beam, міжчовéнний, межичóвний свóлок (найдóвший. — Б у д.).

midship frame, середýщий тагýн; середýще, межичовéнне ребрó; міжчовновéцька бóтя (найбільша у побудові судна. — Б у д.).

midships, adv., у межичóвню, у міжчовéнню; міжчовéнне.

midship section, сторчовúй поперéчний зрізок по самíй серéдині між перéднім тай зáднім сторчовикáми (Р и с.; Б у д.).

midsummer, n., мéжень, мéжінь (час купальський).

mile (nautical), n., мúля (морська).

military base, військóва, воєнна обопóра, твердúня. [база].

milk, n., молокó.

Milky Way, Небéсная Дорóга, Чумáцький Шлях, Бóгів Шлях. (Н е б.).

millibar, n., мильобáр (1/1000 частина тискової одиниці б а р у. — П о г о д.).

millimeter, n., мильомéтер, мильóметер (1/1000 частина метру).

mine, n., підóрва.

minesweeper, n., вимíтач (особшане судно до усунення з моря підорв).

minimum, n., & adj., наймéньша кíлькість, мíнімум; наймнíйший [мінімальний].

minus, pep., мíнус, мній, без.

minute, n., 1. хвилúна (часу); 2. минýта (дуги).

mirage, n., мрéво, мáрево; адáмові вівці.

mirror, n., лю́стро, люстéрко, свічáдо, дзéркало.

miscellaneous, adj., всіля́кий, мíшаний, розмаїтий.

miss stays, змахнýтися з постáви (у поставкованню).

mist, n., 1. лéгкий тумáн, мла (поземна видимля більш за оден километр); 2. мгúчка, мря́ка (П о г о д.).

Mistral, n., Мистрéльний Вітер (півн.-західний, у Лийонській затоці).

miter, n., кутéсний зрізок для звя́зи (Б у д.).

miter, v., допасóвувати углú, для звя́зи (Б у д.).

mixed numbers, мíшані чúсла (з цілих чисел тай з дробу. — М а т.).

mixed type (of tides), мíшаний ґатýнок дунаїв.

mixing paint, замíшування фáрби.

Mizar, n., одна з звізд у сузіррі Велúкого Вóза (Н е б.).

mizzen mast, мизúнна щóгла; мизúнка, мизúнник, мизúнець.

mock fog, фалшúвий, підбóрний тумáн (спричинений оболочним заломунком. — П о г о д.).

mock sun (or parhelion), фалшúве, підбóрне сóнце (диковинний ґатунок заграви. — Погод.).

moderate (mod.), adj., помíрний (П о з н. н. х.).

moderate breeze, помíрний вітер (7 до 10 миль на годину).

moderate fog, помíрний тумáн (більш як за пів-милі не видко ся).

moderate sea, помíрне мóре (хвилі від трьох до пяти стіп заввишки).

moderate swell, помíрні валú, помíрна мéртва хвúля.

moderate visibility, помíрна, серéдня видúмля (поза 5 морських миль не видко ся).

modulator, n., керівнúк, врівновáжич (у Р а д а р і).

molar tooth forceps, кліщí на кутнí зýби (Л ік .).

molasses, n., ситá.

mold, n., мóдло, стьон, взірéць.

mold, v., модлувáти.

molded breadth, модлóваний прóшир (міряний у найширшім місці межичовня аж-до наоружного боку тагунів. — Б у д.).

molded depth, модло́ваний про́глуб (найбільша високість судна у межичовню, від верха хребта до верха защитного, вищого даху. — Б у д.).

molded edge, модлова́ний кант, край, рубе́ж (кло; пруг тагуна шо стикається з обшивкою тай єсть поданий на рисунку.—Рис.; Б у д.).

molded line, модло́вна ле́нія (шо кермує при роботі допасованням до рисунку. — Р и с.; Б у д.).

mold loft, модло́вня (поверх у карабельні, де ся викладає ле́нії судна, робиться стьони тай модла).

moment of inertia, лі́ностний мент або пе́рвісток; лі́ностний мотушо́к (Х в и з.).

monastery (Mony.), n., манасти́р, намасти́р (П о з н . н. х.).

Monday, n., Понеді́лок.

money, n., гро́ші.

monkey block, мала́, поєди́нча жа́бка з вертлюго́м.

monkey fist, сплє́тений гру́бий "кула́к" на кінці́ ли́нви.

monkey tail, крива штаба допасована до горішного кінця демена (Б у д.).

monsoon winds, на́воротні вітри́ (на Морі Китайськім тай на Єндицькім Осіяні).

month, n., мі́сяць (часу).

monument (Mon.), n., па́мятни́к (П о з н. н. х.).

Moon, n., Мі́сяць (у небі).

Moon dog (or paraselene), фальши́вий, підбо́рний Мі́сяць (П о г о д.).

moonless, adj., безмі́сяшний.

moonlight, n., мі́сяшне сві́тло.

moonrise, n., мі́сяць схо́дить, схід мі́сяця.

moon sail, вітри́льце, часа́ми напи́нане на сам-вершку́ що́гли, як ле́гкий віє вітере́ць.

moonset, n., мі́сяць захо́дить, за́хід мі́сяця.

moon transit table, табли́ці пере́йстя Мі́сяця; перейде́шні Мі́сяця розпису́нки.

mooring, n., прича́лення, прича́лювання, уча́лювання.

mooring buoy, прича́льний маня́к.

mooring gear, прича́льне на́чи́ння або знаря́ддя, прича́льна збру́я.

mooring line, прича́льна ли́нва, притага́нка.

mooring mast, прича́льна що́гла (Л е т н.).

mooring pipe, прича́льна лю́хва (круглий, або круглодовгастий отвір у торчині, обрямований чавунним ободом воль ковніром, до перепускання причальних лин).

mooring to a dock, прича́лення до при́стани, при́шибу, ча́лки.

mooring with anchors, обякоря́ння.

mop, n., ві́хоть, мочу́ла, моча́ло.

morale, n., дух.

morning, n., & adj., ра́нок; ра́нішній.

morning sights, ра́нішні по́здрення, по́здри.

morning stars, ра́нішні зо́рі.

morning sun line, ра́нішня ле́нія со́нця (поздри на намацання постати судна).

morning twilight, світа́нок, світа́ння; ра́нішні су́тінки.

morning twilight fix, світане́чний при́шпилок.

morphine sulphate, ма́ково-моло́чна сірча́на сіль (до цикання під шкіру. — Л і к.).

Morse code, Мо́рсова ци́хвіра.

Morse signalling, Мо́рсова мо́ргавка.

mortgage, n., заста́ва; заставна́ гра́мота.

mortgagee, n., боргівни́к, позича́йло під заста́ву.

mortification (gangrene), n., змертві́ння (Л і к.).

mortise, n., хаве́ла, ка́ня, кагане́ць (діра зроблена у штуці матеріялу до запущення шпиня, зуба, чопа другої штуки. — Б у д.).

motion (of the earth), n., рух (землі).

motor, n., мото́р, мотови́ло.

motorboat, n., моторо́вий (мотови́льний) човéн.

motor sailers, моторо́ві (мотови́льні) вітри́льники (вітрильники заосмотрені мотором).

motorship, n., моторо́вий (мотови́льний) корабе́ль, мото́рник, моторо́вець, мотови́льник.

mould, n., мо́дло.

mount (Mt.), n., горб (П о з н. н. х.).

mountain (Mt.), n., гора́ (Позн. н. х.).

mountain and valley breezes, гірські́ тай доли́няні вітри́ (задня віють до-гори, в ночі — додолу. — П о г о д.).

mountainous, hilly, adj., пого́ристий.

mouse, v., завяза́ти гак шнурко́м, шо б те, що загако́ване, не зіска́кувало.

mouse a hook, перевяза́ти гак шнурко́м, шо б те, що загако́ване, не могло відчепи́тись.

mousing, n., зашнуро́вання кінця́ ли́нки мотузко́м.

mouth (of the river), n., у́стя, ги́рло (ріки. — П о з н . н. х.).

mouthpiece valves, хлипавки́ на пи́сок (у віддишнім приладі).

movable, adj., похі́дний, походя́щий; здвиже́нний.

movement, n., по́рух.

moving astern, посува́ючись наза́д, задку́ючи.

moving base, рухо́ма обопо́ра [база] (Л е т н.).

moving ship, корабе́ль у ру́сі, на по́ступі.

mucous membrane, сли́зна пліва́ка (Л і к.).

mud, n., боло́то, багва́, ба́лта; на дні моря: шлям.

muddy, adj., болóтний, болóтяний.

mud flats, багвинá, моквá, мокрúна.

muffle, n., глушúти, заглушúти (весла човна, обмотавши держаки матою, рогожею, для уникнення шелесту, гуркоту).

mullion, n., рямено (сторчова перепонка шо ділить світло у вікні. — Б у д.).

multiple, adj., многократний, многоразóвий.

multiple stars, кýпа звізд, звізди кýпою (Н е б.).

multiplication, n., мнóження, помнóження.

multiplication table, тáблиця мнóження.

multiply, v., мнóжити.

MU metal (or "permalloy"), металéва лúга на кóмпасні стрілкú.

mumps, n., свúнка (Л і к.).

murder, n., душогýбство, морд, забúвство.

mushroom anchor, мухомóристий я́корь (виглядає на кшталт гриба).

mushroom ventilator, ковпáчний вітрогóн, ковпáчне дúхало (коротка чавунна рура, накрита рухомим ковпаком на допуск повітря до комірки. — Б у д.).

musician, n., музúка.

muslin bandages, міткалéва повя́зка, перевя́зка з серпáнку (Л і к.).

mussels (Ms.), n., скойкú, мýшлі, мякунú (П о з н. н. х.).

mutiny, n., варакóба, ворохóба, ворохóбня, зáколот, повстáння.

N

Nadier, n., надúр, надíр (сампопідзéмнійший підніжок, днодéнський низ), підніжок, сампідніжок (протилежн. до самнадглáвку).

nail-brush, n., щíточка на нігті.

name, v., поменúти, назвáти, найменувáти.

Napier diagram, Напíрова Тáблиця (компасних збочень).

narrow channel, вузьминá, прогýлок, суткú, єрик, протóка.

nationality, n., держáвна приналéжність (судна).

natural, adj., природний.

natural needs, своя́ потрéба.

natural range, природний ряд, шик (два коториїх предмети на тій самій шикується ленії).

nausea, n., млость, морськá хорóба.

nauseate, v., млóїти(ся), нýдити, канýдити.

nautical almanach, мореплáвський колянда́р (урядове видання).

nautical astronomy, мореплáвське небéсництво (або звіздя́рство).

nautical astronomy instruments,

мореплáвсько-небéсницьке справи́лля.

nautical mile, мóрськá ми́ля (60-а партка рівникового ступня, становить коло 6080 аглицьких стіп. Шість морських миль становиць прибл. сім аглицьк. сухопутьних, сухоземних, миль).

nautical twilight, морські, мореплáвські сýтінки (кутесна віддаль сонця низше обрію 12°).

naval, adj., воєнно-мóрський.

naval architect, морський будівни́чий (той шо накреслює, рисує план корабля).

naval architecture, мóрське будівництво (віда, як накресляти плани кораблів).

naval intelligence, воєнно-мóрський пласт, воєнно-мóрська рóзвідка.

naval training, воєнно-мóрська мýштра, воєнно-мóрська наýка.

naval vessel, воєнне суднó.

navigable, adj., сплáвний, возови́й, дóбрий на плобвý, до пли́вання.

navigable semicircle, плавéбне півкóло (у дженджеруванню для уникнення осередку круговіторної сквирі).

navigable water, сплавнá, плавéбна, возовá водá (ужитна до мореплавства).

navigate, v., пли́вати (судном), орýдувати (судном, літаком).

navigation, n., мореплáвство, плавáчка; мореплáвський ґедзýнок, плавáцька кéба, кебéта.

navigational, adj., мореплáвський, плавáцький, суднорýдний.

navigational planets, мореплáвські плани́ди; плавéбно-допомі́жні планéти (а-то: Ганусь, Ярило, Дій-Перун тай Сварог або Сатурн).

navigational plot, мореплáвський гаптýнок, розрисýнок.

navigational sights, мореплáвські пóздрення, пóздри.

navigational symbols, мореплáвські бовванй.

navigational triangle, мореплáвський три́кутень.

navigation bridge (navigating or flying), орýдний містóк (відки орудущий старшина бере поздри тай кермує провадженням судна).

navigation fees, мореплáвський подáток (на судна шо торгують з чужими краями. — С т. м.).

navigation instruments, мореплáвське справи́лля.

navigation instruments and accessories, мореплáвська струмéція тай причандáли; мореплáвське, плавáцьке ремéство, ремеслó.

navigator, n., мореплáвець, суднооорýдущий, плáвáч.

navigator's duties, обóвязки, пови́нності мореплáвця.

navigator's notebook, записни́й зóшит мореплáвця.

navy, n., воєнний хлот або плит, карабéлія, армáта.

navy regulations, воєнно-мо́рські ре́гули, розпоря́дки.

navy service, 7½ inch, compass, америка́нський служе́бний 7½-цале́вий ко́мпас.

navy standard compass, штанда́рний воєнно-мо́рський ко́мпас.

neaped, adj., залиши́вшись на мілині́ підчас напру́гого відпливу.

neap tides, ме́ртві дунаї; ліни́ве, воло́ве мілково́ддя (підчас 1-ої тай останньої кватирі Місяця).

near, adv., коло бли́зу (близько до вітру).

near, adj., блиги́й, бли́зький, блиго́мий.

near distance, бли́зень.

nebula, n., небе́сна не́гура, тума́нність (Н е б.).

neck, n., ши́йка (у веслі, де держак сходиться з лопаттю).

needle, n., го́лка; цига́нська го́лка (груба, до вітрил).

negative, adj., пере́чний, неґати́вний.

negative slip (of propeller), пере́чний, неґативний хвасу́нок прого́нича (погін судна більший за погін прогонича).

neglect of duty, зане́дбання обо́вязків.

neglect or refusal to join or absence without leave, недба́ння про по́ворот або відмо́ва поверну́тися, або ж відсу́тність без до́зволу (протягом 24 годин перед відходом судна: переступ Морського Статуту).

negligent stowage, неоха́йне, недба́ле ванта́ження.

nephoscope, n., хмарогля́дич (пристрій до міряння руху хмар. — П о г о д.).

Neptune, n., Господи́н, Царь Мо́рський.

nest, v., гнізди́ти, ста́вити гніздо́м, гнізд о́м гнізди́ти (одно човно на другім).

net, adj., чи́стий, щи́рий, гото́вий.

net registered tonnage, чи́ста, щи́ра, гото́ва лейстрова́ тоно́вність (себто гуртова тоновність, з якої відраховано місце на машинерію, приміщення на подорожніх тай залогу, місце на запаси, тай місце на орудування судном).

netting, n., сіть, сі́тка (до спаковання вітрил, гамаків).

net tonnage, чи́ста, щи́ра, гото́ва тоно́вність.

neutral, adj., невтра́льний, нейтра́льний.

neutral center, невтра́льний осере́док (площина, яка становить межівни́цький осередок грубизни плити. — Б у д.).

neutral point, невтра́льна то́чка (П о г о д.).

neutral port, невтра́льна пристань.

new moon, Нова́к, Нів, Нови́к, (Місяць-Чернець).

newspapers, n., часо́писі (щоденні).

New York Harbor, невйо́ркська при́стань, зато́ка.

nigger head, на́крутка (на катеринці), па́лешний вале́ць (М а ш.).

night, n., ніч.

night effect, нічни́й діла́нок; дія́нок, вплив но́чи.

night order book, кни́жка нічни́х розпоря́дків (до якої орудущий повинен записувати свої розкази).

night sky, нічне́ не́бо, не́бо уночі.

nighttime, n., нічни́й час, ніч.

night vision, нічни́й зір, здібність ба́чити вночі.

night watchman, нічни́к, ночни́к; нічни́й сто́рож.

nimbo-stratus, хма́ри на зли́ву.

nimbus (Nb.), n., дощова́ хма́ра.

nip, n., коро́ткий за́крут у ли́нві.

niter, nitre, n., салі́тра.

nitrate, n., азо́тно-ки́сла сіль (Х в е м.).

nitric acid, азо́тний, ните́рний квас (Х в е м.).

nock, n., пере́дній горі́шний ку́тик кісця́, припя́того до богуна́.

noctilucent clouds, ночесві́тлі хма́ри (високі, кучеряві, які часом світяться всю ніч у Петрівку. — П о г о д.).

node, n., ву́зол, то́чка пере́тину орби́т (Н е б.).

noiseless, soundless, adj., безодголо́сний.

non-combattant status, не-бойове́ стано́вище (судна, яке силою відбивається полону).

non-directional radio beacon, ненапряме́цький, ненапрямі́тний, бездро́тичний беке́т (Л е т н.).

non-pendulous (as in a state of equilibrium), неви́слий, нема́ятний, невага́длий, невагаде́льний (такий що в стані рівноваги).

non-periodic variations, не-на́воротні зміни (тиску, температури, вітру тай погоди, у тропних сторонах).

non-simultaneous observations, не-одноча́сні по́здрення або по́здри (на небесні тіла).

non-sparking tools, безі́скряве на́чи́ння, безі́скорні струме́нта (до ужитку на наливанцях).

non-standard pressure gradient error, хибина́ че́рез нештанда́рний тисково́й гряду́щик. (Л е т н.).

non-standard sea level pressure error, хибина́ (провисо́тича) через не-штанда́рний тиск рівня мо́ря. (Л е т н.).

non-watertight doors, промо́чні, прото́чні, просячні, небезпросі́сні две́рі.

noon, n., полу́дня.

noon interval, пере́рва до полу́дня (у поздрах).

noon sights, опівде́нні, полу́днішні, полуденко́ві по́здрення, по́здри.

noon time, полу́денний час, полу́дня.

normal, adj., зві́клий, пра́вильний, повше́дний.

north, n., Пі́вніч.

north, northern, adj., північний, горішній.

North-Easter, n., Горішний Східняк (вітер в околицях Рогу Доброї Надії).

Norther, n., Верховик (рвачкий північн. вітер в околицях Тексасу тай Карибського Моря).

Northern Cross, n., сузірря Хрест (Н е б.).

northern lights (Aurora Borealis), Оказія, Північне Сяйво.

NNW, Red Sea, Верховий Північно-Західняк (вітер в південних околицях Червоного Моря).

north point, Північ, північчя.

north pole, північний (горішний) бігун (З е м о п.).

north-seeking (end of a magnet), північнотягущий, півночи-шукущий кінчик маґнетної стрілки.

north-seeking sensitive element, північно-тягущий чувствéнний складник (у Дзиґокомпасі).

north wind, верховий, горішній, північний вітер; Верховик, Горішняк.

nose plate, носова плита, наносиця (звязкова; сполучує кичечні кінці лівих тай правих опасань. — Б у д.).

no swell, безхвилля.

notary public, нотарь.

notebook, n., записний зошит; кишеньковий карбіж.

Notice to Aviators, Навіжка, оповістка про Лéтчиків (америк. урядове видання).

Notice to Mariners, Навіжка, оповістка про Моряків (америк. урядове видання).

nova, or a temporary star, Нова, або тимчасова зоря (така шо раптом стає дуже ясна, опісля заникає. — Н е б.).

November, n., Листопад (К о л.).

Novocain & Adrenalin, Новокаїна тай адреналина (ліки).

no-wind, air, or no-drift position, оздушна постать, без вітру тай без зносів; минай-віторна, минай-зносинéцька постать (летницька "Сліпа Рахуба").

nucleus, n., ядро, зéрно, осерéдок (Віхи, Мітли. — Н е б.).

number (No.), n., число (П о з н. н. х.).

numbering of buoys, лічба, перезначка маняків, хвиґур.

numbering of charts, лічба, перезначка харт.

numbering of motor boats, перезначка моторових човнів.

numerator, n., чисéльник (М а т.).

numerical difference, чисéльна ріжниця.

numerical quantities, чисéльні кількості.

nun buoy, заломистий маняк, островéрха хвиґура.

Nunki, n., 2-ої вéличи звізда у сузіррі Стрільця (Н е б.).

nutation, n., кивання (мала нерівність у перешестнім рухові; коливання земської оси на кшталт коливання дзиґи. — Н е б.).

nut, n., виступи по обох боках якорного веретена (тримають на місці ціпок).

nuts, n., орíхи.

O

Oak, n., дуб, дубóве дéрево, дубúна.

oakum, n., клак, згрíббя, клóччя (просмолене мотузяччя до шпадльовання швів у деревл. палубі. — Б у д.).

oar, n., весло́, опачúна, грéбка, трепло́.

oarlock (same as rowlock), n., кóчеть, кóчать.

oars, n., вéсла! (кінчи погреб, гребку, тримай весло плазом. — Ґ е д л о).

oarsman, n., грéбчик, гребéць.

oats, n., овéс.

oblate spheroid, сплю́щена, приплю́щена ніби-ку́ля (як-от земля).

oblique arcs of the anthelion, дикóвинний рід зáграви — з білих дуг, одна навхрест одної, там де протисóвня мало б бути. (П о г о д.).

oblique Mercator projection, навскíсна маркатúрська прóміть.

oblique sphere, навскíсна, похúла опу́ка.

obscured (obsc.), adj., затéмнений, затьмáрений, заневúднений (П о з н. н. х.).

observation, n., спостерéження, пóздри, обóздрення, обіздру́нок, поздеру́нок.

observational twilight, обзорóві су́тінки (кутесна віддаль сонця за обрієм 10°).

observation of altitude, пóздри на висóкість (небесн. тіла); опóздрення, спостерéження висóкости (Н е б.).

observation of tide (tidal observations), спостерігáння, дослíджування дунаїв.

observation spot, дозóрнеє мíсце.

observatory (Obsy.), n., обоздрóвня [обсерваторія].

observe, v., спостерігáти; заглéдіти; обзирáти.

observed altitude, спостерéжена (обоздéрна) висóкість (небесного тіла. — Н е б.).

observing, n., с п о с т е р і г á н н я, обóздрення; обіздру́нок.

observing a body on the meridian, обóздрення (н е б е с н.) тíла на опівдéннику (Н е б.).

observing azimuth, спостерéження я́зьмуту; пóздри на áзимут.

observing bearing, спостерéження нéску (або прямця́).

observing celestial bodies, дозирáння небéсних тіл (Н е б.).

obstacle, n., завáга, завáда, перепóна, перешкóда.

obstruct, v., перéпят стáти, або стоя́ти; стáти, стоя́ти на перемéті.

obstructing navigable channels, ставáння перéпят, або на перемéті у возовúх, сплавнúх протóках.

obstruction (Obstr.), n., запóра, загрáда, заґáрда; чéпа, залíг, затúн.

obstructions, symbols for, бовванú на загрáди, залóги тай инші перешкóди.

obtaining money under false pretenses, одéржання, діставáння грóшей під фалщúвим, неправдúвим прúводом.

obtuse-angled triangle, тупúй, тупоугóльний, трúкутень (З е м л е м.).

occasional (Occas.), adj., час-дочáсний; випадкóвий.

occluded front, обíмкнений хрунт (твориться там і тоді, де і коли холодна лава дожене бува теплу лаву кукельника. — П о г о д.).

occlusion, n., обíмкнення (тепле повітря кукельника є силуване догори, а тим більшає напруга кукельника. — П о г о д.).

occultation, n., затéмнення, заслíплення (Н е б.).

occulting light (Occ.), моргослíпе світло (П о з н. н. х.).

ocean, n., Дунай-мóре, осіян.

ocean currents, осіянські течії.

ocean going vessel, осіянське суднó.

octagon, n., осьмикýтник (З е м л е м.).

octant, n., охтáнт (П р и с т р.).

October, n., Жóвтень (К о л.).

odd number, нéчеть, хвіст, непарúсте числó.

odd numbered buoys, нечітні, непарúсті, нечітно-знáчені маняки́, хвиґýри.

Odessa, n., Гадéс.

off-and-on (to stand on different tacks), поставкувáти, бути "наná", тай "від-óд".

"off course", adv., відтрáпне; збúвшись з путя́, з шляхý; згальмувáвшись.

offense, n., провúна, злóчин.

offenses by crew members, провúни члéнів залóги; злóчини попóвнені члéнами залóги.

office (business place), n., канцеля́рія.

officer, n., старшинá.

officer of the deck, дáчний, пáлубний старшинá.

officers, n., старшинá (збірно).

official courtesy, урядóва чéмність, урядóві звичáї і обичáї.

official crew list, зáтягу (залоги) урядóвий лéйстер.

offing, n., відшиб, відсторь, відсторонь (відстань від берега).

offset, n., зазначкú, які модольному подає рисівник, для покладення ленiй.

offset, v., крýто загнýти лéнію (на рисунку. — Р и с.).

off shore buoy, відберéжний, поберéжний маня́к.

off shore wind, береговúй, відберéжний вітер.

off the wind, не-на-вітрі, ненавітрено, відод вітру (вітрила в хлялім стані).

ogee, n., викрутáсисте мóдло; мóдло викрутáсом (на кшталт "S". — Б у д.).

ohm, n., ом (Л е х т р.).

oil, n., олій, олія, олива; нáхта.

oil (patches of, on the surface of water), узá.

oil burner, нахтопáлич, нахтянка.

oiler, n., шмаровóз, мазій.

oil fittings, нанахвéтні допасýнки.

oil heater, нахтянá грýба, нахтяний нагрівач, нахтогрій.

oiling, n., смарóвання (машинéрії).

oil pollution (act), забрýднення води, у пристані, нáхтою, оливою (єсть заборонене законом).

oils, n., нáхта, масти́ло, олива, ропá.

oil strainers, нахтоціди́лко (поміж стоянами тай цмоками).

oil tank, нахтяни́й стоя́н, стáнва на нахту (П о з н. н. х.).

oil temperature, т е м п е р а т ý р а нáхти, оливи.

oil-tight, adj., безпромáстний.

oiltight bulkhead, безпромáстна перéтика (Б у д.).

ointment, n., м а с т ь, м а с т и́ л о. (Л і к.).

old man, n., 1. старши́й, копитáн; 2. осóбшаний залізний отри́мач аби свéрдел не зсувáвсь з налéжної пóстати (Б у д.).

omnidirectional range, всенáпрямний ряд; повсюдно-прямітний шик (Л е т н.).

on a bowline (close hauled), судно є тісно-пригальоване, до близу, як іде так близько до вітру як но тільки може.

on board, adv., на óблавку; на óблавок (себто на судні, на судно).

"on course" (ship is on course), adv., на трáпку, на тропі, на шляхý.

on deck, adv., на пáлубу, на бýї, голотіч (на горішнім даху, з нічим над головою).

onions, n., цибýля.

ooze, n., намýл, твань.

open clusters, розвóристі ґрóна, жмутки́ (звізд; противні до кулястих. — Н е б.).

open sea, широ́ке мóре (назгет землі).

open space, шир (-у).

open-eye splice, зáплітка вýхом (у дротяній линві).

operating speed, кóристно-робітний погін, чинотвóрний цóспіх.

operation, n., орýдування, орýда, чинóтвір.

operations from a fixed base (aero), чинотвóрення з пéвної, нерухóмої обопóри (Л е т н.).

operator, n., орýдник; машиністий.

Ophiuchus, n., сузірря Офіюх (або Зміюх. — Н е б.).

opium, morphine, paregoric, мáкове молокó (óпій); сóнне зíлля (мóрхвій); замóва, заговíрне зíлля (Л і к.).

opportunity, n., окáзія, слýшна нáгода, слýшний час.

opposition, n., противéнство (Н е б.).

optical, adj., зоровúй, світéльний, зорознáвський.

optical double stars, наóчно-подвíйні зóрі (такі, шо на-око видаються подвійні, а на-правду можуть бути далеко одна від одної. — Н е б.).

optical principle, зорознáвська, світéльна, засáда (шестанту).

optical system, зоровá, світéльна сустáва (булешного шестанту).

optics, n., зорознáвство (віда о світлі).

orange (Or.), adj., жовтогарячий (П о з н. н. х.).

oranges, n., арáнчі, померáнці.

orbit, n., орбúта, горбúта; кружґáнок (яким ходить, обертається небесне тіло. — Н е б.).

orbit of the earth, зéмська орбúта, кружґáнок землі.

orbit of the moon, орбúта, кружґáнок Мíсяця (Н е б.).

order, v., порядок давáти, накáзувати, розкáзувати.

order, n., комéнда, ґéдло, розпорядок.

ordinary seaman (OS.), прóстий моряк (Р а н ґ а).

organism, n., живá істóта, орґанúзна.

origin (of measurements), початóк, джерелó, вихíднá тóчка (міряння).

original registry, пéрвістний лейстрýнок (судна).

Orion, n., Волосожáр, Косарí (Н е б.).

orlop deck, накíт (-óту); накітнúй дак (найнúзчий, спідній; перший над верхами стоянів. — Б у д.).

orthographic conversion, сторчопúсне переверéтнення (у Сопідрядницькім Перетворичу).

oscillation, n., хитáння, пóхит, дрúґи, махáння, кивáння.

oscillation in azimuth, хитáння у я́зьмуті (Д з и ґ о к.).

oscilliation in magnetic compass (v. hunting), пóхит, дрúґання у маґнетнім компасі.

oscillator, n., похúтач, подрúґач (у Д з и ґ о к.).

ounce, n., ýнція.

outboard, adv., до, прóти, прóсто, óблавка (від середньої лінії, в напрямі до боків судна).

outboard motor, попúхач.

outboard profile, наорýжний óбрис (зовнішній повздовжний план, який показує бік толуба, усі палубні побудови, щогли, жерді, снасть, баляси, то-що. — Р и с.; Б у д.).

outer, adj., надвíрний, наорýжний.

outer bottom, наору́жний спід, надві́рна спі́дка судна́; підо́шва.

outer planets, зо́внішні, надві́рні плане́ти (по той бік Ярила. — Н е б.).

outer skin, наору́жна о́бшивка, надві́рний толубе́ць судна́ (Б у д.).

out-haul, n., вигальо́вник (линка до гальовання вітрила на щоглу або жердь).

outline, n., обві́д (-о́ду).

out oars, сіда́й на гре́бку (Ґ е д л о).

out-rigger, n., чове́н з наору́жними ко́четьми; ко́жда наору́жна (надто тимчасова) снасть, шо вистає поза то́луб судна́; саме́, так осна́щене, судно́.

outside & cabin enamel, надві́рна тай комі́рочна поли́ва, скли́ця.

outside flat, фарба до мальовання боковин судна знадвору.

outside plating (or shell plating), зо́внішні пли́ти, о́бшивка; обшивне́, шкаралу́пне заплито́вання (Б у д.).

outside strake (or overlapping strake), надві́рна обгина́лка, наору́жна строка́, при́шва (яка своїми полами накриває внутрішні строки. — Б у д.).

overboard, adv., за о́блавок; за о́блавки (у воду; у воді).

overdue wage claims, вимога о сплачення простроченої заробітної платні.

overfalls of tide ripps, би́стря (хвилі від двох зустрічних течій).

overflow, n., по́відь, по́вінь, переліва́ння через край.

overhang or counter, n., гуза́, я́щик (скілько-то толуба судна виходить понад, тай поза, сторчовик від лінії води на кичці тай на кормі. — Б у д.).

overhaul, v., 1. пи́льно огля́нути (снасть; для направи); 2. перейма́ти, доганя́ти (инше судно).

overhead cable (Ovhd. cab.), дріт горі́, над голово́ю (П о з н. н. х.).

overhead paint, фарба на помальовання стелі.

overhead water sprinkling system, горі́шна (присте́льна) водопри́скна суста́ва.

overlap of plating, пли́тяна пола́, або пі́шва (та частина плити, яка накриває край другої строки. — Б у д.).

overloading, n., переладо́вання, перевантáження, переобтя́ження.

oversea, adj., замо́рський.

overseas, adv., за мо́рем, через мо́ре.

overtaking (Rule for), випереджа́ння дру́гого судна́, плав на́гонцем, навпере́йми (реґули на такий випадок. — С т. д о р.).

overtaking vessel, переємне судно́ (которе переганяє, переймає инше судно).

owner (of the vessel), n., вла́сник, власти́тель (судна).

owner's agent, вла́сників предста́вник, довíрена осо́ба вла́сника.

oxalic acids, цитри́няна (або якаинша) квасна́ сіль (Л і к.).

oxidation, n., закиса́ння, заква́снення, сква́шення, окиса́ння.

oxter plate, паха́, пахвяна́ пли́та (припасована у зігненню на ящику, де обшивка сходиться зо стерновим запором. — Б у д.).

oxygen, n., ки́сень (Х в е м.).

Oyashiwo Current, Течія́ Ояши́во (зимна; противажна до Камчатської).

oysters (Oys.), n., у́стриці (П о з н. н. х.).

ozone, n., озо́н (чисте, свіже повітря по тім, як була блискавка).

P

Pacific Ocean, Ти́хий, або Вели́кий Осія́н.

Pacific Ocean currents, Ти́х'осія́нські, Велик'осія́нські Течії.

package, n., па́ка, па́чка.

packages of goods, па́ки, пачки́, паку́нки з кра́мом, з това́ром.

packer, n., шпадлівни́к (робітник, шо глобить просмоленим ґноттям шпари між будівельним матеріялом, для безпроточности тай безпромастности).

packing, n., кожу́х, кожу́шок (який-небудь матеріял до ущільнення).

pad eye, пли́та з ву́хом, діро́ю або кільцем (Б у д.).

pagoda (Pag.), n., Пагóда (П о з н. н. х.).

pail, n., відро́, віде́рко, віде́рце.

pain, n., біль (Л і к.).

paint, n., фа́рба.

paint brushes, щітка (до мальовання), щітя́к.

painter, n., при́пинка, притага́нка.

paint formulas, ярміс до мішання фарб, до мальовання.

painting, n., мальо́вання, фарбува́ння.

pair, n., па́ра, двійка.

pair of masts, па́ра щóгел (тягарових, сполучених победриною. — Б у д.).

pale, n., підпірка, соха́ (тимчасове внутрішнє чиґоння, при будові, для підперання сволоків підчас роботи. — Б у д.).

palm, n., 1. на́долонка (з залізком до натискання на голку, як шиєш або латаєш вітрило); 2. ріг, ло́пать, плаз я́коря.

Pampero, n., Пампе́ро, Степови́к (зимний вітер зі Сходу в околицях ріки Ла Плата, віє від Липня до Вересня).

Panama Canal, Пана́мський Кана́л, Панамський Перекíп.

panting, n., ди́хання, ди́хавиця (живе́цький, то-сюди́шній, то туди́шній чин кичечного тай коремного опасання, як судно поолторне підноситься тай поринає глибоко у воду).

panting beams, ди́хавичні сволоки́ (які повязують до-купи дихавичні тагуни. — Б у д.).

panting frames, ди́хавичні тагуни́ (у переднім приконешнику, сильнійші за инші, аби могли витримати дихавичний чин обшивки. — Б у д.).

panting stringer, ди́хавична жо́рость (поземна шпуга з нащоками для додаткової відпорности проти дихання. — Б у д.).

pantograph, n., всепи́сач (пристрій до копійовання харт, плянів, то-що).

pantry, n., комо́ра, комі́рка, шахва́рня, чула́н.

pantryman, n., шахве́рник.

Papagayo, n., Папу́га (ду́йний Півн.-Східн. вітер в околицях Півн.-Зах. берегів Коста-Рики).

paper, n., папі́р (у сувоях).

papular, adj., прищува́тий. (Л і к.).

paraffin, n., земляни́й віск.

parallax, n., парала́ск (Н е б.).

parallel, n., & adj., су́головок; суголо́вний.

parallelism, n., суголо́вність.

parallelogram, n., кривобе́дрий сугла́вник (З е м л е м.).

parallel rules (or rulers), n., суголо́вна ленійка.

parallel sailing, суголо́вна плавба́ (пловба вздовж ширничного суголовка).

parallels of altitude (or altitude circle, circle of equal altitude, or almucantar), високо́стний суголо́вник або су́головок; високо́черт.

parallels, or parallels of latitude, су́головки або суголо́вники; су́головки ширника́; ширни́чні су́головки (З е м о п.).

parallel sphere, су́голо́вна опу́ка.

paralysis, n., пара́люш (Л і к.).

paranthelion, n., підбо́рне протисо́ння (90° до 120° у азьмуті від сонця. — П о г о д.).

paraselene, n., підбо́рний Місяць (дивовижн. ґатунок лони. — П о г о д.).

paravane, n., парава́н, засло́на (захистний підводний пристрій проти підорв).

parbuckle, n., сильце́, за́шморг, про́стий пантели́к (до гальовання до-гори тай до-долу бочок, колод, то-що).

parcel, n., па́чка, завій або зави́нок.

parcel (of goods), n., завій, зави́нок; заво́ї з това́ром.

parceling, n., замо́тувати, завива́ти.

parentheses, n., дужки́.

parhelic circle, підбо́рно-со́няш-

ний круг (білий, суголовне до обрію; дивовижн. ґатунок заграви. — П о г о д.).

parhelion, n., підбо́рне, хвалши́ве со́нце (дивовижн. ґатунок заграви. — П о г о д.).

Paris meridian, Пари́зький Опівде́нник.

parral, n., хому́т, петля́, трок, воло́ка (що тримає середину жерди до щогли).

parsec (parallax — second), три з половиною світляних роки (Н е б.).

part, v., лу́снути, розча́лити(сь), урва́тися, тріснути.

partial bulkhead, части́нна (неціла́) пере́тика (Б у д.).

partial eclipse, неціла́, части́нна відмі́на (Н е б.).

particular average ("Act of God"), шко́да через "Божу Волю"; збі́тки через необо́рні, непереможні обста́вини.

partners, n., спільники́ (одна д'одної подібні штуки плит, штаб або деревляних цебрин для зміцнення щогли, де сяя переходить крізь палуб; подібні штуки під підвалинами під машинерією. — Б у д.).

pass (to pass by), v., мина́ти.

passage (Pass.), n., прохі́д, пере́хід, сутки́ (П о з н. н. х.).

passage (meridian), n., пере́йстя (ополуденне, небесного тіла. — Н е б.).

passenger, n., подоро́жний, вандрівни́к.

passenger list, лі́ста, ле́йстер подоро́жніх.

passenger vessel, подоро́жницьке, балаґу́льне судно́.

passing, n., мина́ння (судна судном; реґули на той випадок. — С т. д о р.).

patent log (taffrail log), патенто́вана су́чка, балбе́рка; запо́рний (чердачний) поплаве́ць, спіхомі́рич.

patent slip (marine railway), колійо́вий за́ковзень (до витягання суден на беріг, на направу).

patrol vessel, пантрівне́, обходо́ве, дозо́рне судно́ (урядове).

paunch mat, гру́ба ("живота́та") ма́та (до підкладання, щоб не гризло, не муляло).

Pavo, n., сузі́рря Па́ва, у Півд. небесній півкулі (Н е б.).

pavillion (Pav.), n., наме́т, шатро́, халабу́да, рунду́к (П о з н. н. х.).

pawl, n., за́зубень (шо недає катерінці крутитися назад).

pay, v., шпарува́ти, смоли́ти.

pay off, v., попуска́ти (як кичка відходить вітру).

paying out, v. попуска́ти, відпуска́ти (кадину).

pazaree, n., ли́новка від ни́зчого кута́ пере́дньої чайми́, через жа́бку, до розма́ханого богуна́,

для ви́простання чайми́ перед вітром).

pea-coat, pea-jacket, n., ва́ник, ку́ртка.

peak (Pk.), n., шпиль, гора́, ма́ківка, вершо́к (П о з н. н. х.).

peak (fore and after), n., 1. шпиль, приконе́шник, по́чеп (передній або задній кінець судна); 2. шпиль (горішн. зовнішн. куток вітрила припнятого до крокви).

peak tanks, приконе́шні стояни́, станви́, це́бри (здебільша уживані до надання судну потрібного триму. — Б у д.).

pear (timber), n., груши́на.

peas, n., горо́х.

pebbles, (P.), n., камінці́ (П о з н. н. х.).

peculiar (or individual), adj., особі́тний.

peen, v., обби́ти, обклепа́ти (молотком. — Б у д.).

Pegasus, n., північне сузі́рря Паґа́с (в окол. точки Весняного Перелазу. — Н е б.).

pelican hook, осо́бшане, мо́цне, але легкороздо́ймне загако́вання.

pelorus (or dumb compass), n., верса́дло; німи́й, я́ловий ко́мпас.

pelorus card, німоко́мпасний квадра́нець.

penalty, n., пеня́, ка́ра.

pencil, n., олівéць.

pendant (or pennant), n., кинда́к (прапоре́ць на вершку щогли, з довгою майвою, коротким підо́ймком, уживаний до подавання гасел).

pendulous, adj., ви́слий, ма́ятний, вагаде́льний, вага́длий.

pendulum, n., махови́к, вага́дло.

peninsula (Pen.), n., півóстрів (П о з н. н. х.).

perceive, v., заглéдіти, нази́рити, назори́ти.

percent, n., відсо́ток; пожéд.

percentage, n., відсо́ток, відсо́тництво, відсо́тний стосу́нок.

perch, n., жéрдка, тичи́на (на маняку́ (знак, що треба повертати у сей бік або в той).

perigee, n., попризéмність (як місяць найблизше Землі. — Н е б.).

perihelion, n., поприсо́няшність (як планида або мітла найблизше Сонця. — Н е б.).

perils of the sea, мо́рські варівко́стності, м о р с ь к а лихови́на (С т. м.).

period, n., перегі́н, перехі́д, обхі́д. [пери́од].

periodicals, n., періоди́чні, переходо́ві, час-до-ча́сні вида́ння.

periscope sextant, обогля́дний, видно́кру́г(л)ий шеста́нт (Летн.).

perjury, n., фалши́ва при́сяга.

"permalloy," n., стійки́й металéвий солигу́нок, "металь МУ" (з якого роблять компасні стрілки).

permanent adjustment of sextant, наста́ле, навшéдне нарехто́вання шеста́нту.

permanent current, постійна, станівка́ (осія́нська) течія́.

permanent magnetism, ста́ла, постійна маґнети́зна.

permanganate of potash, пермарґа́нна сіль (до обеззараження. — Л і к.).

permeability, n., маґне́тна проведи́мність, підляга́ння маґне́тній течії.

permitted, adj., дозво́лений, дозво́лено.

perpendicular, adj., сторчови́й.

perpendicular, n., сторчови́к, сторчівни́к.

perpendicular, adv., сторч, сторчака́.

Perseus, n., півн. сузі́рря між Ту́ром тай Боро́ною (Н е б.).

personal error, особи́ста, своя вла́сна хибина́.

personal liability, особи́ста відповіда́льність.

per standard compass (P.S.C.), за штанда́рним ко́мпасом, вегля́ штанда́рного ко́мпаса.

per steering compass, за бізо́вним ко́мпасом, вегля́ стерново́го ко́мпаса.

petrol, n., ґазоли́на, ґазолі́на.

petroleum, n., на́хта, ґас, оли́ва, карасі́на.

petroleum base oil, всіля́кого ґату́нку оли́ви тай шмарови́дла з пере́гнаної на́фти.

petroleum gases, ґаз, ви́пар з на́хти, оли́ви (у стоянах судна; небезпечний, єсть бо отруйний тай вибухенний).

petroleum products, оли́вні ви́роби, ви́роби з оли́ви (як-от на́хта, карасі́на, бензи́на, ґазолі́на, то-що).

Peruvian Current, Пе́ру́вська Течія́.

phantom, n., при́вид, тінь, прима́ра, мара́, поторо́ча.

phantom element, поторо́чний складни́к (Д з и ґ о к.).

phantom frame, поторо́чна ря́ма (Д з и ґ о к.).

phantom ring, поторо́чний обру́ч (Д з и ґ о к.).

phases of the moon, кваті́рі, ква́дри Мі́сяця.

phenomenon, phenomena, n., я́вище.

phonotelemetry (radio acoustic sound ranging), n., гласодалемі́рництво (бездротично-чутобне голосове шиковання).

photographic telescope, світлопи́сний прозо́рич, далекогля́д (П р и с т р.).

photosphere, n., світло́пука (поверхня Сонця, як ся нам явит).

phosphorus, n., фосфор (Хвем.).

picric acid, гірки́й квас (Х в е м.).

picric acid gauze, ма́рля на масть з ро́зчину гірко́го ква́су (Л і к.).

picric acid solution, ро́зчин гірко́го ква́су (Л і к.).

pier (PIER), n., помо́стина, по́дена, прича́льний діди́нець.

pig, n., 1. свиня́; 2. зли́вок, ви́ливок (чавуна́ або о́лива).

pig iron, n., чаву́н (у зли́вках, ви́ливках).

pigment, n., барви́ло.

pile, n., па́ля.

pilfering, petty, n., дрібне́ злоді́йство.

pill, n., горошина, горошинка (Л і к.).

pillar (or stanchion), n., стовп, слуп, дан, єге́рь (підпирає дах або иншу яку частину будови корабля. — Б у д.).

pillow, n., по́душка, оплі́н, оплі́ння (Б у д.).

pilot, n., ґардаджі́й, ґардівни́чий, вожа́й, підві́дник, поводи́р, поводáтар, бізу́н, гвета́ж.

pilotage, n., ґардівни́цтво, вожа́йство, поводáрство, бізуне́рія.

pilot baloon, озду́шна ба́нька на припо́ні (показує горішній напрям вітру).

pilot chart, вожа́йська ха́рта.

pilothouse, n., бізо́вня, варо́вня, сторожо́вня, стерни́чий рундук (здебільша спереду межичовня, так побудов. шо б довкруги бачити мож).

piloting, n., поводарюва́ння, во́живо; ґедзу́нок ґардівни́цький.

piloting in a fog, поводáрство у тума́ні, підча́с тума́ну.

pilot rudder, провідне́ прави́льце (мале, на заді правдивого деменa, тягне демено водопрасною силою сюди або туди).

pilot rules, стату́т ґардівни́цький, поводáрські розпоря́дки.

pilot's authority, пра́во, повнова́га повожа́того, ґардівни́чого.

pilot's duty, пови́нність, обо́вязок ґардівни́чого, поводиря́.

pilot signals, поводáрські, ґардівни́цькі га́сла, навіжки́.

pilot's rights, ґардівни́чого пра́во на відшкодо́вання.

pilot station (Pil. Sta.), ґардівни́цька стани́ця (П о з н. н. х.).

pilot vessel, поводи́рське, ґардівни́че судно́.

pin, n., шпе́ник, шпеньо́к, шпиль, шпинь.

pinch, v., ущикну́ти, опятери́чити (тримати вітрильне судно так близько вітру, що вітрила починають тремтіти).

pink-stern, adj., вузькоза́дий, вузькогу́зий, вузькозапо́рний (корабель).

pinnace, n., 1. вітри́льне суде́нце (ніби люнтра, ніби байдачок); 2. яке-не́будь корабе́льне човно́.

pint, n., пів-ква́рти.

pintle, n., шпинь, шпе́ник, вертлю́г, верклю́г; вере́я (на чім тримається тай обертається демено).

pip, n., пи́пка (у Радарі).

pipe, n., ру́лка, ру́ля, лю́хва, ру́ра.

pipe, n., 1. пи́щик, сви́щик (шо ним дає накази оснач); 2. ро́зказ, ґедло (оснача).

pipe, n., від 92 до 115 ґалонів (міра на вино).

pipe (piping the orders), v., дава́ти на́кази, розка́зувати (свищиком, або иншим яким способом).

piracy, n., ушка́льство, ушку́йство.

pirate, n., ушка́л, ушку́йник.

Pisces, n., Ри́би (звірокружне сузірря, на південь від Андромеди; 12-й Знак Звірокруга. — Н е б.).

Piscis Australis, Півде́нна Ри́ба (сузі́рря. — Н е б.).

pistol, n., писто́ль.

piston, n., шпи́ндель (М а ш.).

piston rod, шпине́дний прут, або ціпо́к (з дулевини, передає рух шпиндля до других частин машини. — М а ш.).

piston valves & slide valves, шпине́дні хлипавки́ (кермують допуском тай випуском пари до вальців. — М а ш.).

pitch, v., гойда́ти (кичка тай корма почережне поринають в воду).

pitch (to pitch gently), v., погойдувати.

pitch, n., 1. смола́, дьо́готь; 2. проги́лок (прогін між осередками двох сумежних предметів); 3. гилина́, ги́льність, тіч (шелевильної шруби).

pitching, n., го́йдання (кичка тай корма).

pitometer log, Пито́тів спіхомі́рич, гономі́рич (П р и с т р.).

pito-static log, Бе́ндиків Підво́дний Спіхомі́рич (пристрій нового ґатунку).

Pitot tube, Пито́това ру́лка.

pivot (pin), n., шпи́лька, шпиль, спінь, ре́дька, вере́тник (Д з и г о к).

pivoting point, 1. вере́тний осере́док; 2. шпиле́чний кі́нчик.

placing ship on magnetic heading by azimuth, поста́влення судна́ на маґне́тний просте́ць за допомо́гою а́зьмута.

plague, bubonic, n., джума́, па́соково-за́лозна (Л і к.).

plan, n., план, плян, плант; рису́нок, о́брис; заті́я, на́мір.

plane, n., площина́.

plane geometry, плитке́ землемі́рство, плиткомі́рництво.

plane of equator projection, про́міть рівни́чної площини́.

plane of horizon projection, про́міть оберійної площини́.

plane of meridian projection, про́міть опівде́нничної площини́.

plane of reference of tide (plane of tidal reference), достосо́вна площина́ (дунаїв), дунаєвостосо́вна площина́.

plane right triangle, плитки́й прямо́кут (прямоку́тник.—З е м л е м.).

plane sailing, плитка́ пловба́.

plane sailing triangle, плиткоплове́бний три́кутень; три́кут плитко́ї пловби́.

planet, n., планéта, планйда.

planetarium, n., планетáрня.

planetary configurations, стосункові, сусупротйвні, розпоміщення планйд (як-от союз, або противенство. — Н е б.).

planetary nebulae, планéтні нéґури (кругласті, подобають до планет, либонь крутяться. — Н е б .).

planetoids (minor planets, or asteroids), n., малі, мéньші планéти (планетóвиди. — Н е б.).

planking, n., мостнйці, мостйни (Б у д.).

planks, n., дошкй; бóти, лóді; вáлоби; тертйці.

planning, n., затівáння, лáгодження, готувáння.

plan position indicator (P.P.I.), покáзач пóстати на плáні (Р а д а р.).

PPI scope, здрок, вікóнце у П.П.П. (вг.).

plaster, n., пóліпка (Л і к.).

plate, n., плйта (Б у д.).

platen, n., стіл, поміст (у модловні, — до викладання леній на правдиву міру, до зберання, тощо).

platform, n., 1. пóдена, точóк (піднесення з поземно-злучених плит); 2. стяблó (на малих човнах, замісць даків, урівень з беседками, навперед щогли).

plating (v. skin), n., 1. óбшивка, опасáння, заплитóвання, окóви; 2. плйти, плиткйй сталéвий матеріял, всілякої грубизнй (Б у д.).

platinum, n., плáтина.

play, n., ходóрність, люзність, недопасýнок (Б у д.).

pleasure boat, забáвний човéн.

pleasure trip, спацéра.

Pleiades, n., Бабй, Квóчка, Квóчка з Курчáтами; Волосожáр (Н е б.).

Plimsoll line, Плимсóлева назнáчка, мітка (кружок тай поземні ленії на боковині, для позначення найбільшої дозволеної тягарової ленії судна серед ріжних умовин).

Plimsoll mark, Плимсóлева мітка (в г.).

plot, n., рисýнок, гаптýнок, накрéслення.

plotter, n., гаптівнйк, гаптýймірка (пристрій до гаптовання).

plotting board, гаптóвна дóшка (П р и с т р., Л е т н.).

plotting equipment, гаптóвне справйлля.

plotting errors, похибкй у гаптóванню, лихé гаптóвання; гаптóвна хибинá.

plotting position, нагаптóвання пóстати.

plotting sheet, áркуш до гаптóвання, гаптóвний áркуш.

plug, n., чіп, зáтичка, зáткално, грозд.

plug weld, зáтичне, чоповé лютóвання, залютóвання (у плиті, яка полою накриває другу плиту. — Б у д.).

plundering a wreck, сплюндрóвання полóмку, полóманого суднá.

plundering vessel, (с)плюндрóвання суднá (С т. м.).

plus, prep., плюс.

Pluto, n., Нéвид, Невíжа (планета. — Н е б.).

pneumonia, n., запáлення лéгень (Л і к.).

point, n., цятка, тóчка.

point (Pt.), n., ріг, вúлка, скéля (шо вистає з берега у море. — П о з н. н. х.).

point, v., 1. засукáти кінéць лúновки, обмотáти кінéць шнуркóм; 2. цілятú, потрапляти, вáжити, мíрити до блúзу (до вітру).

pointers, n., укáзниці (Вудúла: дві зíрці у Возі, які вказують на Півн. Зорю або Кілочок. — Н е б.).

point of tangency, тóчка дóтику, дотúчности; дóтична тóчка (З е м л е м.).

point of vision, тóчка зóру.

points (of the compass), n., трúйцять-дві штýки, трúйцять-два вітрú, кóмпасної (або вітóрної) рóжи (кожда штука виносить 11¼°).

points & degrees of compass, штýки (вітрú) тай стýпчики, ступнí, кóмпаса.

point the oars, настáв вéсла! (ґéдло як трéба відпихáтися вéслами з мілкóго).

poison, n., отрýя, отрýта, трутúзна.

poisoning, n., отрýєння, затрóєння.

polar charts, крижано-мóрські хáрти; хáрти бігунóвих сторíн.

polar continental air, крижáне суходíльське повíтря (зимне, сухе, з великою сторчовою стодольністю. — П о г о д.).

polar front, крижáна лáва, бігýнний хрунт (П о г о д.).

polar distance, відбігýнна далинá, віддаль, далечíнь.

Polaris, n., Пíвнічна Зорá, Кілóк (алфа Малого Воза. — Н е б.).

Polaris at twilight, К і л ó ч о к (Пíвнічна Зоря) удосвіта або на смерканню.

polarity, n., бігунúзна, бігунóвщина.

polar maritime air, крижано-мóрське повітря (помірно-низька температура, помірно-висока вохкість, досить велика сторчова нестодольність. — П о г о д.).

polar projection, бігýнна хартянá прóміть (уживана у хартах крижаних сторін).

polar region, крижáні, бігунóві, прибігýнні, стóрони.

polar stereographic projection, бігýнна твердотілéсна прóміть (особшаний спосіб промітування харт).

pole, n., бігýн, північний або південний (горішній або низовий.— З е м о п.).

pole charts, хáрти прибігýнних сторíн.

pole, elevated, піднéсенний бігýн.

poles of the earth, зéмські бігуни́ (З е м о п.).

Pole Star, Пíвнічна Зоря́, Кілóк, Кілóчок (Н е б.).

Pole Star, latitude by, намáцання, устанóвлення ширникá дорóгою пóздер на Кілóчок.

policy, n., забезпечéнський квитóк, свідóцтво убезпéчення.

pollution, n., спогáнення, забрýднення, занечи́щення.

Pollux, n., 1-ої вéличи зоря́ у Чепíзі (Н е б.).

polyconic projection, островéршиста прóміть.

polygon, n., многокýтник (З е м л е м.).

polyzoa, n., **(Po.),** n., надóшник, бодя́га (плодь, тварь, шо мшиться у морі. — П о з н. н. х.).

pond (P.), n., став (Позн. н.х.).

pontoon, n., рухóмий стоя́н, походю́ча стáнва, для плáвкости, наплáвности.

pontoon bridge, живи́й (наплавни́й) міст (такий, шо може бути розсунений. — П о з н. н. х.).

poop, n., каю́та, запíр (побудова, або піднесений дак на заднíй частині судна).

poop bulkhead, каю́тна, запóрна перéтика (Б у д.).

poop deck, каю́тний, запóрний дак (піднесений, на заднíй частині судна. — Б у д.).

poop deck beams, каютно-пáлубні сволоки́ (Б у д.).

poop deck waterway, запóрні лотоки́, каю́тний ришта́к (Б у д.).

poop ladder, каю́тна, запóрна драби́на.

poop rail, каю́тні, запóрні баля́си (об каю́тнім даху. — Б у д.).

poor visibility, малá, нікчéмна види́мля (за 2 милі не видко ся).

poplar (timber), n., топóля, тополи́на.

poppets, n., стóвпчики (на самім переді тай на самім заді, під кельнями судна, для підпори підчас пускання на воду. — Б у д.).

port, n., 1. бічнá вікни́на (на шонебудь), ви́гляд; 2. шýйця, лíвий бік суднá.

port (P.), n., при́стань, порт.

port, or porthole, бічни́й ви́зір, ви́гляд, óтвір (Б у д.).

portable cooler, ручни́й, походя́щий холодни́к.

portable fire extinguisher, походю́че, рухóме, ручнé гаси́ло.

portable ladder, похíдна драби́на; лíтря.

portable transit, похíдне, походю́че, ручнé верцáдло.

port brow, бічнá бровá, козирьóк (шо б не капало, не затікало до бічної вікнини. — Б у д.).

port, entering or leaving, вшéстя, захóдження до при́стани; ви́йстя, вихóдження з при́стани.

porter, n., носíй, носíльник.

port flange, бічни́й бережóк (ви-

стає над бічним отвором, не затікáла б вода. — Б у д.).

port gangway, бічний ґáнок, устéнок, вікнúна.

porthole (or air port), óтвір у óбшивці суднá (Б у д.).

port helm, starboard helm, другáр на-ліво (судно повертає направо), другар на-право (судно повертає на-ліво): старі, більш не уживані ґедла.

port lid, бічнá ля́да; бічнé віко, дéко (можна б зачинити визір як буря бьє).

portoise (the gunwale), n., заборóло.

port tack, ліва постáва, лівий бардіж.

port side, шýйця, лівúця; лівий, напільний, підрýчний, бік суднá (як дивитись до кички).

position, n., пóстать.

position by angles betw. 3 objects, пóстать суднá дорóгою кутів між тромá предмéтами.

position by bearing & angle, пóстать за нéском тай кутóм.

position by bearing and distance, пóстать за нéском тай віддаллю.

position by bow & beam bearings, пóстать за кичéчним тай свóлочним нéсками.

position by cross bearings, пóстать за перехрéстними нéсками.

position by doubling angle on bow, пóстать за подвóєнням углá на кúчці.

position by 26°-45° on bow, пóстать, за 26°-45° на кúчці.

position by 2 bearings and run, пóстать за двомá нéсками тай прóбігом.

position line, лéнія пóстати, постатéва лéнія.

position of anchorage, пóстать я́корного сáлу.

position of buoy, пóстать хвигýри, маняка́.

position of light, пóстать світла, ліхтáрні (П о з н. н. х.).

position plotting, нагаптóвання, гаптувáння пóстати.

positive, adj., пéвний, позитúвний.

positive slip (of propeller), позитúвний хвасýнок (прогонича, шелевила: коли погін шелевильної шруби більший за погін судна. — М а ш.).

postmeridian, adj., пополуднéвий, пообідний.

post meridiem (p.m.), по-обід, по-пóлýдні.

post office (P. O.), пóшта (П о з н. н. х.).

potash, n., потáш.

potatoes, n., барабóля.

potential energy, можéбна сúла (набута сила у цілковито-заткáнім котлі. — М а ш.).

potential temperature, можéбна температурá (яку частка повітря набрала б бувши піддана, непроходимо, штандарному тискові.— П о г о д.).

pouches, n., засіки (моцні перетики, у пазусі, не пересувався б насипний, або инший гуремний ладунок. — Б у д.).

poultry, n., свійська птиця (кури, качки, гуси, ендики).

pound (lb.), n., хунт (міра ваги).

pound (money), n., хунт (грошева одиниця).

pounding, n., гепання (передньої частини судна, як бье буцім молотом по хвилі).

pounds, p. sq. inch, тиск, у хунтах, на квадерний цаль.

powder, n., порох.

powders, n., порошок, порошки (Л і к.).

power, n., сила, міць, потуга.

powerful, adj., дужий, потужний, сильний, могутній.

power of attorney, уповноваження, доручення, повновага.

power of light, сила, напругість, потуга світла, ліхтаря.

powers & roots, ступні тай корні (М а т.).

power to punish, право карати.

power transmission line, лехтрично-передадичний дріт, лехтричний дріт (П о з н. н. х.).

pox, n., віспа (т а к о ж: пранці).

practicable, adj., здійснений; прохідний.

practical piloting, поводатарська гардівницька праця.

practice of air navigation, летницька праця, обиденщина.

practice of navigation at sea, плаватарська, плавацька праця на морі; плавацька морська обиденщина.

pratique, n., дозвіл, розгрішення (право судна, під оглядом здоровля, зайти до пристани).

prayer book, "молитовник" (малий, плиткий пісковець, уживаний в вузьких місцях побудови, також на даху, до чищення, шурування).

precaution, n., осторога, пересторога, обережність.

precession, n., прешестя (Н е б.).

precessional motion of earth's axis, прешестний посув земської оси.

precession of earth, прешестя землі, земський прешестний рух.

precession of equinoxes, прешестя перелазів (Н е б.).

precession of nodes, прешестя вузлів, перетинів; вузлове, перетяточне прешестя (Н е б.).

precipitation, n., опади (дощ, сніг, град, роса, іней, то-що. — П о г о д.).

precipitous (sea), шалене море (хвилі понад 40 стіп заввишки).

precomputed altitude, заздалегідь зрахована високість (небесного тіла).

precomputing (meridian altitude), заздалегідне зрахован-

ня, запорахóвання, опівдéнничної висóкости (небесн. тіла).

pre-flight planning, передпóлетна коверзá.

preliminaries, n., передпорóги, передпорíжники.

preliminary, adj., передпорíжний, передпорíжницький.

premature, adj., передчáсний, завчáсний, невчáсний, т а к и й щ о без порú.

preparation for an emergency, зáходи на прискрýтний випáдок, на випáдок халéпи.

preparation for a voyage, вúрядка на мáндри, до мандрíвки, в дорóгу.

preparing to get underway, вúрядка до вирушáння.

present, adj., оцéй-ó, тепéрішній, сучáсний, присящий.

preserves, n., мéжа.

pressure, n., тиск, прас, гніт.

pressure altitude, прасóвна, тисковá піднéсенність (Л е т н.).

pressure gradient, тисковúй грядýщик (П о г о д.).

pressure of supply, тиск достáчи (палива, до кітлів. — М а ш.).

pressure pattern flying, лет прасóвним (тисковим) визерýнком (Л е т н.).

prevailing westerlies, панýючі зáхідні вітрú (віторні пояси по тих боках підтропних високотислих поясів, які звернені до бігунів. — П о г о д.).

prevailing wind, панýючий, перевáжний вíтер.

prevalence, n., присýтність тай велúке пошúрення (Л і к.).

preventer, n., недáвач, або помогáч (додаткова линка, або підпоміжний дрючок, — не давати урватись, зломитися, або помагати триматися).

prevention (of accidents), n., запобігáння нещастлúвим випáдкам, усýнення варівкóстности.

price, n., цінá.

price current, потóчна цінá.

prick punch, пробúвач, пробíйчик (С т р у м.).

pricker, n., шúло, швáйка, малий сугáк.

primage, n., дар, дарýнок (грішми) старшóму; або нáдбавка, вíдсóток на возовé влáсникови суднá.

primary triangulation, головнé, основнé потрикýтнення (у морських обоздринах).

prime, adj., пéрвістний, головнúй, найпéрший.

prime meridian, пéрвістний, пéрший, головнúй опівдéнник (З е м о п.).

prime vertical (prime vertical circle), пéрвістний, головнúй сторчовúй круг; головнúй сторчокрýг, пéрвістний сторчóчерт.

priming coat, ґрунт (у мальованню).

priming or foaming, запінення (коли пара через недогляд або хибний чинотвір, мішається з водою тай так іде на машину. — М а ш.).

priming of tides (or lagging), передувáння, забігáння, заскáкування наперéд, приспішення дуная́в (або забáра).

Primsoll line, Примсóлева лéнія (назнáчка на боці судна).

principle, n., ґрунт, засáда.

principle of operation, засáда ділáння, чинотвóру, чинотвóрення.

printer, n., друкáрь.

prism, n., ґраня́к, прúзма.

prismatic error, ґраня́чна хибинá (люстерка тай шкел, у шестанті, через брак суголовности у поверхнях).

prismatic index mirror, ґраня́сте покáжчицьке люстéрко.

prismatic mirror, ґраня́сте люстéрко.

prismoid, n., ґраня́чисте тіло.

prismoidal, adj., п р и з м ó в а т и й, ґраня́чистий.

private, privately, adj.; adv., привáтний; привáтне (привáтно удéржуваний. — П о з н. н. х.).

private and public wharves, привáтні тай громáдські карабéльні.

private carrier, привáтний носíй, привáтна підвóда (которе судно, здебільша у насипній, гуремній торговлі, віддає все своє місце одному відправникови).

private light, привáтне (неурядóве, п р и в á т н о - у д é р ж у в а н е) світло (П о з н. н. х.).

privileged & burdened vessel, привилéйне тай обтя́жене суднó (С т. д о р.).

probable, adj., ймовíрний.

probable error of position by line of position, ймовíрна, ворожéбна непéвність пóстати, устанóвленої за допомóгою постатéвої лéнії.

problem, n., завдáння, коверзá.

procedure, n., спóсіб діяння.

Procyon, n., 1-ої вéличи звіздá у сузíррі Велúкого Пса (Н е б.).

profile, n., причíльний, бічнúй óбрис.

profile plan, бічний плян, бічнúй óбрис (Р и с.; Б у д.).

prohibited area, з а б о р ó н е н а дільнúця (Л е т н.).

projected blade area (of propeller), дíйсна плóща плáзу прогóнича (коли дивишся ззаду наперед. — М а ш.).

projection, n., прóміть.

projection systems in use, ужúвані сустáви промíтування.

promenade deck, обхíдчастий, кружґáночний дак, спацéрдах, басáнь (палуб над горішним палубом, до ужитку подорожніх 1-ої кляси, на балаґульних кораблях).

prominences, n., вистаємці (на Сонці).

prominent, adj., ви́значний, ма-я́тний, видо́чний (П о з н. н. х.).

prominent target method of piloting, проводи́рення за допо-мо́гою ви́значної мети́ (Л е х-т р о н.).

promontory, n., ріг, ви́лка, ске́-ля (що вистає з берега у море).

proof strain, випро́бна напру́га, про́ба напру́ги (на якорь, кади-ну, то-що; передпоріжне мірян-ня сили, відпорности матеріялу).

propeller, n., прого́нич, шелеви́-ло, шру́ба.

propeller arch, надшру́бна дуга́, луко́вина; надшелеви́льне скле-пі́ння (Б у д.).

propeller blade, прогі́нна, прого́-нична, шелеви́льна ло́пать.

propeller blade flange, кло, кант, рубе́ж прогі́нної ло́пати.

propeller boss, прого́нична ма́-точина (Б у д.).

propeller screw, прогі́нна шру́ба.

propeller shaft (tail shaft), про-гі́нний, прого́ничний, шелеви́ль-ний ко́ворот; ма́ха, хвостома́ха, воро́тило.

propeller shafting, шелеви́льна (прого́нична) переда́ча (на чім обертається прогонич.—М а ш.).

propeller slip, хвасува́ння, хвасу́-нок прого́нича (шелеви́ла).

propeller revolutions, прого́нич-ні ма́хи, шелеви́льні оберта́си.

proper fraction, пра́вильний дро́-бок, дріб (М а т.).

proper motion (of a star), вла́с-ний, власти́вий, пи́томий рух, по́-сув звізди́ (Н е б.).

property, n., вла́сність; власти́-вість; пи́тома прикме́та.

prophylaxis, n., запобіга́ння хо-ро́бі, завча́сна охоро́на перед хо-ро́бою (Л і к.).

proportion, n., пропі́р.

proportional dividers, пропі́рний розмі́рач (С т р у м.).

propulsion by engine, погання́нка ма́шиною, маши́няна погання́нка.

propulsion by sail, вітри́льна по-гання́нка.

protected, adj., захистни́й.

protection, n., засло́на, зату́ла, за́хист, за́хищ.

protest, n., свідчення о шко́ді (старшо́го, перед нотарем або консулем; твердження, шо шко-да через халепу на морі, не була з вини старшини ані залоги суд-на. — С т. м.).

protractor, n., протя́гач (зви́к-лий, а другий — троєру́кий. — С т р у м.).

provide, v., припаса́ти, назапа́си-ти, узапа́сити.

provisional pratique, часо́ве, тимчасо́ве розгріше́ння (на жов-тому папері, яке вимагає додат-кових калантирних заходів).

provisions, n., запа́си, припа́си, харчі́, жи́вність, прови́зія.

provisions, n., харчі́.

provision storeroom, комóра на харчí.

prow, n., передóк, кúчка, ніс (судна; частина кички, що простягається від тягарової ленії до верха кички).

psittacosis, n., папýжна гарячка (кидається на птахи, але й на людей. — Л і к.).

psychrometer, n., вохкомíрич, вільгомíрич, мокромíрич (П р и с т р.).

pteropod (Pt.), n., мякýн (Позн. н. х.).

ptomaine, n., здохлятина, птомаїн (Л і к.).

publications, aids, служéбники, підрýчники; плавéбні підпомогóві видавнúцтва.

puddening, n., кітóк (шо б не гризло).

pulsation, n., жúвчицький чин, живчикувáння, живчикýнок.

pulse, n., жúвчик, живéць.

pulse length, довготревáлість жúвчика (Л е х т р о н.).

pulse recurrence, жúвчицькі нáвороти, частóта жúвчика.

pumice, n., пéмза.

pump, v., кúдати вóду, помпувáти.

pump, n., пóмпа, цмок, смок, цмоковнúк, водотяг.

pump brake, рýчка, держáк пóмпи.

pump dale, цмоковúй рівчáк (рура на воду з помпи, шо б витікала поза облавок. — Б у д.).

pumping, n., помпóвання (нестодольність живосрібла у тискомірічі через коливання повітряного тиску спричинене рвачким вітром, або гойданням судна. — П о г о д.).

punched rivet hole, спробúвані нютниці (діри на нюти, роблені пробійною машиною. — Б у д.).

punishment inflicted on board, кáра наклáдена на суднí, на óблавку (повинна бути занесена до карбежа).

Puppis, n., сузíрря Кормá (на південній півкулі. — Н е б.).

purchase, n., барúш, лихвá, пожúток (карпульці; штука, яка побільшує застосовану силу, якот мотузки з жабками).

purgative, n., пронóсне (Л і к.).

purple light, багряне свíтло (або рожеве, на небі, по заході або перед сходом сонця.—П о г о д.).

purser, n., шахвáрь, рахýбник, підскáрбій (на судні).

pus, n., гній (Л і к.).

pyramid, n., залóма (Землем.).

pyramid, truncated, зрýбана, утята, залóма; заломóсіка (З е м л е м.).

pyrheliometer, n., пиросонцемíрич (пристрій до міряння соняшного промíнення шляхом виміру пирового, тепельного, діланку проміння. — П о г о д.).

Pyxis, n., сузíрря Верцáдло (у південній півкулі. — Н е б.).

Q

Quadrangle, n., картина.

quadrant, n., квадранець (начиння з дугою на 90°).

quadrantal coefficient, квадранечний сотрудник.

quadrantal corrections, направа квадранечного збочення, забігунку.

quadrantal deviation, квадранечне збочення, квадранечний забіг.

quadrantal error, квадранечна хибина (у Дзиґок.).

quadrature, n., квадратура (Неб.).

quadruple riveting, почвірне нютовання (4 низки нют. — Буд.).

qualifications, n., придатність; властивість, якість.

quarantine, (Quar.), n., кварантина, калантир (Позн. н. х.).

quarantine buoy (Quar.), калантирна хвиґура, калантирний маняк (Позн. н. х.).

quarantine declaration, калантирна заява (ґрунт до розгрішення).

quarantine inspection, калантирні обзори, калантирний перебір.

quarantine regulations, калантирні порядки, розпорядки; калантирна юридика, заведенція.

quarantine signal, калантирне гасло.

quart, n., кварта (¼), кватирка, четь, чвертка, четвертина (також: кварта: приїмище, сосуд).

quarter, n., 1. квадра (Місяця); 2. кватиря (частина судна позаду; також: частина судна напереді).

quarter block, кватирна жабка (до жерди).

quarter deck, чардак, чердак (тепер, здебільша, задня частина белебенного даху; на воєннім судні, дільниця до ужитку старшини).

quarter man, кватирник (на чолі підодділу робітників у воєнно-морській карабельні).

quartermaster, n., деменний, керманич, стернік, стернічий, бізун.

quartermaster's notebook, записний зошит стернічого.

quarter of a year, квартал, чверть року.

quarter points of a compass card, чверть-штуки компаса, четвертушки компасної рожи.

quarter points of the compass, чверть-штуки компасної рожи (чверть-вітри).

quarters (of a ship), n., кватирі, курінні кватирі (судна; там де мнеться, мешкає залога).

quartz (Qz.), n., кварц (Позн. н. х.).

quay, n., переспа, робленниця, бережина, висип (здебільша з каміння, на морській або на

річній пристані, для вигіднійшого причалення тай виладовування).

quicken, v., приспіши́ти (загнутість; себто скоротити промінь кривулі; як-от "приспішити розтулок" себто зробити розтулок більш крутобоким. — Б у д.).

quick flashing light (Qk. Fl.), часто-мриґу́ще світло (П о з н. н. х.).

quick work, ле́гка надбудо́ва.

quilting, n., пери́на (з мотуззя, знадвору судна).

quinine, n., хви́на, хвини́на.

quintant, n., квинта́нт (верцадло на 1/5 дуги).

quitting vessel without leave, залиша́ння судна́ без до́зволу (нім судно не є ше у безпеці на пристані).

quoin, n., глоба́, клин (під задню частину гармати).

R

Rabbet, n., за́мо́к, каюва́ння (Б у д.).

race, n., стріль-вода, би́стря, бистрі́нь, бру́я, бистрина́, би́стрень.

rack, n., 1. поли́ця, сі́тка (на речі, шо б не пересувалися, не падали); 2. на́рвина, напрямни́к (на біжну снасть).

rack, v., звяза́ти дві ли́нки доку́пи попере́чним шнурко́м (переполи́чити).

rack-block, n., ни́зка жабо́к (на одній колоді, для наривання, давання напрямку).

racon, n., рако́н (такий радарний бекет. — Л е т н.).

radar (Radio Direction And Ranging), n., рада́р (бездротичний натрапич тай вишиковець. — П р и с т р.).

radar charts, радарні ха́рти.

radar fix, радаро́вий при́шпилок (постать за допомогою радара).

radar reflector, рада́рний відби́вач (відли́скач, відблиско́тич).

radar responder beacon, рада́рний бекет-відпові́дач.

radial motion, промени́стий; рамени́стий рух.

radiation, n., промені́ння (світла; також тепла).

radiation fog, промені́нний тума́н (спричинений променінним охолодженням повітря коло поверхні ґрунту у тиху зоряну ніч. — П о г о д.).

radiator, n., промені́нник.

radio, n., бездро́тва, бездро́тич, ра́дийо.

radio-acoustic sound ranging, бездро́тично-чуто́бне голосове́ шико́вання.

radio-beacon, бездро́тичний бекéт.

radio beacon station, бездро́тична бекет-стани́ця.

radio bearings, бездрóтичні, бездрóтвенні нéски.

radio bearing conversion table, тáблиця переверéтнення бездрóтичних нéсків.

radio chart, бездрóтична хáрта.

radio compass bearings, нéски за бездрóтичним кóмпасом.

radio diagram, розрисýнок бездрóтичних нéсків.

radio direction finder, бездрóтичний (радійóвий) натрáпич.

radio direction finder station, бездрóтична натрапéльна станúця, бездрóтично-натрапéльна станúця.

radio distribution of meteorological information, бездрóтичне роздавáння, пошúрення, розповсюдження погодознáвських відóмостей.

radio fix, бездрóтичний (радійóвий) прúшпилок (ленія постати вегля бездротича).

radio frequency, бездрóтична частóта.

radiogram, n., бездрóтичне письмо.

radio information, беззрóтичні вісті, відомості, повідóмлення.

radiolaria (Rd.), n., радіолярія, променúстики (манюні морські пів-рослини пів-тварі. — П о з н. н. х.).

radio mast, бездрóтична щóгла.

radio messages, бездрóтичні висилкú, посилкú, навіжкú, дéйкання.

radio navigational aids, бездрóтично-мореплáвська підпомогóвина.

radio operation, бездрóтичний чинóтвір, бездрóтвенне чинотвóрення, бездрóтництво.

radio operator, бездротóвець, бездрóтичник; бездрóтичний чинотвóрець.

radiophone, n., бездрóтичний перемóвич.

radio pratique, бездрóтичне розгрішéння (дозвіл зайти до пристани, не ставлячись до калантира).

radio range, бездрóтичний прóмір, ряд, шик, замíрка, вишикýнок.

radio receiver, бездрóтичний дéмнач, бездротодéмнач.

radio signals, бездрóтичні гáсла.

radio station, бездрóтична (радійóва) станúця.

radio telegraphy, бездрóтичний талігрáхв, бездрóтичне тальграхвóвання, бездрóтичний далепúсач (Ґедзунок; Пристрій).

radio telephone, бездрóтичний талихвóн, бездрóтичний перемóвич.

radio time signals, бездрóтичні гáсла часý, бездрóтичні часогáсла.

radio tower, бездрóтична вéжá.

radio weather aids, бездрóтична погодознáвська підпомогóвина.

radius, n., прóмінь, рáмено, луч.

radius of action, прóмінь, рáмено діяння, ділáння.

raft, n., тóрок (м н. торкú).

rage, v., бушувáти, бурхотíти, шпувáти.

rags, n., лáхи, лахмíття.

rail, n., балясáи, зáвірка, порýчча.

railroad (R.R.), n., залізни́ця (П о з н . н. х.).

rail stanchions, балясні шýли.

railway (Ry.), n., залізни́ця, кóлія (одно-, або дво-торóва. — П о з н. н. х.).

railway iron, колійóве, залізни́чне залізо (шини, шруби, то-що).

rain, n., дощ.

rain & snow (mixed), сльотá.

rainbow, n., весéлка, рáйдуга, чéстний пóяс, коркобéць.

rainfall, n., дощ; óпад; кількість óпаду.

rain gage, дощовá замíрка (Пристрій на міряння дощу).

rainy season, дощовá порá.

rainy weather, мокротéча, мочвá, хляґóза.

raise, v., звóдити.

raised quarter deck, висóкий (піднéсенний) чардáк (побудова від боку до боку судна, шо перериває задню частину захистного даху, підносячись кілька стіп до-гори. — Б у д.).

raising steam, піднóсити пáру (М а ш.).

raisins, n., родзи́нки.

rake, n., баки́р, набаки́рність, навáл (відхил від сторчовика).

ramark (Ramk.), n., рамáрк (такий радарний бекет).

ram bow, дзюбáта, шпичáста ки́чка (з дзюбом під водою).

ramline, n., ли́нка ужи́вана майстрами, які рóблять щóгли (Б у д.).

ramp (Ramp), n., узвíз (на корабельні, то-що.—П о з н. н. х.).

range, n., 1. прóмір, ряд, шик, замíрка, шéрег, шерегóвні ліхтáрі; 2. кухéнна плитá.

range (Rge.), n., замíрка, шерегóвні ліхтарі (П о з н. н. х.).

range for finding compass error, шерегóвна замíрка, рівня́к, до наги́бання кóмпасної хибини́.

range in piloting, замíрка, шик у проводи́рстві (вага цеї плавебної підпомоговини).

range lights, замíрочні, шикóвні світлá.

range of cable, мíра, прóмір кади́ни, кодóли, обякоря́ючись.

rape, n., знаси́лування, зґвалтóвання.

rapids, n., порóги, забóра, ýскок.

rat, n., щур, пацю́к.

rate, n., рáта (як-от рата часомірична несправи).

rate of exchange, розмíнна рáта (на гроші).

rate reduced, зни́жена рáта, або цінá.

rat guards, заслóни від щурíв (на причальних линвах).

ratio, n., пропíр; стосýнок (частка одної величини поділена на другу — того самого ґатунку. — М а т.).

rational horizon, розумóваний, коверзівни́й óбрій.

rational or celestial horizon, розумóваний, або небéсний óбрій.

ratios of rise (ratios of ranges), пропóри піднéсення (води, підчас водопілля), або стосýнки розтóчних прóмірів.

ratlines, n., бúрхви (мотузяні щаблі на шорах).

rat-proof construction of ships, щуро-непронúкний спóсіб будóвання кораблів (Б у д.).

rattle-down rigging, забúрхвити снасть (покласти бирхви на снасть) .

rays (on the moon), n., промíння, лучí, рамена (лучисті, яснокольорові позначки від пороскидуваних осередків, які можна бачити на Місяці. — Н е б.).

razee, adj., обгóлений, гóлий, шýтий, безвéрхий, джýлий (судно, якому стято горішній дах тай так зведено до низшої ранґи).

reach, v., сягáти, просягáти (простувати своїм шляхом маючи вітер на переді сволока).

reach, n., прóсяг (посув здійснений між поставами; також пловба з вітром напереді сволока, але не аж так шо б треба поставкувати).

reach (to reach a destination), v. доплúсти, доплиβáти; дістáтися на місце признáчення.

reading, n., чúтання, тлумáчення, рахóвання гáсел, навіжóк (напр. у Л о р а н і).

readings of the sensitive element, читáння, тлумáчення; вúказ, чувствéнного складникá (Дзиґок.).

ready about (stand by to tack ship), бердó, клейгóв, готýйсь поставкувáти (Ґ е д л о).

reaming, n., шрубльóвання (уживання шрубля до вирівнання нютниць. — Б у д.).

Réaumur, n, Реомúр, Реомúрів тепломíрич.

rebate, n., знúжка; віддáток.

receipt, n., квитóк.

receiver, n., дéмнач (у таліхвоні, бездротичу, то-що).

receiver of stolen goods, перехóвувач крáденого.

recess, n., зáкуток, закамáрок, закомíрок, вертéп, закапéлок, хáхольки, хáхульки, прикомíрок.

recess bulkhead, закутéчна, закамáрочна перéтика (при якімнеб. закутку у пазусі. — Б у д.).

recess of tunnel, сутéчний зáкуток, закамáрок прогýлку (піднесена розширена частина прогулку, сутків; переднійший закуток це "натисковний" або "штурхвéбний", а задній — "сальниковий". — Б у д.).

reckoning, dead, Сліпа Рахуба (Рахуба Наосліп).

reciprocal bearing, в з а є м н и й, обопíльний нéсок.

reciprocals, n., взаємничі, обопíльники (обопільні нески, тощо).

reciprocating engine, взаємностна, шпинéдна мáшина (М а ш.).

reckless operation, penalty for,

ка́ра за нерозва́жне, необа́чне, безо́глядне ору́дування, чинотво́рення.

recognition signals, розпізна́вчі, розпізна́вські га́сла (С т. д о р.).

record, n., карбі́ж.

record (to put on record), v., закарбува́ти.

recorder, n., карбі́жич, рублі́нник.

record of astronomical work, карбі́ж небе́сницької пра́ці.

record of piloting, проводи́рський, ґардівни́цький карбі́ж.

rectangle, n., прямо́кут, прямоку́тник (З е м л е м.).

rectangular, adj., прямоку́тний.

rectangular prism, прямо́кутний ґраня́к.

rectangular sector search, прямоку́тно-сіка́не́чні шу́ки; шу́ки прямоку́тним сі́канцем (Л е т н.).

rectilinear or reversing type (of currents), прямолені́йний або зворо́тистий ґату́нок дунаїв (у великих ріках).

recurrence, n., зворо́т, на́ворот, на́вороти.

red (R.), adj., черво́ний (П о з н. н. х.).

red buoys, черво́ні хвиґу́ри, маняки́.

red label, черво́ний ярли́к (на небезпечний—спалахонний або вибуховий — ладунок).

red lead (oxide of lead), су́рик (фарба).

red magnetism, черво́на (північно-тягуща) маґнети́зна.

Red Sea, Черво́не Мо́ре.

red sunset, черво́ний, багря́ний за́хід Со́нця (Со́нце сіда́ че́рво).

reduce (to reduce fraction to its lowest terms), зведення дро́бу на найни́зчих кі́пців.

reduced speed, зме́ншений, ме́нший погі́н.

reducing valves, нижни́чні хлипавки́ (до зменшення тиску пари у рурах від котла до допоміжної машинерії. — М а ш.).

reduction, n., зни́жка, зве́дення до ни́зшого рі́вня.

reduction gears, нижни́чне, зводе́чне на́чиння (шо зводить погін турбини до чинотворного погону. — М а ш.).

reduction to meridian, приво́ди, зве́дення, зво́ди, зведе́нція до опівде́нника.

reed horn (Reed), n. пи́скавка, пи́щик (про туман. — П о з н. н. х.).

reef, n., скалозу́б, ско́ки.

reef, v., бри́жити, мо́рщити, ря́мити, коно́зити (вітрило).

reef band, собри́жна при́шва (поперек вітрила).

reefing, n., бри́ження, ря́млення (вітрила).

reef knot, про́стий ву́зол.

reef tackle, собри́жна ря́жа.

reeve, v., тягну́ти на жа́бку ("жабчити", накочувати линовку).

reference, n., прито́ка, достосу́нок.

reference, plane of tidal, достосóвна площинá дунаїв (або площина умовного рівня).

reference ship, достосóвний корабéль (у стосунку до якого показуєсь сусупротивний рух на дженджеровній дошці).

reference station, достосóвна, притóчна станиця (д у н а є в е).

reflect, v., відбивáти, відлискувати.

reflecting telescope, відлиснітний, відблискóтний далезóрич, далекоглядич.

reflection, n., відблиск, відлиск, відгрóм, відгомін, відлясок, відбиток, відсвіт.

reflection of light, відблиск світла

reflector (Ref.), n., відбивач, відблискач, відлискóтич (П о з н. н. х.).

reflux, n., відплив.

refraction, n., залóмлення, залóмлювання, залóмок, заломýнок.

refrigirated cargo, холóджена вагá, морóжений ладýнок, вантáг, тягáр.

refrigirator, n., перéпуст, холоднúк, льодóвня.

refuge, n., утéчище, притýлок.

refuse (deposit of), n., сміття, пóслід, пóкидь (де і як дівати).

register, n., лéйстер, леєстер.

registered breadth, лейстрóваний прóшир (судна).

registered vessels, л е й с т р о в é, лейстрóване суднó.

registry, n., лейстерýнок (судна).

registry & nationality, лейстерýнок тай держáвна приналéжність (судна).

regression, n., відступ, відступáння, відгред.

regression of the nodes, відгред, відступáння вузлів, перéтятків (Н е б.).

regulation of air traffic, порядкóвання, реґульóвання летнúцького рýху.

regulations (customs, immigration, etc.), порядки, статýт (митницькі, умиґраційні тай інші).

Regulus, n., 1-ої вéличи звіздá у сузіррі Льва (Н е б.).

re-insurance, n., перезабезпéчення, переубезпéчення.

relationship, n., стосýнок, достосóвність, стосункóвість.

relative, adj., стосункóвий; сусупротúвний.

relative bearing, стосункóвий, сусупротúвний нéсок.

relative humidity, стосункóва вóхкість (відсотництво насичення повітря парою. — П о г о д.).

relative moment, стосункóвий пóсув, мент (рух застосований до точки, яка посувається у стосунку до землі. — Дженджеровна дошка).

relative movement line, лéнія стосункóвого пóсуву (на дженджеровній дошці).

relative plot, стосунко́вий гаптýнок (на дженджеровній дощці).

relative sector, стосунко́вий сіканець (Л е т н.).

relative sector search (or moving sector search), шýки стосунко́вим (або рухо́мим) сіканцем (Л е т н.).

relative speed, стосунко́вий поґін.

relax, v., попусти́ти; спочи́ти, відпочи́ти.

release (in sextant), n., ви́мик, вими́кач (у шестанті).

reliable (unreliable), adj., надійний (не надійний), пе́вний непе́вний), станівки́й (нестанівки́й).

relief, n., по́міч, допомо́га.

relieving tackle, прозапа́сна, запасна́, напригідна ря́жа (до друґаря).

remittance, n., пере́каз (грошей), пере́силка.

remote indicators (of speed & distance), відле́глі, відда́лені показачі́ пого́ну тай ві́ддалі (лехтрично усочасовані з керівним передадичним показачем).

render, v., перепуска́ти ли́нву через пе́вне мі́сце (линва перепускає як посувається вільно).

rendering assistance, става́ти до підмо́ги, на допомо́гу.

Rennels Current, Ре́ннелева (Реннелі́вська) Течі́я (від Баскайської Затоки, вздовж берега Франції).

repairing, ла́годити, направля́ти; відшкодо́вувати, поверта́ти.

repairs, n., ла́годження, напра́ва.

repeat an angle, повтори́ти кут, ýгол (у межівницьких обоздринах).

repeatedly, adv., повто́рне, разза-ра́зом.

repeater code flags, "ще-разо́ві" ци́хвірні прапорці́.

repeaters, n., повто́ричі, мавпо́вники (у Д з и ґ о к.).

repeating compass, повто́рний ко́мпас, мавпоко́мпас.

repeating transmitter, повторю́щий переда́дич (Д з и ґ о к.).

repeat sign in signalling, "щеразові" гасла у гаслівництві.

repelling poles, відштовхýщі біґуни́.

report, n., лепо́рт, звіт (напр. про несчастний випадок, пригоду).

reported (Rep.), adj., вегля́ звіту (П о з н. н. х.).

reporting for duty, ста́витися до ви́конання обо́вязків, до слýжби.

report of accidents, звіт, лепо́рт об несчастли́вім випа́дку (повинен бути зроблений впродовж 5 день. — С т. м.).

reports to H. O., лепо́рт, звіт до Водопи́сної Канцеля́рії.

representative observations, зразкові спостере́ження (переважних погодознавських прикмет у певному духовому прошарку, більш-менш незалежних від місцевих умовин.—П о г о д.).

requisitioned, adj., схо́плений,

захо́плений, уймле́нний (владою).

rescue, n., рято́вання, рятýнок, порятýнок.

reseau, n., сі́тка погодозна́вських стани́ць, які́ ді́ють під одно́ю, спі́льною ке́рмою.

reservation line, межа́ заздалегі́дь застере́женої пло́щі.

reserve buoyancy (of a vessel), запасна́ (підшкýрна) пло́вкістність, напла́вність (судна).

reserve officers, старшина́ в запа́сі, старшина́ запа́су.

residual deviation, збочене́цька залиши́зна, підшкýрне збо́чення.

resilvering index mirror, посрі́блення (на-ново) пока́жчицького люсте́рка.

resolution in bearing, ро́склад у не́ску (Р а д а р о в е).

resolution in range, ро́склад у ві́дстані (Р а д а р о в е).

resolving power of telescopes, роскладо́ва, розді́лична си́ла далекогля́дича (далезорича, прозорича).

respiration (artificial), n., штучни́й ві́ддих (Л і к.).

respond, v. відповіда́ти, відклика́тися, відгýкуватися.

respondentia, n., по́зичка під заста́ву ладýнку (С т. м.).

response, n., о́бзив, о́зов.

responsibility, n., відповіда́льність; вина́; обо́вязок.

responsibility for collision, вина́, відповіда́льність за зýдар, сýтичку.

rest point, то́чка споко́ю (Д з и г о к.).

retard of tide (or age of tide) вік дуна́ю (або дунаєва заба́ра перерва між перейстям місяця яке сплодило дунай, тай самою-таки появою дунаю).

retching, n., во́ніти, блюва́ння (Л і к.).

retention of urine, стри́мання затри́мання се́чи (Л і к.).

retiring a line of position, цо́фнення постате́вої ле́нії.

retiring the assumed position цо́фнення повзя́тої по́стати.

retrograde motion (of a planet) наза́дницький по́сув, рух плани́ди (Н е б.).

return of premium, зво́рот нагоро́ди, переємця.

reverberate, v., відбива́тися (тепло, світло), луна́ти (звук).

reversed sign, зворо́тний, проти ле́жний знак.

reverse frame, відворо́тний та гýн (ботя, ребро: для зміцнення побудови. — Б у д.).

revolution, n., обсо́няшне кружля́ння небе́сного ті́ла, горби́тичний кружга́нок, кружга́ночн обертáсі (небесн. тіла. — Н е б.

revolution counters, махови́й ра хýбич (у машині).

revolution indicators, маховка́ маховка́зач (П р и с т р.).

revolutions per minute, кі́льк кість коло́воротів, колува́нь н хвили́ну.

revolve, v., колува́ти, оберта́тися

revolver, n., бараба́н, тараба́н позе́мних кутів; углокру́г.

reward, n., нагоро́да, відда́ка, відпла́та (за порятовання судна, людей, ладунку. — С т. м.).

rhumb, n., руб, рубі́ж (між абикотрими двома вітрами компасної рожи).

rhumb line, ру́бана ле́нія (косодримна кривуля, або рівнокутний безконешник).

rib-band, n., обі́ймиця (штуки легкого матеріялу, які у побудові тимчасово тримають частини судна на місці. — Б у д.).

ribband, n., на́рвина, обгольня́ (Б у д.).

ribs, n., ре́бра (боті, тагуни) судна́; ло́ді, бо́ти; цебри́ни.

rice, n., риж.

ride at anchor, стоя́ти, лежа́ти в обо́зі, ве́зтися на я́корі.

rider frame, верхова́, назве́рхня бо́тя, назве́рхній тагу́н (принютовані або прилютовані до другої, для зміцнення. — Б у д.).

rider plate, верхова́, назве́рхня пли́та (Б у д.).

riders, n., 1. верхівці́ (додаткові боти, то-що, для зміцнення побудови); 2. верхова́ перія́ бочо́к (поставлених на долішній перії).

ridge, n., розмі́рно-вузьке́ продо́вження анци-куке́льника або високопрасної дільниці, показане на погодознавській ха́рті.

ridge, bar, n., поро́ги, забо́ра.

rig, n., снасть.

rig, v., оснаща́ти судно́, споряджа́ти, будара́жити.

Rigel, n., 1-ої ве́личи звізда́ у Волосожа́рі (Оріо́ні. — Н е б.).

rigger, n., осна́ч, будара́жник (той, що оснащає — або — виснащає — судно: підносить або здоймає жерді, і т. и.).

rigging, n., снасть.

rig of sail boats, снасть вітри́льних човні́в.

rig of sailing ships, снасть вітри́льних кораблі́в.

right (the helm), v., наста́вити ке́рму про́сто, міжчове́нно.

right-angled triangle, прямоуго́льний три́кутень (З е м л е м.).

right ascension (R. A.), Про́сте, пряме́ вше́стя (перший знак барана, або весняний перелаз. — Н е б.).

R. A. & declination, про́сте вше́стя тай ві́дклин (Н е б.).

R. A. of mean sun, про́сте, пряме́ вше́стя сере́днього Со́нця (Н е б.).

righting arm (the), ліва́р (рисункове, у кресленнях дотичних стодольности судна).

right of way, пра́во йти, плисти; посува́тися напере́д не звертаючи з шляху́ (С т. д о р.).

right rudder, ке́рма напра́во.

right sphere, про́ста, пряма́ опу́ка (Н е б.).

rigidity, n., цу́пкість (нахил дзиґуна непохитно тримати площину свого вертіжа прицвяхованою в просторі. — Д з и ґ о к.).

rills (on Moon), n., бо́розни, доли́ни (на місяці). — (Н е б.).

rime, n., і́ней, па́морозь.

rime (hard), n., па́морозь, о́желедь.

rime (soft), n., і́ней.

ring, n., кі́льце (у якорі), ву́хо, окі́льце, каблу́ка.

ring(s), n., обру́ч(і) довко́ла де́котр. плане́т (Н е б.).

ring-bolt n., к і л ь ч а́ т а шру́ба; шру́ба з кі́льцем, ву́хом (Б у д.).

ring life buoys, рятунко́ві круги́.

ring-sector, кільча́тий сі́канець (З е м л е м.).

ring-tail, n., косячо́к (на самім заді вітрильного судна при легкім вітрі).

ripple, v., бри́жити(ся).

ripple, n., бри́жа, бри́жка, жму́ри.

rips, n., бри́жа.

rise, v., вийма́тися (на здог. сонця), зіхо́дити.

riser, n., пя́дка, тріп (у сходах).

risers or risings, n., повздо́вжні вну́трішні шпу́ги на весе́льнім човні́, приби́ті до боть, на яких краї спочива́ють бесе́док.

rising floors, пяду́щі , пяде́рні, пене́тні поро́ги (спереду і ззаду — вище рівня міжчовенних. — Б у д.).

rise of bottom (deadrise), пьо́нтро (Б у д.).

risk of collision, небезпе́ка зу́дару, су́тички.

risky, adj., варівки́й, варівко́стний.

river, n., ріка́, рі́чка.

river (R.) or Stream (Str.), n., рі́чка, або потік (П о з н. н. х.).

riverside, n., порі́ччя.

rivet, n., ню́та (Б у д.).

rivet, v., нютува́ти. (Б у д.).

rivet holes, ді́ри на ню́ти, ню́тниці (Б у д.).

riveting, n., нюто́вання (Б у д.).

riveting chain, ню́тний ре́тязь; ре́тязь, ни́зка ню́т (Б у д.).

rivet spacing, штахето́вання, черго́вання нют (Б у д.).

roach, n., кривина́ у низа́х квадéрн. вітри́ла (також кривина у передній полі повздовжного вітрила).

road, or roadstead, n., обо́з, постій, стани́ця, постоя́нка (віддалена від берега).

roads (Rds.), n., доро́ги, шляхи́, вулиці (П о з н. н. х.).

Roaring Fourties, "Ревучі Сороківці" (бурхливий пояс Атлантики 40° до 50° південного ширника).

robbery, n., наси́льне рабівни́цтво, ґвалто́вний рабу́нок (С т. м.).

rock (Rk.), n., ка́мінь, ске́ля (П о з н. н. х.).

rock awash, ске́ля, скок, скалозу́б навпримо́кро, при воді́.

rocket, n., вогняна́ шту́ка.

rocket station (Rkt. Sta.), огнешту́чна, ракетна стани́ця (П о з н. н. х.).

rocks that cover and uncover, with heights in feet above datum of soundings, ске́лі, які

то́нуть тай витапа́ють на пе́вну кі́лькість стіп понад стосунко́ву площину́ зґрунто́вань (П о з н. н. х.).

rocks, which do not cover, with their elevation above M. H. W., ско́ки, які все вистаю́ть понад пере́січне подопі́лля (П о з н. н. х.).

rocky (Rky.), adj., скеля́стий (П о з н. н. х.).

rodmeter, n., Пито́това (замірична, мірильна) ру́ра (П р и с т р.).

rodmeter assembly, Пито́тів замі́ричний собо́р; питору́рна складани́на.

roll, n., сувій.

roll, v., хита́тися (з боку на бік), ви(по)хи́туватися, колива́тися, колиса́тися, качуля́ти, кача́тися, хві́ятись, вихля́ти, йти перева́гиваги.

roller, n., вале́ць, кото́к (у Дзиґок.).

roller chocks, вале́чний, кача́листий рога́ч (рогуля з коротким сторчовим вальцем для легшого перепускання линов).

rolling chocks (same as bilge keel), нехитю́щі (бічні́) пе́ра (Б у д.).

rolling period, хитане́чний перегі́н (судна: кількість секунд від закінчення похиту на-право, до закінчення похиту на-ліво).

rolling tackle, нехитю́ща ря́жа (для устодолення жердин, тощо, при лихій погоді).

roof-paper, n., дахови́й папі́р (у сувоях).

rope, n., ли́на, ли́нва, кодо́ла.

rope yarn, волокно́, пря́диво (на мотузки).

Rossel Current, Ро́селева, Роселі́вська Течі́я.

rotary current, круго́йстна, кругоше́стна течі́я.

rotary distance transmitter, ві́ддалі (тай пого́ну) верті́жний переда́дич (у Питотовім спіхомі́ричу).

rotary type ef current, круго́йстний, кругоше́стний ґату́нок течії́ (на високім морі або вздовж поморря).

rotate, v., верете́нитися.

rotating light (Rot.), коло́вертне, верете́нне, оберта́сне сві́тло (П о з н. н. х.).

rotation, n., верті́ж, верете́нність, верті́ння (довкола оси).

rotor, n., верття́к (п р в н. з стоя́ко́м. — Д з и ґ о к.).

rotor case, верття́чна шабату́ра, скри́нька на верття́к.

rough (to be rough), вигра́ва́ти, бушува́ти.

rough sea, бурхли́ве мо́ре (хви́лі від 5 до 8 стіп заввишки).

rough tree, ру́банець, необро́блений бруcóк.

round in (to haul in a rope), укру́чувати, тягну́ти, накру́чувати, угальо́вувати, умо́тувати.

rounding, n., намо́ток, на́крутка (з мотузка, на грубій линві або на бруску).

round of angles, углокру́г.

round of sights, ни́зка по́здер (на небесні тіла).

round up, v., тягну́ти, накру́чувати, нако́чувати (на жабку).

route, n., би́тий шлях; наперед умо́влена путь.

route manuals, подоро́жний служе́бник, підру́чник (Л е т н.).

routine, n., обиде́нщина.

routing instructions for vessels sailing singly, дороговка́зи су́днам, які ма́ють пли́сти само́тно (підчас війни).

row (in a row), по́ряду.

row, v., гребти́, веслува́ти, погріба́тися, обгріба́тись.

rowboat, n., весе́льне човно́, човно́ на ве́слах.

rowing, n., гребня́, гре́бка.

rowlock (same as oarlock), n., кача́н, ко́чет, ко́четь, ко́чать.

row of rivets, рядо́к, ни́зка нют (Б у д.).

royal, n., гетьма́нич (жаглик над надверхнім, третім від даху вітрилом).

royal mast, гетма́нська щогла (4-а від палубу).

royal yard, гетма́нська жердь (4-а від палубу).

rubber, n., 1. ґу́ма; 2. клеса́чка (С т р у м.).

rubber catheter, ґумо́вий зба́дач (Л і к.).

rudder, n., стерно́, де́мено, ке́рма, прави́ло.

rudder arm, деме́нне ра́мено, шпу́га (тримає дошку до сворня).

rudder bands (or arm), деме́нні шпу́ги (по обох боках дошки, провадять до шпеників).

rudder blade, деме́нна до́шка.

rudder chains, деме́нні ретязі́, ланцюжки́ (не згубило б ся демено).

rudder flange, деме́нний кант, рубі́ж (шо сполучує головну частину демена з деменною скринею. — Б у д.).

rudder frame, деме́нна ря́ма (Б у д.).

rudder head, вершо́к де́мена (куди доточен друґарь, або инше-яке правильне начиння.—Б у д.).

rudder pintle, деме́нний шпе́ник (на нім шо демено обертається).

rudder post, стернови́й стовп (стілець на кормі судна; на нім почеплене висить демено).

rudder post or rudder stock, (часом обидвох назв вживається на означення того самого).

rudder stop, стернови́й, деме́нний сторожо́к; че́ка, кіло́к (для обмеження розмаху демена).

rudder trunk or case, деме́нна скри́ня (шо в ній стерновий міститься стовп).

rudder trunk tube, деме́нна лю́хва (на деменний сворень; а часом ще вживається до означення деменної скрині).

rugs, n., килими́, вере́ти.

ruins (Ruins), n., руїни (П о з н. н. х.).

"rule-of-sixty" "шістьдесятка" (поводарське копитце до ужитку у тісних затоках).

rules of the road, дорóжне, подорóжне (їздівне) прáво, статýт.

rudder stock, демéнний свóрен: (погóнач).

rum, n., гарáк.

run, n., 1. пробíг, прогíн (судна протягом якогось часу); 2. збіг, звýзок (спідки тай боків судна ззаду, в напрямі лутця.—Б у д.).

run (to run aground), v., сісти, наскóчити на мілинý, застрягнути на мілинí, опинитися на кошý.

run, v., йти; бíгти, плисти; бистрити.

runner, n., біжник (линка до збільшення сили ряжи).

rung heads, "вершки щаблів" (властиво вершки поперечних порогів на днi човна. — Б у д.).

running away with, or yielding up vessel, утéча з суднóм, або поступáння ся суднóм (або ладунком, суть карані — С т. м.).

running fix, біжний, потóчний пришпилок.

running gear, біжний стан, біжнá частина (складник) мáшини, тощо.

running knot, оркáн.

running rigging, біжнá, потóчна снасть.

run out, v., вибігáти, витікáти (про рідину).

rupture (hernia), n., ґилá (Лік.).

rust, n., іржá.

S

Saddles, n., сідла (жолобкуваті деревляні накладки на жердях).

Saddle or col, n., сідлó, межигірря (дільниця поміж двох тискоміричних верхів тай двох низів; непевна погода, хмарність, дощі, тумани. — П о г о д.).

safe, n., скарбóна.

safe, adj., безпéчний, пéвний.

safe arrival, щастлива притéча, щастливе прибуття.

safe harbor, спочивище; безпéчний притýлок; зáхист, гáвра.

safe navigation, оберéжна, сторожкá, розвáжна, обáчна пловбá.

safety, n., безпечéнство, безпéка.

safety appliances, пробезпéчні застосóвання; прилади на випáдок небезпéки.

safety fuel specifications, подрібні вказівки для усýнення небезпéки від пáлива.

safety lamp, запобіжна, безпéчна лямпа.

safety (of the vessel), n., хóвання суднá від небезпéки; безпéчна охорóна суднá.

safety pins, безпéчні шпильки.

safety precautions, заздалегідні зáходи про безпечéнство; запобіжна охорóна, острогóвина.

safety rules & regulations, про-

безпечéнські рéґули; рéґули безпечéнства.

safety valve, охорóнна хлúпавка (М а ш.).

sag, v., зсувáтися до хлівá, холíвити, холя́вити.

sagged (oppos. of "hogged"), adj., осíлий, малúґуватий (кінці хребта вище рівня межичовня).

Sagittarius, n., сузíрря Стрілéць (9-й знак звірокруга, куди сонце заходить коло Листопада, дня 22-го. — Н е б.).

sail, n., вітрúло, жáгель, жáглик, косéць, чаймá.

sail, v., пливтú, відпливáти, відстрявáти, вихóдити в путь; верстáти путь; вмíти орýдувати вітрúлами.

sail (to sail over), v., перепливáти, перевóзитися.

sailboat, n., вітрúльне човнó.

sailcloth, n., гребíнниця, вітрúльне полотнó.

sailer, n., вітрúльне суднó, корабéль.

sail-ho!, int., вітрúло!

sailing directions, плавéбні навіжкú, вказівкú, загадкú (також урядове американське видавництво, шо так зветься).

sailing ship, вітрúльник, вітрúльний корабéль.

sailing vessel, вітрúльне суднó.

sailings, n., плóвби (розмаїті, яких уживається у мореплавстві).

sailor, n., плавáч, плавéць, моря́к, байдáчник.

Saint Elmo's Fire, or Light, Вогóнь Св. Микóли (на щоглах, жердях тай припонах, шо часами показується підчас штурми).

St. Hilaire Method, Сент-Іля́ріїв ярмíс.

sale, n., прóдаж.

sale of effects of one who dies, прóдаж речéй покíйного (С т. м.).

salinometer, n., солемíрич: прúстрій до мíряння кíлькости сóли в водí (М а ш.).

salinometer cocks, солемíричні крéнти (у котлах; до витягання води на випробу. — М а ш.).

saliva, n., слúна.

salute, n., привітáння, ясá.

salute, v., витáти, звитáтися, давáти ясý.

salvage, n., 1. рятýнок, порятýнок, рятувáння (судна на морі); 2. спасенúна (врятоване судно, тягар); 3. рятункóве, рятóвне (нагорода за врятовання судна або ладунку)

salvor's lien, спасúтельский налигýнок (на власника судна, для відзискання нагóроди. — Ст. м.).

samples, n., взірцí (Т о р г.).

Sampson Post, пáлюх, стовпéць, клець, климáк, комéль (на кичці малого судна, човна).

Samson Posts, "Самсóнові Стовпú", короткі дебелі щогли—підпóра на вагову підóйму.

sand (S.), n., пісóк (П о з н. н. х.).

sand and gravel, пісо́к з жорство́ю (П о з н. н. х.).

sandhills or dunnes, за́пісочь, піщуга́, ко́си, ви́дми; пісоча́ні горби́.

sandpapering, n., шурува́ння наждачним папе́ром, шмерґльо́вання.

sandstorm, n., ку́рява з піско́м, піскова́ шкви́ря.

sandy shore, піскови́й, піскува́тий, піско́ватий бе́ріг; піскова́тиця.

San Fernando Meridian, Сан-Ферна́ндський опівде́нник.

sanitary conditions of the vessel, здравстве́нний стан судна́ (С т. м.).

sanitary regulations, здравстве́нні ре́ґули; реґули на охоро́ну здоро́вля.

sanitation on shipboard, здра́вство на кораблі́.

Sargasso Sea, Сарґа́сне (Заро́сле) Мо́ре.

saros, n., са́рос (змі́нничне ко́ло, змі́ннична ку́кла, шо трива́є понад 18 літ, тро́хи не тільки шо Ві́дгред Вузлі́в. — Н е б.).

satellites, n., супу́тники (Н е б.).

saturated adiabatic lapse rate, ра́та па́дання температу́ри наси́ченого повітря підчас непроходи́мого розши́рення (П о г о д.).

saturated steam, наси́чена па́ра (М а ш.).

saturation, n., на́сит, наси́чення.

Saturday, n., День Мизи́нний, Мизи́день, Субо́та.

Saturn, n., плане́та Сату́рн (Н е б.).

save, v., рятува́ти, ви́рятувати.

save all (or catch all), n., заоща́дник (вітрильце, шо часами буває припя́те під сподом долішньої чайми).

scabies, n., коро́ста (Л і к.).

scalds, n., опа́рення (Л і к.).

scale, n., ска́ля.

scantling, n., мі́рка, зразо́к (матеріялу завширшки тай завгрубшки, у побудові. — Б у д.).

scape ports (escape air ports), випустю́ще бічне́ ди́хало (нового ґатунку).

scarf (or scarph), n., кайова́ння, звязь деревля́них штук (Б у д.).

scarf cloud, прозо́ра кучеря́ва хма́рка на вершку́ купчастої ту́чи (П о г о д.).

scarlet fever, шкарлати́на (Лік.).

school, n., **(Sch.),** n., шко́ла (П о з н. н. х.).

schooner, n., шку́на (судно з повздожн. снасттю, 2-ма щоглами; головна щогла трохи що не на самім межичовню).

scooper, n., шпо́ла, лопа́тка, черпа́к.

scope, n., до́вгість, мі́ра, змі́рок (кадини); віко́нце (у Р а д а р і).

score, n., ґа́ра (у жабці), жолубе́ць.

scorice (Sc.), n., жу́желиця, ві́пса, ци́ндря (П о з н. н. х.).

Scorpion (or Scorpius), n., сузі́рря Ско́рпій (8-й знак Звірокруга. — Н е б.).

scotch boiler, шкóтський котéл (М а ш.).

Scotchman, n., велúка плáнка (шо б не терло, не муляло снасть).

scouting, n., пластýнство, пласт; вúвідка.

scouting problem, пластóвний зáгад.

scouting vessel, пластýнське, пластóвне суднó.

scow, n., шалáнда.

scraper, n., шкрябáчка, шкреблó.

scratch, v., чухнýтися (об беріг, то-що).

screen (protective), n., охорóнний щит, охорóнна заслóна (Б у д.).

screen bulkhead, заскрúнна, засторóнна перéтика; скринíвка, скриняк (шо б зимне повітря не дуло просто на кітли. — Б у д.).

screw, n., шрýба, шелевúло (М а ш.).

screw boss, нашрýбна мáточина (до неї доточені лопаті шруби. — М а ш.).

screw current, прúводна (зашрубна, відшрубна) течія.

screw propeller, шрýбний, шрýбляний прогóнич; шелевúло шрýбою.

scrieve board, розписáрня (великий пляц у модловні, де модельні ленії судна розписуєсь на правдиву скалю.—Рис.; Буд.).

scrowl, n., закрутóси (зам. хвисури, на кичці).

scud, n., баранці, мóлоді (гнані вітром низькі хмарки).

scud, v., йти бігóю, навзáводи; бігти; гнáти гóном.

scull, v., гнáти човéн їднúм веслóм (від корми).

scull, n., трепло́, бабáйка (коротке весло).

scum or surface blow-down cocks, піно-вúдмухні, піно-видмухéльні (верхові) крéнти (М а ш.).

scupper, n., дук, дýча, дучáйка, дучéйка (отвір у обшивці, при самім даху, для збігання води).

scupper hose, тимчасóва полотня́на кúшка дотóчена назóвні до дучáйки.

scupper lip, дучéчний бережóк (знадвору дучки, шо б вода не ллялася по обочинах).

scupper openings (same as freeing port), стóки, лоточкú.

scupper pipe, рúнва, жóлуб, рівчáк (у сполуці з дучейкою, не збігала б вода по обочинах судна).

scuttle, n., кватúрка, кватéрка, ґранáточка, слýхавка, зáставка (мала горлаха).

scuttle, v., затопúти (суднó, розчинивши малу горлаху; в г.).

scuttle butt, віднúха (приїмище на питну воду для залоги).

sea, n., 1. мóре; 2. хвúля, хвúлі; "море грає" (як вітер там, де судно).

sea anchor, морськúй я́корь (наплавний мішок, так зроблений, шо гальмує посув човна водою).

sea & land breezes, відбере́жні, побере́жні вітерці́.

sea bag, моря́цький мішо́к; моря́цька то́рба, ко́тма; бе́саг, во́рок, ка́йстра, каву́к.

sea barometer, морськи́й тискомі́рич.

sea breaking, хви́ля бье (об боки судна).

sea disturbance scale, ска́ля мо́рського неспоко́ю.

sea drag (or drogue), мо́рська волоку́ша (аби-яка, здебільша саморобна, гальма при скрутній годині).

sea-going vessel, морське́ судно́ (здібне йти на високе море).

sea-gull, n., потя́ тата́рське, ча́йка.

sea horizon, морськи́й о́брій.

sea letter, морська́ гра́мота (папір подібний до лейструнку. — С т. м.).

sea level, рі́вень мо́ря.

seam, n., шов, шво, звязь (де стикаются краї плит. — Б у д.).

seaman, n., моря́к.

seamanship, n., плава́чка; плава́цька сті́пність, ке́ба, кебе́та; плава́цький ґедзу́нок; умі́ння орду́вати судно́м.

sea mile, мо́рська ми́ля.

seamstrap, n., пі́шва (Б у д.).

sea or visible horizon, морськи́й або очеви́дний о́брій.

sea return, ві́дгук, ві́дгомін мо́ря (у Р а д а р і).

sea strewed with reefs, мо́ре засі́яне ско́ками, скалозу́бами.

sea swell, спу́хле мо́ре.

sea valve, мо́рська хли́павка (у Питотовім спіхоміричу).

sea water, мо́рська вода́.

sea water pressure, тиск мо́рської води́.

sea water temperature, температу́ра мо́рської води́.

search, n., шу́ки, розшу́ки, шукани́на, пошука́ння.

search for contraband & stowaways, шу́ки за пачко́вним тай за зайця́ми; трус (С т. м.).

searchlight, n., лучни́ця.

season, n., пора́ ро́ку (штири пори року).

seasonable, adj., вча́сний; такий, що — на порі́.

seasonal variations (in pressure of atmosphere), ріжноманітності оболо́чного ти́ску, від пори́ до пори́ ро́ку (вегля́ пори́ ро́ку).

seaworthiness, n., поро́нність понтопоро́нність, морезда́тність, суде́нність, судно-суде́нність.

seaworthy, adj., понтопоро́нний, морезда́тний, судно-суде́нний; плавки́й.

secant, n., січни́к, се́канс (Мат.).

second (time; arc), n., мить, секу́нда (часу; дуги).

second coat, хварбува́ння (по ґрунтованню; другий верг фарби).

second difference, дру́га відмі́нність, ріжни́ця (у часоміричу).

second mate, дру́гий, моло́дший, това́риш; підкри́лаш.

second receiver, дру́гий приємець (рура між середне-прасним вальцем тай низько-прасною хлипавкою. — М а ш.).

seconary, adj., другоря́дний.

secondary low (the), другоря́дні (тискомірична) низи́ (П о г о д.).

secondary port, другоря́дна при́стань (дунаї такої пристани суть обраховані у стосунку до штандарної пристани).

secondary triagulation, другоря́дне, повто́рне потрику́тнення (у морських обоздринах).

section, n., за́сік, засі́ка, пере́січка, дільни́ця; зрі́зок.

sectional charts, дільни́чні ха́рти (Л е т н.).

sector (SEC.), n., сі́канець (площа або хвиґура обмежена двома проміньми тай перехопленою дугою очерта. — З е м л е м.).

sector searches, сі́каничні шу́ки (Л е т н.).

seduction, n., споку́са, зна́дження, збаламу́чення (С т. м.).

segment, n., хво́шти, цвоня́к, відтинок, шмато́к.

seize, v., зяза́ти, схопи́ти, зточи́ти, спрягти́, злига́ти, злучи́ти (дві линви обмотком шнурка).

seizing, n., шнуро́к, шпаґа́т, шво́рка (здебільша просмолені, уживані до повязання линов).

seizure, n., у́йма, уємина.

selecting objects (for bearings), доби́рання відпові́дних предме́тів (до встано́влення напрямів, не́сків).

self-igniting water lights, самоза́пальні водяні́ світла́ (рятункове).

self-registering barometer, самолейстро́вний, самокарбо́вний тискомі́рич.

self-synchronous, adj., самолови́тний, самоулóвний, самоловли́вий, самосочасо́вний (напр., ялидад).

selvage, n., пружо́к, облямі́вка, кро́мка.

semaphore (Sem.), n., знакопі́р, гаслопі́р (П о з н. н. х.).

semaphore alphabet, гаслопо́рна а́збука.

semicircle, n., півко́ло, перекрі́й.

semicircular, adj., полукру́жний, перекрі́йний, перекро́йний.

semicircular coefficient, перекрі́йний, полукру́жний сотру́дник.

semicircular deviation, півокру́жне, перекрі́йне збо́чення, забі́г.

semidiameter, n., півпере́крій, півпере́круг.

semidiameter of planet or star, півпере́круг плани́ди або звізди́.

semidiurnal type of tides, напівдоби́дібний ґату́нок дунаїв.

semiduration (of moonlight), n., напівтрива́лість, напівтрива́ння (місяшного світла).

sennit, or sinnit, n., за́плітка, коса́ (з стальок).

sensible heat, відчу́тне тепло́ (М а ш.).

sensible horizon, відчу́тний, намаца́льний о́брій.

sensible, or true horizon, намаца́льний, або віру́тний о́брій.

sensitive altimeter, чутли́вий, сприйня́тливий провисо́тич (Л е т н.).

sensitive element, чутли́вий, живи́й складни́к (у Д з и ґ о к.).

sentinel, n., сто́рож, вартівни́к (малий, допомоговий якорь).

sentinel valve, вартова́, запобі́жна хли́павка (у котлі. — М а ш.).

separately, adv., на-о́дрізі, на-о́дшибі, нарі́зно.

separation, n., переяйка.

separator, n., розлу́чич (розлучає пару з водою. — М а ш.).

September, n., Ве́ресень (К о л.).

septisemia, n., затро́єння кро́ви (Л і к.).

serum, n., си́роватка (Л і к.).

serve, v., замота́ти, обмота́ти ли́нву, то-що, моту́ззям або ганчі́ркою, шо б не гри́зло.

set, v., напну́ти, напя́сти снасть; су́нути в певні́м на́прямі, прямува́ти (на здог. течії); сіда́ти (на здог. Со́нця).

set (& drift) of the current, настано́ва, на́прям, наста́ва (тай плив, си́ла) течії.

set bolt, n., пень о́к, випи́хач (до випихання ґвинтів із дірок. — Б у д.).

set iron, на́рвина, наривне́ залі́зо, ковиза́ (штаба з мягкого заліза, яка помагає вигинати тагуни на належний спосіб).

set up, v., затисну́ти (головку шруби), затісни́ти (шрубу на ґвинті. — Б у д.).

settlement, n., спла́та, зго́да, розраху́нок (Т о р г.).

sett piling, па́лі (у землі, під ризями, для зміцнення. — Б у д.).

seven tenth rule, сім-деся́тниця (проводирське).

sextant, n., шеста́нт (верцадло).

sextant altitude (hs), висо́кість (неб. тіла) вегля́ шеста́нту.

sextant angles for plotting soundings, шеста́нтні кути́ для гапто́вання зґрунту́нків.

sextant eccentricity, шеста́нтська відосере́дженість; відосере́дженість шеста́нту.

sextant error, шеста́нтська хибина́; хибина́ шеста́нту.

sextant graduation errors, хибне́ ступчико́вання, ступчико́вна хибина́ у шеста́нті.

sextant index corrections, напра́ва хибини́ шеста́нтського пока́жчика, напра́ва пока́жчицької хибини́.

sextant in surveying, уживáння шеста́нту у межівни́цтві, у межівни́цьких обзо́рах.

sextant mirror, шеста́нтне люсте́рко.

sextant optical principle, о́чна, зорова́, світляна́ заса́да шеста́нту.

sextant prismatic mirrors, ґрання́сті люсте́рка у шеста́нті.

sextant telescope, шеста́нтський

прозо́рич; далекогля́дич у шеста́нті.

shackle, n., ла́нка у ланцюгу́; ла́нка з шру́бою, шруба́ста ла́нка.

shade glasses, зати́нені шке́лка (у шестанті).

shadows, n., за́тінки (у Р а д а р і).

shaft, n., вісь, ма́ха, вере́я.

shaft alley (or tunnel), махо́ві сутки́, ма́шаний (безпроте́чний) прогу́лок.

shaft alley tunnel, махо́ві, ма́шані прогу́лочні сутки́ (безпроточна побудова на подвійній спідці, від машинярні до сальника).

shaft coupling, махо́ве спаро́вання, счепок.

shaft pipe, ма́шана лю́хва.

shaft strut, ма́шана, махо́ва, ди́бка; ви́тка.

shaft tunnel (shaft alley), махо́вий (ма́шаний) прогу́лок; сутки́.

shallow water, за́міль, мілково́ддя.

Shamal, n., Шама́л, північно-за́хідний вітер на Месопота́мії тай на Пе́рській Зато́ці.

shank, n., верете́но, гомілка, стегно́ я́коря.

shank-painter, n., верете́нна, стего́нна при́пинка (до боку якоря).

shape, n., до́вга шта́ба (з тотожним наповздовжним зрізком, якот Штаба "Т". — Б у д.).

shape of the earth, о́браз, хво́рма землі.

shaping, n., пасо́вання, хвормо́вання будіве́льного матеріялу (Б у д.).

shareholder, n., спільник, пайови́к.

sharp, piercing wind, шпуйни́й вітер.

sharp up, v., загостри́ти, поста́вити на-го́стро (жердь: спереду назад).

shear hulk, стара́ шкаралу́па (старе судно, уживане до розберання инших суден, або до оснащення нових).

shear legs, бик, ка́шиця.

shearing, n., обтина́ння, утина́ння, допасо́вання країв стале́вого матеріялу (Б у д.).

shears, n., но́жиці (велика машина до утина́ння плит тай штаб); маши́няні но́жиці (Б у д.).

sheathing, n., по́хвиння, пі́хва (обшивка у спідці тай на боках малих суден, човнів).

sheave, n., колісця́тко, колісце́ (у жабці).

shed, n., шо́па, шу́ра.

sheep-shank, n., ву́зол, пете́лька до тимчасо́вого вкоро́чення ли́нки.

sheer, n., крутобо́кість, розту́лок (закривлення леній судна до-гори, ід кичці тай ік кормі. — Б у д.).

sheer, v., відкриви́ти, відкермува́ти (човно, другарем, відпихаючись від боку корабля).

sheer plan, розтýльний óбрис (сторчовий повздовжний зрізок судна, де подано проміть ленії води, перекутної ленії, гузичних тай кичечних леній, головний прошир судна, горішній прошир тай розтулок верхописання. — Рис.; Буд.).

sheer rail (or guard rail), розтýльна рéйка, або шúна (назовні обшивки під заборолом; на човнах — горішня обгиналка, верх горішньої обгиналки. — Буд.).

sheer strake, розтýльна строкá, розтýльне опасáння; обгинáлка; верхописáння (горішня строка, обшивка від носу до корми. — Буд.).

sheet anchor, головнúй я́корь.

sheet bend, вýзол до злýчення двох линóк, линóв або кодóл.

sheets, n., ужíвка, бичíвка, до орýдування вітрúлом. [шкоти].

shell, n., 1. óбшивка (наоружні плити судна від носу до корми. — Буд.); 2. скрипúця (жабки); 3. "шкаралýпа" (легкий переємний човен).

shell doubling or doubler, подвíйний толубéць, подвíйна óбшивка (пошевка. — Буд.).

shell expansion, толубéчний розрисýнок (показує копит тай розмір кождої плити толубця. — Рис.; Буд.).

shell landings, позна́чки на тагунáх (які показують де мали б прийти краї толубечних плит. — Буд.).

shell plating, óбшивка; обшивні́ шкаралýпні плúти (Буд.).

shellac (clear, white & orange), n., пóкост, полúва (прозора, біла, тай жовтогаря́ча).

shells (Sh.), n., черепáшки, скойкú (Позн. н. х.).

shelter deck or weather deck, зáхистний, щитовúй (або белебéний, голотéчний, жежéльний) пáлуб (найвищий цілий палуб, від обшивки до обшивки тай від носу до корми; почиє на стосунково-легкій надбудові. — Буд.).

sheltered anchorage, зáхистнúй я́кірний сал; зáхистнá стáнція (Лет н.).

shift of butts, перéсув утічóк (утічки їдної строки пересунені на віддаль бодай двох тагунів від утічок сусідніх строк. — Буд.).

shifting beam, походю́ща бéлька (до горлахи, тримала би горлашне деко).

shifting boards, тимчасóві ділúни (на насипний ладунок, не пересувався б).

shim, n., клин, плíшка, глобá, зáплішка (Буд.).

shine, v., гоголíти, горíти, грáти.

shingle (Sn.), n., гáлка, рінь, ріня́к (Позн. н. х.).

shingly shores (or sandy), ріня́вí, ріня́ні берегú (або пісковаті. — Позн. н. х.).

shiny, shining, adj., блискýчий, грайлúвий.

ship, n., корабе́ль, карабе́ль (щоглисте судно з 3-ма або 4-ма щоглами); судно́ взагалі́, а надто бі́льшеє.

ship, v., сіда́ти на судно́; бра́ти на судно́ (або у судно, як о т воду); ванта́жити; перево́зити; ста́вити (щогли, стерно); кла́сти ве́сла (у човно).

ship-board (on ship-board), n., на кораблі́.

shipbroker, n., корабе́льний хва́хтор.

shipbuilding, n., корабе́льне будівни́цтво, корабе́льництво.

shipbuilding terms, корабе́льницькі кіпці́.

ship chandler, n., корабе́льний доста́вник, поста́чник.

ship construction, будо́ва, побудо́ва кораблі́в; корабе́льна, суде́нна побудо́ва.

shipfitter, n., корабе́льно-будо́вний ма́йстер (що робить стьони, назначки, тай собирає будівельний матеріял, кожду штуку на властиве місце).

shiphandling, n., ору́дування судно́м, суденору́дка.

ship hygiene, здоро́вля корабля́; заздоро́вні (проздоро́вні) заря́дження на кораблі́.

shipmaster, n., ота́ман (аби-якого, тільки не воєнного, судна).

shipment (of goods), n., ванта́ження корабля́; ванта́г, ладу́нок; пере́силка, доста́ва това́ру кораблє́м.

shipowner, n., вла́сник, власти́тель судна́; гарматі́й.

shipper, n., поси́лач (добра, ладунку) кораблє́м.

shipping articles, корабе́льні артику́ли (С т. м.).

shipping order, на́каз ванта́жити.

shipping ton, перевозо́ва то́нва (40 до 42 кубованих стіп завбільшки).

ship sanitation, суде́нна оздоро́ва, корабе́льне здра́вництво.

ship water, v., ча́рпати (воду), залива́тися (морською водою).

shipwreck, n., розби́тий корабе́ль, або розби́того корабля́ части́ни; поло́мок, поло́м; недо́ломок; розбиття́, розби́єння корабля́.

shipwright, n., будівни́чий, а на́дто кото́рий деревля́ну ро́бить робо́ту; те́сля.

ship's bell time, подзві́нний час (час за дзвонами, на кораблях).

ship's business, суде́нне ді́ло; корабе́льна обихі́дка (С т. м.).

ship's clocks, корабе́льні годи́нники, дзиґарі́.

ship's documents, корабе́льні папе́ри (С т. м.).

ship's heading, простува́ння, праве́ць корабля́.

ship's log (logbook), подоро́жник, карбі́ж, подоро́жний карбі́ж.

ship's pantry, корабе́льна комо́ра, спіжа́рня, чула́н.

ship's papers, корабе́льні папе́ри, пращпо́ртй (С т. м.).

ship's provision store room, корабе́льний шпихлі́р, шпихлі́р на кораблі́.

ship's refrigeration room, корабе́льна льодо́вня; холодни́к.

ship's register, ле́йстер корабля́, корабе́льний леєстер (С т. м.).

ship's toilets, корабе́льні ну́жники, вихо́дки.

ship's washrooms, умива́льні (на кораблі).

shipshape, adj., adv., кукі́бний, окуко́блений, ви́повчений, алю́рний, чепурни́й, цілкови́то-упорядко́ваний.

shipshape (to make shipshape), ви́черпурити, охандо́жити, упорядку́вати.

shiver (a sail), v., ви́трусити ві́тер з вітри́ла, "ви́тремтіти"; заполоска́ти.

shoal (Shl.), n., ві́дміл, мілина́ (П о з н. н. х.).

shoe, n., череви́к, пості́л (на якоря роги: шматок дерева на роги якоря, що б спочивали).

shoe-block, n., жа́бка з 2-ма колі́сцятками (одно над другим; одно поземне, друге сторчове).

shole, n., підчиго́нник, пі́дкладка (шматок дошки під чигонем, де нема облоги).

Shoran (Short Range Navigation), n., Шора́н.

shore, n., чигі́нь, спри́са, припу́тина.

shore, n., бе́ріг.

shoreline, n., бе́ріг, о́брис бе́рега, побере́жна ле́нія.

shoreline unsurveryed, немі́ряний, немежо́ваний берегови́й о́брис.

shoring, n., чигі́нення (підкладання чигоння, сприс).

short board (short tack, or leg), коро́ткий бардіж, коро́тка поста́ва.

short delivery, непо́вна доста́ва.

short-long light (S.-L.), коро́тко-до́вге сві́тло (П о з н. н. х.).

short slice bars, коро́ткий штих (до розбивання циндри в передній частині горна).

short tabular navigation methods, коро́ткі табли́чечні мореплаве́бні за́соби, спосо́би.

shorten (sail), v., скороти́ти (вітрило).

shot, n., шех.

shove off, v., відпиха́й(сь)! (ґедло у весельнім човні).

shovel, n., лопа́та (до горна).

shower, n., зли́ва.

shroud pads, сіде́лка (до примоцьо́вання шор до перечки горі, тай до торчини, долі).

shrouds, n., посторо́нки, опо́на, шо́ри.

side benches, бічні́ (повдовжні) ла́ви (над наплавними стоянами з повітрям, у рятункових човнах; також знані як "хутри́ння").

sideboard, n., бічна́ до́шка (почеплена на повшедних упірках для більшої охорони толуба човна).

side frames, бічні тагуни́ (Б у д.).

sidereal, adj., зо́ряшний, зо́рявий, зо́решливий.

sidereal day, з о́ р я ш н и й день. (Н е б.).

sidereal hour angle, зо́ряшний годино́кут (Н е б.).

sidereal month, зо́ряшний місяць (Н е б.).

sidereal noon, зо́ряшне полу́дня (Н е б.).

sidereal time, з о́ р я ш н и й ч а с (Н е б.).

sidereal year, з о́ р я ш н и й р і к (Н е б.).

sideways, adv., на́склесь, бо́ка, бо́ком, бокаса́.

side keelson, суголо́вний напідошо́вник (повздовжні бічні бельки для притуження плиткої спідки судна. — Б у д.).

side lights, бічні ліхта́рні.

side ports, бічні прозо́ри, визо́ри, усте́нки (Б у д.).

sight edges (oppos. of landing edges), позо́рні пру́ги, рубці (такі краї плит, шо видко ся: знадвору на обшивці; на верхах палубів, на внутр. спідці тай на перетиках з другого боку від шпуг. — Б у д.).

sight-feed cups, наявні шмарівні кубки́ (подають шмаровидло, кропка за кропкою, до рухомих частин машини; тай можна це бачити. — М а ш.).

sights, n., по́здрення, по́здри, обзо́ри, диви́зії, зазо́ри (на небесні тіла).

sight vanes, прицільні, зазо́рні повзунці; окуляри (на азьмутнім верцадлі).

sign, n., знак, озна́ка, позна́ка, позна́чка, бовва́н, зна́ме́но.

signal, n., знак, га́сло, на́віжка, зна́ме́но.

signal lamp, навіжни́й ліхта́рь.

signal paint, фа́рба на позначки́, бовва́ни.

signal reception, хапа́ння, похо́плення га́сел, навіжо́к; похіпливість у отри́манню га́сел.

signal station (Sig. Sta.), га́сельна, навіжна́ стани́ця (П о з н. н. х.).

signalling naval and coast guard vessels, дава́ння навіжки військо́вому судну́ або судно́ви Берегово́ї Зало́ги.

signs of the Zodiac, Звіри́нничні Знаки́, Звірокру́жні Бовванй.

silk ligature, мітни́ця шовко́вих злиг (Л і к.).

sills, n., ле́жні, бруски́, попере́чини (поземні цямрини між ребрами у малих суднах. — Б у д.).

silver, n., срі́бло.

silvering sextant mirror, посрі́блення шеста́нтського дзе́ркальця, люсте́рка.

Simoom, n., Симу́м (шмалький суховій, гаряча курява з піском на Азійських тай Африканських пустинях).

simultaneous observations, одноча́сні обзо́ри (небесн. тіл).

sine, n., па́зушник, си́нус (М а т.).

sinewy, adj., зви́вистий, вильни́й.

single-letter signals, одно-буко́вні га́сла (напрасні, прикротні).

single-screw steam vessel, одношру́бний паропла́в.

single Spanish burton, ря́жа з 3-ма поєди́нчими жабка́ми (або з 2-ма, тай з гаком, у біжній частині).

siren, n., сурма́, свирі́лка, верещак.

Sirius, n., звізда́ Пес (над усі грайлива звізди. — Н е б.).

Sirocco, n., Широ́ко (гарячий вохкий вітер з півд.-сходу на Малті тай в Італії).

sister block, двожа́бник, близню́ча жа́бка.

sixty, rule of, шістьдеся́тниця (проводирське).

size and shape of the earth, о́бсяг тай ви́гляд (хворма, образ) землі́.

skeg, n., ре́пиця (задня частина хребта, шо на ній стернове спочиває вугло. — Б у д.).

skeleton (of a vessel), n., шкеле́т, кістя́к, окостя́к (судна; без обшивки. — Б у д.).

skin, n., о́бшивка, тулубе́ць (плити судна. — Б у д.).

skipper, n., старши́й, копита́н, ота́ман (надто на меншім судні).

skull & cross-bones label, нали́чко "че́реп тай кістки́" (ярлик на отруї).

sky, n., не́бо, небеса́.

sky compass, небе́сний ко́мпас (новий пристрій до ужитку у бігунових сторонах).

sky diagram, розрису́нок зо́ряного не́ба.

skylight, n., прозі́р, прози́рало, оболо́нка (у палубі).

skysail, n., небе́сний жа́глик (легке вітрильце над Гетманичем).

skyscraper, n., хмародє́р (небесний жаглик, коли трекутний).

sky waves, небе́сні хви́лі (у Лорані) .

slabline, n., ли́новка до підгальо́вування споду Біжця́.

slack, n., 1. хлянь (хляла, люзна частина линви або вітрила); хля́ле у поставко́ванню єсть вітрило шо повільно зміняє поставу; 2. хляловіддя, дуна́й на́слабі.

slack water, хляловіддя, не́течь, нете́ча (у дунаях).

slave station, підяре́мна стани́ця (у Л о р а н і).

sleepers, n., деревля́ні колі́на, які сполучують Поперники з задніми цямринами (малого судна).

sleet, n., сльота́; сніг, або град, з дощем.

sleeve insignia, відзна́ки на рукава́х.

slicing doors, ля́да у горні́, з отворами на штих до розбивання циндри.

sliding ways, обло́ги (з грубого дерева, між ризями тай руштовною колискою, як пускають корабель на воду. — Б у д.).

stand by! — бердо́! клейго́в! будь на чеку́! (Ґедло).

stand-by compass, запасни́й, покла́дни́й ко́мпас; ко́мпас про всяк случа́й (Л е т н.).

stand-by man, n., начеку́нник, чекови́й.

stand by the oars, стережи́ гре́бку! (Ґедло гребцям, коли-то трапиться відпихатись від корабля, або ставати обічне. Гребці хапаються кобилок, кладучи лопаті плазом до обгиналки, а кобилки до беседок).

stand by to give way, на баба́йку! (Ґ е д л о).

stand of tide, постоя́ння, не́рух, зу́пинка (дунаїв); не́течь, нете́ча (нема сторчової зміни).

standard, n., рі́вень, штанда́ри.

standard barometer, штанда́рний тискомі́рич.

standard compass, штанда́рний ко́мпас.

standard meridian (on charts), штанда́рний опівде́нник (на хартах).

standards of accuracy, рі́вень, штанда́ри докла́дности (точности, акуратности).

standard port, штанда́рна при́стань (якої-то дунаї позначено на таблицях).

standard symbols for aids to navigation, штанда́рні боввани́ на мореплаве́бну підпомого́вину.

standard time (or zone time), штанда́рний (або поясни́й) час.

standing part (of a rope), постоя́ла, постоя́ща парть (линви).

standing rigging, постоя́ла, постоя́ща (нерухома) снасть (а котора рухома — б і ж н а́).

standpipe (S'pipe), n., бо́вдур (П о з н. н. х.).

stapling collar, or staple, ри́хва (для безпроточности або безпромастности. — Б уд.).

star, n., зоря́, звізда́; зірни́ця, зори́на, зори́ця, зорени́ця.

star charts, звіздяна́ ха́рта, ха́рта звіздяни́х небе́с.

star clusters, зо́рянї ґро́на, жмутки́ зір (Н е б.).

star finder and spotter, звіздознахо́дич, звіздонаги́бач (П р и л а д.).

star identification, пізнава́ння, розпізнава́ння звізд.

star observations, по́здри на зо́рі.

star tables, таблицї зір, звізда́ні таблицї (Л е т н.).

starboard, n., десна́, десни́ця; де́сний, пра́вий, борозе́нний бік судна́ (глядючи ід кичці).

starboard helm (or right rudder), ке́рма напра́во.

starboard side, де́сний, борозе́нний бік судна́; десни́ця (коли дивишся ззаду-наперед, ід кичці).

starboard tack, десни́чна поста́ва, де́сний бардіж.

starch, n., крохма́ль.

starry (to become starry), ви́зірнитися.

start, v., відпуска́ти, лю́знити, лю-

зува́ти (бичівку, що б не була на-туго).

starter, n., зру́щик (у мотовилі, моторі. — М а ш.).

starting up, зру́шення, пуска́ння ма́шини в рух (М а ш.).

starving rats, мо́рення, ви́морення щурі́в, пацюкі́в, го́лодом.

state of the sea, стан мо́ря.

state of weather, стан пого́ди.

stateroom, n., покі́й, гі́рниця, го́рниця, ванькі́р (на подорожніх, або старшину, на кораблі).

static (or stray), n., оболо́чна перешко́да (природна лехтромаґнетна хвиля в оздухах, шо творить відвандри у бездротичних пристроях).

station (Sta.), n., стани́ця (Позн. н. х.).

station bill, ро́зпис, розпоря́док (де́, хто́, з залоги, тай коли́, має бути, тай шо робити має).

station error, стани́чна хибина́.

station of watch officers, мі́сце вартово́го старшини́; мі́сце старшо́го на ва́рті (на ча́ті).

station pair, стани́чна па́ра; па́ра стани́ць (у Л о р а н і).

station pointer, стани́чний ука́зчик (у рисівних приладах).

stator, n., стоя́к (протилежне до вертяка, у машині, надто лехтричні́й).

status, n., стан, стано́вище, ра́нґа (нпр. палубного старшини).

statute mile, стату́тна, устано́влена, сухопу́тна ми́ля.

stay, n., привíй, припо́на, напи́нач (повздовжна, тепер здебільша дротяна, линва шо тримає щоглу).

stay, v., поставкува́ти, посува́тися від поста́ви до поста́ви.

staying, n., поставкува́ння.

stays, n., устодо́льні шта́би (до звязання, зміцнення, або до тримання двох штук при купі. — Б у д.).

stays (in stays), поставкува́ти, бу́ти у поставка́х.

staysail, n., трекутне, повздовжне вітрило напняте до припони: припинне́, припо́нне вітри́ло.

steady, adj., станівки́й.

steady (keep helm as it is), трима́й! (Ґ е д л о).

steady fair weather, на пого́ді ста́ло.

stealer or stealer plate, "зло́дійка" (котора плита, по обох кінцях обшивки, "скрадає" опасання тай з двох робить одно. — Б у д.).

steam, n., па́ра.

steam fire pump, & apparatus, парова́ по́мпа (парове́ на́чиння) про випа́док вогню́; пропоже́жна парова́ суста́ва.

steam gage cocks, парові́ замі́рочні кре́нти (подають пару до замірок. — М а ш.).

steam pressure gages, замірки́ парово́го ти́ску (тиску пари у котлах. — М а ш.).

steam traps, пастки́ на па́ру (М а ш.).

steamer, n., паропла́в.

steamship, n., мореплáвне паровé суднó.

steam vessel, паровé (не-вітрúльне) суднó.

steel, n., сталь, крúця, дулéвина.

steel rods, сталéві прутú, качалкú (М а ш.).

steel vessel, кóване, сталéве суднó.

steer, v., стернúти, стернувáти, керувáти, кермувáти, бізувáти, ґирувáти, управувáти (судном).

steerage, n., каю́та (задня частина судна, з наймнiй вибагливими вигодами, на біднiйших подорожніх).

steering, n., кермувáння, стернувáння (судном).

steering compass, керівнúй, демéнний, стернúчний кóмпас.

steering engine, демéнна мáшина, демéнниця.

steering gear, демéнне, стернове нáчиння; стернúло.

steering gear flat, столéць, стілéць, стяблó (подена на ящику, де деменне міститься начиння).

steering oar, трепло́, стернове́ весло́ (зам. керми).

steering oar & rowlock, запасне́ трепло́ тай запасна́ ко́чать (повинні бути на кождім рятунковім човні).

steering rowlock, стернови́й вертлю́г, стернова́ ко́четь.

steering telemotor, деме́нний перемо́тор, стерно́ве мотови́ло.

steersman, n., стернúк, керманúчий.

steeve, v., відстоя́ти, відстава́ти (до гори, від поземности. — Б у д.).

stellar magnitude, зíрочна вéличь (себто стосункова яскравість поодиноких зір. — Н е б.).

stem, n., скорс, скорси́на, штама́, стебло́ (скрайній, найпереднiйший складник кички, де лівий бік судна тай правий сходяться до-купи. — Б у д.).

stem foot, пере́дній кіне́ць хребта́, куди́ допасо́вуєсь скорси́ну (Б у д.).

step, n., сту́па, ступня́, коло́да, щоге́льня (у хребті судна, куди заходить долішній кінець щогли).

stepping up pieces (same as poppets).

stereographic charts, троємíрні, твердотіле́сні ха́рти.

stereographic projections, троємíрна, твердотіле́сна, про́міть.

stereometric, adj., твердомíрницький.

stereometry, n., твердомíрство, твердомíрництво (уміння міряти тверді тіла).

sterile, adj., я́ловий, неплíдний; беззаро́дочний.

sterile gauze, знепло́джена, обезза́роджена ма́рля (Л і к.).

sterilization, n., уя́ловлення, знепло́дження, обеззаро́дження (Л і к.).

stern, n., корма́, запíр, каю́та, гуза́ (задня частина судна).

stern all, всі — ґардýй! всі — табáнь! (ґедло гребцям, шо б ґардували, табанили).

stern board, табáнити, задкувáти; стернови́й бардíж.

stern casting or frame, запóрне ли́тінко або литвó; коремний, запóрний тагýн (грубе сталеве вугло, або кована штука, на запорі: тримає стерно тай вяже опасання. — Б у д.).

stern frame, запóрна бóтя (Буд.).

stern line, брундýк (коремна линва).

stern pipe, корéмна запóрна рýра; підлоґóння. (Б у д.).

stern post, запíр; стернове́ вуглó (Б у д.).

stern sheets, стернове́, корéмне стяблó.

stern tube, корéмна (стернова, запóрна) лю́хва (Б у д.).

stern-tube bearing, корéмнолю́ховний підíсок (М а ш.).

stern-tube shafting, корéмнолю́ховна части́на óси (М а ш.).

sternway, n., запóрний пóсув, задкувáння.

stevedore, n., кладільни́чий, кáчур, аргáт, вантáжник.

steward, n., покойóвий; прислýжник коло столá; шáпарь.

stewardess, n., покоївка (на кораблі); госпóся (на літаку).

stick out from water, ви́тонути, витавáти.

sticky (stk.), adj., липки́й, берки́й, гли́зявий, глейки́й (ґрунт. — П о з н . н .х.).

sticky ground, глейови́на.

stiff (stf.), adj., тверди́й, відпóрний (ґрунт. — П о з н. н. х.).

stiff (oppos. of crank), adj., стійки́й, стéклий, нехитки́й (човен, судно; протилежне до "натýристий").

stiffener, n., притýжина, шпýга, півзи́на (Б у д.).

stimulate, v., збýджувати, спонýкувати, підси́лювати (р о б о т у серця. — Л і к.).

stirrups, n., стремéна (на жерді; тримають підніжну линву).

stock, n., ціпóк, ціпýн, шóхта (у якорі).

stockhold, n., стовповá пáзуха (на головну поклажу).

stockless anchor, шýтий я́корь (без поперечного ціпка).

stocks, n., ришто́вання.

stones (St.), n., камíння, штóлля (на дні моря. — П о з н. н. х.).

stony, adj., камяни́стий.

stool, n., ви́порожь; кал (Л і к.).

stools, n., стільці́ (малі штаби до задніх привоїв).

stop, int., тпру! стань! (Ґ е д л о).

stop, n., штóпка (зашнурування, замоток).

stopper, n., вýхо, гáпка (на кінці линви); зáвертень, ґудз; затри́мач, непускáч.

stopper bolts (same as ring-bolts), кільчáста шрýба, швóрень з вýхом.

stop valve, перепи́нна хли́павка (у головни́й паровій рурі. — М а ш.).

stopwatch, n., перепи́нний дзиґа́рок.

stopwater (in riveted ships), за́тичка, непуска́йвода (з повсти, полотна тай манії, шо б не затікало. — Б у д.).

stopwater (in welded ships), за́ткало, залюто́вання (грозд, чіп, улютований там, де пробилась діра. — Б у д.).

storage tank, водо́ємні тай нахто́ємні станви́, у подві́йній спідці.

storekeeper, n., око́ман, клю́шник.

storeman, спижа́рник, гарбачі́й.

storeroom, n., спижа́рня.

stores, n., запа́с, харчі́, прови́зія, припа́си.

stores list, лі́ста, спис припа́сів.

storm, n., штурм, шту́рма, би́рса, бу́ря, хуртови́на, шкви́ря, бо́рва.

storm center (motion of), рух, по́сув штуре́много осере́дку.

storm cloud, ту́ча, грізна́ хма́ра.

storm, cyclonic, куке́льна шкви́ря, крути́вітер.

storm oil, штуре́мна оли́ва.

storm semicircles, штормові́, штуре́мні перекрої.

storm track, штормови́й, штуре́мний трахт.

storm warnings, проштуре́мна осторо́га.

stormy, adj., розбу́рханий, бурхли́вий, бу́йний, дмучки́й, ду́йний, буревістний.

stormy weather, громохма́рна пого́да.

stove in, adj., спроклéплений (знадвору).

stoves, safe practices, грубки́ (до огрівання, на суденцях, на човнах); як того ходити, шо б безпе́шно.

stow, v., пакува́ти, вью́чити, ванта́жити, наклада́ти, кла́сти.

stowage (act of), n., ванта́ження, кладі́жка, кладня́.

stowage (method of), n., вантагу́нок (спосіб вантаження).

stowage (place where goods may be stowed), склад, гамазе́я.

stowage (capacity of holding goods), ванта́жність, ладо́вність, місто́та, ємкість, пако́вність.

stowage (state of being loaded), наванта́женість, у наванта́зі, з ваго́ю.

stowage (that which is stowed), ванта́г, тяга́р, ладу́нок.

stowage (money paid for stowing goods), вантагове́, вантажне́ (заплата за кладіжку).

stowage factors, кладі́льний чи́нник.

stowaways, n., зайці́ (подорожні без квитка).

stowing of anchors, прибера́ння, склада́ння, хо́ва́ння (якорів).

straggle, v., приставáти, волочи́тися ззáду, плéнтатися.

straight ahead, навпросте́ць, напрямéць, про́сто наперéд, простісінько; просто спéреду.

straight or parallel isobars, про́сті або суголо́вні рівно́тиски (П о г о д.).

straight line, про́ста ле́нія, пря-ме́ць (прямува́ти).

strain, n., по́ступок ти́скови, вто́-ма (будівельного матеріялу) від ти́ску, напру́ги (Б у д.).

strainers, n., си́то, ціди́лко (М а ш.).

strait (Str.), n., прото́ка, вузьми-на́ (П о з н. н. х.).

strait edge, лині́йка, лені́йка.

strake, n., обгина́лка, строка́, опа-са́ння (діло́вання, доріжка: без-переривна перія плит. — Б у д.).

strand, n., ста́лька, ста́ля, ста́лка, пря́мено.

strand, n., припа́й, помо́рря, по-бере́жна сму́га; твань.

strand, v., сі́сти на мілину́, поса-ди́ти(ся) на кіш; застря́гнути; опини́тися у зли́годнях, у скру́ті.

stranded vessel, стря́гле, застря́г-ле судно́; судно́ у зли́годнях, у скру́ті.

stranded wreck, стря́глий недо́-ломок.

stranding, n., опиня́ючись, опи-ви́вшись на мілко́му, сі́вши на кошу́.

strangling, n., уду́шення, заду́-ення (Л і к.).

strangulated, adj., такий шо йо-му спе́рло, або ж ду́шить його, у го́рлі (Л і к.).

strap, n., сві́рка, пов'я́зка, заві́й-ка, ле́щата (на жабці).

stratiform, adj., верстве́нний, та-кий що ве́рствами (на здог. дов-гих неперерваних рядів хмар. — П о г о д.).

strato-cumulus (St.-Cu.), зава́-ла, похму́ре не́бо (надто узімку. — П о г о д.).

stratosphere, n., ви́счі оболо́ки (назверх 11-и километрів від землі; безхмарні, мало-шо змін-ні шо-до температури.—Погод.).

stratum, n., шар, ве́рсть, верства́.

stratus (St.), n., захма́реність, хму́рність, хма́рність; підне́се-ний тума́н (2000 до 7000 стіп від землі. — П о г о д.).

stray, n., приро́дна вандро́вана лехтромаґне́тна хви́ля у озду́хах, шо спричи́нює відва́ндри у без-дро́тичних при́ладах.

streak, or strake (v. s.).

stream, n., потік, струмо́к, рі́чка, течі́я.

stream (to stream a buoy), v., пусти́ти маня́к (хвиґу́ру) на во́-ду.

stream anchor, тяглови́й я́корь.

stream bower, тяглови́й кичка́рь.

stream kedge, тяглова́ кі́тва.

streamlined rudder, стру́йно-стро́йне, устру́йнене, де́мено.

street, n., ву́лиця (П о з н. н. х.).

stress, n., тиск, на́тиск, напру́га (яким той підлягає або инший, складник у побудові. — Б у д.).

stresses floating light, на́тиски (плитности, пловкости) на судно́ уле́гці (Б у д.).

stresses in a seaway, на́тиски (на окостяк судна) від хвиль (Буд.).

stresses in the loaded condition, на́тиски (плитности) на судно́ з ваго́ю (Б у д.).

stress-strength relations, натисочно-крепкостний стосунок (у побудові судна. — Б у д.).

stretchers, n., підніжки, поріжки (під ноги гребців на човнах).

strike, v., зтягнути, здоймити вітрило або прапор.

stringer, n., повздовжна шпуга, жорость, скаба (Б у д.).

stringer plate, .наоружна плитяна строка; пришва (на толубі. — Б у д.).

strip (to dismantle), v., обезброїти, обезбударажити, обдерати, розбератн (судно).

stripe (esp. horizontal), n., пересмуга.

striped, adj., перістий.

strong back, 1. засов, завора (штаба до замикання дверей тягарового устенку тай безпросисної слухавки); 2. рубель, півзина (на горлаху).

strong beam, or trolley beam, бендюга (над машинярнею тай котелнею, заосмотрена пересувною підоймою. — Б у д.).

strong breeze, дуйний вітер (17 до 21 милі на годину).

strong gale, буря (41 до 47 миль на годину).

strong liquor, міцна горілка, гардаман.

strong wind, буйний вітер.

structural steel, будівельна сталь.

strut, n., дибка (т а к о ж: шматок плиткого заліза до скріплення звязи одної частини з другою. — Б у д.).

strychnic, adj., стрихнинний, стрихнинняний (як-от стрихнинняне затроєння. — Л і к.).

strychnine, n., стрихнина (Л і к.).

strychnin sulphate, стрихнинняна сірчана сіль (Л і к.).

studding sails, обочні вітрила.

stuffing box, сальник (М а ш.).

stuffing box recess, сальничний, сальниковий, закамарок.

submarine, n., підводне човно, самарина.

submarine, adj., підводний (такий що під водою).

submarine bells, підводні дзвони, ґалаґони.

submarine cable, підводна кабалка, дріт.

submarine fog bell (Sub-Bell), mechanical, підводний саморушний дзвін на випадок туману (П о з н. н. х.).

submarine navigation, підводна плавачка.

submarine ocean currents, підводні осіянські течії.

submarine oscillators, підводні махачі, подриґачі.

submarine pipe line, підводний трубопровід.

submarine signals, підводні гасла, навіжки.

submerge (subm.), adj., занурений, затоплений (П о з н. н. х.).

submerged piling, piling, stumps, and snags, занурене палля, палля, пні тай корчі (П о з н. н. х.).

submerged rocks, кли́пні.

subordinate station, підря́дна, підле́гла, підпорядко́вана (другорядна) стани́ця.

subpermanent megnetism, підпостійна маґнети́зна.

subsidence, n., (повільне) осіда́ння (повітря, над великим простором. — П о г о д.).

subsolar points, то́чка під со́нцем, або земо́писна по́стать.

substitute, n., підста́ва (річ на місце иншої; як-от підстава на терпентину).

subtract, v., відойма́ти, відрахо́вувати (М а т.).

suction, n., си́си, всі́си; со́си, се́си; су́си, всу́си.

suction screw current, усі́сно-шру́бна течі́я.

sudden, adj., на́глий, на́ремний.

suddenly, adv., зне́знімки.

sued, or sewed, опини́вшись корабе́ль на сухо́му: су́хо, на кошу́.

Suez Canal, Суве́цький Кана́л, Перекіп.

suffocation, n., я́духа (Л і к.).

sugar, n., цу́кор.

sulphur, n., сі́рка.

sulphur ointment, сірча́на масть.

sulphuric acid, сірча́ний квас (отруя).

summary, n., суме́та.

summer, n., лі́то (пора року).

summer (early summer, first beginning of summer), за́літки.

summer freeboard, лі́тня обго́лина; обго́лина лі́том.

summer load line, лі́тня тягаро́ва ле́нія, назна́чка (горішній край ленії, що перетинає осередок кружальця).

summer sky, не́бо улі́тку, лі́тне не́бо.

summer solstice, купа́льський (червне́вий) перела́з (Н е б.).

summons, n., по́зо́в (П р.).

Sumner Line, Суме́нрова (Суме́рнова) Ле́нія.

Sun, n., Со́нце.

sun bearing, for compass error, не́сок, на́прям, со́нця (для нагибання компасної хибини; про компасну хибу).

Sun cholera mixture, мі́шево проти халери (Л і к.).

sun compass, со́няшний ко́мпас.

Sunday, n., Неді́ля (день на тижні).

sundog (a mock sun or parhelion; qv.).

"Sun drawing water," "со́нце бере́ во́ду" (проміття, рано або надвечір, від сонця до обрію).

sun line, ле́нія со́нця, ле́нія по́стати вегля со́нця.

sun pillar (see light pillar).

sunrise, n., схід со́нця, со́нце схо́дить.

sunset, n., за́хід со́нця, со́нце захо́дить.

sun sets, со́нце сіда́є.

sun's meridian altitude, опівде́нна висо́кість со́нця.

sun spots, пля́ми на со́нці.

sunstroke, n., со́няшний у́дар (Л і к.).

slight sea, невели́ка хви́ля (1 до 3-х стіп заввишки).

sling, n., за́шморг, ля́мка, сильце́, гужва́ (линва об чім-неб. для підтягання або пускання на-діл); ву́голов.

slings, n., трок, супо́ня, ву́голов (чим вяжеться жердь до щогли).

slip, n., 1. узвіз, зволо́к (де будують судно); 2. за́ковзень, за́зубень, за́біч, приси́лля (на корабель, поміж двох причальних помостів).

slip, v., пуска́тися бе́рега, відча́люватись; відчепи́ти я́кірь.

slip, n., по́хибка, хибина́.

slip of propeller screw, хваcóвання, хвасу́нок прого́ничної (шелевильної) шру́би (прогонич хвасує).

slip-rope, n., ли́нка привязана до кадини, знадвору ошийної діри, яку перетягають до жежельної кватирі, зберaючись судно пускати берега.

sloop, n., халу́па (суденце з 1-ою щоглою).

sloop of war, мале́ військо́ве судно́ (вітрильне або парове), озброєне 18-ма до 32-х гармат).

slop chest, лахмі́тний рунду́к (з лахами, тютюном, то-що, на кораблях, для моряків).

slops, n., ла́хи (тай инша всячина до ужитку моряків).

slough (Slu.), n., багно́, грузь, багвина́, драговина́ (Позн. н. х.).

sloughing, n., лу́щення (шкіри. — Л і к.).

slow, v., га́яти (погін машини), гальмува́ти.

slow (chronometer), adj., опізня́ється, пристає (на здог. часомірича).

slow ahead, пово́лі напере́д (ґедло до машинярні).

slow astern, пово́лі наза́д (ґедло до машинярні).

slow down, повільні́йше (ґедло до машинярні), гаму́й.

slowing down, сповільнення, сповільня́ння (посуву судна), гамо́вання.

sluice, n., о́пуст, шлю́зи, упу́ст (Б у д.).

small (sml.), adj., мали́й, мале́нький, невели́кий, дрібни́й (Позн. н. х.).

small area plotting sheet, дрібно-дільни́чний гаптунко́вий а́ркуш (шо малу обіймає, обмежену, дільницю).

small circle, мали́й о́черт, круг; мало́черт.

smallpox, n., ві́спа (Л і к.).

small stuff, мотуззя, шнурки́, шво́рря (дрібно́та).

"smelling the bottom," корабе́ль "чу́є дно" (де вода неглибока).

smoke, n., дим.

smokestack, n., ко́мин.

smoking, n., па́лення, ку́рення (цигар, цигарок або люльки).

smooth sea, ла́гідне мо́ре (хвилі нище одної стопи).

smothering system, вогнезаду́шна суста́ва (гашення димом).

smuggler, n., пачка́рь, пачково́з.

smuggling, n., пачко́вання, пачка́рство.

snake, v., зашнурува́ти, замоцюва́ти шнурко́м (дві до-купи злучені линви).

snake lines or lizzards, "гадю́ки" або "ящерки́" (линовки з вухом, здебільша уживані при мальованню).

snatch-block, n., жа́бка з ді́рочкою під колісця́тком на ли́новку (розвірна, розтвориста).

snibs, n., ручки́, клямки́, за́сови (з сього і з того боку непросячних дверей; дають змогу розчинити двері відси тай відти. — Б у д.).

snipe, v., утя́ти на́вскіс, ду́же ко́со (сволок, шпугу, то-що. — Б у д.).

snotter, n., линка через рамено жерди, уживана до стягання наділ горішних жердей, то-що.

snow, n., сніг.

snow, blowing, заверю́ха.

snow drifting, мете́лиця, сніговиця.

snow grains, крупа́.

snow pellets, сніжи́ни.

snowstorm, n., ху́ґа, ху́кавиця, хви́жа, хви́рза.

snub, v., о́бсіч спини́ти ли́нву; раптово увірва́ти по́сув.

sny, v., гну́ти, вигина́ти (плиту, у модлованню. — Б у д.).

snying, n., дошка викривлена на свій спосіб, уживана при роботі у кичці деревл. судна.

so!, int., го́ді! (годі тягнути, галювати; коли щось прийшло вже на своє місце).

soap, n., ми́ло.

soap liniment, масть з ми́ла, ми́льна масть (Л і к.).

soap powder, ми́льний по́рошок; розпоро́шене ми́ло.

social security, поспі́льне забезпе́чення.

socket, n., каганéць, гніздо́ (до закладання туди другого складника).

soda (bicarbonate of), со́да (двугле́чна содо́ва сіль. — Лік.).

SOFAR (Sound Fixing And Ranging), n., Софар (новий чутобно-замірочний пристрій, у стані випробного дослідження).

soft (sft.), adj., нетверди́й, мягки́й (ґрунт. — П о з н. н. х.).

soft hail, семени́стий, зерна́тий сніг.

soft iron, мягке́ залі́зо.

soft iron rod (Flinders Bar), шта́ба з мягко́го залі́за, мягко-залі́зна шта́ба (Хлюне́дрів Кий).

soft patch, тимчасо́ва, натихча́сна ла́тка (пришрубована).

soft wind, ти́хий, ла́гідний вітере́ць; ле́гіт.

solar constant of radiation, сталина́ со́няшного промені́ння, сонце́вої ви́промени (П о г о д.).

solar corona, обсо́няшний віне́ць, світло довкіл со́нця.

solar day, сонцеви́й, сове́нний день; день Со́нця.

solar halo, со́няшна ло́на, обгоро́да; со́нце обгороди́лось.

solar prominences, вистаємності на сóнці, сонцеві вистаємності.

solar system, сонцевá сустáва.

solar time, сонцевúй, совéнний час; час вегля́ сóнця.

sold, adj., прóданий, а, е.

sole, n., 1. підмéтка (під стопою стерна, шо б рівно з дурним хребтом; у деревл. суденцях); 2. лéжень (Б у д.).

sole plate, лéжень, підмéтна плúта (під машиною, під стовпóм, то-що. — Б у д.).

solid, adj., дебéлий, твердúй.

solid substances, твéрдощі.

solstice, n., різдвя́ний або купáльський перелáз (Н е б.).

solution, n., рóзвязка, рóзгад; рóзчин.

solution of cresol, рóзчин крезóлії (обеззаразник. — Л і к.).

SONAR (Sound Navigation And Range), "Сонáр" (абомовний пристрій до змірення віддали чого-неб. під водою).

sonic, adj., голосовúй, звуковúй чутéбний.

sonic depth finder, голосовúй, абомóвний, проглýбич (Пристр.).

SONNE, n., "Зонне" (німецьк. лехтроничний пристрій).

SOS, ґвалт, прóбі, рятýйте (бездротичний знак про скруту, злигодні, халепу).

sound, n., 1. гóлос, гук, звук або шéлест; 2. лáхта, лимáн, ширóка протóка.

sound, v., зглúбити, зґрунтувáти, зґрунтóвувати.

sound, adj., голосовúй, звуковúй, чутóбний.

sound bathometer, абомóвний проглýбич, зглибóчич (Пристр.).

sound ranging, звуковúй, голосовúй, абомóвний шикýнок; чутóбне шикóвання; шерегóвання вегля звýку.

sound signals, звукові, чутóбні ґáсла.

sound velocity, in water, in air, прудкóта звýку, у водí, в повітрі.

sounding, n., зґрунтóвання (промірення глибокости води або инш-якої рідини).

sounding balloon, збадýща (повітряна) бáнька (з само-лейстровним погодознавським справиллям).

sounding lead, проглýбний, соґрунтóвний лазóк.

sounding machine, соґрунтóвна, проглýбна мáшина; соґрунтóвниця.

sounding pipe, соґрунтóвна рýля; замірка, волочóк (рура від головного даху до подвійної спідки для промірення кількости рідини у подвійній спідці).

soundings, n., зґрунтáції, соґрунтóвання, соґрунтýнки; нúзка прóмірів глибочені.

sounding stick spar, шип, щуп.

sources of charts, хартóписні джерéла.

source region, перворóдні стóрони (як-от сторони об бігунах,

або на теплих прирівничних водах, де духові прошарки, довго гаячись, набувають сталої вдачи впливаючи відтак на загальне оболочне кружляння.—Погод.).

south, n., пíвдень, низ.

south, adj., півде́нний, низови́й.

South Easter, Півде́нний Східня́к (вітер шо дме в околицях Рогу Доброї Надії від Жовтня до Квітня).

south pole, півде́нний, низови́й бігу́н (З е м о п.).

south seeking end of a magnet, пíвдня шуку́щий, південно-тягу́щий, кíнчик маґне́тної стрíлки.

SSE, Південно-Схíдна Низо́вка (місцевий вітер на півдні Червоного Моря, від Жовтня до Травня).

southing, n., по́сув на пíвдень.

sounth wind, півде́нний, низови́й вíтер; низо́вка, нижня́к.

Southerly Buster, Низови́й Гульвíса (дуйний морський вітер на півдні Австралії, шо приходить на місце гарячих відбережних вітрів).

southerly connecting current, низова́ сполу́чна течія́.

southern, adj., півде́нний, низови́й.

Southern Connecting Current, Південна, Низова, Сполучна Течія́ (віднога Бразилійської Течії).

Southern Cross, n., Півде́нний Хрест (низове сузірря. — Н е б.).

southern hemisphere, низова́, півде́нна півку́ля.

space, n., простíр, про́сторонь, про́шир.

space motion, рух в просто́рі, просторо́вий рух.

spacing of rivets, штахето́вання, черго́вання, промежко́вання нют (відстань від осередку одної нютниці до осередку другої. — Б у д.).

span, n., 1. прогíн (відстань межи двома спорідненими челеньми); 2. мотузя́на побе́дрина, стуна́ (линка привязана з обох кінців).

spandrel, n., пя́тка, запо́вненько (у кутках, в склепінню. — Б у д.).

Spanish Fox, розпле́тені просмо́лені сталькú ли́нви, на мати, рогожі, мачули.

spanker, n., за́дній косе́ць (корабля або барки).

spanner, n., шемíнь.

spare shaft, запасна́ хвостома́ха, запасна́ вісь.

spars, n., же́рддя (огульний копець).

spar, n., що́гла, жердь, дрючо́к, кро́ква, ти́чка, вібля́к, обе́лець, íсте, парови́на, бото́к.

spar buoy (S.), дрюче́чний маня́к; в í х а; в и́ н у р е н а т и́ ч к а (П о з н. н. х.).

spar ceiling (same as cargo battens), дíнниця (з дрючків).

spar decked ship, корабе́ль сере́дньої си́ли (у побудові).

spar varnish, поли́ва, по́кіст на же́рддя (себто на щогли тай инші дрючки).

spark, n., йскра, огни́на.

spark-plug, n., огни́во (М а ш.).

speak, v., здоро́вкатись, яси́ти, на мо́ві бути (з иншим кораблем, здибаючись тай перемовляючись).

speaking trumpet, говірна́ труба́.

special anchors, осо́бшані якорі.

special circumstances, осо́бшані обста́вини, осо́бшаний стан (присястність небезпеки. — С т. д о р.).

special lights, осо́бшані світла́ (на невладущім судні.—С т. д о р.).

special lumber vessels, осо́бшані су́дна на возьбу́ будівельного матеріялу.

special Navy flag code, осо́бшана (окре́ма) воєнно-мо́рська прапоро́ва ци́хвіра.

specific gravity, власти́ва, пи́тома тягота́, вага́.

specific heat, пи́томе тепло́ (кілько треба тепельних одиниць шо б хунт оливи нагрівся до 1° Фаренг. — М а ш.).

specific humidity, власти́ва, пи́тома во́ккість (кількість пари у їдній одиниці вогкого повітря. — П о г о д.).

specific pulse recurrence rate, власти́ва, пи́тома, ра́та жи́вчицьких на́воротів.

specific volume, власти́вий, пи́томий о́бсяг (у кубованих стопах, одного хунта пари при якімнеб. даденім тискові. — М а ш.).

specification, n., пере́лік подро́биць, прикме́т.

specified time, озна́чений час.

specks (Sp.), n., пля́ми, цятки́ (П о з н. н. х.).

speckled (spk.), adj., крапча́стий цятко́ваний, плями́стий (П о з н. н. х.).

spectacle frame, окуля́рна бо́тя окуля́рний тагу́н; окуля́рниця (тагун з двома дірами — на дві шруби. — Б у д.).

Specter of the Brocken, Мара́ (тінь обоздерника, тай речей коло його, промітувана на хмару або на стіну тумана).

spectroscope, n., веселкотво́рич (Х в и з. п р и с т р і й).

spectroscopic binary, веселкотво́рна подві́йна зоря́ (чия присутність, без веселкотворича, не була б відома. — Н е б.).

spectrum, n., весе́лка, весе́лочка. [спе́хтро].

speed, n., гін, погі́н, о́спіх, по́спіх.

speed and direction triangle, пого́ну три́кутень тай на́пряму.

speed and distance indicator, пого́ну тай ві́ддалі пока́зач.

speed and latitude corrector, пого́ну напра́вич тай ширника́ (Д з и ґ о к.).

speed correction, напра́ва обчи́слень пого́ну.

speed error, гонова́, погі́нна по́хибка; гонови́й, погі́нний відвандру́нок (Д з и ґ о к.).

speed line, поспіхо́ва ле́нія (постати).

speed measurements, мірка, вимір погону.

speed over the bottom, погін вздовж дна (моря).

speed triangle, погінний трикутень (возійний розрисунок у розвязанню загадів стосункового руху).

spell, n., часина, часинка, шмат часу; черга, чата.

spell, v., заступити попередника, стати на його місце.

spencer, n., повздовже вітрило з кроквою, але без богуна, позад передньої або головної щогли.

sphere, n., опука, куля.

sphere (celestial), n., небесна опука.

spherical buoy (Sp.), опуклий маняк, куляста хвиґура (П о з н. н. х.).

spherical compass, банькатий компас (з шкляною банею над вітровою рожею).

spherical sector, опукельний, кулястий сіканець.

spherical segment, опукельний відтинок, кулястий цвоняк.

spherical wedge, опукельний клин.

spherical zone, опукельний пояс, пас (частина опуки між двома суголовними окружними площинами).

spheroid, n., опуковид.

Spica, n., 1-ої величи звізда у сузіррі Діви (Н е б.).

spider (or fixed element), n., павук (нерухомий складник у Д з и г о к.).

spiling, n., звуження, звузок, законешнення (плити, опасовання — там, де звужуються до кінчика. — Б у д.).

spill, v., вилляти, витрусити, вихлюпати (вітер з вітрила).

spilling line, вихлюпниця (линка уживана до вихлюпання вітру з вітрила при лихій погоді).

spillover, n., хлюпанина, розхлюпина (у Л о р а н і).

spindle, n., шпиндель, вісь, веретено.

spinnaker, n., велике легке вітрило на перегонових яхтах.

spinning axis, веретюща вісь землі.

spinning axle, веретюща вісь (у Д з и г о к.).

spiral, n., безконешник.

spiral motion, безконешницький рух; рух безконешником.

spirit compass, спиритний, спритний, спиртовий компас.

splice, v., сплітати.

spline, n., 1. тонька планка, уживана до кукіблення ленів у побудові; 2. гнучка штучечка дерева, ґуми, заліза уживана до виводження кривих ленів.

spline plate, сторчова плита, вздовж просередньої ленії носової плити (Б у д.).

splitting, n., розщеплення (знаків, у Л о р а н і).

spoil ground, spoil area, звалище

(каміння, то-що, від шлямо́вання. — П о з н. н. х.).

sponge (Spg.), n., гу́бка водяна́, гу́бка (П о з н. н. х.).

spontaneous combustion, самозапа́лення, самоспа́лення.

spoondrift, n., бри́зки, шум, піна́ (шо вітер зриває з гребня хвиль).

spoon oars, поло́ничні ве́сла, ве́сла поло́ником (на перейманню, у перегонах).

sporadic, adj., перепа́дистий.

sporadical, adj., такий, що пере́ймом, на́воротами.

spot faced, adj., підкла́дана (нюта або шруба), "ряба́" (вирівняна довкола діри, шо б рівно сеціла всередині. — Б у д.).

sprains, n., зрух, звих (Л і к.).

spray, n., бри́зкання, бри́зка, хлю́пання, шпува́ння.

spray, v., шпува́ти, бри́зкати, хлю́пати.

sprayer, n., при́скач (М а ш.).

sprayers & atomizers, прискачі́, розпоро́шники (М а ш.).

spreaders, n., ши́нка, розпинки́ (з дерева або заліза, для розпихання шор).

spring, n., ярь, весна́ (пора року); **spring (early spring, beginning of spring),** про́весінь (на-про́весні).

spring, v., трі́снути, лу́снути, розчахну́тися (щогла, жердь, тощо).

spring (a leak), v., поча́ти текти́, затіка́ти.

spring (a luff), v., напружа́ти до бли́зу (до вітру).

spring bearing, напру́гий підісок (з чавуна тай мягкого металю, під стеблом о́си. — М а ш.).

springing ship from dock, відпру́ження судна́ від ча́лки; відча́лювання.

spring-line, n., припі́н, припи́нач.

spring range, напру́жний ро́згін, ро́змах (дунаїв; пересічна ріжниця між водопіллям тай мілководдям підчас Нову або Повні).

spring safety or relief valve, спружи́нна, лихто́вна, безпече́нська хли́павка (у вальцях. — М а ш.).

spring sky, весня́не не́бо.

spring-stay, n., допомі́жна припо́на (на допомогу повшедні́й).

spring tides, напру́ге дунай-мо́ре, напру́гі дунаї (підчас Нову тай Повні).

spring tide velocity, прудко́та напружних дунаїв.

sprinkling system, прискави́чна суста́ва, сикави́чне знаря́ддя.

sprit, n., вія́, гряді́ль, спри́са (малий богун, або кроковця, поставлена перекутесно повзд. вітрила на малих човнах).

sprit-sail-yard, n., жердь попере́к кичечної спри́си для ро́зпиху ліц пере́днього кісця́.

spunyarn, n., моту́зка, мо́туз.

spur shoes, гру́бі бруски́ позад цмоко́вного цебра́.

spur wheel, пáлешне кóлесо Д з и ґ о к.).

spurling line, сполýчна лúнка між друґарéм тай "балакуном".

spurious disc, самосíйне кружáлко (образ звізди у прозоричу, замісць цятки).

spurs, n., 1. острóги (бруски поприкручувані по боках човна); 2. корóткі, нецілí сволокú (де не можна дати цілих. — Б у д.).

squad, n., зáтяг.

squad (member of a), затя́жець.

squall, n., сквúря, шквúря, шаркáн.

square, n. & adj., квадрáт; квадратóвий, квадровúй, квадéрний.

square a yard, v., назéмити, наквáдрити, начердúти жердь.

square frame, прямовúсна, рівна, квадéрна бóтя (Б у д.).

square (or reef) knot, вýзол до зчáлення 2-х тонкúх линовóк; т.-зв. моря́цький вýзол.

square root, квадéрний кóрінь (М а т.).

square sail, квадéрне вітрúло; чаймá.

squared, adj., кубóваний, у кýбі.

squeeze through, v., шúтися.

stability, n., стодóльність (взагалі; у П о г о д о з н а в с т в і, стодольність означає стан, у котрім сторчовий розподіл температури є такий, шо частка повітря буде намагатися тримати свого рівня).

stability curves, кривýлі стодóльности, с т о д ó л ь н о с т н і кривýлі (Р и с.; Б у д.).

stabilizer, n., стодóльнич, устодóльнич, стодóличич.

stabilizing gyroscopes, стодóльничні, устодóльні дзúґи.

stable, adj., станівкúй, стодóльний.

stable equilibrium, стодóльна, станівкá рівновáга.

stack paint, духодпóрна фáрба до кóмину (відпорна на гарячий дух).

stadia, n., станóвище, тимчасóва станúця, у межівницьких обóздринах.

stadimeter, n., ґатýнок межівнúцького верцáдла.

staff, n., тичúна, щогéлка, рáтище.

stage, n., лаштункú (вислі, на мотузках, для малярів, робітників).

stagger, v., зизáти, зизувáти (лінію, низку нютниць, або що).

staggered or zigzag riveting, зúзе, зизóване нютóвання; зизóвання (Б у д.).

staging, n., прúмістка, лаштункú, риштóвання.

stairway stringer, ступанéчні брускú, шпýги (бічні; на них ступанка спочиває. — Б у д.).

stamping (of anchors), n., штемпльóвання (якорів).

stanchion, n., слуп, стовп, дан, єгéрь, шулá (Б у д.).

stand, n., постоя́ння, нéтечь, нетéча, нетéчина, зýпинка, нéрух, тиховíддя, тиховíд (на здог. дунаїв: відсяство сторчової зміни).

пруг (штаби або чого-иншого. — Б у д.).

toggle, n., цу́рка, важа́к, юро́к.

toggle, v., цурува́ти, цуркува́ти, прицуро́вувати.

toggle pin, цуре́чна шпо́ня, кремпі́лець.

toilet, n., ну́жник, вихо́док.

tompion, n., за́ткало, за́тичка, кле́йтух, кли́нтух (до гармати).

ton, n., ста́нва́, то́нва.

ton measurement, тоно́вний, тонівни́й ви́мір.

tonnage, n., тоно́вність (вимір, промір внутрішньої містоти судна).

tonnage certificate, тоно́вна по́свідка (суднам, які зберaються перепливати Панамський або Сувецький Перекіп).

tonnage taxes, тоно́вні пода́тки.

ton (long), до́вга то́нва (2240 хунтів — 1016.06 килоґрамів — ваги).

ton openings, протоно́вні вибірки́ (у побудові судна, шо б менше важило).

tons per inch of immersion, кі́лькість то́нов на цаль угли́бности.

ton (short), n., коро́тка то́нва (2000 хунтів — 907.20 килоґрамів — ваги).

tongue, n., язи́к, перо́ (на запорнім вуглу. — Б у д.).

tools, n., майсте́рія, ремесло́, справи́лля.

top, n., гори́ще, по́дря, верша́к (на вершку долішньої щогли).

top, v., виси́ти, підно́сити, пьоне́дрити (оден кінець жерди, богуна або вагового дрючка, галюючи на жабку).

top-block, n., верхова́, верше́чна жа́бка (залізо́м кута, велика, для орудування верховою щоглою).

top-breadth lines, горі́шній про́шир судна́ (поперек захистного палубу. — Р и с.; Б у д.).

topgallant mast, горі́шня, надве́рхня що́гла (3-я над палубом).

topgallant sail, надве́рхне вітри́ло (3-е від палубу).

top-light, n., верше́чне, горі́шне сві́тло (навіжна ліхтарня на судні).

top lining, на́шивка, по́шевка (на вітрилі, не терло б).

top-mast, n., верхова́ що́гла, верхня́к (2-а над палубом).

topping lift, зві́д, підтя́гач, підтя́жка (на ваговий дрючок).

top-rope, n., ли́нва до ору́дування верхово́ю що́глою.

topsail, n., верхове́ вітри́ло, верхова́ чайма́ (2-а від палубу).

topsides, n., ве́рхня, горі́шня бокови́на (судна), верхописа́ння.

top-timbers, n., горі́шні бо́ти у бо́ках судна́ (у деревл. будові. — Б у д.).

topographic, adj., місце́писний.

topographic survey, місце́писна обо́здрина.

topography, n., місце́пись.

topography in hydrographic survey, місце́пись у водопи́снім обіздру́нку.

tornado, n., кукéльна шквúря (надто вздовж західних берегів Африки), кругова́ бу́ря, вúхор (втягає в себе вислу хмару, крутиться бовдуром).

torpedo, n., підóрва, тарпíта.

torpedo run; torpedo range, біг, досяжність підóрви.

torque, n., мент скру́чування, або веретéнности; сокрутúмля, вертéнція (Т е х н.).

torrid zone (the), пеку́чий, гаря́чий пóяс (З е м о п.).

torsion, n., скру́чування, сокрутéнність (Х в и з.).

torsionless strand, безперекру́тне, беззáкрутне, безкрутúмне пáсмо, волокнó (Д з и ґ о к.).

torsion meter, сокрутéнности мірúло (пристрій до міряння кінської сили прогоничної махи).

torus (or annular ring), n., окружнúй зрíзок (як-от зрізок рури).

toss, v., сторчува́ти (весла); кúдати (хвиля кидає судном).

toss oars, вéсла сторч! (Ґ е д л о).

total, adj., цілковúтий.

total eclipse, цілковúта відмíна (Сонця, Місяця. — Н е б.).

total intensity of compass, цілá, пóвна сúла, напру́жність кóмпаса.

touch, v., вітрúло т о р к а є, як бічні поли чайми, або задній край кісця починають тремтіти.

tourniquet, n., цурóвання, цуру́нок (Л і к.).

tow, n., бичу́нок.

tow (in tow), пóволоцьки.

tow, v., бичува́ти, бичува́тися.

towage, n., 1. бичóвання; 2. бичівнé.

toward (oppos. of away), adv., до, в нáпрямі до; до-дó, íд-до.

tower (tr.), n., бáхта, бáшта, вéжá (П о з н. н. х.).

towing, n., бичувáння, бичóвання.

tows, n., батóвá.

trace, n., слід, рúса (у Л о р а ні, у Р а д а р і).

tracer, n., накрéслич, рисóвич, писачóк (складник пристрою до Сліпої Рахуби).

trachoma, n., трахóма (Л і к.).

tracing paper in plot soundings, просвíтчастий, прозóрий папíр у нагаптýнку зґрунтóвань (папір, шо виличáє).

track, n., трахт, вірýтне-провандрóваний (вірýтне-проплúнений) шлях.

track, footpath, or trail, дорóга, стéжка або тропá (П о з н. н. х.).

tracking problem, вистéжний зáгад (у дженджерованню).

trade, n., вимíна, торг, торгóвля́.

trade winds станівкí вітрú (зі Сходу, по обох боках рівничних безвіторних поясів).

traffic, n., рух, сумотóха, сумотня́, шáрварок, метанúна, возовúця.

traffic rules, статýт повітря́ного (летнúцького) рýху (Л е т н.).

trail, v., волочúти вéсла óбік човнá.

trailing lines, волóки (шнурки до привязання весел — не згубили б ся).

trail oars, волочи́ вéсла! (Ґедло).

train tackle, ря́жа до подви́гнення гармáти.

trajectory, n., пережбýрниця, пережбýрна кривýля (стежка пророблена малою кількістю повітря у рухові над поверхнею землі. — Погод.).

transformer, n., переонáчич (Пристр.).

transient magnetism, минýща, непостíйна, непосидя́ча маґнети́зна (походю́ча, потóчна).

transit, n., 1. перéйстя, перéйство (небесн. тіла. — Неб.); 2. верцáдло.

transit of star, planet or moon, перéйстя Зóрі, Плани́ди або Місяця (Неб.).

transit tables, перешéстні тáблиці.

transit theodolite, межівни́цьке, землемíрське верцáдло.

transition zone, переходóвий пóяс, перéхідна смýга (Погод.).

transmission, n., передáча, перéсилка.

transmission delays, передáдичні забáри, пи́нява перéсилка.

transmitter, n., передáвач, пересилач, передáдич (Пристр.).

transmitter assembly, передáдична собірня́, соборóвня, соборóвина (Дзиґок.).

transmitting stations, передáдичні стани́ці.

transom, n., перéчка, попéрник (Буд.).

transom beam, попéрний свóлок, попéрнична бéлька (на малих суднах. — Буд.).

transom frame, попéрна (остання) бóтя, попéрничний тагýн (останній у побудові судна. — Буд.).

transom knees, попéрні нáкутні, колíна (Буд.).

transom plate, попéрна пли́та (між розхвостям тай коробом. — Буд.).

transparent, adj., я́сний, прозóрий.

transponder, n., переповíдач, перекáзач, демно-передáдич (складник радарного бекета, званого Ракон. — Летн.).

transportation, n., перевíз, перевóзи, вíз-перевíз, вóзи-перевóзи.

transportation (of chronometer, etc.), перенóси, пересувáння (часомірича, тай инших тендітних струментів).

transposition, n., перестáвлення, перекладáння.

transverse, n.; & adj., поперéчник; поперéчний (прямокутний вегля хребта).

transverse bulkhead, поперéчна перéтика (прогíнна, напроля́жна. — Буд.).

transverse framing, рéбра суднá (боті, тагуни. — Буд.).

transverse main beam, напро-

ля́жний (попере́чний, прогі́нний) головни́й сво́лок (Б у д.).

transverse Mercator chart, попере́чна маркати́рська ха́рта.

transverse Mercator projection, попере́чна Маркати́рська про́міть (на виблі дотичнім аби-якого великочерта, тілько не рівника).

trapezium, n., четвероно́жжя, трапе́ззя (З е м л е м.).

trapezoid, n., трапезо́вид, четвероноґа́стик (З е м л е м.).

trapping rats, вило́влювання пацюкі́в, щурі́в; пастко́вання.

traveller, n., каблу́ка, каблу́чка (залізна; рухома, побігуща, шо може легко посуватися по снасті).

traverse, n., перева́ндер, перевандру́нок (н е п р а в и л ь н и й трахт пророблений судном плаваєнці ріжними шляхами).

traverse sailing, перевандéрна пловба́.

traverse sailing tables, та́блиці перевандéрної пловби́.

tread, n., 1. схо́дка, ступе́ць (у сходах); 2. довжі́нь підо́шви (судна).

tree, n., де́рево (П о з н. н. х.).

treenails, or trunnels, n., кілки́, кіло́чки (зам. цвяхів, у деревл. суднах).

trend, n., 1. три́нда (низша частина веретена якоря); 2. триб, три́ндання (в тім або в иншім напрямі, берега, течії, то-що).

trestle trees, кі́зла, підсто́лля, сни́ці (два повздовжні, поземно-поставлені бруски, по обох боках вершка щогли, для підпори перечок тай горища, тай шпиня верхової щогли. — Б у д.).

triangle, n., три́кут, три́куток, три́кутень, трику́тник, коси́нець, косяк.

triangle of position, постате́вий три́кутень.

triangular, adj., треку́тний.

triangulation, n., покосячення, покоси́нення, потрику́тнення (у обзорах).

Triangulum Australe, Низови́й (Півде́нний) Трикутень (Південне Сузірря. — Н е б.).

triatic stay, припо́на (від верха передньої щогли до верха головної).

tribunal, n., суд.

trice, trice up, v., підтяга́ти тай привя́зувати (вітрила).

trick, n., черга́, ча́та, сті́йка (надто при кермовім колесі).

trident, n., Три́зу́б, Трі́йця

trigonometric functions, трикути́мні служе́бності.

trigonometric solutions, розвя́зання за́гадів шляхо́м трикути́мниці; трикути́мні розвязки́.

trigonometry, n., т р и к у́ т н и ц я, трикути́мниця.

trim, n., три́мок, трим (повздожна рівновага судна; ро́зхід між переднім тай заднім оседком).

trimming tanks (peak tanks), утри́мні (приконе́шні, по́чепні)

стояни́ (наливаючи, або випорожнюючи, той або другий стоян, судно може легко бути тримане на кичечнім або стерновім тримку, вегля потреби).

trip, v., стрепену́ти, зтріпну́ти, ви́тріпнути, ви́важити я́корь (з дна моря).

trip line in anchoring, сотрі́пна ли́нка (з сучкою, у обякоря́нню; може стати в пригоді при виваженню якоря, коли б часом застряг під камінням).

triple riveting, потрі́йне нюто́вання (в 3 ряди. — Б у д.).

tripping line, сотрі́пна ли́нка (до "стріпнення" жерди або верхової щогли).

trolley and contactor, кото́к тай соти́чник (Д з и г о к.).

tropic, n., зворо́тник, за́воротна тропа́ (Н е б.; З е м о п.).

tropical air, зворо́тничне, тропе́цьке повітря.

tropical cyclones, зворо́тничні, тро́пські куке́льники (гурикани, тихвони, кукельники).

tropical cyclonic storms, зворо́тничні куке́льні, круговіто́рні бу́рі або шкви́рі.

tropical disturbance, зворо́тнична (тро́пська) турба́ція (шось меншеє за правдивий кукельник).

tropical freeboard, зворо́тнична (тропська) обго́лина (позначена на боці судна на випадок шо мало б пливати у теплих зворотничних водах).

tropical heat, зворо́тничний вар; тро́пська, зворо́тнична мля́ва.

tropical load line, зворо́тнична ладо́вна ле́нія (ладо́вна назначка на випадок пливання у тропських водах).

tropical maritime air, зворо́тничне морське́ повітря (гаря́че, вохке́. — П о г о д.).

tropical year (calendar year), зворо́тничний, або колянда́рний, рік.

Tropic of Cancer, Ра́ків За́воротень, Ра́ків Зворо́тник; Ра́кова Тропа́.

Tropic of Capricorn, Козеро́гів За́воротень або Зворо́тник; Козеро́жа Тропа́.

tropic tide, зворо́тничні дунаї.

tropic velocity, з в о р о́ т н и ч н а прудко́та, бистрогі́н (дунаїв).

tropopause, n., т р о п о п а́ в з а (скрайня межа низчих оздухів).

troposphere, n., ни́зчі озду́хи, ни́зчі оболо́ки.

trough, n., 1. жо́луб, кори́то (межи филями), жоло́бина, межифи́лля; 2. до́вга доли́на тискомі́ричних низі́в (П о г о д.).

troy weights, важни́чне мі́ряння на дорогі́ мета́лі; тро́йська вага́.

truck, n., кружа́ло, тарі́лка (на вершку щогли); шти́бель, ши́шка.

truck plate, луте́ць, луте́чна пли́та (на стерновім вуглі; приймає к собі стернові строки, опасання. — Б у д.).

true, adj., істинний, вірýтний, істóтний, спрáвжній.

true air speed (TAS), вірýтний погíн крізь повíтря (Л е т н.).

true altitude, вірýтна висóкість (Н е б. т і л а).

true bearing, вірýтний нéсок.

true course, вірýтний шлях.

true direction and force of wind, вірýтний нáпрям тай сúла вітру.

true direction of trade winds, вірýтний нáпрям станівкúх вітрíв.

true sun, вірýтне, íстинне, сóнце.

truncated cone, рýбана, зсíчена, утя́та островéрха.

trunk bulkhead, скрúнна перéтика, засторóнок, перéруб, перéріз (Б у д.).

trunk cruiser, обхіднúй кружлячóк (з обхідним палубом).

trunnions, n., чопú (рамена по обох боках гармати, шо б поверталася, коли тре, на станку).

truss, n., трок (шо тримає середину жерді при щоглі).

truss, n., брейцáра, рúхва, сéрга, (довкіл щогли).

trustee, n., вíрник.

trysail, n., повздóвжне вітрúло припня́те до крóкви на долішній щоглі, або на окремій малій щоглі — тут-таки позаду долішньої щогли.

trysail mast, окрéма щóгла до повздóвжного вітрúла (в г.).

try square, вúнкель, угóльник (С т р у м е н т).

tube, n., рýра, рýрка, рýля.

tuberculosis, n., сухóти (Л і к.).

tuck, n., фáвда, гузúрь (на задній частині судна, де опасання збігаються до-купи. — Б у д.).

Tuesday, n., Вівтóрок (день на тиждні).

tufa (T.), n., пісковéць, тýхва (П о з н. н. х.).

tug, n., тягýн.

tumble home, спухóвність, спухóватість (кілько-то бік судна спадає ік просередній ленії понад ладовною ленією води; протилежне до розтулка. — Б у д.).

Tung oil (or China wood oil), Китáйська деревля́на олúва.

tunnel (railroad or road), n., прогýлок (залізничий, або шляховий. — П о з н. н. х.).

tunnel recess, сýтичний закамáрок (піднесена, розширена задня частина прогулку. — Б у д.).

turbine, n., турбúна.

turbulence, n., турбанúна (коли два нерівні протяги минаються, творячи замішання в повітрі; видко по димові з комина. — П о г о д.).

Turk's Head, турéцька головá, турéцький вýзол (для прикраси).

turn, v., обертáти, мотáти (линву, об стовпці або об сохарі).

turn, turning, n., зáверт, залíм.

turn (in turns), пóчерéжно.

turnbuckle, n., стяжнá лю́хва, рúхва, рукáв; стя́гель, стягáч (С т р у м е н т).

turn in, v., завля́ги, час ля́гом, час о́блягів (Ґ е д л о).

turning center, поворо́тний осе-ре́док (міститься десь на 1/3-ині довжини судна, рахуючи від кич-ки).

turning circle, поворо́тний круг, поворо́тний о́черт (судна).

turning error, поворо́тна хибина́, хибина́ через поверта́ння (Летн.).

turning point, перехре́стя, зво́-рот, по́воротка, роздорі́жжя.

turn out, встава́й! (ґедло на уста-нок: вивертайсь з логва, з гама-ки).

turn up, виверта́йсь! (коменда: виходь з межидашшя, ставай до роботи).

turpentine, n., терпенти́на.

turpentine substitute, підста́ва на терпенти́ну (у мальованню).

turret, n., гуля́й-городи́на.

turtle back, по́лубка (верх колес-ні, передн. чердака, то-що, зроб-лений на взір спини келепа).

'tween decks, межида́шшя

twenty six: 26½°—45° on bow, 26½°—45° на ки́чці.

twilight, n., су́тінки (як світає, або як смеркає).

twinkling of stars, мигті́ння, ме-рехті́ння, мерехкоті́ння звізд.

twin screw boat, двошру́бне чов-но́; судно́, човно́ одву́мотор.

twin screws, два прого́нича, по-двійні шру́би (одна правобока, друга лівобока).

two bearings of object with run between, два не́ски (чогось-то) з промежу́тним, переме́жним про́-бігом, пла́вом.

two half hitches, два пів-за́шмор-ги (простий вузол до тимчасово-го привязання).

two-letter signals, дво-бу́квенні га́сла (вішують скруту, халепу або осторогу).

tye, n., ли́нка до же́рди (з жабкою на другім кінці).

types of anchors, ґату́нки якорі́в, які бувають якорі.

types of tides, зразки́, ґату́нки ду-наїв.

typewriters, n., писома́хи, писо-ма́шки, машинки́ до пи́сання.

typhoid fever, чере́вний ти́хвус (Л і к.).

typhoon, n., Тай-ху́н (себто "Ве-ли́кий Ві́тер", гурака́н, у Східних Сторонах).

typhus, n., ти́хвус (висипни́й, пля-ми́стий. — Л і к.).

U

Ulcer, n., ви́разка, ура́зка (Лік.).

ullage, n., обли́й, ви́тік, недові́-нечність (1. піднесення рівня рі-дини у бочці, стояні або инш-якім приїмищу, через збільшен-ня тепла; 2. шо бракує, шо б приїмище було аж по вінця пов-не).

Ulloa's ring, "Біла весе́лка" (ясне коло об точці на небі на протилежнім боці від сонця. — П о г о д.).

umbra, n., тінь (на сонці), пля́ма (Н е б.).

umbrella, n., клобу́к (над комином), або ковпа́к, кагла́, кагля́нка (для захисту від непогоди. — Б у д.).

unauthorized lights, неприписо́ві світла́, ліхтарні́ (на судні суть заборонені).

unavoidable, adj., необходи́мий.

unavoidably, adv., неймину́й.

unbend, v., відогба́ти, розібга́ти, відвяза́ти, розвяза́ти.

unconsciousness, n., непритóмність, безпритóмність, стра́чення притóмности (Л і к.).

uncontrolled, adj., бе́збашний, непідпорядко́ваний, вільний від урядо́вого на́гляду (на здог. громадської летничої пристани. — Л е т н.).

uncorrecting, n., віднапра́ва, віднапра́влення.

uncover, v., ви́тонути, витава́ти, ви́йти на верх води́, викрива́тися, виставáти (з води).

under canvas, на вітри́лах, з вітри́лами; розпусти́вши вітри́ла.

under-deck tonnage, підпа́лубна тоно́вність.

undermanning, непо́вна зало́га, брак по́вної зало́ги.

underwriter, n., рукоі́мця, ручи́тель, забезпе́чник.

under the lee, під холі́вою (чого-неб., що між нами тай вітром).

underway, adv., на по́суві, в русі, в доро́зі (посува́ється).

undulation of tidal wave, підне́сення рі́вня мо́ря (шо спричинює дунаї в сусідстві землі).

unexpectedly, adv., зне́знімки, невбача́й, нега́дано.

uniforms, n., ба́рма, ба́рва, одностро́ї.

union, n., "у́нія", горішн. внутрішн. куток державного стягу (решта стягу — майва).

union-down, n., у́нія до́лі (до гори ногами, яко знак скрути, халепи).

union-jack, n., прапоре́ць з само́ї "у́нії", без майви, підоймований здебільша на кичечній сприсі.

unit, n., одини́ця; складни́к.

universal drafting machine, вниверса́льна рисівни́ця (Пристр.).

universal law of gravitation, вниверса́льний зако́н тяготи́.

universal time (Greenwich Mean Time), вниверса́льний час (Гре́ницький Сере́дній Час).

university (Univ.), n., ниверсите́т, акаде́мія (П о з н. н. х.).

unlighted beacons (day beacons), несві́чені беке́ти (дінні́ беке́ти).

unmarked passage (taking vessel thru —), перепрова́дження судна́ крізь непозна́чену (на харті, незаосмотрену плавебною підпомоговиною) вузьку́ прото́ку.

sun's way, путь со́нця (сонця рух в просторі. — Н е б.).

sun time sight, со́няшне часопо́здрення.

sunken, adj., зану́рений.

sunken danger, зато́плена, зану́рена, підво́дна, небезпе́ка.

sunken rock, зато́плений, зану́рений, підво́дний, ка́мінь, скалозу́б.

sunken wreck, зато́плений, зану́рений поло́мок, кістя́к (розби́того судна).

sunk forecastle, зану́рений (передній) черда́к (почасти вище, а почасти низче рівня горішн. даху).

sunk poop, зану́рена (загрузна) каю́та (почасти засаджена у межидашшя; каютний дах, но трохи вищий за наступний дах напереді. — Б у д.).

sunshine recorder, со́няшного ся́йва карбі́жич (пристрій до накарбовання тривання тай сили соняшн. сяйва. — П о г о д.).

superheating, n., перегріва́ння (занадто велике нагрівання пари. — М а ш.).

superior conjunction, горі́шній (надо́ймний) сою́з (Н е б.).

superior planet, ви́ща, або тогобо́чна, плани́да (Н е б.).

superior & inferior tides, надо́ймні тай недо́ймні дуна́ї (трапляються коли місяць є над обрі́єм або під).

supersonic depth finder, надголо́сний проглу́бич (П р и с т р.).

superstructure, n., н а д б у д о́ в а (аби-котра побудова поверх цілого горішн. даху, як-от дачний домець, місток, то-що. — Б у д.).

supply, n., доста́ва, достача́ння.

supply, v., постача́ти, доставля́ти.

support, n., підпо́ра, підпі́рка.

supporters, n., підпо́ри, супо́ри (бруски коліном, під котлами. — Б у д.).

surf, n., прибі́й, шум, бара́н, буруни́; гребеня́ста хви́ля.

surf line, прибо́йна (табанна) ли́нка.

surf seamanship, умі́ння ору́дувати човно́м у прибо́ї.

surface, n., верх, по́верхня.

surface-blow valves, верходу́йні хлипавки́ (до здування бруду тай лою з поверхні води у котлах.— М а ш.).

surface of the earth, верх, по́верхня, землі́.

surfboat, n., прибо́йний чове́н (легкий рятунковий човн Берегової Застави).

surge, n., верхова́ хви́ля, злосупроти́вна хвиле́шна хви́ля.

surgeon, n., цілю́рик, цилю́рик (лікар, шо орудує ножем).

surgical needles, цілю́рські голки́ (Л і к.).

surgical supplies, цілю́ричні доста́ви, цілю́рське с п р а в и́ л л я (Л і к.).

survey, n., обзо́ри, обо́здрення, обо́здрина, обіздру́нок, обо́здри; землемі́рство, межува́ння, межівни́цтво.

survey fees, обзоро́ве (винагорода за обоздрення).

surveying, n., обзира́ння, обзо́ри; межува́ння.

survey instruments, обзоро́ве, межівни́цьке справи́лля.

surveyor, n., знаве́ць, обозде́рник; мі́рчик, мі́рчий, мі́ряник; межівни́к, межівни́чий, землемі́р.

surveyor's transit, мі́рчицьке, межівни́цьке верца́дло.

surveyor's level, мі́рчицька грунтва́га.

survey vessels, межівни́цькі су́дна.

suspension, n., висо́чок, ви́слик, пові́с (Д з и ґ о к.).

suture, n., шов, шво; зашива́ння ра́ни; ни́тка до зашива́ння ра́ни (Л і к.).

swab, n., помело́, ві́хоть, ми́йка, шва́бра.

swage, n., рід кова́дла.

swamp, n., марокв́а, морокв́а.

swash bulkhead, небезхлю́пні пере́тики (Б у д.).

swash plates, нанехлю́пні пли́ти, нехлю́пники (плити у стоянах для стримання хлюпання рідкого тягару, або савур-води, коли корабель хитається тай гойдається).

sway (to hoist or set up), v., висити, підно́сити, височи́ти, підтяга́ти.

sweep, v., шлямува́ти, волочи́ти (дно).

sweep, n., опачи́на (довге весло до малих човнів).

sweet spirits of niter, чи́стий селі́тряний спирт (Л і к.).

swell, n., ме́ртва хви́ля, спу́хле мо́ре (вітер де-инде, або б у в там, де тепер корабель).

swept areas (by wire drag), дільни́ці пере́йдені, провірені, проволо́чені, прошлямо́вані дротяни́м во́локом.

swift, v., притужити снасть, стисну́ти шо́ри або приво́ї.

swift current, би́стра течі́я́, прудкові́д, швидкові́ддя.

swifter, n., пере́дні шо́ри до доліші́ньої що́гли.

swig, v., шви́гати (спосіб галювати линку).

swing bridge that can be opened, розсувни́й, підо́ймний міст, шо розтворя́ється (П о з н. н. х.).

swing gates, ставидло (замашні воріття, у стоках, лотоках: воді з палубу дають стікати, але саморуш замикаються від тиску морської води знадвору. — Б у д.).

swinging ship for compass error, нама́хування судна́ про ко́мпасну хибину́ (для нама́цання хибини́).

swinging the arc, or rocking the sextant, нама́хування дуги́, або нахи́тування шеста́нта (у поздрах на небесні тіла).

swivel, n., вертлю́г, ку́жба (у кадині).

swivel pieces, складники́ вертлюга́.

symbols, n., бовва́ни́, знаки́ (які бовванію́ть на знак того або сього).

symbols for clouds, бовванй на хма́ри.

symbols for fog and visibility, бовванй на тума́н тай на види́млю.

symbols for sea (state of the sea), бовванй на стан мо́ря.

symmetric(al), adj., сопомі́рний.

symmetrical soft iron, сопомі́рне мягке́ залі́зо (у направлянню компасного збочення),

symptom, n., озна́ка хоро́би, прикме́та (Л і к.).

synchro-motor, n., сочасо́вний мото́р .

synchronization of sound and radio signals, усочасо́внення, усочасо́влення голосни́х тай бездро́тичних знакі́в, га́сел.

synchronize, v., лови́тися (в часі), збіга́тися; усочасо́внити, улови́тнити.

synchronism, n., сочасо́вність, взаємоло́вність, зго́да.

synchronous, adj., сочасо́вний, сочасо́ваний, взаємоло́вний.

synchro-transmission, n., сочасо́вана, сочасо́вна, переда́ча.

synodic month, союзничний, сино́дний мі́сяць (від Союза до Союза. — Н е б.).

synodic period, союзничний, сино́дний перехід ча́су (Н е б.).

synoptic charts, пере́глядні ха́рти, або ма́пи (які подають перегляд розподілу погоди, на певній дільниці у певний якийсь час. — П о г о д.).

synoptic meteorology, пере́глядне погодозна́вство (та частина погодознавства, яка ворожить о погоді на підставі попередніх спостережень).

syphering, n., зачо́пування (закладання країв ґарованих дощок оден на оден, шо б було узапліш, як-от напр. у деревляних перетиках. — Б у д.).

syphilis, n., пра́нці (Л і к.).

system, n., суста́ва [система].

systemize, v., усуста́вити.

syzygy tide, с о ю з н и ч н і дунаї (трапляються тоді, коли місяць або сонце на опівденнику).

T

Table, n., та́бли́ця, табла́, тябло́.

Tablecloth, n., "Скатерка", плитка простерта хмара, шо часами вкриває верх Столової Гори, коло Капстату (Каптавну).

tabling, n., 1. запускання одної бельки у другу (у деревл. будові); 2. широкий рубець по краях вітрила, куди пришиваєсь обра́нку.

tabular methods, табе́льні або табли́чечні спосо́би; тябло́вання (розвязання розмаїтих загадів за допомогою табличок).

tabulated (altitude, etc.), adj., натабли́чений, натабльо́ваний, потабли́чений, табльо́ваний (шикований, шерегований, розташований таблицями).

tachometer, n., спіхомі́рич (Пристр.).

tack, n., 1. поста́ва, бардіж (у поставкованню, бардіжанню); 2. линка, шо тримає на місці передній долішн. куток біжця; 3. линка, від долішн. кутка обочного вітрила до кінця богуна; 4. долішн. передній куток повздовжного вітрила; 5. куток вітрила, куди привязано линку.

tack (oppos. of wearing), v., поставкува́ти, бардіжа́ти.

tackle, n., збру́я, о́пління, на́чи́ння, ря́жа (яка-будь склада́на одиниця линок тай жабок, шо помножує силу; бариш).

tactical (or plotting) board, порядко́вний (гапто́вний) а́ркуш, порядко́вна до́шка.

taffrail, n., запо́рні баля́си (стябе́льні, стяглові́).

taffrail (or patent) log, запо́рний поплаве́ць, ґалаґа́н; запо́рна балбе́рка, су́чка (спіхомірич).

tail (oppos. of heading), v., гузи́чити, крути́ти за́дом (як ото, на якорі, судно неспокійне кормою, через сяку або иншу течію).

tail (of a comet), n., Хвіст Мітлі́, Ві́хи [комети].

tail end shaft, проґо́ничний кіне́ць о́си (Маш.).

tail on!, int., за хвіст! хапа́й! (хапай кінець линки тай тягни. — Ґедло).

tail-shaft, n., махови́й хвіст, хвостома́ха, вороти́ло (задня частина о́си. — Маш.).

tail strap, заховста́ння (малий затримач на кінці линки).

tail tackle, мала́ "хвоста́та" ря́жа до всілякого ужитку на палубі.

tainting damage, шко́да через забру́дження, спаску́дження (ладунку).

taking departure, 1. вируша́ння, ві́дплив; 2. повізьмлення ви́руху (себто установлення первістної, початочної постати судна у вирушанню).

taking the pulse, ма́цання жи́вчика (Лік.).

tallow, n., лій, сма́лець.

tangent, n.,; & adj., доти́чна ле́нія, доти́чник; доти́чний, а, е (Мат.).

tangent, arc, доти́чна дуга́ (ґатунок лона. — Погод.).

tangent latitude, доти́чний ширни́к (Дзиґок.).

tangent latitude error, доти́чно-ширни́чна хибина́ (Дзиґок.).

tangent of the geographic latitude , доти́чник земопи́сного ширника́ (Дзиґок.).

tangent screw, доти́чницька шру́бка (у шестанті).

tank, n., шапли́к, стоя́н, ка́довб, станва́ (приїмище на савур-воду, паливо, оливу тай рідкий вантаг, шо становить частину корабельної побудови. Окрім цих, є ще рухомих стоянів, гет відмінної будови).

tank top (or double bottom), верх стоянів, скри́ня стоянів, подвійна спідка, стільни́ця (Б у д.).

tank vessel (tanker), нали́ванець, станівни́к (наливне́ судно́).

tap, v., нарізувати, карбува́ти, нашрубо́вувати, назу́блювати (Б у д.).

tar, n., смола́, дьо́готь.

target, n., ціль, мета́.

target angle, кут мети́ (стосунковий напрям, несок корабля шо стріляє, від мети).

tarpaulin, n., брезе́нт, просмо́лена гребі́нниця.

Taurus, n., сузі́рря Тур (у нім Квочка; 2-й знак Звірокруга, куди Сонце уходить коло 20-го дня м. Квітня).

taut, adj., тугий, ту́го, на-ту́го; притужений, туго-натя́гнений.

tea, n., чай, горба́та.

tear gas label, ярли́к, нали́чко на матеріяли до ви́робу сле́зного ґазу.

technique, n., спо́сіб, ярмі́с.

tee iron, tee bar, "Т"-шта́ба, шта́ба-"Т", тавро́ве залізо (Б у д.).

Tehuantepecer, n., Тегвантепе́чник (буйний, рвачкий північний вітер на Тихосіянських водах південної Мексики).

telegram, n., таліграма.

telegraph (tel.), n., таліграф (далеко́пис, далепи́сач — П о з н. н. х.).

telegraph, n., переда́дич (гасел від містка до машинярні).

telegraph time signal, далеко́писні часога́сла.

telemeter, n., далемі́рич (обзоровий пристрій до міряння віддали).

telemotor, n., перемо́тор (передає рух від коремного колеса, до стерна).

telephone (tp.), n., таліхво́н (П о з н. н. х.).

telescope, n., далекогля́дич, далезо́рич, прозо́рич (П р и с т р.).

telescope in sextant, далезо́рич у шеста́нті, шеста́нтський прозо́рич.

tell-tale, n., балаку́н (прилад, шо виказує напрям демена).

temperate zone, погідний, помірний, ла́гідний пас, по́яс (З е м о п.).

temperature, n., температу́ра, теплі́нь.

temperature curve, те́плости криву́ля, те́плостна (температу́ряна) криву́ля.

temperature scale, ска́ля температу́ри, те́плости (Фаренгайтова; Челсієва).

template, n., стьон (взірці з дерева, карти, грубого паперу, у модловні. — Б у д.).

temporary (temp.), adj., тимчасо́вий (П о з н. н. х.).

temporary bulkhead, тимчасо́ва, натихча́сна пере́тика (Б у д.).

temporary buoy (T. B.), тимчасо́ва хвигу́ра, натихча́сний маня́к (П о з н. н. х.).

temporary magnetism, тимчасо́ва маґнети́зна.

tend, v., ходи́ти, плека́ти (судно на якорі, при зміні дунаїв).

tendency, n., на́хил, по́шморг (у сей бік або в той).

tender, adj., тенді́тний, ву́тлий (човен; себто нестодольний, вихлюватий, хитючий; розхи́та).

tender, n., служе́бник (судно, шо обслуговує кораблі, достачаючи харчі, то-що).

tending (with a tendency to —), adj., наважни́й.

tenon, n., шпинь, чіп, вухо, шпо́ня, зуб, при́ти́чка (Б у д.).

tent, n., наме́т, я́тка, шатро́.

tepid, adj., лі́теплий.

term, n., копе́ць (шо обмежує той або инший поємунок).

terminal pressure, кінце́вий, оконе́чний тиск (М а ш.).

termination of risk, закі́нчення нава́ги, відва́ги, варівко́стности.

terminator, n., межівна́ ле́нія (між ясною тай темною площинами на Місяці. — Н е б.).

terrestrial globe, Зе́мська ку́ля.

terrestrial triangle, з е́ м с ь к и й три́кутень.

test cocks, замі́рочні кре́нти (у котлах, для промі́рення рівня води. — М а ш.).

test head, нава́л, тиск води́ (уживаний у випробі матеріялів).

testing, n., випро́ба, випробо́вування (якорів, то-що).

tetanus, n., праве́ць (Л і к.).

theory, n., тео́рія.

theory of operation, тео́рія ді́яння, робо́ти, чинтво́рення (пристрою).

thermogram, n., тепе́льний карбі́ж теплопи́сача.

thermograph, n., теплока́рб, теплопи́сач (карбовний тепломірич).

thermometer, n., тепломі́р(ич).

thermometer screen, тепломі́рична хи́жка (для захисту тепломірича від соняшного проміння тай від инших впливів погоди).

thick-and-thin block, n., близню́чна жа́бка (з одним більшим, другим меньшим колісцятком); карпу́льці.

thick fog, густи́й тума́н (на 200 ярдів, 600 стіп, не видко ся).

thickness, n., то́вща, товщина́; гу́ща, гущина́ (завгрубшки́, завтовшки́; як-за гу́сто).

thimble, n., напе́рсток (рихва з рівчаком, жолубцем).

thimble splice, сплє́тене ву́хо (з залізною рихвою з середини).

thin fog, ле́гкий тума́н (на 1-у милю не видко ся).

thinner, n., ро́зчин (до розбавлення, роспускання фарби).

third mate, тре́тій това́риш, тре́-

тій кри́лаш, дру́гий підкри́лаш (Ранґа, стан).

tholes, or thole pins, кілки́ (на весла), ко́четі.

thorofare (Thoro.), n., проїзд, прохід, головна́ ву́лиця (П о з н. н. х.).

thread, n., нитки́.

thread, n., нарі́зка, карбу́нок, за́рубка, безконе́шник (у шрубі. — Б у д.).

three-arm protractor, потрі́йний, троєра́менний протя́гач (П р и л а д).

three-letter signals, требу́квенні га́сла (великої ваги гасла, з 3-х букв).

three point problem, трина́прямний за́гад (у поводирстві).

throat, n., го́рло (внутрішній кінець крокви, там де допасована до щогли).

throttle valve, уду́шна хли́павка (шо рядить допуском пари до машини. — М а ш.).

thrum, n., торо́чка, торочки́.

thrum mat, обмо́тка з торо́чки (на веслах, як бува треба заглушити).

thrust, n., тиск, на́тиск, по́штурх, штурха́н.

thrust bearing, штурхови́й підісок (М а ш.).

thrust on the boom, на́тиск на вагови́й дрючо́к (ладовне).

thrust recess, штурхве́бний закама́рок (махового прогулку).

thrust shaft, штурхве́бна вісь, штурхвебна частина о́си. — (М а ш.).

thunder, n., грім.

thunder, v., греміти.

thunderbolt, n., огняна́ стріла́, перу́н.

thunderstorm, n., гроза́, громови́ця.

thunderstroke, n., грімни́ця.

Thursday, n., Четвер (день на тиждні).

thwart, n., бесе́дка (на гребчиків).

thwart stanchion, бесе́дочна підпо́ра, сто́впчик (сторчова штука припасована під беседкою, у міжчовенню).

tidal record, карбіж дунаїв.

tidal terms, дунаєписні кіпці, обкопу́нки.

tide, n., дуна́й-мо́ре, дуна́й.

tide current, дунаєва течія́.

tide establishment (or High Water lunitidal interval of a port), стодо́льність, заведе́нція, при́стани, або Місячно-дунаєва відстань водопілля.

tide gage, ро́змах дунаїв.

tide rips, дунаєві жму́ри (де нерівне дно, надто вздовж берега).

tide rode (oppos. of windrode), здійма́ючись тай присіда́ючи, по́гойдом, на я́корі, через течію.

tide tables, табли́ці дунаїв (урядовий показчик).

tie plates, вязо́к, вязі́ль, вяза́лля, звязкові пли́ти (під деревл. па-

лубом, для більшої сили. — Б у д.).

tie up with a knot, завýзлити, заґýдзалити.

tier, n., перія (бочок, то-що).

tighten, v., стягáти, натягáти, стискáти; тужáвіти.

tiles, n., ґóнта, черепи́ця.

tiller, n., другáрь.

timber, n., 1. цебри́ни, бóти, лóдді (яко матеріял у побудові судна); 2. дéрево, будівéльне дéрево, деревл. будівéльний матеріял (яко ладунок).

timber deck cargos, ладóвання дéрева на пáлубі; пáлубний деревля́ний ладýнок.

timber heads, вершки́ бот (лоддів, цебри́н; які виходять понад палуб — уживані до привязування кодол тай линов).

timber load lines, ладóвні назнáчки (на деревляний палубний ладунок).

time, n., час, час-годи́на, діб (доби).

time and altitude azimuth, час тай áзьмут висóкости.

time and altitude estimated, припýщений, припýсканий час тай áзьмут.

time at different meridians, час на ріжних опівдéнниках.

time azimuth, часни́й áзимут.

time diagram, часнé тяблó, часови́й розрисýнок.

time of high and low water, водопілля (пóвени) час тай мілковóддя.

time of landfall, час притéчи, довáли.

time of observation, час пóздер, пóздрення.

time of transit, час перéйстя (неб. тіла. — Н е б.).

timepiece, n., годи́нник.

time sight, часопóздри.

time sight formula, копи́тце на часопóздри, часопозóрне копи́тце.

time signals, часогáсла, годи́няні навіжки́ (бездротичні).

time signals for chronometer error, уживáння часóгасел для встановлення часоміричної хибини.

time zones of the world, часні́, час-годи́няні пояси́, паси́, пасми́, смýги світа.

tin, n., óливо, ци́на, ці́на, цінь; бля́ха.

tincture, n., дóмішка, рóзчин на спи́рті (Л і к.).

tincture of iodine, спи́ртний рóзчин йоди́ни (Л і к.).

tip, n., кінчик (лóпати весла).

tipping center, нахильни́й, нахилéчний осерéдок (Б у д.; Л а д у н к.).

tipping brackets, нахилéчні кремпільці (кутесні підпірки з плитк. штаб, для більшої сили сволоків, бельок, шпуг, то-що. — Б у д.).

tires (auto), n., ши́ни (до самоходів).

toe, n., кло, кант, рубéж, рубіж,

unmoor, v., відчáлювати(ся), відвáлювати, відвалúти, відякорятися, пускáтися чáлки.

unnecessary sounding of the whistle, безпотрібне вживáння гудкá.

unnecessary whistling, зáйве свистíння.

unnoticeable, adj., невгáдний.

unnoticed, adj., непомíчений.

unship, v., 1. пересýнути, затаскáти шо-неб. (напр. весло) не на своє місце; 2. розібрáти, розклáсти (ш.-н. на части); 3. вúнести шо-неб. з судна, з корабля.

unsteady, adj., нестанівкúй, нестійкúй, нестодóльний; вихлювáтий.

unsupported, adj., безприпóрний.

untie, v., відсúлити.

unwatched (U.), adj., недоглядáний, самóпасний (на здог. світла, ліхтарні. — П о з н. н. х.).

up oars, вéсла горí! (весла сторч, лопаті повздовжно, кобилки на підніжжю: човен готовий до служби обіч корабля.—Ґедло).

upper air, горíшне повíтря.

upper branch (of celestial meridian), горíшня віднóга небéсного опівдéнника.

upper deck, горíшній дак (над головним палубом у міжчовенню. — Б у д.).

upper limb, горíшній край.

upper transit, горíшне перéйстя.

upper works, горá, пóверх, гірвáрок (надбудова на жежельнім даху або над ним. — Б у д.).

uprights, n., сторчові підпóри (Л а д у н к о в е).

uptake, n., димнúця, вúвід,ознúця, перегóни.

Uranus n., Урáн (одна з найбільш віддалених планет. — Н е б.).

urethral syringe, цúкавка до сечівникá (Л і к.).

urgency, n., прикрóтність, нáглість.

urgent, adj., прикрóтний, нáглий.

urinal, n., уринáл (Л і к.).

Ursa Major, сузíрря Віз (Н е б.).

Ursa Minor, сузíрря Мáлий Віз (Н е б.).

usage, etiquette, n., ужáнція.

use, n., ужúток, вживáння.

useful tables, ужитóчні, пожитóчні таблицí.

V

Vacuum, n., порожнéча, безповíтря (Х в и з.).

vainly, adv., нáтще, мáрно, дарéмне.

valuables, n., коштóвні рéчі, клейнóди, скарб.

valuation, n., цінувáння, óцінка.

value, n., вáртість, вéличь.

value and relation of coefficients, вáртість (вéличь) тай стосýнок сотрýдників.

value reduced, зме́ншена ва́ртість.

valve, n., хли́павка, клапан (М а ш.).

valve-chest lines, підкладка у хли́павичних пу́длах (з найтвердшого чавуна. — М а ш.).

valve-stem, n., хли́павичне стебло́ (з дулевини. — М а ш.).

vane, n., пі́вник, пого́дка, вітрячо́к, млино́к.

vane (peep-vane), n., повзуне́ць, прози́рка, прози́рний повзуне́ць (на азьмутнім обручі).

vang, n., підхва́тич (линка до устодолення крокви).

vapor pressure, тиск па́ри (П о г о д.; М а ш.).

variable stars, мінли́ві, неста́лі, непості́йні, нестійкі зо́рі (Не б.).

variables, n., зміни́ховці, зміни́хівки (мінливі зорі. — Н е б.).

variability, n., міждо-деньде́нна мінли́вість (пересічна ріжниця, день за днем, поміж рівнями того або иншого погодознавського складника. — П о г о д.).

variation, n., різна́ція.

variations in atmospheric pressure, зміни, колива́ння у оболо́чнім ти́скові.

varnish, n., по́кост, поли́ва.

varsol, n., варсолія (олія до компасу).

vaseline, n., вазели́на (Л і к.).

vector, n., везі́й [ве́хтор] (Мат.).

vector diagram, везі́йний, везі́йський розрису́нок.

V-shaped depression, доли́на низько́го тискомі́ричного пра́су, так озна́чена на погодозна́вській ма́пі.

V-shaped low (the), куке́льник; рівно́тиски розно́гою, кли́ном (вістря клину ціляє до рівника; у вийстю з розноги — вітер, злива; за вістрям — погода).

veer (oppos. of back), v., завертáти, звертáти, веретéнити за стрілкою годи́нника (на здогад вітру).

veer, v., попускáти ли́нву, давáти ли́нві вибігáти.

veer and haul, v., галювáти тай пускáти (аж зачне судно сунути наперед).

Vega, n., 1-ої ве́личи зоря́ у сузі́ррі Лі́ри (Н е б.).

vegetable oils, росли́нна олія (всілякого ґатунку).

vegetables, n., горо́дина .

vehicle, n., во́зиво, підво́да (у фарбі).

Vela, n., Вітри́ла (низове, південне сузірря. — Н е б.).

velocity, n., прудко́та, гін, погін, бистрогін.

velocity of escape, (по)гін, бистрогін утéчи (Н е б.).

velocity of sound (in air or water), бистрогін зву́ка в повітрі або в воді́.

venereal diseases, соромі́цькі хоро́би (Л і к.).

ventilation, n., провітрювання, провітрення, провітрю́нок.

ventilator, n., вітрогóн, ди́хало (Б у д.).

Venus, n., Ганýся, Зоря́ Вечірóва (т а к о ж Світовá Зоря́, Зірни́ця. — Н е б.).

Venus observation at noon, пóздри на Ганýсю, опóлудень.

vermin damage, шкóда від чужоїдів (щурів, тарганів, вошей, і т. и.).

vernal equinox, (March Equinox; First Point of Aries), Весня́ний Брід, Березнéвий Перелáз; Пéрший Знак Баранá (Н е б.).

vernier, n., верніер, нóніюс (Прилад.).

vertex, n., мáківка, самвершóк, щолопóк, бігýн (М а т.).

vertical (Vert.), adj., сторчови́й (П о з н. н. х.).

vertical angle, сторчови́й ýгол, кут.

vertical beam (V. B.), сторчови́й прóмінь, луч (П о з н. н. х.).

vertical central keelson (vertical keel), сторчови́й просерéдній нáморжень (з міцних плит вдзовж хребта, до якого примоцьовуєсь півпороги. — Б у д.).

vertical circle, сторчови́й круг, óчерт; сторчокрýг, сторчóчерт.

vertical danger angle, сторчови́й кут небезпечéнства.

vertical keel (vertical center keelson), сторчови́й нáморжень, сторчови́й напідошóвник, сторчови́й пóхребт (Б у д.).

vertical precession, сторчовé прешéстя (Д з и ґ о к.).

vertical ring, сторчови́й обрýч, сторчóбруч (Д з и ґ о к.).

vertical soft iron, сторч-стáвлене мягкé залізо (у нариванню компаса).

vertical stripes (V. S.) on buoys, сторчові смýги (на хвиґурі, на маняку); стя́ґи.

vertical terrestrial angle, зéмський сторчови́й угол, кут.

vertically, adv., сторч, сторчакá, нáсторч, нáвсторч.

very good visibility, дýже дóбра види́мля (видко ся на 30 миль).

very high sea, дýже вели́кі хви́лі (20 до 40 стіп заввишки).

very rough sea, дýже бурхли́ве мóре (хвилі 8 до 12 стіп заввишки).

vesicle, n., міхурéць, пухирéць (Л і к.).

vessel, n., суднó, суди́на, судéнце, судéнечко.

vessel under way, суднó на пóсуві, в рýху.

viaduct, n., дорóжний міст; міст; шляхопровід (П о з н. н. х.).

vibrate, v., тріпатися, трепетáти (ся), дріжáти, дри́ґати(ся), дви́гати(ся).

vibration, n., дви́гіт, дри́ґання.

view point, тóчка зóру.

village (Vill.), n., селó (П о з н. н. х.).

viol, n., 1. вели́ка забéга, байлóвка (часами уживана у виважу-

ванню якоря); 2. скрипи́ця (якою йде така забеґа).

violet (Vi.), adj., хвіялко́вий, масако́вий, бузко́вий (колір. — П о з н. н. х.).

Virgo, n., звірокру́жне сузі́рря Ді́ва, на небесн. рівнику, на південь від Воза (6-й знак звірокруга. — Н е б.).

virtual PPI reflectoscope (VPR), ді́йсний (правди́вий) пла́ну по́стати відбли́скач (у Р а д а р і).

vis major, бі́льша си́ла, си́ла понад нас (яка, у певних обставинах, виправдує невиконання умови. — П р.).

viscosity, n., вя́зкість, ли́пкість.

visibility, n., видо́чність, види́мість, види́мля.

visibility and candle power of lights, види́мість тай свіче́чна си́ла ліхтаре́нь, світе́л.

visibility at sea, види́мля, види́мість, видо́чність на мо́рі.

visibility scale, ска́ля види́млі, види́мости.

visibility table, та́бли́ця види́мости.

visible, adj., ви́дний, види́мий (на таку-то відстань, на такий-то час); зпа́тний.

visible (to become v.), да́тися на я́вку.

visible horizon (at sea), ви́дний, види́мий, нао́чний о́брій; видноокру́г (на морі).

vision, n., зрок, здрок (здібність видіти, бачити).

visor, n., козирьо́к, дашо́к; підда́шшя, пелена́.

visual, adj., о́чний, на-о́чний, зорови́й, о́чесний.

visual binary, види́мі двійня́та (подвійні зорі — видні через далекоглядич. — Н е б.).

visual display, нао́чна виста́ва (гасел на осторогу про надідблизок шквирі, то-що).

visual flight conditions, обста́вини на о́чесний лет (коли-то спромога керувати літаком, достосовуючись наочне до поверхні землі. — Л е т н.).

vitality, n., живу́чість, жи́зність (Л і к.).

voice tube (or voice pipe), голосна́ труба́, голосни́ця.

volcanic ash (Vol. Ash), сопу́шний (вовка́нський) по́піл (П о з н. н. х.).

volcano (Vol.), n., вувка́н, вовка́н, сопу́х (П о з н. н. х.).

volt, n., во́вта, во́лта (Л е х т р.).

voltage, n., вовті́ж, вове́тність, воло́тність (напруга лехтричн. струму).

volume, n., о́бсяг, о́бшир, гу́ра, грубизна́.

voluminous, adj., заса́дний, гру́бий.

vomiting, n., во́ніти, рига́ння, блюва́ння (Л і к.).

vortex, n., верни́вода, вир; ко́ловерть, ко́ловертень, крутіж, нурт.

voucher, n., ро́списка, квито́к; по́свідка.

voyage, n., мандрівка, мáндри, шáндра.

voyage or time charter, мандéрний або часóвий вúнайм (дає посесорови право до возівної, ладовної містоти судна. — Ст. м.).

voyage, preparations for, вúрядка в мандрівку (зáходи до мáндер, лáгодження шандри).

VPR charts, радарóві хáрти.

vulgar establishment (High Water Full and Change; H. W. F. & C.), простáцьке устодóлення (Водопілля підчас Повні тай Нову).

W

Wages, n., заробітки, заплáта, платнá; заробітна платнá.

waist, n., крúжі, пóперек (частина горішн. палубу між задн. тай передн. чердаками).

waisters, n., крижóвці (молоді, недосвідчені моряки—або й старші, але хорі тай нездібні — яких приміщуєсь на крижах воєнн. корабля).

waiter, n., прислýжник коло столá, челядúн.

wake, n., кáрба, борознá, тор, трáпок, кóлія, плавóк, поволóка (шо судно на посуві полишає за собою).

wales (or harpings), n., краї, берегú, обгинáлки (у деревл. будові).

walkway, or cat walk, n., перéміт, перехідка, бéрва (на наливанцях; від каюти до міжчовення, а міжчовення до передн. чердака, для безпешного хоження, коли палуб навпримокро при лихій погоді. — Б у д.).

wall, n., "стінá" (вузол, ґудз, ґамба на кінці линки).

wall-sided, adj., стінобóкий, безклýбий (протилежне до спуховатий, або розтулистий; у стінобокім судні обочини стіною).

walnut, n., волóський горíх; горíшина.

wander, v., блýдом ходúти; блукáти.

wandering, adj., походю́щий.

wandering of the poles, вандрóвання, блукáння бігунів; бігýнні вáндри, відвандрýнок.

wave disturbance, хвиляста порýха, турбáція (лава повітря, шо посувається хвилею; звикле перетворюється у кукельник. — П о г о д.).

wardroom, n., вартáрня, вартáрка (збірня, бесіда, посидковий курінь, на старшину, на воєнн. кораблях).

ware, or wear, v., поставкувáти кормóю (зам. шо б кичкою).

warm air mass, тéплий духовúй прóшарок (шо суне над холоднійшою поверхнею. — Погод.).

warning, n., оберéга, осторóга.

warning sign, прúзвістка, гáсло

на осторóгу.

warp, n., лямíвка.

warp., v., лямувáти.

warranty, n., запорýка, підстáва, заварóвання, варýнок.

warranty of seaworthiness, запорýка, заварóвання понтопорóнности, морездáтности.

washboard, n., зáхистна дóшка, обáполок (демки довкіл заборола, на човнах; з легкого матеріялу — шо б не хлюпало).

washroom, n., умивáльня.

waste, n., пóкидь; марнувáння, марнотрáта; марнотрáвство.

wastes of the sea, мóрська бéзвість; мóрські бéзвісті, бéзни.

watch, n., 1. вáрта, стíйка, чáта, бéрда; 2. годи́нник.

watch, v., чатувáти, стерегти́, вартувáти (маняк ч а т у є, с т е р е ж е, як єсть на воді).

watch-and-watch, вáрта по вáрті, за вáртою вáрта.

watch error, годи́ннична хибинá.

watchful (to be w.), варувáти(ся).

watch ho! watch! бердó! клейгóв! (покрик моряка, шо утягає глибоко-морський лазок).

watchman, n., стóрож, вартови́й.

watch officer, вартови́й старшинá, вартівни́чий.

watch rate, годи́ннична рáта.

watch-tackle, мала палубна ряжа до розмаїтих ужитків.

watch time, годи́нничний час; час за годи́нником, вегля годи́нника.

water, n., водá.

water ballast, водяни́й савýр, савýр-вода.

water ballast tanks, савýр-відни́ці або відни́хи (станви у подвійній спідці, на савур).

water closet, вихóдок.

water density, гýстість, пи́тома вагá води́.

water gages, водянí заміркú, заміркú на вóду (у котлах. — М а ш.).

water line (light), лéгка водянá назнáчка, поклячка, ціхá (як судно улегці, порожняком, без ваги).

water line (loaded), вагітнá (важкá) водянá назнáчка (як судно повне, з вагою).

water line paint, фáрба до позначення водяни́х (ладовних) лéній.

water lines, позéмні зрíзки суднá, усýголов з пóверхнею води́, на ріжних піднесеннях від води́ (Р и с.).

waterlogged, adj., води-пóвен, водопóвний, набрáвши води́ (але таки-ще тримаючись на поверхні).

water sail (a save-all), заощáдник (вітрильце часами припинане попід богуном).

water service, водобслýга, обслýга водóю (М а ш.).

water side, надвíддя, надберéжжя.

waterspout, n., водяни́й стовп (вернивода, вир, крутіж, з хмарою горі).

water sprinkling system, водопри́скна суста́ва, водоцю́ркне знаря́ддя.

water tank, відни́к, відни́ха, відни́ця, водя́нка; водяни́й стоя́н, водозбі́р; водо́йма.

watertight, adj., безпроте́чний, безпромо́клий, непросяклий, непроцю́ркний, непроси́сний; зага́тистий.

watertight bulkhead, безпроси́сна пере́тика (Б у д.).

watertight compartment, непромо́чна засі́ка, безпросячний засторо́нок.

watertight door, безпромо́чні, безпроси́сні, безпроте́чні две́рі (Б у д.).

water tube boiler, водо-тру́бний коте́л (М а ш.).

waterway, n., ри́нва, ришта́к, лотоки́, водото́ка (по краях палубу для стікання води до дучайок).

waterway bar (or gutter angle bar), ришта́чна угла́ста шта́ба; коло́да.

watt, n., ува́т (Л е х т р.).

wave, n., хви́ля.

wave height, висо́кість, вишня́ хвиль; хви́лі заввишки́.

wave length, до́вгість хвиль, хви́лі завдовжки́.

wave period, хвилеперегі́н, хвилеперехі́д, хвилепере́рва, хвилечергува́ння.

wave transmission, хвилегони́тва.

wave velocity, хвилегі́н, хвилепогі́н.

way, n., по́сув (рух без воду).

way enough, до́сить: переста́нь гребти́; ве́сла на чове́н (Ґедло).

ways, n., ри́зи, обло́ги; підкла́дач (руштовання з дерева, на якім будують судно, відки пускають судно на воду. — Б у д.).

wear (or ware), v., поставкува́ти кормо́ю (зам. шо б кичкою).

weather, n., 1. пого́да; 2. бе́лебень, же́жель, непого́да; напрям туди, відки дме вітер.

weather beam (on the weather beam), на вітрові́м, жеже́льнім сво́локу.

weather-bitt, n., додатко́вий за́крут на катери́нці́ (навіто́рна, нажеже́льна на́крутка).

weather board, навіто́рний, нажеже́льний бік судна́.

weather-bound, adj., звя́заний непого́дою у при́стані́ або на я́корі.

weather broadcasting, ясина́ о пого́ді, проголо́шення пого́ди.

weather bureau, погодозна́вська канцеля́рія, ві́стник пого́ди.

weather bureau signal station (W. B. Sig. Sta.), навіжна́ стани́ця погодозна́вської канцеля́рії.

weather deck, белебе́нний, же-же́льний (надві́рний, непогі́дний) па́луб (дах на буї, вітрови приступний тай хвилям; не цілковито накритий дахом зверха).

weather flags, погодонавіже́чні прапорі́; прапорі́ на стан пого́ди.

weather forecast, віщува́ння о погóді, ворожба́ на погóду.

weather forecasting, пророкува́ння, ворожба́ о погóді; проре́чення, проро́чення погóди.

weather gage, навітóрний пере́хват (має судно супроти другого судна, коли є близче до вітру ніж те друге).

weather helm, навітóрна, жеже́льна ке́рма, ке́рма прóти вітру (як на вітер важить судно, наважуєсь до вітру).

weather indications, знакú, озна́ки, вказівкú (що-до погóди).

weather information, відомості о погóді, за погóду.

weather log, погóдяний карбіж, карбіж об погóді.

weather map, ма́па погóди.

weather reports (radio), бездрóтичні звіти, лепóрти о погóді, за погóду.

weather roll, навітóрний пóхит, жеже́льне качуля́ння (похит судна в напрямі до вітру).

weather signals, навіжкú об погóді, га́сла на погóду й непогóду.

weather signs, visual, óчесні, позóрні, знакú на погóду й непогóду.

weather symbols, бовванú на погóду, на стан погóди.

weatherly ship, вітробóрний корабе́ль, жежелівець (такий, що добре драпаєсь проти вітру, мало-шо холявлячи).

web, n., полотнó, плече́ (штаби, таврованого заліза); попере́чна, сполучна плита (Б у д.).

web frame, плечúстий тагýн (з поперечною плитою) для більшої сили (Б у д.).

wedge, n., клин (тискоміричні верхи — клином: духовий прошарок, якого передня частина творить клин. — П о г о д.).

wedge, n., клин (З е м л е м.).

wedges, n., клин, клúння, глоба́ (Б у д.).

wedge-shaped isobars, рівнóтиски клúном (П о г о д.).

Wednesday, n., Середа́ (день на тижні).

weeds (Wd.), n., ка́мка, морська́ трава́ (П о з н. н. х.).

week, n., тúждень.

weekly, adj.; adv., тижднéвий; потижéнне.

weeping, n., ця́нути, прíти (коли, напр., вода просякає крізь шва обшивки парового котла. — М а ш.).

weft, n., утíк киндяка́ (привязаний до галівки).

weigh, v., вива́жувати, підва́жувати, тягнýти.

weigh anchor, байлува́ти, підва́жувати, вива́жувати, вúважити, вúвагом підіймати (якорь).

weight, n., вага́; вагота́.

weighty cargo, тяжкúй ладýнок.

welding, n., лютува́ти, лютóвання; варúти (Б у д.).

welding bead, залютóвання, лютóваний (зва́рений) шов (Б у д.).

well, n., запа́дина, за́падень (м. каютною перетикою тай передне-чердачною; частина якого-н. вищого палубу, жежельного, м. кельнею тай передне-чердачною перетикою. — Б у д.).

well deck, запа́дистий, запа́лий па́луб (Б у д.).

well-deck vessel, запа́дисто-да́шне судно́ (шо має довгу каюту, або піднесенний задн. чердак, у сполуці з мостовим домцем, тай має передн. чердак; заглибок поміж цими побудовами становить западину. — Б у д.).

well found, adj., спору́дний, добрезаосмо́трений, спосі́бний, будара́жний.

west, n.; & adj., за́хід, за́пад-со́нця; за́хідний.

westerlies, n., вітри́ з За́хо́ду; за́хідні вітри́.

Westerly, n., Західня́к (віє узімку вздовж півн. берега Африки).

westerly error, хи́ба на За́хід, до За́ходу (західнувата хибина́).

West wind, За́хідний ві́тер; ві́тер з За́ходу.

wet bulb thermometer, тепломі́рич з вохко́ю ку́лькою; бре́зклий, вохкоку́льний тепломі́рич.

wet compass, мо́крий ко́мпас.

wet snow, хлю́та, мо́крий сніг.

wet weather clothing, о́дяг на (про) мо́кру пого́ду.

whale oil, ки́то́вий трін, нагу́л, жир, сма́лець; олія з кит-ри́би.

whaler, n., 1. китоло́вне судно́; 2. підпо́ра, супо́ра, спри́са (часова, при будові).

wharf (Whf.), n., при́стань, ча́лка, набере́жжя; карабе́льня.

wharfage, n., примі́щення корабля́ у при́стані, у карабе́льні; постаємне (за уживання пристани, корабельні).

wheat (in bulk), n., пшени́ця (на́сипом).

wheel, n., ко́лесо, кермове́ ко́ло, ко́ліш.

wheel casing, шабату́ра на ко́лесо (Д з и г о к.).

wheel house, коле́сня, бізо́вня (теремок, домець над колесом).

wheezing, n., захри́плість, харча́ння, хавча́ння у гру́дях (Лік.).

width, n., про́шир, шир, широ́кість, широчі́нь.

whip; n., воро́за, ля́са, пере́виця, па́сок (бариш: линка, перепущена через поєдинчу жабку).

whipping a rope end, ховста́ння кінця́ ли́нки (шо б не розмотувалась).

whirlpool, n., го́вбур, кручія́.

whiskers, n., ву́са (поперечники на кичечній сприсі).

whistle, n., гудо́к, пища́ло.

whistle buoy (WHIS.), гудю́чий, гучли́вий, пища́стий маня́к.

white (W.), adj., бі́лий, а, е.

white label, бі́лий ярли́к (на квасі тай на раз'їдливі рідини).

white leads, біли́ло.

Whitfield's ointment, Гвітфі́лдова масть (Л і к.).

whole gale, правди́ва шту́рма, вітрю́га; вели́ка шкви́ря (48 до 55 миль на годину).

whooping cough, кашлю́к, ки́гили (Л і к.).

wick, n., ґнот (у лямпі).

wide of beam, опо́листий.

willful damage to vessel, уми́сне ушко́дження судна́ (С т. м.).

willful disobedience, с в і д о́ м а, уми́сна непоко́ра (С т. м.).

Willy-Willy, n., ґвалто́вна шкви́ря, з дощє́м, на півн.-зах. побере́жжі Австралії.

Williwaws, n., місце́ві, ду́же ду́йні вітри́ у Магаля́совій Прото́ці.

winch, n., коло́ворот, ко́ворот (до вантаження, або вивантаження, тягарів, або до угальовання линов).

winch head, бара́н, ко́воротний бара́н (здебільша невеликого перекрою тай угнутий, шо б тримав завороти линви).

wind, n., ві́тер, вітере́ць, вітре́ць; вітрю́га; ви́хор, ігре́ць.

wind ahead, проти́вний, супроти́вний, чолови́й ві́тер.

winds & storms, вітри́ тай бу́рі.

wind-bound, adj., звя́заний, непу́сканий ві́тром (на пристані).

wind circulation, кружля́ння, на́прями вітрі́в.

wind driven current, вітрого́нна, вітроро́дна течія́ (така, шо повстала від вітру).

wind force, си́ла ві́тру.

windlass, n., катери́нка (ко́ворот, ко́ліш) до підне́сення я́коря.

windmill, n., вітря́к (П о з н. н. х.).

wind pressure, тиск ві́тру.

wind rose, віто́рна ро́жа (розписунок вітрів: відки, тай як моцно віють. — П о г о д.).

wind sails, вітряки́, вітрого́ни (для провітрення стоянів).

wind triangle, вітрови́й, віто́рний три́кутень (Л е т н.).

wind up (chronometer), v., накру́чувати (часомірич).

windward, adv., ік ві́тру, ід ві́тру; просто, проти ві́тру; на же́жель.

windy, adj., вихрува́тий, вихрюва́тий, вітрови́й; ві́тряно.

wine, n., вино́.

wing, n., крило́ (частини пазухи або межидашшя найблизчі до боків судна).

wing-and-wing, adv., крило́м до крила́; криласа́, на обох кри́лах, на кри́лах (коли повздовжно-вітрильне судно, йдучи поперед вітру, має передн. косець на однім боці, а головний на другім).

wing brackets (deep bracket knees, or bilge brackets), крилє́шні кре́мплі, ско́би, коліна (Б у д.).

wingers, n., накрилє́шниці (бочки увантажені по крилах судна).

wing passage, крилє́шний хідни́к, крилє́шні сутки́, суто́чки.

wing tanks, крилє́шні (бічні) станви́ (між обшивкою, тай пе-

ретикою, яка не досягає посередньої перетики. — Б у д.).

winter, n., зімá, зимá.

winter freeboard, зімня обгóлина, обгóлина узімку.

winter load line, зімня ладóвна лéнія, назнáчка (покля́чка, ціхá).

winter N. Atlantic load line, зімня північна атлантúйська тягарóва лéнія (назнáчка, ціхá).

winter season (end of w. s.), відзимки.

winter sky, нéбо узімку, зімнє нéбо.

winter solstice, різдвя́ний перелáз (Н е б.).

wiper, n., витирáн.

wire, n., дріт.

wire drag, дротяни́й вóлок (яким волочать дно заток, для перевірення глибині).

wire hawser, кáбалка, дротянá притагáнка.

wireless, n., бездрóтизна.

wireless operator, бездрóтичник, бездрóтичний чинотвóрець.

wire mesh bulkhead, дротянá перéтика.

wire rope, дротя́нка; дротянá ли́нва.

wire splicing, сплітáння дрóтів.

with the wind, за вітром.

withe or wythe, n., залізо (залізна штаба) з брейцарою на кінці богуна або щогли, для доточення додаткового брусся або снасти.

wood, n., ліс.

wooded, adj., порóслий лісом, лісúстий.

wooden splints, деревля́ні лубкú (Л і к.).

wood turpentine, деревля́на терпентúна (з пареної соснини).

woodwork, n., деревля́ні частúни побудóви (надто у середині судна. — Б у д.).

wool, n., вóвна, шерсть.

woolpack (cumulus), n., купчáсті, скýпчені хмáри; хмáри стінóю; стінá (П о г о д.).

woold, v., намотáти ли́нку об дрючкóві, колóді.

work, v., 1. робúти робóту, працювáти; 2. люзувáтися (Б у д.).

work forms, робітні́ копитáркуші.

work to windward, дрáпатися, намагáтися до вітру.

work up, v., розплітáти старé мотýззя на клóччя.

working load; safety factor, кóристний вантáг або ладýнок; чи́нник безпечéнства (стосунок поміж тим а другим).

world magnetic charts, хáрти світовóї маґнетúзни; хáрти маґнетúзни по зéмській кýлі.

worm, v., зачервúти, зачервя́чити, (линву, безконешницьким шнурком, умотаним міждо верстви линви).

worming, parceling & serving, зачéрвлення (линви, вг.), завúнення (просмоленим полотном), тай завя́зання на-туго (мотуз-

ком; противно до легкого завинення линви).

wounds, n., ра́ни (Л і к.).

wreck (Wk.), n., недоло́мок, зло́мок, поло́м, поло́мок; кістя́к; розби́те судно́ (П о з н. н. х.).

wreckage (Wks.), n., ла́мань, зло́мки, поло́мина (Позн. н. х.).

wrecking, or plundering a wreck, розби́вання, або плюндро́вання поло́мку (єсть каране. — Ст. м.).

wreck or obstruction buoy, маня́к, хвиґу́ра на поло́мину або и́нш-яку перешко́ду, переме́т; поло́мочний, перешко́дний маня́к.

wreck signals, поломоне́цька на́віжка; поло́мочні га́сла, навіжки́.

wrench, n., лом (С т р у м е н т).

wring, v., скрути́ти, скриви́ти (щоглу, натягаючи снасть).

wring-bolt, n., моцю́голов (моцна тісна шруба до притуження лодов, бот, до цебрин. — Б у д.).

wring-staves, n., ло́дви, бо́ти, до́ґи, обгина́лки, ва́лоби (Б у д.).

X

Xebec, n., шебе́ко, шебе́ка (довге ушкуйське обошпичасте, 3-х-щогельне судно, задавна на Межицариннім Морі).

Y

Yacht, n., я́хта.

yacht club, я́хтяна, яхтя́рська бе́седа, бе́сіда.

yacht club burgee, яхтя́но-бе́седний (трекутний) прапоре́ць.

yachting, n., яхтя́рство.

yachtsman, n., яхтя́рь, яхтя́рник.

yard, n., 1. жерди́на, жердь (на вітрила, горі, поперек щогли); 2. ярд (міра: 3 стопи).

yardarm, n., ра́мено, ра́ммя́, плече́ (жерди).

yardarm & yardarm, плече́м до плеча́, ра́менем до ра́мена (два вітрильних судна обочне, так шо жерді торкаються одна одної).

yardman, n., так часом звуть наоружний кінець жерди.

yaw, v., виха́ти(ся), виля́ти, меля́ти, вихля́ти, забіга́ти, заме́лювати, зато́чуватися (відхилятися простого напряму).

yawl, n., каю́к, карба́с (1. повздовжно-вітрильне суденце, шо має головну щоглу, а мизинна далеко позаду; 2. малий човен на кораблі).

year, n., рік.

yearly, adj.; adv., рокови́й; поро́чно.

yellow (Y.), adj., жо́втий, поло́вий.

yellow buoys, жо́вті хвиґу́ри, маняки́.

yellow fever, жо́вта гаря́чка (Л і к.).

yellow flag, жо́втий пра́пор, жо́вта хоругóвь.

yellow label, жо́втий ярли́к (на спалахонні твердо́тіла, тай на кисню́щі матеріяли).

yeoman, n., писарчу́к, канцілю́жка, канцеляри́стий (на військ. суднах); кайма́н (т а к о ж підосна́чий, підклю́шник, то-що).

yoke, n., ярмо́ (на вершку демена, зам. друґаря).

yoke lanyards (or yoke ropes), яре́мні линовки́, мотузки́ (що ними повертають ярмо).

Z

Zee-bar, n., Z-шта́ба, шта́ба "Z" (Б у д.).

zenith, n., зени́т, зени́хт (щолопок, маківка, небесний самнадглавок), надгла́вок, самнадгла́вок.

zenith distance, відзени́тна, віднадгла́вна далина́ (кутесна).

zenith-nadir line, надгла́вносампідні́жна ле́нія (зенитно-надирна).

zero zone, нулеви́й по́яс, пас; нулева́, ніщо́тна сму́га.

zigzag, n., зако́ли.

zink (in slabs), n., цінь, шпія́лтер (плитами).

zink oxide, бле́йвас.

zodiac, n., звірокру́г, звири́нець (виноко́ло. — Н е б.).

zodiacal light, звірокру́жне, звири́нничне світло (бліда островерха світла на заході неба по смерканню, тай на сході перед ранком. — П о г о д.).

zodiac signs (signs of the zodiac), звири́нничні, звірокру́жні знаки́; знаки́ з в і р и́ н ц я, з в і р о к р у́ г а (Н е б.).

zone, n., по́яс, пас (сму́га, перезо́к, поясина).

zone chart (or time zone chart), поясна́ ха́рта, паскова́ ха́рта ча́су.

zone description, поясна́ відзна́ка, ціха́, прикме́та; ярли́к, ціха́ по́яса.

zone, spherical, оку́льний, окуля́сний (опуке́льний) по́яс, пас.

zone time (or Standard time), поясни́й, паскови́й (або штандарний) час.

Printed in the U.S.A. by Rausen Bros. 417 Lafayette St. N. Y. 317